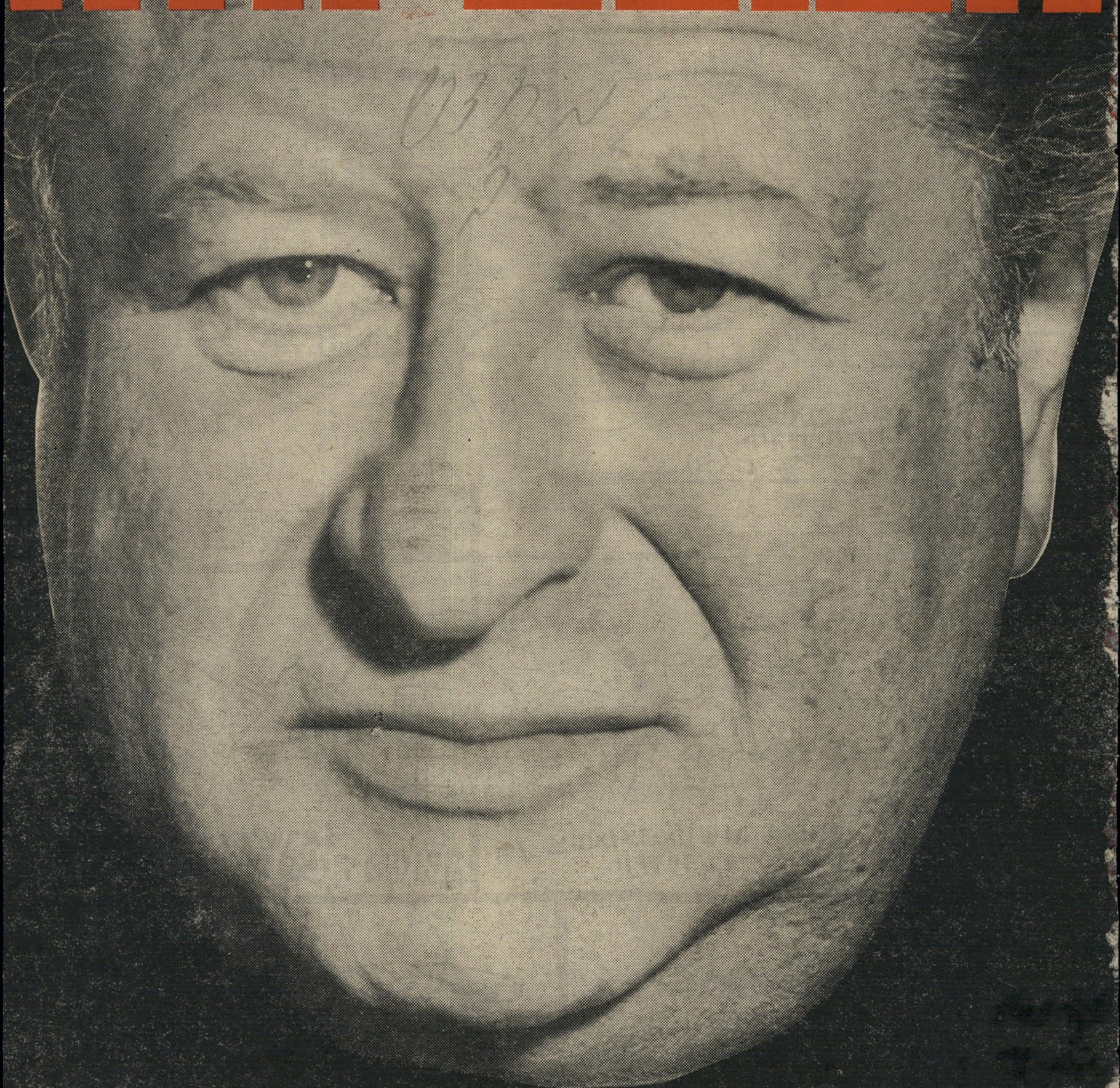
העולם הזה

האמת של קרינסקי

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

כשהיו היהודים בגולה היו **פראות** עושות בהם שמות וחשבו היהודים מת'י'ג'ע הקץ לתלאותיהם

אך האמיצים שבקרב היהודים החליטו לקחת גורלם בידם והקימו **גרעין**

הם עלו לארץ-ישראל והיו מראשוני **העליה השניה**

והיו מחמוצי הישוב ובוניו ונודעו בפי כל בשם **החמוצים**

הם עבדו קשה. בבוקר היו **מייבשים ביצות**

ואחרי הצהריים עסוקים ב**הפרחת השממה**...

הארץ

צייר: דודו גבע

בניהם הצברים שגדלו באוץ
היו יוצאים להכשרה

הבחורות לבשו
קוקו וסַרְפָן

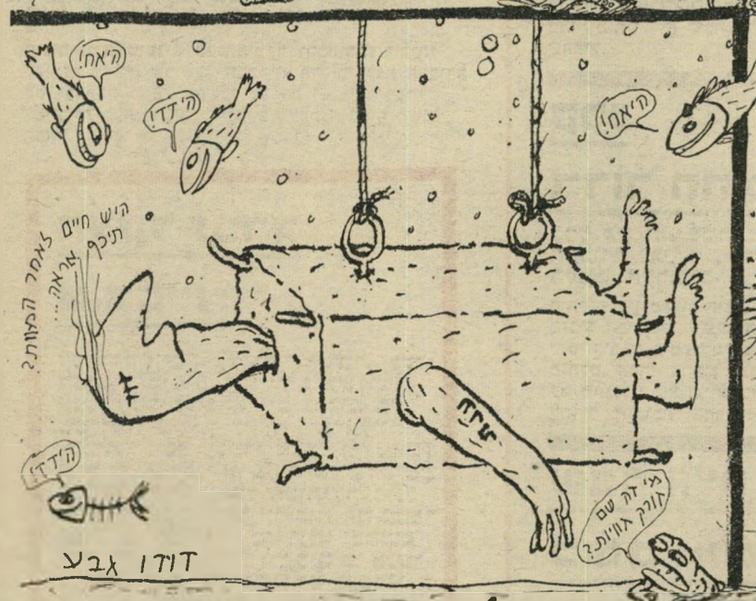

והבחורים חבשו
כובע גוב

הם היו מעטים מול רבים
אך להם הנצחון והנה
המדינה קמה

דודו גבע

הישגי המדינה היו תפיסת נלסון (מימין) ותפיסת אייכמן (משמאל)
כמו כן הצליחה המדינה להעמיק את הגוויה

תשקיף

וייצמן: עמית לראשות־הממשלה

מנכ"ל קונצרן „כור", מאיר עמית, מוזכר לאחרונה כמועמד לראשות־הממשלה, במקומו של יצחק רבין. בין המעדיפים את שמו, כראש ממשלת־ליכוד לאומי, גם עזר וייצמן, שחזר לאחרונה לפעילות פוליטית בהנהלת הליכוד.

עמית השתתף השבוע בדיון סגור של חוג אתגר, שבמהלכו תקף בחריפות, יחד עם נגיד בנק ישראל, משה זנבר, את השנתיים המבוזבזות של רבין.

בית־יהושע – הסוף

ההתכנסות שנערכה לפני שבוע בביתו של שר־האוצר יהושע רבינוביץ, אשר כונתה בשם „התכנסות בית־יהושע", לא תתחדש עוד. משתתפי הפגישה, ותיקי הגוש של מפא"י, נשבעו שלא להדליף את עצם קיומה ואת תוכנה לעיתונות, אולם כבר למחרת היום הופיעה בעיתונים ידיעה מפורטת על הפגישה. **ראש־הממשלה יצחק רבין גילה מורת־רוח מן הפגישה, ומען לפני מקורביו כי היא נועדה לחזק את רבינוביץ, למרות שכוונתה הרישמית היתה לחזק את ראש־הממשלה.**

אחד מפעילי הגוש ויומוי הפגישה, מנכ"ל בנק לחקלאות דויד קלדרון, הבטיח לרבין כי „בית יהושע" יחדל לפעול.

מציעים לדחות את הבחירות בעבודה

בקרב חוגים נרחבים במיפלגת־העבודה מסתמנת מגמה לבטל, או לדחות לתאריך כלתי־מוגדר, את הבחירות הפנימיות במיפלגה.

חוגים אלה טוענים כי המיפקד והבחירות יוכיחו לציבור בארץ, שמיספר חברי ואוהדי מיפלגת העבודה קטן בהרבה מכפי שחשבו עד כה — גילוי שיזיק למיפלגה בבחירות־הכלליות שתיערכנה בסוף השנה הבאה.

חצקל נפרד מ„כסית"

קפה־הבוהימה „כסית" יימכר, ככל הנראה, בימים הקרובים לשלושה אנשי־עסקים ישראליים בסכום של כשלושה מיליון לירות ישראליות. „כסית" נוסד על־ידי חצקל (ויינברג) אישי־כסית לפני ארבעים שנה, ושימש מישכנה הקבוע של הבוהימה התל אביבית משך שנים ארוכות. זה מספר שנים שהקפה ירד מגדולתו ובמקום חוגי האמנים, החלו יושבים בו אנשי עולם־התחתון, נוער־שוליים ועסקני קבוצות רדיקאליות. בנסיון נואש להציל את כבוד המקום העלה חצקל את המחירים, אך גם תרגיל זה לא הועיל. מכיוון שחידה הרעה במצב בריאותו של חצקל, הוא החליט למכור את העסק.

קצין צה"ל לדין על הריגה בגדה

ועדת־חקירה פנימית של צה"ל, שהוקמה בעקבות מותו במעצר של אחמד דיב בחלול, מועמד קומוניסטי בבחירות למועצת הכפר סלפית בגדה המערבית, סיימה את עבודתה. הוועדה החליטה להעמיד בפני בית־דין צבאי קצין בדרגת רב־סרן שיואשם באחריות להריגתו של בחלול, ביום ההפגנות בגדה המערבית. לפי העדויות פעלו חיילים, שהיכו את בחלול מכות־מוות בעת שנעצר, לפי פקודתו של הרב־סרן.

בשעתו טענו כי עתוני ישראל כי בחלול מת מהתקף־לב. רק „העולם הזה" הביא, כפוף למיגבלות הצנזורה, את פרטי הריגתו.

העמדת הקצין לדין עומדת בסתירה לטענות החוגים הלאומניים שכל ההרוגים בהפגנות הגדה לפני חודשיים, נהרגו כתוצאה מטעויות או יריות־אזהרה, בעת פיזור הפגנות.

עונש למתלונן על עינויים

מעצר מינהלי שהוטל על מוסיקאי ערבי בן 30 ממיזרח־ירושלים, מוסטאפה כורד, עלול לעורר תגובות נזעמות בפריס.

הדיעה הנחרצת בציבור הערבי היא, שכורד נשלח למעצר כעונש שהעז להתלונן על הכאות ועינויים במישטרה, כאשר נעצר לפני חודשיים בעיקבות ההפגנות ליד מיסגד אל־אקצה. דבריו של כורד פורסמו בשבועון הפריסי רב־היוקרה נובל אובסרבטר, ויש להניח כי השבועון יחזור עתה לטפל בפרשה זו.

חובעים התנצלות מח"כ פסח גרופר

קבוצת ראיסים ובעלי משאיות ערבים, כלפיהם הופנו בשעתו החשדות כאילו הם מעורבים ברצח נהג המשאית ישראל פרידמן על רקע של מאבק על החזקה להובלת פועלים ערבים מהגדה לישראל, עומדים לתבוע התנצלות פומבית מח"כ הליברלים פסח גרופר.

לפני חודשים מספר הזעיק גרופר עולמות בסיפורים דימיוניים אודות מאפיה שהשתלטה כביכול, על ענף הובלת הפועלים.

כסיגנון חבורת „חממה כנסת", חטיף גרופר האשמות־שווא בלתי מבוססות כלפי שורה שלימה של אנשים. עתה, אחרי שהתברר למעלה מכל ספק כי נהג המשאית היהודי נרצח על ידי פידאיון ערבים, מתעטף גרופר בשתיקה. הוא לא התנצל, לא חזר בו מהאשמותיו ולא היכה על חטא על שמועות השווא שהפיץ.

קרע בדור ההמשך

קרע בין המישמרת־הצעירה של מיפלגת העבודה לבין חוג „לישילוב" עומד להתחולל בימים הקרובים.

היחסים בין מנהיג חוג לשילוב ח"כ מיכה חריש לבין מזכיר המישמרת הצעירה, נתן רענן, שהיו עד כה יחסי־קירבה כימעט־מישפחתיים, עומדים בפני קרע מוחלט, אחרי שרענן מנהל בימים האחרונים פגישות עם מתנגדיו של חריש בחוג לשילוב, בהן הוצע לו לחדול מתמיכתו בחריש.

שבח וייס – כוחב נאומי אלמוגי

חבר מועצת־עיריית חיפה והמרצה באוניברסיטת חיפה, הד"ר שבח וייס, עומד לקבל מינוי כעוזרו המיוחד של יושב־ראש הסוכנות יוסף אלמוגי, ולהתפטר מתפקידיו הנוכחיים.

תפקידו העיקרי של וייס יהיה לכתוב את נאומיו הרבים של אלמוגי. בין השאר הבטיח אלמוגי לוייס, כי בתפקיד זה יצטרך להתלוות אליו בנסיעות הרבות לחו"ל.

סרט בעצרת הזיכרון לדדו

סרט שיתאר שיאים בקאריירה הצבאית של רב־אלוף דויד („דדו") אלעזר, ושיהיה מורכב מקטעיי־מנים וסרטי טלוויזיה שצולמו בתקופות שונות, יוקרן במהלך עצרת־הזיכרון לדדו, שתיערך ביום השלושים למותו כ„היכל התרבות".

העצרת, המאורגנת בידי ועדה מיוחדת, עליה נמנים ידידיו של דדו, תהפוך ככל הנראה למיפגן אהדה נוסף לרמטכ"ל שהודח על ידי ועדת אגרנט. בין השאר יובלט בה במיוחד עברו הפלמ"חי של דדו.

שינוי במימון התיאטראות

מישרד־החינוך־והתרבות עומד לשנות את דרכי מימון תיאטראות ישראל.

עד כה הקצוב המישרד לכל תיאטרון סכום קבוע בתחילת כל שנה, והתיאטרון עשה כו כראות עיניו. עתה יש בתוכניתו של

השוואת חואים בעתוני־הערב

עובדי „ידיעות אחרונות" התארגנו, כדי לתבוע מבעלי העתון לקיים הבטחה שניתנה בשעתו, על־פיה ושוו תנאי־עבודתם לתנאי־העבודה של עובדי „מעריב", כאשר תפוצת „ידיעות־אחרונות" תעבור את או תגיע לתפוצת „מעריב".

אחרי שהתברר לעובדי „ידיעות אחרונות" כי העיתון כבר עבר בתפוצתו את „מעריב", הם הגישו לבעלי־העיתון שורה של תביעות חכליות, בין השאר: משכורת חודש 14, כמו ב„מעריב", מדליית־זהב לכל עובד, ורכישת רכב על חשבון המערכת, כמקובל ב„מעריב" לגבי העומדים הבכירים.

המישרד לתת לתיאטרון רק חלק מן ההקצבה בלי התנייה, ואת השאר לתת לשיעורין, כאשר ימלא התיאטרון תנאים כמו הצגות מחוץ לתל־אביב, הצגות מקוריות, ועוד.

ייבוא נרחב של מריחואנה

המחסור החמור בחשיש, שנגרם בגלל מילחמת־האזרחים בלבנון, יצר יוקש בשוק המעשנים, שחלק מהם עבר לסמים כבדים, כגון הרואין.

לאחרונה החלו מייבאים ארצה מריחואנה, כתוספת לגידול הסם כרצועת־עזה ואל־עריש. המריחואנה נמכרת לצרכן כמחיר של 350 לירות האונקיה (28 גרם).

מחסלים ישראלים בגרמניה

שני מוציאים־לפועל של צמרת־הפשע הישראלית חזרו לאחרונה מגרמניה, שם ביצעו עבודת חיסול וגבייה עבור בעל רשת מועדוני־לילה מקומיים.

השניים ידועים גם בישראל כמוציאים־לפועל מעולים. והוזמנו לעבודה בגרמניה תמורת שכר גבוה.

אני קונה דוקא
made in Israel ...

...למשל קפה נמס עלית!

אני קונה מזה שנים קפה נמס עלית! כל המשפחה מעדיפה אותו אפילו על קפה מיובא מחו"ל...
והנה, מתברר לי כי העובדה שאני קונה קפה נמס עלית חשובה בשביל ישראל! המדינה חוסכת דולרים יקרים, התעשיה בארץ משגשגת, לפועלים יש עבודה וחוסננו הכלכלי מתחזק.

עכשיו אני קונה קפה נמס עלית לא רק בגלל שהוא הטוב והמשובח ביותר, אלא דוקא בגלל שקפה נמס עלית הוא "Made in Israel"

טוב לי עם עלית

פרסום ד"ר יעקבסון

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גליונות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ. • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קריאת יקר.

ראש ממשלת גרמניה לשעבר, ווילי בראנדט, קנה לו את עולמו ברגע.

זה היה לפני שזכה בפרס נובל לשלום, לפני שניצח על „המדיניות המיזרחית" הנועזת, שהביאה לכריתת ברית־שלום היסטורית בין גרמניה ובריה"מ המועצות.

בראנדט ערך ביקור ממלכתי בפולין. במהלך הביקור הובא אל אנדרטת־הזיכרון של גטו וארשה. הוא הניח שם זר־פרחים.

עד כאן היה הכל בגדר המקובלות. אומנם היה זה מעשה מדיני אמיץ, כיוון שמיליוני גרמנים מתנגדים בשצף־קצף להכרה בגבולה המיזרחי של גרמניה (קו הנהרות אודר ונייסה). אולם זה היה מעשה מדיני, חלק ממהלך מדיני מחושב.

אך בהגיעו אל אנדרטת־הזיכרון, עשה בראנדט מעשה בלתי־מדיני, בלתי־צפוי — אם כי הוא־עצמו ודאי חשב על כך היטב. לפתע־פיתאום, לתדהמת כל הנוכחים ולעיני העולם המשתאה כולו, כרע ה־קאנצלר הגרמני על ברכיו, שילב את ידיו ושהה כך דקות ארוכות, במחווה של תפילה חרישית.

אם יש כיום התפייסות בין גרמניה לבין קורבנותיה במילחמת־העולם, הרי אותו רגע חרם לה תרומה מכרעת.

■ ■ ■

דמותו היום הותקף ווילי בראנדט על מחווה אנושית דרמאתית זו בזעם.

מי לא התנפל עליו?

שוחרי גרמניה השלמה, המאמינים שה־עם הגרמני הוא עם־סגולה, הקנאים הלאו־מניים, ותיקי הוורמאכט, הנאצים המוס־ווים, כולם הרימו את קולם בזעקה.

איך הוא העז, אותו עוכר־גרמניה, אותו תבוסתן, אותו יפה־נפש!

האם לא העליב את זיכרם של מיליוני בני העם הגרמני, שמסרו את נפשם על מיזבח המולדת הגרמנית בשעה שהוא, ווילי בראנדט, היה עריק ולחם נגד בני־עמו?

האם הניח זרים על קיבריהם של ה־חיי־לים המסורים, שנפלו בידי הרוסים והפו־לנים? האם הוא כרע לזכר הבנים הגרמ־ניים שניספו במחנות־השבויים במיזרח?

האם התפלל לזכר קורבנות ההפצצות האכזריות של בעלות־הברית בדרזדן?

וגם האנשים המתונים, השקולים, מתחו ביקורת על מעשה הקאנצלר. לשם מה ההגזמות האלה?! איזה מין התנהגות היא זאת מצד ראש־ממשלה?! האם לא די היה לבקר במקום ולהניח זר בצורה מכובדת? האם היה צורך לכרוע ברך? וכו' וכו'.

ווילי בראנדט התעלם מכל אלה. הוא נהג כפי שמצפונו וחוכמתו ציוותה. הוא הבין את כוחה של מחווה, המדברת יותר מאלף מיסמכים דיפלומטיים.

■ ■ ■

נזכרתי השבוע בפרשה זו, כאשר הומטר מטר של השמצות ודברי־ביקורת, בכתב ובעל־פה, על חברי ועלי.

הלכנו להניח זרי־פרחים על קיבריהם של חמישה מחללי יום־האדמה. מצידנו היתה זו מחווה שבאה מקרב־לב, ושענתה על מישאלה מצפונית של עצמנו. אבל זה היה גם אקט מדיני מחושב.

התגובה הנהגשת של המחייבים ושל השוללים כאחד מוכיחה לי, כי אכן יש למחווה כזאת חשיבות והשפעה שהן הרבה מעבר למעשה פוליטי רגיל.

אין טעם ואין צורך להסביר מחווה. כוחה הוא בכך שהיא מדברת בעד עצמה.

אולם מאחר שהותקפתי, אנסה לסכם מה רציתי להגיד במעשה זה (וייתכן ששני החברים שנילוו אלי, הצייר דן קדר וה־משורר יבי, יסבירו זאת בסיגנון אחר.)

במעשה זה רציתי:

● לעשות מעשה שיתרום משהו לפיוס הלבבות, לעיקור השינאה, למניעת כרייתה של תהום נוראה בין שני העמים.

● להביע, בפשטות, השתתפות ב־צער המישפחות. זהו מעשה אנושי פשוט. המוסר היהודי מצווה על יחס מסויים אפילו כלפי אוייב שהוכרע („בנפול אוייב ביך אל תשמח, ובכשלו אל יגל ליבך!") וכאן הרי לא נפלו אויבים, אלא אחים ישראליים, אזרחי המדינה שלנו, שנהרגו במיקרה במהלכם של מאורעות מסויימים.

● לומר לציבור הערבי־הישראלי כולו: אין מילחמה בין יהודים וערבים בישראל. היריות שהרגו את יקיריכם לא נורו על־ידי העם היהודי. הן נורו בידי שוטרים וחיילים, הסרים לפקודת ממשלה כסויימת, הפועלת במיסגרת מדיניות מסו־יימת. יש יהודים המסכימים עם מדיניות זו, ויש יהודים הפוסלים אותה. כשם שיש ערבים שתמכו בהפגנות, ויש ערבים שהתנגדו להן.

● למחות על התנהגותם של כוחות־הביטחון ביום־האדמה. אני מאמין שבמדי־נה דמוקרטית מותר להפגין ולשבות למען תביעה פוליטית כלשהי. אני מאמין שי־כוחות־הביטחון אסור להשתמש בנשק חם נגד מפגינים בלתי־מזויינים. ואכן: מעולם לא נהרג במדינה איש תוך כדי סיזור הפגנות אלימות של יהודים — וברוך השם, היו לנו כמה הפגנות יהודיות אלימות.

● לתבוע מן הממשלה לחקור את המארועות, לבדוק מי התיר לירות בבני־אדם חיים שלא החזיקו בנשק ושלא איימו על איש — כגון המורה הצעירה שהלכה לבית־הספר, הפועל שישב על מירפסת ביתו, הצעיר שחש לטפל בחבר ששכב פצוע, הנער בן ה־14. אני חייל בצה"ל, כבודו של צה"ל יקר לי, ואני רוצה שאם אכן תמצא סמכות שיפוטית שיש פושעי־מילחמה בצה"ל, הם יעמדו בכל חומר־הדין, לטובת צה"ל.

● להצהיר באוזני העולם כולו: אני, יהודי ישראלי, מסתייג מן המעשה הזה שנעשה בשמי. דרשתי מבני עמים אחרים להסתייג ממעשי ממשלותיהם, כא־שר פגעו ביהודים, ולעשות זאת גם כשזה היה כרוך בסכנת־חיים. אני, ששום סכנה אינה נשקפת לי ביגלל מחאתי, רואה חובה לעצמי לנהוג כך גם אני.

אמר פעם מי שאמר: „אני מביט בכל בוקר בראי. אני רוצה לעשות זאת מבלי שאצטרך להתבייש."

■ ■ ■

אחת הטענות היותר־אידיוטיות וה־יותר־דמגוגיות, שהושמעו נגד מעשה זה, היא: הם לא הניחו פרחים על קיבריהם של קורבנות השואה וחיילי צה"ל, אבל הלכו להניח זרים על קיברי ערבים.

ריבונו של עולם! לאילו תהומות של כיסלות אפשר להידרדר!

האם אני צריך באמת להצטדק ולהס־ביר לאיזו כתבלבת בת־יומה שגם אני הייתי פעם חייל צה"ל, ושבמשך עשרה חודשים של לחימה בלתי־פוסקת קברתי את מיטב חברי וביקרתי אצל עשרות ידידים פצועים — עד שנפצעתי בעצמי?

ווילי בראנדט כורע לפני האנדרטה לזכר גטו וארשה
עוכר גרמניה, תבוסתן, יפה־נפש

ומה זה שייך ביכלל לעניין?

אינני צריך להוכיח לאיש את ריגשותי כלפי קורבנות השואה, ועל אחת כמה וכמה כלפי אחי, החיילים הקרביים שנפלו בארבע מילחמות. את חובי כלפי חברי ההרוגים אינני פורע בזרי־פרחים, אלא בצורה האחת שיש לה משמעות: במאבק בילתי־נלאה למניעת מילחמות חדשות וחללים נוספים, על אפם ועל חמתם של כתבלבים עלובי־נפש, המוכנים בכל עת לשלוח אחרים למות למען ארץ־ישראל השלמה והמשתלמת (לחם).

ואילו הנחת זרים על קיבריהם של ער־בים, יש לה משמעות דווקא מפני ש־אנחנו יהודים והם ערבים. כאן יש להו־כיח משהו, שאינו טעון הוכחה כאשר מדובר בחללים יהודיים: שאנו משתתפים באבל המישפחות למרות שהן ערביות, ואנחנו יהודים.

רק אדם קהה־חושים ינסה למדוד את שיעור־האבל, ולומר: כך־וכך אני אבל על יהודי, כך־וכך אני אבל על ערבי. כולם בני־אנוש, כולם בני אב ואם. יהודי מאמין היה מוסיף: כולם יצורי־אלוהים, כולם נבראו בצלם.

מי שעמד אי־פעם ליד הורים, בשעה שנודע להם כי בנם־יקירם נהרג — אינו זקוק לשום הסבר על כך. ומי שזקוק להסבר — שום הסבר לא יעזור לו.

■ ■ ■

אני משתדל במדור זה כדי להגיד את הדברים האלה, מפני שיש לעניין גם צד הנוגע לשבועון זה.

שלושתנו באנו לכפרי־הגליל כאנשים פרטיים. אם היה תוכן למעשה, הרי ה־סמון בכך שהופיעו שלושה ישראלים ואמרו לבני הכפרים: באנו כאנשים פר־טיים, הפועלים על־פי צו מצפונם. איננו מייצגים היום שום מיסגרת, שום גוף פוליטי, שום מוסד שהוא.

אך כל מאות בני־הכפרים שנפגשתי עימם באותו יום, ידעו שאני איש העולם הזה. וכך שמעתי במשך יום שלם תישב־חות לא־ספור לשבועון, שהיה כלי־התיק־שורת־ההמונית היחידי בישראל שהשתדל לתאר את המאורעות באופן אובייקטיבי, בלי להעלים ובלי לשקר.

באותו יום הרגשתי מה רבה חשיבותו של העולם הזה, לא רק כעיתון המשתדל לומר את האמת, אלא גם כסמל של הבנה בין שני העמים, כגשר של קומוניקציה בין יהודים וערבים בישראל.

מאחר שהייתי בחו"ל כאשר אירעו המ־אורעות, פעל העולם הזה באותם ימים בילעדי. בסיפוק עמוק נוכחתי לדעת כי חברי מערכת זו מילאו בצורה כה יפה את חובתם כעיתונאים וכבני־אדם.

■ ■ ■

אורי זה המקום למסור כמה דברים, שאמר לנו באותו יום אחד האנשים המר־שימים שבהם פגשנו: ג'מאל טרביה, ראש מועצת סכנין, איש המערך.

הנה דבריו:

● אנו חיים במדינת ישראל, ומשתפים עימה פעולה ברוח טובה.

● כל פעולתנו היא הגנה. מעולם לא היינו מתקיפים. אנחנו לא מחפשים בעיות. אנחנו רוצים לפתור בעיות.

● לפני 1948 מנה כפרנו 3800 נפש, והיו לנו 95 אלף דונם. עכשיו מונה הכפר 10 אלפים נפש, ונותרו לנו 20 אלף דונם בילבד, כולל האדמה המצויה בשטח צבאי סגור (שטח 9). משום כך חרדים בני־כפרנו, נוכח הסכנה של הפקעת־אדמות נוספת וסגירתן בשטח צבאי. לכפר שלנו יש הריבוי הטיבעי הגבוה ביותר בעולם.

● אי־אפשר לחיות לנצח במצור מכל הצדדים. השטח הצבאי סוגר עלינו משלו־שה צדדים וחצי. נותרה רק פירצה אחת, לעבר כפר עראבה.

● בעמק בית־נטופה קילקלו 4000 דונם של אדמתנו, למען המוביל הארצי. איני בטוח שהמוביל הארצי נתן 4000 דונם בנגב.

● על מדינת־ישראל לחזור ולשבת ולבדוק מחדש את אפשרות שיתוף־הפעו־לה עם הערבים.

● אם יש רק 1% של יהודים בגליל — זה לא ישראל? זה לא המדינה? מה זה מזיק למדינה?

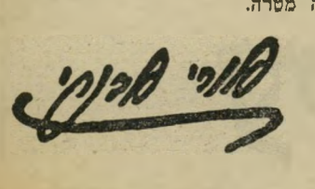
● תן לי את החופש שלי, תן לי להרגיש כאזרח, תן לי את הזכויות שלי, ואני מוכן לשאת בכל החובות, אפילו בגיוס לצבא, בתנאי שלא יפגע באחים שלי, באותו עם שאני חלק בלתי־נפרד ממנו. אני רוצה במדינה שתהיה מבוססת על שלום ואחוות־עמים ושותפות־גורל, וכיבוד הרגשות של שני העמים שלנו.

● אנחנו סלעים כאן, אנחנו הרים כאן, אותנו לא יזיזו מכאן לעולם־ועד!

■ ■ ■

עד כאן דבריו של טרביה. בצורה דומה מאד התבטא חברו, מחמוד נעאמנה, ראש מועצת כפר עראבה, גם הוא איש מרשים. נחרת בזיכרוני במיוחד פסוק אחד שאמר: „גם במישפחה הערבית המסורתית ביותר קורה שבן אומר לאבא שלו: לא! מותר גם לנו להגיד זאת לממשלת ישראל, כאשר אנו מרגישים שעושים לנו אי־צדק."

אם תרמנו תרומה קלה שבקלות כדי שלא יישבר הגשר בין ערבים כאלה לבין יהודים נאמנים ובעלי־מצפון, כי אז היתה המחווה שלנו כדאית. ובאותה מידה כדאי המאמץ שמשקיע העולם הזה, מדי שבוע, למען אותה מטרה.

נופש באוסטריה
המקסימה
החל מ־$8.80
ליום
כולל אירוח מלא

השנה במיוחד כדאי לבלות חופשה באוסטריה - פינת חמד אירופית שבה הקצבת מטבע החוץ שלכם שווה יותר, ומספיקה לכם לבילוי נפלא — במחירים שהם הזולים ביותר שתוכלו למצוא כיום באירופה !
באוסטריה מצפים לכם מקומות נופש ליד אגמים, יערות ונהרות וחיי תרבות עשירים ומלאים.
Abtenau, Gmunden, Mariazell, Melk, Ramsau am Dachstein, Reichenau a.d. Rax, Wagrain.

AUSTRIAN AIRLINES

עלון עם מידע אצל סוכן הנסיעות שלך או במשרדנו :
נתיבי אויר אוסטריים
רח' טרומפלדור 12, ת"א, טל. 53535

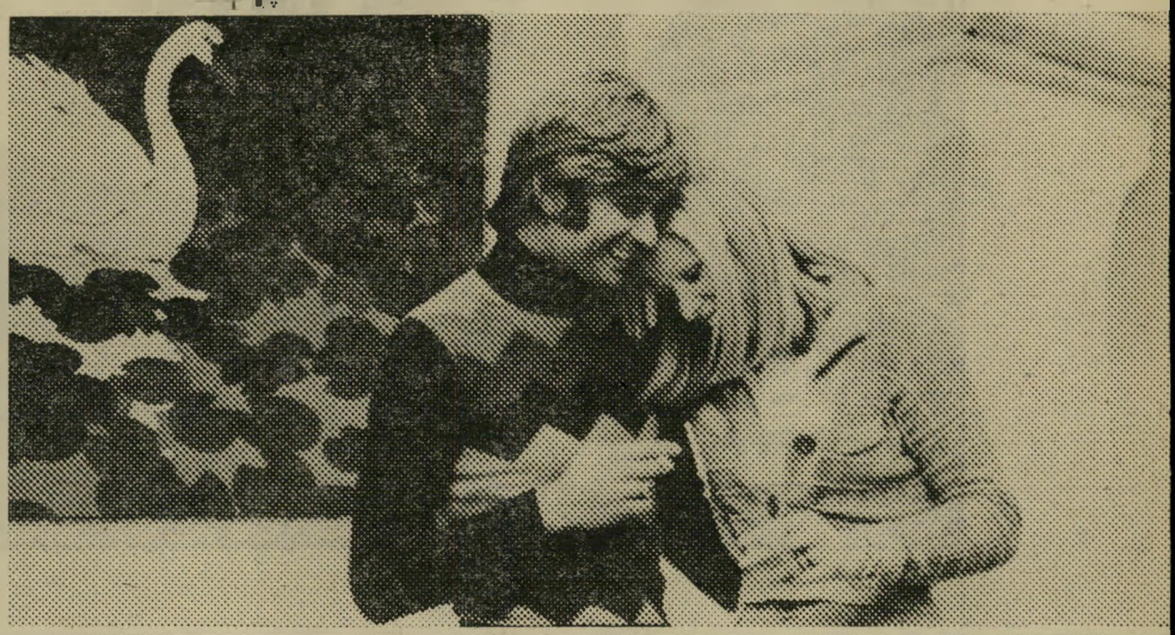
העולם הזה 2018

KENT

WITH THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

מה טוב להינות מהטעם המרענן של קֶנט

קופסא קשה, קינג־סייז, באורך 100 מ"מ ובטעם מנטול

מכתבים

שיחזרו לעבוד בקיבוצים!

בתגובה על הכתבה „בוז למס־אמת" (הנדון, העולם הזה 2014), איני יכולה להשתחרר מן הרושם כי נושבת בו רוח תעמולת־בחירות. בנוסח: „נשבר לך, הצבע ר"צ." זאת, אף־על־פי שכל מילה בכתבה זו היא אמת.

עוד לפני כעשרים שנה, הסתובבה בדיחה בדבר אריה שברח מגן־החיות לבניין הוועד־הפועל, ובלע יום־יום פקיד אחד. ולא חשו באריה או בפקידים הנעלמים, עד שבלע יום אחד את מחלק־התה וכו'. הנמשל ידוע.

בית הוועד־הפועל שכן פעם בבניין צנוע, בית ברנר, והיום הפך תמגון ענק, היונק לא רק מדמו של הפועל, אלא של כל המדינה. וכן יתר שלוחות התמגון, וכל תנועות המושבים למיניהן השוכנות, ברוב פאר והדר כיאה, ברחוב דובנוב היקר.

הגיע הזמן שיכריזו: „המלך עירום!" וישלחו חזרה לקיבוץ, לעבוד עבודת־כפיים, את כל שותי־התה המאכלסים את כל הבניינים הללו. במקומם אפשר יהיה, אולי, להקים בתי־ספר ובתי־חולים החסרים כל־כך. בקיבוצים עצמם כמעט שלא נשאר כבר מי שיעבוד, פרט למה מתנדבים ועבודה שכירה מבחוץ.

פרחיה מיורחי, תל־אביב

קינה לדויד אלעזר

מה גאה הוא העם — שאלה הם בניו / לא ידעת אימה, לא נוצחת בקרב / חרבות לא הכריעוך, איתן ניצבת כל הדרך. / וכך, בעומדנו שטופי דמע ונהי / מעל קיברך המרי, / עולה דמותך בסערה — אתה עימנו תמיד.

על כתפיך נשאת בעול האומה / אומה שלא ידעה לסלוח / אשר הוקיעה אותך בבוא היום ומיאנה למחול. / בודד הר־תירוש בשדה־הקרב, וכולם נסו מאחריותם

דויד אלעזר ז"ל
איך נפלו גיבורים

/ עמסת הכל על כתפיך — ותחריש. עמסת הכל על ליבך — ולא פצית פה. / לקחת הכל אליך — ותידום.

רצינו שעיר־לעזאזל, ואתה התנדבת להיות. / זה העול אשר קרסת תחתיו / זה העול אשר מותתך בטרם־עת. / מצ־פונך ייסרך ימים רבים — ואתה החרשת. / כחצוב בשיש כן חצב הוא בליבך / העדפת את טובת העם על טובתך־שלך / זה העול שהביא לטופך המר / אשר כילה את זעמו בך.

היית לסמל לעוז ולגבורה / באוייב אחזו חלחלה ורעד לשמע שמך / מול פלשת לחמת ותגבור / אתה תהיה עימנו לדור ודור. / הצבי ישראל — על במותיך חלל / איך נפלו גיבורים.

פרדי כר, תל־אביב

מחאה על „ציד־מכשפות"

מישרד־החינוך־והתרבות, בשיתוף עם הנהלות בתי־הספר בארץ, מרשה לעצמו „לזרוק" תלמידים על ימין ועל שמאל, ללא בדיקת מעשיהם בצורה אובייקטיבית. ה־

(המשך בעמוד 12)

גלריה חוראל

רחוב ז'בוטינסקי 3, תל־אביב (מול מלון הילטון)

מזמינה

לתערוכת יחיד ראשונה בתל־אביב
של הציירת האילתית

אביבה דקל

שעות הביקור: א — ה 11.00 — 13.00 18.00 — 21.00
שישי: 11.00 — 13.00 שבת: 11.00 — 21.00
התערוכה תנעל ב־16.5.76

ליולדת
אנחנו אומרים גם מה

לא לקנות

אצלנו:
- זול יותר
- שרות טוב יותר
- יעוץ טוב יותר

מבחר ענק של כל הנחוץ לתינוק, ממוצץ ועד מיטה

Baby

„ביבי" "BABY"
המלך ג'ורג' 45, ת"א

הסאטיריקן המכוער והערבי היפה

עניינם של אנשי „זו הארץ" הוא לחנכנו, שנהיה טובים יותר ואנשים משובחים משהננו, על־ידי שיתקעו לתוך ראשינו, בהתמדה שבועית, כי הבעייה הישראלית־ערבית פשוטה נורא: הערבים צודקים לגמרי ואין בם מתום, שעה שהיהודים (להוציא אלה שראו את האור) רשעים, מדכאים, נוכלים ואפילו דיי־רוצחים. גם דבר של טעם אישי הוא, שמאורעות כגון פוגרומים ומאמץ שיטתי ומודע לרצח־עם, נראים להם בדיחה עצומה ומקור לא־אכזב לאסוציאציות מדגדגות. זוהי, למדנו, סאטירה.

חייהם של הסאטיריקנים המיקצועיים קלים מאד, כשהם עוסקים בדיעות ובאמונות. הקושי מתחיל שעה שמגיעים לעובדות. אלו אינן עניין של השקפה, אלא של מה שהיה או לא היה. הסאטיריקן המצוי מתגבר על הבעייה באמצעות הטכניקה הפשוטה אך היעילה, של התעלמות סלקטיבית מכאן, וניפוח מכוון מכאן. באופן זה, ניתן להמשיך לקלוע אל הלוח, ואחר־כך לצייר את הבול מסביב, תוך שהעובדות מסייעות, במקום שיכשילו.

למשל: בגיליון 2016 של „העולם הזה" מרענן לטוב־תנו ב. מיכאל, כבקליפת־אגוז, („זו הארץ", „היסטוריה לא פופולרית"), את שורשי הסיכסוך ואת השחור־לבן שבו. כדי שנדע ולא נשכח מי רצח את מי, מעלה מיכאל החביב (עלי) את טבח שיירת־הדסה, שנערך ב־13 באפריל 1948. בעוד ידם עושה במלאכה, היו הטובחים זועקים — כך מספר מיכאל — „דיר־יאסין, דיר־יאסין." כפר זה נכבש ארבעה ימים קודם־לכן על־ידי כוח משולב של אצ"ל ולח"י, ונחרגו בו כ־250 מתושביו. „כל הילדים," ממשיך מיכאל, „יודעים שהיתה שיירת־הדסה. רוב הילדים יודעים שהיה דיר־יאסין. אף ילד לא צריך לדעת שהיה קשר ביניהם," וכיו"ב.

פרשת דיר־יאסין היתה בהחלט אקט לא־סימפטי. אך, ראשית, למה כבר אפשר היה לצפות ממעשה שמעורבים בו אנשי לח"י? בצד אישים רציניים, כמו עמוס קינן וברוך נאדל (שניהם השתתפו בכיבוש דיר־יאסין), נימנו בם גם טיפוסים פחות־אחראיים, דוגמת יבי וילין־מור (ורק כדי שלא אייחב, חלילה, פוגע בפרנסת מעיין־קולגת, אינני מפתח את הנושא, אף שהוא גדוש פוטנציאל־הצחקה סאטירי לא־רגיל — כמעט כמו הצירוף של שחיטת יהודים, אונס יהודניות, קוזאקים וגולדה). שנית, אפילו על כאלה אינך יכול לסמוך, שיקומו באמצע הלילה ורק למען השעשוע ילכו לטבוח 250 אנשים, נשים וטף חפים־מפשע, שאין בליבם דבר נגד היהודים וכפרם חשקט איננו בסיס וחוליה בשרשרת־החנק סביב ירושלים.

התיסטוריה, כפי שהיא מוכרת לי (אומנם, ממקורות ציוניים), קובעת כי המילחמה לא החלה בדיר־יאסין, אלא מייד אחרי שחוחלט באו"ם, ב־29 בנובמבר, על חלוקת הארץ וחקמת שתי מדינות — ערבית ויהודית — בה; וכי ערביי ארץ־ישראל הם שיזמו את שפיכות־הדמים ופתחו בה חד־צדדית, במגמה הברורה והמוצהרת להביא להשמדתו המוחלטת של היישוב היהודי ב־פלשתינה. מעשי הערבים בני הארץ היו טובים כהצה־רותיהם, ואין להאשימם שלא ניסו בכל כוחם להגשימן. שיירת הדסה, לדוגמא, הותקפה לראשונה ב־8 במארס 1948 — חודש ימים לפני דיר־יאסין. יושביה לא נטבחו אז, רק מפני שהצבא הבריטי הבטיח את השיירה — מה שלא עשה כעבור חודש. אילו רק יכלו ערביי ירושלים לטפל בשיירת הדסה של ה־8 במארס כמו בזו של ה־13 באפריל, ודאי שגם אותה היו קוטלים, רק במקום „דיר־יאסין" היו זועקים „איטבאח אל יאהוד" — ואז היתה זו נחמה גדולה לנטבחים, שבמקרה זה יכלו ללמוד ולהיווכח, בריגעיהם האחרונים, כי הארגומנטציה של הרוצחים לוקה־כלשהו מצד סימוכיה ההיסטוריים.

אך אל נקדים את המאוחר. בדצמבר 1947 ניסה כוח ערבי, שתקף מכיוון כפר סלאמה, לכבוש את שכונת־התיקווה ואף הצליח להבקיע לתוכה. רק ברגע האחרון נהדפה התתקפה. אין כלל צורך בדימיון כדי לדעת, מה היה גורל תושבי השכונה אילו הצליחו הערבים לכובשה — עוד הרבה קודם לדיר־יאסין. הצריך ראיות לסיוע יידע, כי באותו חודש נרצחו 49 יהודים בבתי־הזיקוק בחיפה — בשיתוף לא־מעטים מחבריהם הוותיקים והטובים לעבודה. בפברואר פוצצה מכונית־תופת ברחוב בן־יהודה בירושלים — 50 הרוגים, כמה מאות פצועים, חודש ומחצה לפני דיר־יאסין.

בתקופת המילחמה שבין הישוב הערבי — שבמונחי היום ייקרא „פלסטיני" — ובין היישוב היהודי (כלומר, קודם פלישת צבאות־ערב הסדירים, ב־15 במאי 1948), כבר נהרגו כ־1200 אזרחים יהודיים ועוד כ־1200 מגוייסים — מיישוב של 600,000 נפש.

אז אל תקשקש לי על הקשר, שלא היה ולא נברא, בין דיר־יאסין לטבח שיירת הדסה, ואל תהפוך את תיוצרות. במישור הכוללני, הלאומי, האשמה לפרוץ מעשי־האיבה מוטלת כולה על היישוב הערבי של ארץ־ישראל המנדאטורית. היישוב היהודי, לא הערבי, הוא שעמד בסכנת השמד וניצל ממנה — לא מפני רתיעת הערבים או אי־נכונותם ללכת עד הסוף, אלא למרות אי־בחילתם מכל אמצעי ודרך שהיו פתוחים בפניהם.

על פרשת דיר־יאסין גופא כבר כתבו רבים. למרות אנשי לח"י הנ"ל, ואף שברי כי אין זה האירוע הצימחוני של המאה, יש ראיות מספיקות שלא נערך שם, בשום פנים, טבח בזדון. אומנם יש שדעתם שונה, וגם טענו כך בשעתם, באמצעי־התיקשורת. אבל דומה כי שיגאת אלה ל„פורשים" העבירה אותם על דעתם, או לפחות על שיקוליהם המאוזנים, וגם טול קורה מבין עיניך.

אולם, מן הבחינה ההיסטורית ארוכת־הטווח, ה־חיבט החשוב והמאלף של דיר־יאסין איננו במה שקרה שם ואז, אלא באופן שבו התקבל המאורע — לעומת מאורעות דומים אחרים. ב. מיכאל מסיים את הזאפטה ההיסטורית שלו בלקח: „לילדים אסור לשחק עם קשרים" — כמו הקשר שגילה בין דיר־יאסין לטבח חשיירת — כי „חם עלולים להסתבך."

ב. מיכאל עצמו נשמר, ולא הסתבך בהבאת סיפור שילהי דיר־יאסין, אולי כדי שה„היסטוריה הלא־פופולרית" שלנו, לא תהפוך לפתע היסטוריה לא־סימפטית להשקפת־עולמו; ר"ל, שאולי בכל זאת אין לפלסטינים, ולערבים בכלל, מונופול טוטאלי, לקבוע על הצדק וה־הומאניות ואולי יש מאלה, טיפ־טיפה, גם אצל המנשלים ורבי־הטבחים הציוניים — ואפשר אפילו, האמן או לא, שקמצוץ קטן של שלילה מכתפי את דיוקן הטוהר האבסולוטי של הערבי הצודק־לגמרי־תמיד־ומלכתחילה.

אחרי שנודעה פרשת דיר־יאסין — בעצם, כעבור שעות ואף קודם שניתן היה לברר כיאות מה אירע בה — יצאו המוסדות הראשיים והנציגים של היישוב היהודי מגידרם, לגנות את המעשה ולהביע צער וזעזוע. העמדה ה ר י ש מ י ת החד־משמעית של המדינה־בדרך התבטאה בגילוי־דעת של הסוכנות, שבו הביעה „ריגשי זוועה ובחילה לאופי הבארבארי שבו בוצעה פעולה זו." ה־רבנים הראשיים — הרב הרצוג והרב עוזיאל — הטילו נידוי וחרם על כובשי דיר־יאסין. בן־גוריון, יו"ר הנהלת הסוכנות, שיגר מיברק למלך עבדאללה המנוח, ובו הבעת הזדעזעות מן המעשה ותנחומים על הקורבנות החפים־מפשע שנפלו בכפר. מפקד יחידת „ההגנה", ש־קיבל את הכפר מכובשיו, כיוון אליהם את מקלעיו באומרו: „הפורשים... במעשה כיבוש הכפר גילו את פרצופם האמיתי והוכיחו שהם רוצחים לכל דבר. הם המיטו קלון על העם היהודי בארץ ובעולם."

ודאי, העובדה שבדיר־יאסין פעלו „הפורשים", הכתי־בה לא־במעט את תגובת היישוב המאורגן על־פי ה־שיקולים של פוליטיקה פנימית. אף מותר להניח, כי על רקע רצחנותם האכזרית והשיטתית של הכוחות הפלסטיניים, לא היתה ה„הזדעזעות" כנה לגמרי ותמצא בה לא מעט צביעות. אבל עובדה היא, שאיש בישראל לא ראה לפאר את מעשה דיר־יאסין ומשתתפיו לא השתבחו במעשיהם, אלא התנצלו והסבירו — ולא מחלו להם. תגובה כזו, בעיצומה של מילחמת לחיים־ולמוות, היא כמעט ללא־תקדים, או דומה. אף מדינה ערבית לא היתה מעלה בדעתה להגיב כך בפומבי — אז, כמו היום.

שעה שהפוליטיקה הפנימית אצלנו חולידה גינוי קיצוני של מה שניראה כקטל ללא־אבחנה, הרי ה־פוליטיקה הפנימית במדינות ערב משפיעה בכיוון ההפוך, ומולידה אורגיות של קילוסים וגאווה, על כל מעשה טבח ביהודים — אפילו שזהו רצח מוצהר, שכקורבנו־תיו נבחרים, מראש ובקור־רוח, תלמידים בבית־ספרם; ועוד כאשר עצם חפותם המוחלטת של הקורבנות מהווה אלמנט מחושב ומתוכנן, להגברת אפקט הטרור.

כך, כמדומני, עשיתי את מלאכתו של ב. מיכאל, והשלמתי את חצייה השני של האמת שלו. עכשיו כבר מותר לילדים לשחק עם קשרים, בלא שבהכרח יקבלו מה שרוצה הסאטיריקן; והוא ללמדנו, כי מעשה דיר־יאסין מספק לא רק הסבר טוב לשחיטת שיירת חדסה, אלא גם נימוק וצידוק לכל מעשה־טבח אחר שערכו ערבים ביהודים, או שעוד יערכו, החל מן ח־9 באפריל 1948 ואילך.

בנימין עמידרור, הרצליה

האם לא יעברו?*

העומד להתרחש בחודשים הקרובים, חייב לעורר דאגה עמוקה בלב כל מי שרואה עצמו כאיש־שמאל בישראל. ביותר ממובן אחד יוכרע גזמן הקרוב עתידה של החברה הישראלית לשנים הבאות. אם תקפים הדברים שאעמוד עליהם בשורות הבאות, פירוש הדבר הוא כי התארגנותו הפוליטית של השמאל בישראל חייבת להתבצע לא רק במישור הגלוי, הפרלמנטארי.

חולשתה של ממשלת רבין — והצורך שבפניו היא עומדת, להכריע בעניין קדום; אובדן סמכותה של „המנהיגות הכלכלית" — והתעקשותה על ביצוע מסקנות ועדת־ברקאי; המדנים בצמרת הממשל — וחקשיים הנגרמים על־ידי ערביי ישראל והשטחים — כל אלה אינם אלא סימפטומים מחד ומאיצים מאידך, של מצב פוליטי שכרגע נראה לו מוצא אחד בלבד.

שליטיה האמיתיים של החברה הישראלית עומדים לחשוף את זחותם — ואת ציפורניהם. מראית־העין של הדמוקרטיה הפורמאלית עומדת לפשוט רגל, שכן שוב אין בכוחה לטפל, ביעילות הדרושה, בהצטברות המשברים וחקשיים שהביאה על עצמה. יד־חזקה מסוג מסויים מאד מחוות את הפיתרון היחידי, את חסוג היחידי של עוצמה פוליטית, שעדיין יהיה באפשרותה למנוע את ההתנגשות האלימה בין האינטרסים ה־משוריינים של המעמד השליט, לבין האינטרסים ה־מדוכאים של כל השאר.

* סיסמתם של האנטי־פשיסטים בספרד היתה: „הם לא יעברו!"

העילית הפוליטית הנשלטת על־ידי המערך — לכ־אורה השליט היחידי והבלתי־מעורער של החברה ב־ישראל — עומדת לפנות את מקומה על הבימה ה־פוליטית, לקול קריאות־הבוז של הקהל, ולחניח את תפקיד ההנהגה למי שמשך בחוטים זה־מכבר. משך עשרות שנים נוח היה להם, לשליטים האמיתיים, להתרחק מאור הזרקורים הפוליטיים; נוח היה להם בשליטה הבלתי־מעורערת שניתנה להם בתחום הכלכלי.

אך עתה מובן להם, כי שוב אינם יכולים להניח בידי הפוליטיקאים של היום והמישטר את מהלך העניינים. אין זה משום שמנסים להגביל את פעילותם; אדרבא, מעולם לא היה מצבם טוב יותר. אך דווקא משום כך, משום שמצבם הטוב־יותר פירושו קיטוב חברתי מעמיק והולך, המלווה במשברים חריפים יותר ויותר — עליהם לפעול.

חקואליציה המחווה את בסיס הכוח של המישטר הנוכחי, אינה מסוגלת להסכים על חצעדים הדרושים ל־מעמד השליט: איסור השביתות, נטילת כל כוח מ־איגודים מיקצועיים, ומדיניות של יד־ברזל כלפי ערביי ישראל והשטחים. יהיה צורך בקואליציה אחרת, אשר אידיאולוגיות „שמאליות" או „מתונות" לא יעמדו לה לרועץ. המערך יוחלף בקרוב, אם בדרך פרלאמנטרית אם בדרך אחרת, על־ידי הכוחות הפוליטיים שהגת האינטרסים של החון השחור והלבן אינה יוצרת עבורם קשיים אידיאולוגיים או אחרים.

האידיאולוגיה של חילוף השילטון כבר מופצת ב־אינטנסיביות על־ידי אמצעי־התיקשורת של הימין וח־פוליטיקאים שלו. שני נדבכים לה: א) הממשלה של היום מפוררת, חלשה, בלתי־מסוגלת לטפל במשברים מבית ומחוץ. יש צורך בממשלה חזקה, סמכותית, יעילה. כלומר: צורך פרגמאטי קר ונטול־רגשות. ב) הממשלה של היום אובדת־דרך מבחינה אידיאית. אין היא מסוגלת להראות לעם את הדרך אל הציונות האמיתית, זו המאחדת לאום, דת ומדינה „במעשה התחיישבותי". כלומר: לממשלה אין מדיניות, ואין היא מסוגלת לבצע מדיניות כלשהי. יש צורך להחליפה בממשלה בעלת דרך ברורה וכושר־ביצוע.

אלא שחילוף־השילטון יהיה גם חילוף־המישטר. פאשיזם גס וגלוי עומד לרשת את הדמוקרטיה הפור־מאלית, כפי שכבר אירע לא־אחת בהיסטוריה, בנסיבות דומות. חבר־הכנסת אמנון לין יכול היום רק לחציע את הוצאתה של רק"ח אל מחוץ לחוק — אך מחר יוכל לאשור בפועל על קיומה של כל מיפלגה פוליטית משמאל לרפ"י.

רק דיכוי מהיר וחסר־פשרות של החון חגדול, וה־אינטרסים העומדים לרשותו וחתומכים בו, יכול לעצור בעד התרחשותם של הדברים הנחזים כאן. אך נראה לי שבריחה אשר כזו — בין דיקטאטורה של השמאל שתנפץ את האינטרסים המשוריינים של המעמד השליט, לבין דיקטאטורה פאשיסטית שתנפץ את כל השאר — ברירה זו אינה ברורה לפוליטיקאים של השמאל.

לכן, חוששני, תיתכן רק האפשרות השנייה. פירוש הדבר הוא שהשמאל בארץ חייב להתכונן לאפשרות שפעילות פוליטית גלויה שלו לא תהיה מותרת במישטר החדש. על השמאל בארץ להתכונן לירידה למחתרת.

שלמה פרנקל, ירושלים

מוכיח המחאה מציע לעזה דיצמן

לקפוץ ערום לבריכת המיזרקה בכיכר פיקאדילי

■ המנהיג הקשיש של מפ"ם, **מאיר יערי**, על **גולדה מאיר**: "לירוק בסניה של האשה הזאת — זה, לדעתי, לוכסוס של ממש!"

■ "בקרוב — יחסים ספרדי־ישראל," הודיע על המישמף ובאותה ידיעה עצמה עשה מעשה העלול לטרפד יחסים אלה: במקום תמונתו של **חואן קרלוס**, מלך ספרד, פירסם את תצלומו של הטרוריסט הבינלאומי, **קרלוס**.

■ בביקור שערך בשבוע שעבר נשיא־המדינה, **אפרים קציר**, בעיירה ירוחם, הוא השתתף בחגיגת בר־מיצווה לי־30 מילדי־המקום, קיבל את אורחות־הכבוד של העיירה הדרומית, והיה אורח בסעודת־צהריים בבית־החרושת למשקאות טמפו. במהלך הארוחה התעניין קציר אצל מזכיר מועצת־פועלי־ירוחם, **דויד אלפסי**, ביחסי־העבודה במיפעל. "גם אני שייך למעמד הפועלים, ואי־אפשר לחשוד בי שאני קפיטאליסט," אמר הנשיא, שהגיע למקום בחולצה פתוחה, ללא עניבה, והעדיף בקבוק טמפו על כוסית־וויסקי.

■ שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** סייר בבתי־חרושת לתרופות. באחד מהם שמע הרצאה בשבח התרופות הישראליות, מפיו של **יואב בן־טובים** (אביו של יורם, בעלה של השחקנית **טליה שפירא**), בעל בית־חרושת גדול. במהלך ההרצאה הוגש קפה, והשר ביקש סוכרזית. המלצרית הזדרזה והגישה לו ממתיק קפץ, תחף מידי השר את המתיק, תחב ידו לכיסו והוציא משם סוכרזית מתוצרת ישראל.

■ כתב רשת־הטלוויזיה הגרמנית השניה בישראל, **נורברט בריגר**, ערך בווילה שלו בהרצליה־פיתוח מסיבת־פרידה לכתבת הרשת **נעמי בן־נתן**, אלמנתו של אמנון, בנם של מי שהיה שגריר ישראל בפריס **אשר** ("ארתור") **בן־נתן** ואשתו **אריקה**, שנפל במילחמת יום־הכיפורים. נעמי בת ה־28, הנוסעת להולנד לעבוד שם ככתבת בטלוויזיה ההולנדית, היתה נרגשת מאד ובאה לארוחת־הערב בחברת שני חותניה. כוכב־תמסיבה היה כתב הטלוויזיה הישראלית בצפון, **יורם הר־מיזרחי**, שעבד בזמנו יחד עם נעמי ברשת הראשונה של הטלוויזיה הגרמנית. בין השאר סיפר יורם, כי בזמנו כיסה עבור הטלוויזיה הגרמנית את המירוח־התיכון, ובאחד מסיורי־הגיע לכפר נידח באיראן. כשהיה עם הצלם שלו **הארי הרמן** על ראש הר, שממנו קשה היה לראות נקודת־יישוב כלשהי, שמע לפתע צעקות: "ישראלה, אביבה!", **הוא הביט** בצלם. הצלם הביט בו, ושניהם התקשו להאמין למישמע־אוזניהם. רק אחר־כך הבחינו בשתי פרות וברועה איראני, שסיפר להם כי הפרות הובאו מישראל, והוא השאיר להן את שמותיהן המקוריים.

■ הווילה של מישפחת בריגר שייכת למישפחת אמבש, הוריה של **סוזי אבן**. הווילה של מישפחת אבן סמוכה לווילה זו. בזמנו, כשהושכר הבית לבריגרים, דרש **אבא אבן**, כי יתנו לו הבטחה בהכתב שלא ינצלו את השכנות כדי להשיג סקופים עיתונאיים בעזרת מישקפות, או כדי להשיג טובות־הנאה עיתונאיות.

■ העיתונאית **שולה רון**, בתו של עסקן ציבור־העיתונאים **משה רון**, שילדה רק לאחרונה את בנה־יחידה, אורי פזה בבית־החולים במצב קשה.

דני קיי

הקומיקאי ההוליוודי, הגיע לישראל כדי לנצח על התיזמורת הפילהרמונית הישראלית, במיסגרת פסטיבל־האביב המתקיים בירושלים. את פניו קיבל ראש־העיר טדי קולק (מימין), שסיפר לו כי בא לקבלו למרות שהוא מצונן. „אין בעיות, אם אני יכול להחליף את ארתור רובינשטיין, אני יכול להחליף גם אותך! ממתי אתה רוצה שאני אתפקד כראש־עיריית ירושלים?" שאל דני קיי, שלא התרשם, מהמחווה שעשה טדי קולק.

■ **יצחק ליבני**, החליט לאחרונה לגוון את עיסוקיו, והחל מנחה תוכנית־ראיונות בשם שבתרבות. אחד מאורחיו של ליבני היה חזמר **יגאל בשן**, שהוא חתנו של **יעקוב מרי־דור**, מי שהיה מבעלי החברה הימית להובלת פרי, שעלתה על שירטון. ליבני, שביקש להכתיר את בשן הנחשב כזמר מצליח, שאל אותו: „מדוע אינך פורש מעיסקי־שעשועים ופונה לעסקים רציניים יותר, כמו אלה של אבי אשתך?" בשן לא התבלבל, והשיב: „אלוהיים קורא לאחרונה את העיתונים, היית מבין שכיום זו לא מציאה גדולה להיכנס לעסקים האלה."

■ דובר סיעת המערך ידידיה בעיתונה ידיעות אחרונות תרמו לשולה דם, לו היתה זקוקה באופן חחוף, והיא יצאה מכלל סכנה ומחלימה כעת בבית־החולים.

■ במיפלגת־העבודה מתלוצצים, כי המאמר שפירסם הד"ר **מיכאל** („מיקי") **בר־זוהר** בגיליון האחרון של בטאון המיסלגה בתל־אביב, במת מחוז, המדבר בשיבחה של **גולדה מאיר** והנקרא „טוב שגולדה ממשיכה," נכתב מכוון שבר־זוהר מקווה שגולדה תאפשר לו להיות הביוגרף שלה, כמו **דויד בן־גוריון** לפניה.

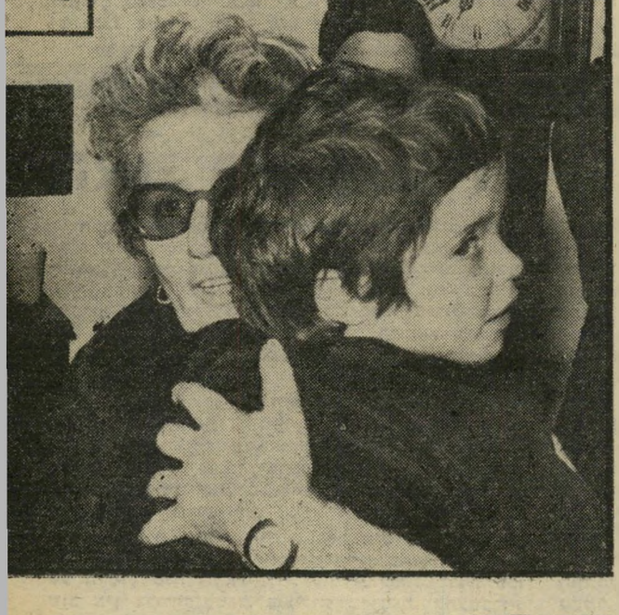
■ מזכ"ל המחנה, **דוב בן־מאיר**, טוען כי הכרזתו הדרמאטית של אלוף (מיל.) **עזר וייצמן**, כי ישוב לפעילות במיפלגתו, אינה אלא גימיק פירסומי. אמר בן־מאיר: „וייצמן דומה לאותה שחקנית סוג ג'מ"ל, החושבת שסירטה החדש לא יזכה בתשומת־לב מספקת של אמצעי־התיקשורת, ומשום כך היא קופצת עירומה למיזרקה שבכיכר פיקאדילי."

■ את ישיבת מרכז מיפלגת העבודה, לדיון בנושאים הקשורים בקופת־חולים ובמישרד־הבריאות, ניהל — בהיעדרו של המזכ"ל **מאיר זרמי** — מזכיר מפ"ם **מאיר תימי**, שהתנצל על שעליו לנהל ישיבה ולקבל החלטות בנושאים שאינו מבין בהם. קרא לעברו מזכיר קופת־חולים, **אשר ידלין**: „אל תדאג! אינך היחידי! כולם במדינה הזאת מקבלים החלטות בנושאים שאינם מבינים בהם."

■ מנכ"ל רשות־השידור, **יואב הדר**, נסע לאחרונה לטיול בחו"ל. כשהגיע למאדריד התיישב לו להנאתו על ספסל באחד הגנים, ולפתע נוכח כי ארנקו, ובו כרטיסי־הטיסה שלו, הדרכון, מפתח חדר בית־המלון שבו התאכסן וכל כספו, נגנב. למחרת הגיעה אל מלונו מעטפה על שם מיספר החדר שלו, ובה הדרכון, כרטיסי־הטיסה והמפתח. במיכתב המצורף כתב הגנב כי הוא מצטער שאין באפשרותו להחזיר את הכסף, אך הוא מקווה שקורבנו יוכל איכשהו להשיג סכום־כסף ממקור כלשהו. כן צירף הגנב סכום קטן, וביקש מקורבנו שישלם סכום זה כטיס לנער־השליח שהעביר אליו את המיכתב.

■ רס"ן (מיל.) **משה ינוקא**, שהוא מנהל מועדון הסלע האדום באילת, חגג לאחרונה את יום־הולדתו אך סירב לגלות את גילו. הנהלת הסלע הכינה לכבודו עוגה ענקית בקוטר של שני מטרים, שנמכרה במכירה פומבית לספר **דייב איבגי** במחיר של 600 לירות. אולם דייב לא זכה לטעום מן העוגה. מייד אחרי המכירה התנפלו עליה באי המסיבה, החלו משליכים אותה זה בזה, בסיגנון הסלאפסטיק. הם תפסו את ינוקא, תחבו את ראשו לתוך החלל שנוצר בעוגה. כשחיסלו את העוגה זה בפרצופו של זה, אמר ינוקא: „כעת אני זקוק למיקלחת." שני אנשים שעמדו לידו לא חשבו פעמיים, זרקו אותו לבריכה, כשאחריו נזרקים בזה אחר זה כל החוגגים.

■ שחקן־הקולנוע **ג'ק פאלאנס**, השוהה בישראל כדי להשתתף במערבון אקדח האלוהים, התאהב בישראל עד־כדי כך שהוא מתכוון לקנות בה בית. בינתיים, עד שיסתדר בנושא זה, הוא שוכר את בית־הקיץ של **יוסי בנאי** בקיבוץ עין־חרוד.

רות דיין

חזרת לא מכבר מסיור שערכה בהאיטי, ופגשה בשימחה את נכדתה עמליה, בתם של אסי ואהרונה. מישרד־התיירות של האיטי אינו בקיא, ככל הניראה, בחייו הפרטיים של שר־הביטחון לשעבר. בקומוניקט לעיתונות, שמיהר המישרד לפרסם, ובו פרטים על ביקורה של הגברת דיין, ועל דבריה אודות האמנות ההאיטית, זוהתה גרושתו של משה דיין כ„גברת רות דיין (אשתו של משה)".

אנשים

■ באותו סרט משתתפת גם **פנינה גזלן** שהובאה במיוחד מלונדון כדי לגלם תפקיד קטן אך חשוב. במהלך הצילומים החליט הבמאי האיטלקי **פרנ־קו פרולוני** („פרנק קרמר") כי סנינה היא כוכבת אמיתית, ומשום־כך אף הגדיל את תס־קידה.

■ מדוע מתקוממים תל־מידי־בית־ספר כה רבים בארץ נגד התודעה היהודית, שאותה משתדלים להכניס בהם בכוח? על כך סיפר הפרופסור (לפסי־כולוגיה) **הנס קרייטזר** טי־סור משלו. פעם, בעת ביקור באוסטריה, פגש בגבר לא־יהו־די, שגילה בקיאות מפליאה ב־סיפרות היהודית־הגרמנית. כא־שר שאל את האיש, גם הוא פרופסור לפסיכולוגיה, מניין לו מומחיות מופלגת זו, ענה לו: „הנאצים קבעו שאני בן טהור של הגזע הארי. הם שלחו או־תי לאורדדנסבורג (מצודת־מיסדר), בית־ספר מיוחד מ־טעם האס.אס. למי שנועדו לה־יות מנהיגי הרייך השלישי. ב־מוסד זה שנאנו את המורים בכל ליבנו. חיפשנו דרך כיצד להתנקם בהם, ומצאנו. היתה במקום ספרייה גדולה מאד של סופרים יהודיים. תחת הכותרת ‚דע את האוייב'. התעמקנו ב־ספריה זו, וממש חרשנו אותה. כך גילינו את הספרות היהו־דית, התאהבנו בה." המסקנה: לחץ אידיאולוגי מצד המורים עלול להשיג תוצאה הפוכה.

■ הקריין **אלי ישראלי** משתתף בתוכנית־הרדיו גלגלי צה"ל, המדווחת על התנועה ב־כבישים. במיסגרת זו הוא טס במסוק מעל כבישי תל־אביב, ומנחה את הנהגים בשידור חי. לכבוד תפקידו כמדווח הקבוע מן המסוק, הור־ענק לאלי ישראלי, על־ידי חב־ריו־לעבודה בגלי־צה"ל, הכינוי „אלי־קופטר".

■ עובדי כור התרגלו לר־אות את מנכ"לם **מאיר עמית** קורא לסגנו **נפתלי בלומנ־טל** אליו למישרד משנזקק לו. ביום חמישי בשבוע שעבר נד־המו העובדים לראות את מאיר עמית הולך בעצמו אל מישרדו של נפתלי בלומנטל. בירור קצר העלה כי באותו יום אי־שר הוועד המנהל של חברת העובדים את מינויו של בלו־מנטל כממלא־מקום יו"ר ההנ־הלה של בנק הפועלים, במקומו של **יעקב לוינסון** היוצא לחופשה. עמית, בתוקף תפקידו כמנכ"ל כור יזדקק מעתה ואי־לך לעזרתו של סגנו לשעבר, בתוקף תפקידו החדש.

■ רבים מצופי הטלוויזיה שחזו בכתבה על הפיצוץ ב־ירושלים שבו נהרג חבלן ז־מישטרה וקציו, לא הבינו מה אירע לכתב **דן סממה**, שהחל לפתע לגמגם ולהתבלבל. דב־ריו נקטעו באמצע, ועל המסך הופיעה תמונה דוממת. הסתבר כי הכתבה הועברה בשידור חי. סממה הגיע לאולפן שתי דקות לפני שידור הכתבה, קי־בל את החומר מכתב־טלוויזיה אחר, **ישראל סגי**, ולא הס־פיק להתכונן. הצילה אותו ה־קריינית **שרי רן**, שיום קודם לכן התבלבלה בעצמה בעת שידור, כשנאלצה להחליף את **חיים יבין**, שאיבד את קולו מרוב השתתפות בטכסי יום הזכרון לשואה.

■ פרופסור **מוריס לוי**, מנהל מחלקת הלב בבית־החו־לים ביילינסון, יצא את ביתו שבצפון תל־אביב בדרכו לישי־בה עם מזכ"ל קופת־חולים **אשר ידלין**, ונוכח לתדהמתו כי מכוניתו היקרה נגנבה. מו־ריס, שהוא אדם אחראי, לקח מונית ונסע לישיבה, ורק כ־שזו הסתיימה, מיהר למישטרה והודיע על גניבת מכוניתו.

אביבה דקל

הציירת האילתית ואשתו של איש־התיירות דאקס, פתחה בתל־אביב תע־רוכת־צוירים. לתערוכה באו אילתים רבים, שמילאו מטוס „ארקיע" שלם. תחת כרטיס־העלייה למטוס הראו לדיילות את ההזמנה לפתיחת־התערוכה. אחד האילתים החליט להביא לאביבה במקום פרחים, משחו חי: תרנגול. אביבה המופתעת החזיקה בתרנגול, אך זה קפץ מידיה, תחל מסתובב בגלריה. כשאחד האורחים דרך על רגלו בטעות, חטפה היסטריה וצעקה: „מי רוצה את התר־נגול?" כשהסתבר לה כי המתנדב היחיד מתכוון להפוך את התרנגול למנה העיקרית בארוחת־הערב שלו, סירבה למוסרו לו, תרמה אותו לבסוף לפינת־חחי של גן־חילדים בהרצליה־פיתוח.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

צנזורה על עיתוני בתי־הספר (ברוב מוסדות־הלימוד בארץ) נוראה, ודיכוי חופש הפרט והדיעה הפוליטית מחרידים.

אין כיום בית־ספר שלא מתנהל בו „ציד מכשפות" אחר דיעות פוליטיות יוצאות־דופן, או התבטאות „שלא מן המניין" ו־כדומה. מועצות־התלמידים בארץ נתונות תחת מרותו של מנהל המוסד, ואינן מייצגות את דיעותיהם של תלמידים בבית־הספר. הן אינן נלחמות על זכויותיהן, אלא „רוקדות לפי חלילו" של מנהל בית־הספר או המועצה הפדגוגית שבו.

מערכת־החינוך בארץ קלוקלת ומגמתית, ואינה מפתחת את תחום היצירה של ה־תלמיד, אלא מכריחה אותו לשנן כתוכי ולהתנהג בדוגמתיות. היחסים בין רוב מורי בתי־הספר בארץ לבין תלמידיהם הם יחסים של רודן ונתינו, ולא של מורה או מחנך עם תלמידיו.

לאחרונה הומחשה לנו התמונה השחורה הזו על־ידי סילוק תלמידים מבית־הספר בליך ברמת־גן, בעוון הוצאת עיתון־מחתרת, ו„ציד מכשפות" של הנהלת תיכון עירוני ה' בתל־אביב נגד שלושה תלמידים שהביעו את דעתם הפוליטית בעיתון בית־הספר בצורה דמוקרטית.

אין אנו מתייחסים לדברים שנאמרו ב־עיתון בית־הספר התיכון עירוני ה', אלא רק מחייבים את פירסום הדברים הללו כחלק בלתי־נפרד מהבעת הדיעה החופשית והמעורבות הפוליטית בבית־הספר (שדוכאה על־ידי מישרד־החינוך ה„שוטף" את מוחות התלמידים בסיפורי־הלימוד שלו).

אנו מוחים נגד הצעדים הדיקטאטוריים של הנהלות בתי־הספר בליך ועירוני ה', נכון, הדברים שנכתבו בעיתון בית־ספר בליך (מגע ודעת) על חללי צה"ל ראויים לגינוי, אך אין מקום לסילוק תלמידים, כשמגמת ההנהלה היא לסלקם בעוון הוצאת העיתון, ולאו־דווקא בעוון הדברים שכתבו על החללים (שהרי זה היה רק פסיק קטן מהעיתון).

לכן, המיקרים הללו מהווים לגבינו את „הקש ששבר את גב הגמל", ובעיקבות כך נקיים ב־6 במאי, מול בניין הכנסת ב־ירושלים, עצרת־מחאה ונכריז על שביתת־תלמידים בבתי־הספר בארץ למחרתו.

רוני ברנשטיין,
דובר ועד־התלמידים הארצי

עלילות השיליה ומי־השפיר

בימים אלה הגיע לידי העתק מאמר בשם „רב־החובל לוחם בסרטן" (העולם הזה 2011). יורשה לי להעיר על שתי נקודות, כדלקמן:

אף־על־פי שאני ממליץ על הקמת בנקים לתחליף אנושי על בסיס אינדיווידואלי של שימור השיליה, מעשטות העובר, מי־השפיר וכו', לשם טיפול באם ובוולד, אינני שולל אפשרות של טיפול באחרים במי־השפיר האלה. זאת, כפי שביארתי בהיפותיזה שלי, במיסגרת קבוצות־הדם ופאקטור רזוס, בתנאי שלא יתבסס מקור לאינפקציה במיקרה של שימוש בזרים וכו'. בשימוש העצמי אינני נכנס לסכנה של העברת חיידקים וכו', שכן האם והוולד כבר פתוחים היו לכל מקור של חיידקים בשיליה. ואין כאן גורם חדש, כפי שהוא קיים בשימוש בזרים.

אדן גרץ (1952)
עם רשות

אף־על־פי־כן, הטיפול שאני נותן כאן, ושניתן בגרמניה ובאיטליה על סמך שיטת־הטיפול שלי בחולי־סרטן, מתבסס על הזרקת מי־שפיר לאחר שסולקו הגורמים המסוכנים גם לאחרים, ולא בלבד „לכל אחד את שלו," שזהו פיתרון לעתיד.

אני מתפלא, ואולי לא, על כך שבסקירה כה מקיפה עלי לא נמצא לנכון להזכיר אף במילה אחת, את החוברת איכה פרי־עטי, שפירסמתי במאי 1953, ושבשעתו הביא אותה העולם הזה בביקורת חיובית לפני קוראיו. בחוברת זו הצעתי חוקת־יסוד למדינה, כדי לתקן את המציאות של אז ושל עכשיו.

לבסוף, כדאי שיידעו כי מעולם לא יצאתי את גמל ניו־יורק כמפקד האונייה אברהם גרץ בניגוד לחוק ובלי רשות שילטונות־הנמל האמריקאיים. להיפך, יצא־תי לים עם רשות חוקית ואישור, גם מטעם שילטונות הנמל וגם מטעם הקונסוליה הישראלית (כפי שהיה ידוע לכל חברי־הצוות).

ד"ר אדן גרץ, גוארנאוואקה, מכסיקו

על מגש של זהב

דן אלמגור תקף את הענקת עיטור מילחמת־יום־הכיפורים למשה דיין, ועשה זאת בחרוזים שנחרזו על משקל מגש

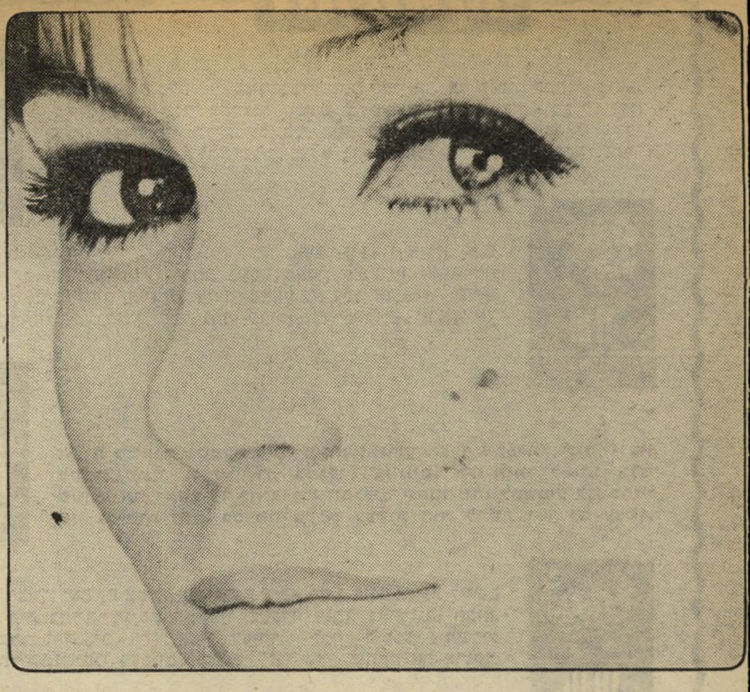
דן אלמגור
עם חברבורות

הכסף, שירו המפורסם של נתן אלתרמן. בא הנמר של נייר (העולם הזה 2014) ומבקש לשים את דן אלמגור על כיסא־החשמל של מחנה־השלום הישראלי, כשהוא מונה את עוונותיו: „...שנים רבות עוסק דן אלמגור בריפוד הגיונה של אומה שטופת דמע וקסם בנוסטאלגיה זולה ו־מתחכמת..."

שינאתו של עורך הדף לספרות לדן אלמגור היא כל־כך גדולה, עד שבסופו של תת־מדור אחר באותו מדור, מצאנו שוב: „דן אלמגור, שיצא בשיר נגד הענקת אות מילחמת־יום־הכיפורים למשה דיין, שירת באותה מילחמה כקצין־התרבות במרחב שלמה..."

בשלב הבא של סיווג אזרחי ישראל לאלה הזכאים למתוח ביקורת על מעשה זה או אחר של המימשל, בכל אחד מימי השבוע, יהיה על כל תושב להגיש שאלון אישי לוועדת־המיון, שתורכב מהחומר ה־אנושי ללא חת ממנו נולד נוצר וגדל נמר של נייר: רק אלה שלא כתבו אף פעם שיר ללהקה צבאית, חיברו ילקוטי־כוזבים, ישבו בחצות הלילה עם שלונסקי או אלתרמן בכסית, או רק אלה שליו חובשים קרביים ביחידת חיל־רגלים — יורשו למתוח ביקורת על שמעון פרס או משה דיין.

וברצינות: דן אלמגור רשאי בכל שניה מתולדות חייו לשנות את דעתו, ולהביע אותה בפומבי. יש לשבח אותו על מגש הכסף במהדורה האקטואלית שלו. עורך מדור הספרות הוא כנראה צדיק גמור, משום שרק צדיקים כאלה אינם יכולים

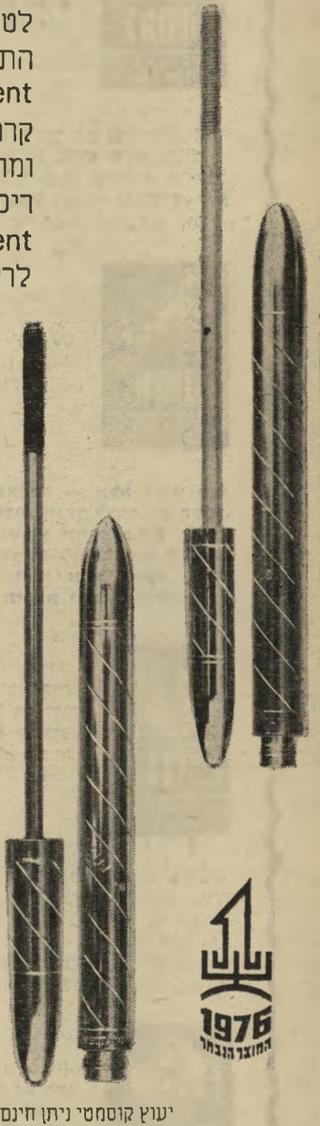

Long Lash

ריסים ארוכים עשירים וטבעיים בעזרת תכשירי הטיפוח והאיפור Long Lash של הלנה רובינשטיין.

לטיפוח ולחיזוק ריסייך
התכשיר החדש
Long Lash Treatment
קרם לילה המכיל מרככים
ומוסיפי לחות להזנה ולחיזוק
ריסים שבירים, יבשים ופגומים.
Long Lash Treatment מעניק
לריסייך גמישות וחיות.

ולאיפור ריסייך—
Long Lash Mascara המגוון
את ריסייך ומדגיש את יופי עינייך.
Long Lash Mascara מכיל רסיסי
שיער הנדבקים לריסייך ומוסיפים
להם אורך ממשי ומראה עשיר.
Long Lash Mascara במבחר
גוונים מאפר ומבליט את יופי ריסייך.

הלנה רובינשטיין
מדע היופי

1976
המוצר הנבחר

יעוץ קוסמטי ניתן חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין
שדרות בן־גוריון 94, תל־אביב. טל. 240256 בימי ב', ג', ד', בין השעות 3.30 — 6 אחה"צ.

מכתבים

לעמוד במחיצתם של בעלי־תשובה כפי שכבר אמרו לנו חז"ל.

כל מי שקם ואומר בגלוי, מה שאמר דן אלמגור בתגובתו השפויה לאירוע החגיגי של פרס־דיין, זכאי לקבל את אות־השלום אפילו אם הטיף למילחמות כל ימי חייו ועתה הוא מודה בטעותו. מה־גם שאלמגור אינו שייך לאלה כלל ועיקר.

את שירו של אלמגור יש להגיש על מגש־של־זהב לציבור מוכה־הסנוורים ב־ישראל, ואת תגובתו של נמר של נייר יש להשליך אל הסל שממנו נשמעות נהמו־תיהם של בעלי החברבורות המוזייפות.

אלכס מכים, ניו־יורק

איזה מין חגורות

ברצוני להעלות הצעה לפני שר־התח־בורה גד יעקובי.

בעיקבות הצלחתן הבלתי־משוערת של חגורות־הבטיחות, ותרומתן לבטיחות ב־דרכים, מן הראוי ששר־התחבורה יעמוד בראש מיבצע חגורות־הצניעות.

יש לחייב כל בחורה מעל גיל 17 ללבוש חגורת־צניעות בדרך לא־עירונית.

הדבר יתרום, ללא־ספק, להרמת רמת המוסר בארצנו, והמחזות הנגלים מדי־ערב על החופים למיניהם, ייעלמו מעל מפת המדינה.

ובכן, מר יעקובי — לעבודה!

דני כר, תל־אביב

האומנם גיטאות בסכיבתנו?

חברי קיבוץ יד־חנה, שבנו במשך חצי יובל שנים את מישקם־ביתם בשכנות בלתי־אמצעית לעיר תול־כרם ובמרחק קטן מהעיר שכם, נרעשים מהדי־היריות הנש־מעים מכיוון ערים אלה, ומכל הנעשה בהן בימים האחרונים.

קראנו בתדהמה את הידיעה (המוצנעת) הבאה, בעיתוני ערב־שבת ה־23.4.76: „עוצר הוטל אתמול על מחנה־הפליטים בתול־כרם, שבו אירעו בשעות הבוקר התפרצויות של תלמידים. העוצר הוסר ב־שעות הערב. בשמונה מהכניסות של סימ־טאות הקסבה הותקנו אתמול, בפקודת הממשל הצבאי, שערי־ברזל שנגעלו על בריח ומנעול. באמצעות שערים אלה יקשה עתה על התושבים, שניצלו את הסימטאות המפותלות, להתארגן להפגנות ולפריץ ה־חוצה מכמה כניסות בבת־אחת — דבר שהיקשה על כוחות־הביטחון להשליט סדר. הושארו רק שני כניסות פתוחות ללא שערים, שיישמרו דרך־קבע על־ידי כוחות־הביטחון." (על המשמר, 23.4.76)

חברי יד־חנה, שהגרעין המייסד ביניהם הינם ניצולי שואה, נאחזים פלצות לנוכח המעשה הזה של סגירת רובע־מגורים ב־עיר שכנה — מעשה שאינו יכול שלא לעורר זיכרונות אפלים על הקמת חומות הגיטאות, בימים הטראגיים ביותר של תולדות עמנו.

גם העובדה שנפצעים ואף נהרגים תוש־בים של תול־כרם ושל שכם — שכנינו לטוב או לרע — מ„יריות באוויר" ו„יריות אזהרה" בעת פיזור הפגנות, מעוררת אסו־ציאציות קשות.

בהתקרב יום־העצמאות של מדינת ישר־אל, אנו משמיעים את מחאתנו נגד ה„קו" הרה־האסון הזה, הזר לרוח עמנו והדומה בצורה מבהילה לנוהגים של משנאינו ה־גרועים ביותר.

אנו קוראים להפסקת האלימות והדיכוי, לשימת קץ לשילהוב־יצרים, ולחזרה ל־שפיות־הדעת. אנו קוראים לטיפול פוליטי בבעיות הפוליטיות הניצבות לפנינו.

משוכנעים אנו, שרק בדרך הזאת יתאפ־שר לנו להמשיך ללא הפרעה בבניית ביתנו הקיבוצי, ורק בדרך הזאת ניתן להבטיח את עמלם היוצר של עובדי־האדמה משני עברי „הקו הירוק".

חברי קיבוץ יד־חנה

מי כיקר אצל מי

לידידינו אורי אבנרי, יבי ודן קידר:

לאור סיקרי דעת־קהל מתברר, כי רוב־רובו של העם היהודי בארץ ובעולם עומד מאחרי הנחת הזרים על קיבוצותיהם של קדושינו „חללי יום האדמה". מיצווה גדו־לה זכיתם בה. „עלו והצליחו!"

אגב, האם ביקרתם אצל חיילי צה"ל שנפצעו ביום־האדמה?

יוסף ציק, חולון

● השלושה לא מצאו לנכון לבקר אצל אנשי כוחות־הביטחון שנפצעו באותו יום.

(המשך בעמוד 14)

באוירת בידור ושעשועים!

הצטרף אל האנשים היפים בכפר הנופש הצרפתי באשקלון.

בלה חופשה מיוחדת במינה במחיר מיוחד:

140 ל"י ליום

לבודד בחדר כפול
עד 3.6.76

כולל:
פנסיון מלא — ארוחות ויין בלי הגבלה, שחיה, רכיבה על סוסים במחיר מינימלי, טניס, כל פעילויות הספורט למיניהן ובידור משגע! (כולל מיסים ושירותים).

להזמנת מקומות: טל. 051-24195-6
או משרדי הסתור או סוכן הנסיעות שלך

ראג להזמין כבר עתה מקומות לחג השבועות!

תוכנית נופש מיוחדת:
3 לילות ו־4 ימים,
מיום חמישי ה־3 ביוני
(כולל ארוחת צהריים)
עד יום ראשון ה־6 ביוני (כולל ארוחת בוקר)
מחיר לבודד בחדר כפול: 600 ל"י.

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־1.3.76

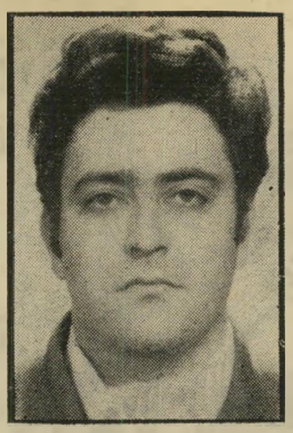
	לשנה בלירות			ל־½ שנה		
	מחיר העיתון	חוצאות משלוח	ס"ה	מחיר העיתון	חוצאות משלוח	ס"ה
● דמי המנוי בארץ	216	16	232	110	8	118
● לכל ארצות תבל בדואר רגיל	216	50	256	110	25	135
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר						
● לכל ארצות אירופה ואיראן	216	100	316	110	50	160
● לקפריסין	216	78	294	110	39	149
● לארה"ב ולקנדה	216	171	387	110	85	195
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	216	157	373	110	78	188
● למכסיקו	216	162	378	110	81	191
● לדרום־אפריקה, זמביה, רודזיה, ונצואלה	216	218	434	109	110	219
● ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, פרו ויפאן	216	280	496	140	110	250
● לאוסטרליה וניו־זילנד	216	275	491	138	110	248
● לפנמה	216	238	454	119	110	229

הסיפור שמאחרי ההצלחה

תושבי חיפה והצפון ישמחו לדעת כי חברת „וורדו אינטרנשיונל" נענתה למש־אלתם. עד עתה נאלצו תושבים אלה לנסוע לתל־אביב על מנת לרכוש רהיטי יבוא בעלי איכות וסגנון, אך מעתה יוכלו לערוך את קניותיהם במקום. מאחר ו־תושבי צפון הארץ מהווים אחוז ניכר מציבור הקונים של חברת „וורדו אינטר־נשיונל" החליטה החברה לפתוח סניף בחיפה, במרכז הכרמל, בשדרות הנשיא 124. סניף זה ישרת את תושבי חיפה והצפון.

חברת „וורדו אינטרנשיונל" בניהולם של שוקי ושי מאופיינת על ידי המרץ והדי־נמיקה של שני הבעלים הצעירים. בפרק זמן קצר הם הצליחו לשנות את פני ענף הרהיטים בארץ ולהכניס בו תנופה ומעוף חסרי תקדים.

חברת „וורדו אינטרנשיונל" מצטיינת ב־מקוריותה וחדשנותה והיא עתה בעיצומה של הצלחה מסחררת עם רהיטי יבוא מסקנדינביה.

שוקי לסמן

מתחילת דרכם המשותפת היו שי ושוקי חלוצים בשטח תרבות הדיור. הם היו הראשונים שהחדירו את הריהוט הספרדי לישראל לאחר מלחמת ששת הימים, דבר שהפך לשם דבר באותה תקופה. לאחר ה־סגנון הספרדי הביאו לארץ רהיטי במבוק מהפיליפינים, אף הם חידוש נועז. וכמובן אין לשכוח את רהיטי המתכת שהיום כבר מצויים בכל עבר.

שוקי ושי אינם שוקדים על שמריהם, הם מחפשים חידושים כל העת והתוצאה ניכרת היטב באולמי התצוגה המפוארים של „וורדו" שם מוצע לציבור מבחר פינות ישיבה שהוא ללא תחרות בישראל.

גם היום ניתן למצוא ב„וורדו" רהיטי במבוק, רהיטים מרופדים ורהיטי מתכת. אולם גולת הכותרת היא מבחר פינות הישיבה, הכורסאות והמזנונים מבתי ה־חרושת הטובים ביותר בסקנדינביה.

יש לציין שעל אף האיכות הגבוהה של הרהיטים ב„וורדו אינטרנשיונל" סגנונם המיוחד ויופיים, אין המחירים בחנות גבוהים מחמקובל וכל קונה מקבל תמורה מלאה לכספו ולמעלה מזה.

מכתבים

(המשך מעמוד 13)

עד אחרי חקירה רשמית שתקבע מי היה אחראי לחריגות החמורות שבוצעו על־ידי כוחותינו.

סיפור אנושי מרגש

למרות שהסיפור היה קצר, ולמרות שהוא הופיע במדור רחל מרחלת על כל העולם, היה „סיפור עצוב־שמח" (העולם הזה 2016) אחת הכתבות האנושיות המרגשות ביותר שקראתי בשנים האחרונות בהעולם הזה. נזכרתי בכתבה שפירסם העולם הזה על סגן גאווה ברנשטיין ז"ל, אחרי שהיא

קובי וענת
אהבה שמחה

נהרגה, ולא יכולתי שלא לשמוח בשימחת הוריה, כאשר בתם ענת נישאה לקובי, החבר של אחותה ז"ל.

חבל רק שלא הבאתם תמונה של הזוג הצעיר. היה מעניין לראות אותם יחד.

בנימין אלוני, כפר שמריהו

● ענת וקובי פורסים את עוגת הכלו־לות שלהם בחתונתם — ראה גלויה.

כיצד נתקדשה הארץ

לאור הצעדה האצילית שערכו אנשי גוש־אמונים בארץ־אבותיהם, מן הראוי היה להוכיח להם — בשפתם־שלהם — מתוך ספר־הספרים, את קדושת הארץ.

קדושת הארץ באה לידי ביטוי במה שאירע במקומות הקדושים בשומרון.

לגבי יריחו, הדברים ברורים: „וישלח יהושע בן־נון מן השיטים שניים אנשים מרגלים חרש, לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו. ויילכו ויבואו בית אשה זונה ושמה רחב, וישכבו עימה." (יהושע ב', א').

שילה, למעשה, קדושה עוד יותר: „וימ־צאו מיושבי יבש־גלעד ארבע־מאות נערה בתולה אשר לא ידעה איש, למישכב זכר, ויביאו אותם אל המחנה שילה אשר בארץ כנען." (שופטים כ"א, ב') כלומר, אזהרה לבתולות הפלסטיניות באשר הן.

גם חברון נתקדשה לנו, בזכות המעשה הבא: „ויצו דוד את הנערים ויהרגום ויקצצו את ידיהם ואת רגליהם, ויתלו על הברכה בחברון." (שמואל ב, ד', י"ב) וכך צריך לעשות למפירי־סדר למיניהם.

וצריך, כמובן, לסיים בקדושת השומרון כולו, שנאמר: „וישטוף את הרכב על ברכת שומרון, וילוקו הכלבים את דמו והזונות רחצו, כדבר ה' אשר דיבר." (מלכים א, כ"ב, ל"ח).

כעת ברור הכל, ואין ספק שהדבר יעורר מתנחלים חדשים.

נתן שיזינגר, תל־אביב

טעות יעלם צודקת

האדם בטפטוף הקל ובשיטי
מת ומסר כי יהיה טפטוף קל
שמעלית החיים בתל־אביב היו

גשת תהזית בזג האויר המטעה
ת מידיה החור ששררי באיתו

„ידיעות אחרונות", 28.4.76
יוסף שביט, נתניה

פיל לבן מאלומיניום

משהו לא דופק בקבוצת מיפעלי־האלומיניום „אלבר" של „החברה לחשקעות" של „דיסקונט", **דן טולקובסקי**, הנחשב כ־אוריים־ותומים של התעשייה הישראלית, מפקח אישית על קבוצת „אלבר".

מן המעט שניתן ללמוד על המתרחש („דיסקונט" אינו מוסר, כעיקרון, מידע על חברות פרטיות, והמידע הנמסר על החברות הציבוריות ניתן במסגרת הדו־עות לבעלי־המניות), נראה כי הכוונה היא לחקים מעין קריית־פלדה מאלו־מיניום, בהבדל שב„אלבר" אין כוונה ליצוק מתכת מעפרות, אלא לקבל אלו־מיניום גומי ולעבדו. השלב הסופי מכוון להחדיר לשוק הישראלי מוצרים מאלו־מיניום במקום מפלדה ונחושת, שכן מישקל האלומיניום הוא שליש מפלדה ונחושת, ומחירו 900 דולר לטונה לעומת 1600 דולר לטונה נחושת.

בעיקר תנסה „אלבר" לייצר מוליכי־חשמל מאלומיניום, תוך ניצול שליטתה ב„חברה לכבלים" בחיפה, יצרנית מוליכי־חשמל וכבלים אחרים. כן תייצר פח גלי, הזול יותר מפחי־פלדה.

תוך כדי ההשקעות הענקיות בארבעת המיפעלים של „אלבר", הובא גם ציוד חדיש ביותר לייצור נתיכי־אלומיניום, ש־ההשקעה בו עולה על 10 מיליון דולר. נראה כי בעת אישור ההשקעה חשבו שההרצה תהיה קצרה ביותר אולם עתה התברר כי דרושה הרצה של כשנה וחצי. לעובדה זו משמעות כספית — במונחי ריבית בילבד — כ־2 מיליוני דולר נוס־פים, וזחו סכום שגם „בנק דיסקונט" אינו מזלזל בו.

בניגוד לקריית־הפלדה של „כור", ח־מנהלת מאבקים עם שמונה דתיים, החליפה „דיסקונט" ראשית לכל את המנהל־הכללי, הביאה את טבנקין, ש־ניסה להכניס קודם סדר במיפעלי „עץ־לבוד".

מנהל טולקובסקי
מכבה דליקות

עצות לנוסעים לחו"ל

בנסיעתך לחוץ־לארץ, אל תקנה ויסקי וסיגריות בחנויות פטורות־ממכס, אלא בשובך לישראל, בחנויות רגילות. הנוסע הרגיל נוהג לרכוש סיגריות וויסקי עוד בנמל־התעופה בן־גוריון בלוד, מטלטל אותם עימו כל הדרך. גם אם הוא קונה אותם בנמל־תיציאה האחרון שלו, הוא מסתכן בשבירה, באי־נוחיות, והעיקר: זה פשוט לא כדאי.

קרטון של סיגריות „מור" עולה ב־חנויות פטורות־מכס 5 דולר, וכזה גם מחירו של כל קרטון־סיגריות אחר, ב־תוספת או בניכוי כמה סנטים. מחיר קרטון זה בחנות־המעדנים בכיכר־המדינה בתל־אביב הוא 60 לירות. מחיר בקבוק־וויסקי בפטורות־מכס הוא כ־6 דולר. בחנות בישראל מחירו 60 לירות, ואצל הסיטונאי ניתן להשיגו ב־55 לירות. ח־הפרש הוא רק בלירות בודדות. שלא לדבר על כך שבחו"ל כדאי להוציא מטבע זר רק על מה שלא ניתן או כדאי לרכוש בלירות ישראליות.

העבודה מוכרת

„לוין־אפשטיין"

מיפלגת העבודה כופה על „החברה המאוחדת לפירסומים" למכור את דפוס „לוין־אפשטיין" בבת־ים, כדי לממן ב־כספים שיתקבלו את חובות המיפלגה. ברשות הדפוס שטח של כ־20 דונמים באיזור־בנייה מבוקש בדרום בת־ים.

„החברה המאוחדת לפירסומים" היא בשליטת מפא"י לשעבר. מנהלה, **שבתאי הימלפרב**, שהפך את ממלכת העיתונות הלועזית של מפא"י ובתי־הדפוס שלה לעסק משגשג, טוען כי כיום לא ניתן להשיג מחיר טוב עבור הקרקע. למרות התנגדותו, מנסים ראשי העבודה למכור את השטח בכל־זאת.

מתנות לקבלן קלקא

עיריית תל־אביב אישרה כי הקבלן **נחום קלקא**, הבונה על מיגרש גדול של „אגד" בשכונת מונטיפיורי, לא ישלם את אגרות מיסי־הבניין כמו כולם, עם התחלת הבנייה. העירייה אישרה כי יש־לם את האגרות, שסכומן הכולל 750 אלף לירות, משך שנה וחצי שיחלו מחצית השנה אחרי הוצאת רישיון־הבנייה. על החוב ישלם ריבית לא־צמודה של 18%.

משמעותו של הסדר זה היא, בתנאי הריבית החופשית של היום — שהיא 50% לפחות — ממש מתנה של העירייה לקלקא, בגובה של 30% בקירוב לשנה או 45% לשנה וחצי, והסכום שהוא מק־בל כמתנה מן העירייה הוא, אם־כן, 337,500 לירות.

קלקא הוא מראשי הקבלנים התומ־כים במיפלגה הליברלית, ולפני חודשים אחדים אירגן התרמות של קבלנים למען תנועת־החרות. האחראי להסדר עם קל־קא הוא **יגאל גריפל**, יושב־ראש ועדת בניין־ערים של תל־אביב, ומראשי תנועת החרות וגיזברה־לשעבר.

14 קומות בצומת המאספים - איבן־גבירול

הוועדה המקומית לבניין־ערים של תל־אביב נתנה אישור עקרוני לקבלנים **גרוסמן־ק.ב.ק.**, להקים בית־מישרדים בן 14 קומות בפינת איבן־גבירול — המאספים, מקום המשמש כיום כמיגרש־חנייה וכאיזור של בתי־מלאכה. מיגדל־הקומות יהיה על המיגרש לצד איבן־גבירול, בעוד שבצד של המאספים יהיו בניין בן חמש קומות ויציע מעל לשלושה מרתפים.

בסך־הכל אושרו לבניה 350%, וזאת כיוון שמשטח המיגרש של 1952 מטר יופקעו 1000 מטר להרחבת שטח רחוב איבן־גבירול. המאזנים הגבוהים יפצו את הבעלים גם על תפיצוי הגבוה שישלמו לבעלי־המלאכה במקום, שאותם יש לפ־נות.

מי ינהל את מיפעלי „נייר־חדרה"

מאבק חריף מתחולל על שאלת ה־ניהול של מיפעלי „נייר חדרה", לאחר פטירתו של **יששכר חיימוביץ**, ש־היה הכל־יכול במיפעל. כארבעה חודשים לפני מותו סוכם, כי יושב־ראש מועצת־המנהלים, **ג'ורג' וייז**, יתפטר מתפ־קידו, וחיימוביץ ימלא את מקומו. במ־קומו של חיימוביץ, כמנכ"ל, עמד לחת־מנות מנהל־הייצור של המיפעל, **שמואל רותם**.

כעת מעלים טענות נגד מינויו של רותם. אומנם אין עוררין על כישוריו כמנהל מיקצועי, אולם המתנגדים טוע־נים, כי לתפקיד זה דרוש אדם בעל קשרים, ולא כישורים. מיפעלי „נייר חד־רח" זקוק, לשם קיומו, להגנה מלאה של הממשלה בצורה של איסורי־יבוא, מכסים ולחצים שונים.

בלי קשרים עם הממשלה, לא יעמדו למיפעל כישוריה של ההנהלה, טוענים המתנגדים לרותם. הצרה היא שקשה למצוא אדם בעל קשרים מתאימים, מה־גם שלא ברור קשרים עם מי: האם לחפש ידיד של שר־האוצר הנוכחי, תוך הסתכנות בכך שרבינוביץ יפרוש מתפ־קידו בקרוב?

אוריאלי ינהל את „כתר"

נחמן **אוריאלי**, שהתפטר מניהול הוצאת „עם־עובד", קיבל על עצמו את ניהול הוצאת־הספרים „כתר", השייכת לקבוצת „כלל". „כתר" היא הוצאה צו־ברת־הפסדים, שהתמחתה בהדפסות יק־רות של סיפרות טובה. ההשקעה הגדולה

מנהל אוריאלי
מוכר ספרים

ביותר שלה היא „אנציקלופדיה יודאי־קה", שצברה עד כה עשרות מיליוני לירות הפסדים, ולמעשה כל ההשקעה בה היא בגדר הפסד מוחלט.

אוריאלי ניהל את „עם־עובד" משך כשנתיים, ובתקופה זו הפך את ההוצאה ממפסידה לריווחית, תוך הוצאת סיפרות טובה ומקורית במשולב עם סיפרות־מתח מעולה. הוא היה הראשון שהחל מפיץ סיפרי־כיס בנקודות־מכירה לעיתונים ול־חנויות, בהצלחה ניכרת.

„כנפיים" ל„ג'וקר"

חיום כבר ברור, כי חסרט „ג'וקר" יהיה מפולת כספית אדירה, וכל הש־קעה בו תרד לטימיון. בסרט הושקעו 1.4 מיליון לירות, שמומנו כך: 320 אלף לירות מהקצבה מיוחדת של המועצה־לתרבות־ואמנות; רבע מיליון לירות מ־כספי מישרד־המיסחר־והתעשייה; רבע מיליון ל"י השקעה של אולפני־ההסרטה „ברקי" — שעשו את עבודות־המעבדה וקיבלו חלק בהפקה. היתרה הושקעה על־ידי קבלן ירושלמי.

ההקצבה של המועצה־לאמנות הוגדלה מרבע מיליון לירות ב־75 אלף לירות נוספות אחרי השלמת הסרט, כאשר המועצה התפעלה מן הסרט עד־כדי־כך שהגדילה את חלקה.

ניסיונות למכור את הסרט בחו"ל, עלו בתוהו. הצגת־ניסיון בלוס־אנג'לס, הביאה לתחנוני הצופים שימהרו להחזיר את הסרט לישראל.

בעוד משקיעי סרט זה סופרים את הפסדיהם, חופסקה הפקת הסרט „כנ־פיים" בפעם השנייה, מחוסר תקציב. ה־סרט מופק ביוזמת **אמנון ברנזון**, וה־במאי הוא **שמואל אימברמן**.

במאי אימברמן
מגייס משקיעים

National

היוצאים מן הכלל של נשיונל.

כלל ידוע הוא כי בכל כלל יש יוצאים מן הכלל, ולכן מציגה חברת נשיונל 3 מערכות סטריאו יוצאות מן הכלל.

כלל נוסף הוא, כי מערכת הסטריאו אינה רק נשמעת, היא גם נראית ולכן הושם הדגש במערכות אלה על עיצוב מרשים היוצר גם אוירה יוצאת מן הכלל.

כל אחת משלוש מערכות הסטריאו, משלבת בתוכה את כל הפריטים המוסיקליים האפשריים: רדיו, פטיפון ורשם קול קסטות.

המסקנה: לו היית רוכש כל אחד מהם בנפרד היה מחזירם יקר הרבה יותר.

התוצאה: חוויה שטרם התנסית בה.

1 SG – 2070 מרכז מוסיקלי רב־גוני לבית. מגבר רב־עוצמה (PMPO)108W. מכוון AM/SW/FM/FM STEREO בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר. פטיפון משובח בעל דיסקית תקליטים גדולה (30 ס"מ). רשם קול קסטות סטריאופוני מעולה ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

2 SG – 1070 מרכז מוסיקלי ביתי המעוצב להפליא. מגבר רב־עוצמה(PMPO)72W. צליל של 4 ערוצים בשיטת "מטריקס". מכוון AM/SW/FM/FM STEREO. רשם קול סטריאופוני משובח, פטיפון ושני רמקולים גדולים (2 WAY).

3 SG – 1020 מרכז מוסיקלי מושלם לבית. מגבר (PMPO)30W. מכוון בעל רגישות קליטה גבוהה ביותר AM/SW/FM/FM STEREO פטיפון משובח, רשם קול קסטות סטריאופוני ושני רמקולים גדולים.

להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18, תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קדמון

ראיון איחוד

עם ברונו קרייסקי

הראיון הבא של אורי אבנרי עם הקאנצלר הפדרלי של אוסטריה, ברונו קרייסקי, נערך במישרד ראש־הממשלה בווינה ביום החמישי, 8 באפריל 1976. הוא הוקלט ברשם־קול. קדמה לראיון שיחה חופשית שלא־לפירסום, שארכה כשעתיים וחצי. בעת ההקלטה ביקש הקאנצלר כמה פעמים להפסיק את פעולת הרשם־קול, כדי לומר דברים שלא נועדו לפירסום. כעבור ארבעה ימים קיבל הקאנצלר את אבנרי לשיחה נוספת, שארכה כשעה וחצי, ושהיתה כולה שלא־לפירסום. שיחה זו נערכה בין שתי שיחות ארוכות שערך קרייסקי באותו יום ובאותו חדר עם נשיא מצריים, אנוואר אל־סאדאת. קרייסקי חזר והדגיש שאינו מתראין כראש־ממשלה, אלא כמנהיג־מיפלגה.

„כל רגע הוא שעת הכושר!"

אבנרי: אדוני הקאנצלר, אפתח בשאלה של „אילו".

נניח שבשנת 1940 לא היית בורח מפני הנאצים לשוודיה, אלא לארץ־ישראל. נניח ששימך חית עכשיו „בני קרן", שחיית מצטרף למפא"י ושחיית מכהן עתה כראש־ממשלת ישראל. מת חיית עושה כדי לשים קץ למילחמת הישראלית־ערבית?

קרייסקי: ההנחה מפתה, ללא־ספק, אבל איני יכול להתפתות לה, וזאת מסיבות רבות.

ראשית כל, לא הייתי מגיע לעולם לכהונת ראש־ממשלה בישראל.

מסיבות רבות לא. בכלל לא הייתי מגיע לשם. אבל כל זה, כאמור, אינו אלא ההנחה שלך.

כראש־ממשלה, אני נוהג שלא להשיא עצות לעמיתי ולממשלות אחרות. על־אחת־כמה־וכמה שלא הייתי נותן עצות לראש ממשלת־ישראל.

אולם כאשר מציגים לי את השאלה — כאן קיימת בעייה הנוגעת לכולנו, כאן קיים איזור־מתיחות במדיניות העולמית הטומן בחובו סכנה לעמים רבים, כי אז, נדמה לי, חייב אדם לטפל בבעייה. זאת, ראשית לכל.

שנית: לא הציונות — כך אני נוהג לגסח את הדברים, בלשון פרובוקטיבית — היא שהביאה את שניים־שלושה מיליוני היהודים לארץ־ישראל. הציונות היתה קרוב לוודאי מביאה לשם כמה מאות־אלפים בילבד. היה זה היטלר, והרדיפות במימדים שלא־ייאמנו, אשר הביאו לכך. זוהי, אגב, הכרה מחרידה, שאלימות אכזרית תרמה להגשמת רעיון יותר מכפי שהיה הרעיון עצמו מסוגל לתרום.

יודע אני כי רבים החולקים על כך, אולם מה שחשוב הוא שבארץ־ישראל קמה תרבות חדשה, מדינה שיש לה מיבנים חברתיים חדשים ושיש לה הולשות, כמו לכל מדינה אחרת. קמה מדינת ישראל, המהווה מולדת חדשה למיליונים שלא יכלו להישאר בשום מקום אחר, כשם שאמריקה הפכה מולדת חדשה לעשרות מיליונים אחרים.

■ ■ ■

כאן מתעוררת השאלה האובייקטיבית: כלום מותר להניח למדינה כזאת, לציוויליזציה כזאת, שתאבד?

אם תעלה, איפוא, הדרישה, שמדינה כזאת אכן חייבת להתקסם, הרי לדעתי חייב כל אדם תרבותי ובמיוחד כל סוציאל־דמוקראט לצאת נגד זה בכל כוחו.

בקשר לזה אני מתעלם במודע מההיבט הידוע לכל אדם באוסטריה — וכיום גם בכל מקום בעולם — והוא שאני ממוצא יהודי.

כאן עלי לחזור ולומר — והדבר עלול להיות בלתי־מובן לבני־אדם ממוצא יהודי שהם, ואבותיהם לפניהם, גדלו בסביבה אחרת מזו שבה גדלו אבותי ואני־עצמי — שאינני מזדהה בשום פנים עם מדינת־ישראל, משום

> **לא הייתי מגיע לעולם לכס ראש־הממשלה בישראל**

שאינני ציוני, משום שהנני אזרח אוסטרי ומעולם לא היתה לי הכוונה להגר לצמיתות מארצי.

מולדתי היתה תמיד אוסטריה. זאת חשו מאז־ומעולם אבותי, הן מצד אמי והן מצד אבי. אין לי כל סיבה לחשוב אחרת.

אבנרי: **הרשה לי לשאול שאלה אישית: כש־אתה קורא על המתרחש בישראל, האם אתה מתייחס לכך בליבך כפי שאתה מתייחס למה שמתרחש, למשל בגואטמלה או באנגולה?**

קרייסקי: הדוגמות אינן מתאימות.

אילו דיברת על שוודיה, כי אז היית מזכיר ארץ הנוגעת לי מאד. ארץ זו היתה מולדתי השנייה. היא איפשרה לי קיום אישי, ופתחה לפני אפשרויות של התפתחות. שני ילדי נולדו שם. ארץ זו העשירה אותי במידה עצומה, בתריסר השנים שבהן שהיתי בה. מדי־יום אני קורא עיתון שוודי כלשהו, כדי לדעת מה מתרחש שם. עדיין יש לי שם ידידים רבים.

■ ■ ■

אני קורא חדשות מישראל. שמחתי בעבר על ההתפתחות שלא תיאמן של הארץ ושל תושביה. אני קורא דיווחים על ישראל, כיוון שזה מעניין אותי. גם איני מתעלם מהתופעה, היחידה־במינה, שאנשים שעסקו ב„עיסקי אוויר" — כפי שנהגו לומר בעבר — הקימו דור של בני־אדם בעלי שורשים עמוקים וכוח רב. אבל אינני מופתע מתהליך זה, כיוון שכתוצאה מהשקפתי ההיסטורית ותפיסתי האנתרופולוגית הייתי תמיד משוכנע שכאשר משנים באורח טוטאלי את תנאי־החיים של בני־אדם, כפי שזה קרה בישראל, מאבדים גם היהודים את האופי שיוחס להם.

מוצאי היהודי, מכל מקום, לא סינוור את עיני לגבי מה שכינה (פרדינאנד) לסל *, אם איני טועה, „שחיתות הנדכאים". לכן הנני מאושר, והייתי תמיד מאושר, למראה כל מה שהתרחש בישראל, ותושביה מעוררים בי כבוד.

מכאן שיש לי יחס שונה לארץ־ישראל, ולי־תופעה ששמה ישראל, מאשר לגואטמלה ולי־אנגולה, אבל אינני חש אף קורטוב מאותה „נאמנות כפולה", שרבים מצפים לראותה לפי־עמים אצל מישהו. את זאת אני אומר במלוא הבהירות.

אני מכיר רק בנאמנות פאטריוטית אחת־ויחידה, והיא כלפי מולדתי־שלי. את זאת רצוני לשוב ולהביע במלוא הבהירות.

אבנרי: **ובכל־זאת, מה חיית מציע לעשות כדי לפתור את הסיכסוך הישראלי־ערבי?**

קרייסקי: לאחר הנחות אלו, אני מעז להיכנס לבעייה, ונותן לך תשובה בנדון.

אינני יודע את הכל על חלק־עולם זה, אולם קראתי

---

* פרדינאנד לסל, יהודי־גרמני שהקים את התנועה הסוציאליסטית הגרמנית.

(המשך מעמוד 17)

עליו יותר מרבים אחרים, ואף שוחחתי עם מדינאי המערבות היותר מכפי ששוחחתי עם המדינאים של חלק אחר כלשהו בעולם. אני מאמין, איפוא, שהנני מתמצא במיקצת באיזור זה.

סבורני כי לראשונה בתולדות מדינת־ישראל, קיים סיכוי אמיתי לשלום. לא שניתן להגשימו מהיום למחר, אבל ניתן עכשיו לפתוח בשיחות המחותיות הראשונות על השלום.

אבנרי: עם מי?

קרייסקי: מובן שעם הנוגעים בדבר.

והנוגעים בדבר הם אותם חרואים עצמם בתור שכאלה: ארצות־ערב, כמייוחד הפלסטינים. הדבר חייב להיאמר.

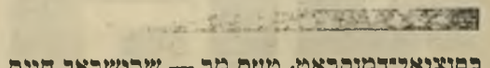
אבנרי: בדברך על פלסטינים, אתה מתכוון ל־אש"ף?

קרייסקי: לא, בכך אני מתכוון לעם הפלסטיני, שבוודאי תהיה לו נציגות מגוונת מאד, אם תינתן לו הזדמנות אמיתית לבחירתה. במצב הקיים חייבים לקבל את הנציגות הקיימת, שהיא אש"ף.

ממשלות ישראל יכולות לעשות מה שהן רוצות. הן יכולות להבטיח לערבים הישובים בתחומה את הבחירות החופשיות והשיוויוניות ביותר בעולם, אולם בני־אדם הבוחרים בארץ כבושה, לעולם לא יהיה להם אותו מישקל כמו לאנשים הפועלים באיזור חופשי. דבר זה עלול להיר־אות כלא־צודק, אך אין זה בלתי־צודק במיקרה הנדון.

אי־אפשר להכחיש — ודבר זה מעלה בפי,

לראשונה בתולדות ישראל קיים עכשיו סיכוי אמיתי לשלום

כפוציאל־דמוקראט, טעם מר — שבישראל חיים בני־אדם שיש להם זכויות שונות.

אנו נלחמים נגד זה בכל מקום בעולם, ואיני מבין, בעצם, מדוע אנו מותחים על כך ביקורת כה קולנית רק במיקרה של ישראל.

■ ■ ■

אבנרי: אתה מתכוון לישראל עצמה, לשטחים הכבושים או לשניהם גם־יחד?

קרייסקי: הן בישראל עצמה והן בשטחים הכבו־שים, קיימים בני־אדם בעלי זכויות שונות!

בעיקר בשטחים הכבושים. מכוח עובדה זו בילבד סבורני שלא יהיה זה נכון אם מישהו יבחר לעצמו את נציגי הפלסטינים. כן אי־אפשר לומר שהפלסטינים היוש־בים מחוץ לישראל עדיין אין להם הזכות לשבת לשולחן־הדיונים.

שכן, העוזם אינו גורם שמגורשים הופכים בפשטות חסרי־זכויות, ולפיכך יש לחם הזכות. אפשר אומנם לנהל מדיניות של בת־יענה, ולסרב לראות את המצב כהווייתו. אבל הבעיות, דרכן להידחק לתודעה.

עודני מסוגל להיזכר בוויכוחים שניהלתי עם פילוסופים ישראליים בכירים ביותר, אשר אמרו לי כי לא קיימים פלסטינים. כיום מודים לפחות בכך שקיימים פלסטינים, ומחר יכירו גם בעם הפלסטיני.

השאלה המתעוררת היא, כיצד ייוצג העם הפלסטיני? התשובה על כך תהיה שונה בתקופות שונות. כיום עדיין אומרים לפלסטינים: לעולם לא אש"ף! מחר זה יהיה שונה. אם יישבו כבר היום ליד שולחן־הדיונים, כי אז יצטרכו לנסות למצוא פיתרון־ביניים לשאלת הייצוג. איננו רוצה להציע פיתרון כזה, שכן איננו מתיימר לדעת את התשובות לכל. אבל יהיה צורך למצוא תשובה.

■ ■ ■

אבנרי: האם נפגשת עם יאסר עראפאת? כיצד התרשמת ממנו?

קרייסקי: את עראפאת היכרתי לראשונה לפני שנ־תיים, בקאהיר.

אז הוא היה עדיין חדש. הוא יצא לראשונה מאפלת המחתרת. הוא עשה רושם כמי שאינו בוטח בעצמו. האנשים שבאו עימו נכנסו לדבריו פעם אחר פעם.

ביניתיים הוא רכש לו מעמד, ועמדתו נתחזקה לעומת מה שהיתה אז. על כל פנים, בקרב רוב הפלסטינים ורוב ארצות־ערב.

שאר נציגי אש"ף שהכרתי הינם, למרבה הפלא, בחלקם בני־אדם שלווים ומיושבים־בדעתם, המסוגלים לחישובים מפוכחים ביותר. הם יודעים את מטרתם, וחותרים להגשמתה. הם מטיבים יותר ויותר להבין מה אפשרי. אך אין הם מבינים, לדיכריהם, מדוע עליהם ל־הכריז על הכרתם במדינת־ישראל, לפני ש־ישראל מוכנה להכיר בקיום עמם ובקיומם־הם. כידוע חייב דבר כזה להתבצע בו־זמנית.

כיום סבורים רובם, כי ההכרה בעמם חייבת להיות כרוכה בשטח, שיישא את השם פלסטין.

אבנרי: בישראל סבורים רבים שעל אש"ף לבטל קודם כל את האמנה הפלסטינית, הדוגלת בהקמת מדינה חילונית־דמוקראטית במקום ישראל.

קרייסקי: אינני מאמין שאפשר יהיה לגרום לפלס־טינים שיוותרו על מה שהם מגדירים כמטרתם לטווח רחוק: מדינה אחת של שני עמים, כפי שהם אומרים. אם זיכרוני אינו מטעני אמר עראפאת, בנאומו, שהוא חולם על מטרה כזאת.

אבל הרי אין בכך כל חידוש. גם בגרמניה עדיין חולמים על איחוד־מחדש, ואי־אפשר לד־רוש משום ממשלה בבון שתוותר בפומבי על מטרה זו. גם המגורשים (הגרמנים) לא ויתרו בצורה רישמית על זכויותיהם. אולם כולנו יור־עים מחי המציאות.

דבר כזה קורה בפוליטיקה לעיתים קרובות מאד. מה שחשוב הוא, לדעתי, שיוסכם בין הצדדים כי שתי מדינות יהיו קיימות זו בצד זו — מדינת־ישראל ומדינה שצריכה לקום: פלסטין. מכל מקום, מצב כזה לא יהיה חמור יותר מאשר המצב הקיים, כאשר העולם הערבי כולו עויין לישראל. שכן מדינה חדשה זו תהיה זקוקה לשלום ולשיתוף־פעולה עם ישראל, למען התפתחותה שלה־עצמה, יותר מאשר זקוק לכך העולם הערבי.

אבנרי: אילו חיית במקומו של יצחק רבין, כיצד חיית נכנס למשא־ומתן עם הפלסטינים?

קרייסקי: אתה חוזר ומעמידני במצב לא־נוח, ב־העמידך שני ראשי־ממשלה זה לעומת זה. אני חושב בקול רם, בהסתמכי על ניסיוני ועל השקפותי. אני חייב לדחות התייחסות רישמית זו. גם אילו היה עמיתי ה־מיפלגתי רבין שואל אותי, לא הייתי יודע מה להשיב לו.

אבנרי: אציג שאלה זו באופן שונה: כאדם פרטי החושב על חבעיית, כיצד חיית ניגש לפיתרונה?

קרייסקי: חלק מהשקפתנו הסוציאל־דמוקראטית הוא האינטרנאציונאליזם, המחייב אותנו לנקוט עמדה גם כלפי בעיות שאינן נוגעות לארצנו־שלנו. כלל זה חל

פול'טיקאים ישראלים בכירים ביותר אמרו לי: לא קיים עם פלסטיני

לגבי הצאריזם, כשם שהוא חל לגבי הבולשביזם. לשניהם התנגדנו בכל תוקף. כך היה, בשעתו, לגבי ספרד, כשם שזה עתה לגבי פורטוגל.

■ ■ ■

גם ישראל תובעת, כדבר המובן־מאליו, את תמיכתה של הסוציאל־דמוקראטיה הבינלאומית. אנו רשאים, איפוא, לחוות את דעתנו, מבלי להתערב בכך בעניניה הפני־מיים.

אילו נקטתי עמדה כסוציאל־דמוקראט, היי־תי ממיץ שהמיפלגה־האחות שלנו בישראל תעבד הצעת־שלום, ותתאים אותה — על־אף הסיכון שזה ייתקל בהתנגדות בישראל עצמה — מצד אחד עם האינטרסים הלאומיים של ישראל (שאינם זהים בשום פנים עם הציונות), ומצד שני עם דרישותיהם של הפלסטינים.

זה עלול להיות קשה לממשלה, אולם למיפלגה סוציאל־דמוקראטית יש מחוייבות כלפי רעיונות שאינם לאומיים בלבד, אלא המשרתים גם את ההתפייסות הבינלאומית. שהרי מיפלגה סוציאליסטית קיימת כדי למזג ולשלב יחדיו דיעות שונות, וקרוב לוודאי שיש בישראל דיעות רבות מאוד.

זאת היו צריכים לעשות, ויחד עם זאת לומר: כרגע לא איכפת לנו מה מתרחש בקרב הצד השני, ובאיזו מידה הוא מפולג. אין אנו רוצים לעשות מזה הון, ולא להפיק מזה רווחים בני־חלוף. אנו, הסוציאליסטים הישראליים, מעלים הצעה, אשר לדעתנו תוכל להוביל לשלום בר־קיימא, אף שאנו יודעים היטב שכל מעשי בני־אנוש אינם ניצחיים. עלינו להשאיר גם משהו להתפתחות.

מה עושים, איפוא, בשטחים שנכבשו ב־1967? הרי ברור שרוצים להחזיק בשטחים כבושים, ויחד עם זאת תובעים שלום והכרה.

האם לא מוטב היה להכיר בעיקרון של החזרת האדמה הכבושה, ולהעלות בד־בבד הצעות לדרכים אפשריות, שבהן יכול היה הדבר להתבצע, מהו לוח־הזמנים, על איזה סדר כרונולוגי חושבים, מהו טיב הערבויות ש־במיסגרתן יומושׂ הדבר, ולכמה זמן הן דרושות?

הרי דווקא החפגנות האחרונות הוכיחו, ש־שטח כבוש חוזר ומהווה מקור לאי־שקט ולאי־ביטחון פנימי. את חלקח הזה, לפחות, צריכים ללמוד ממיחמתו של היטלר — מיוגוסלביה

„גברת גולדה מאיר לא הבינה אותי באופן מוחלט בהרבה דברים שאמרתי...״

ועד נורווגיה. ההתנגדות אינה פוחתת, היא גדלה והולכת, וכן גדילה האיבה.

זהו אל"ף־בי"ת ממש. כלום עלינו לחדש כל זאת לידידינו בישראל?

בסופה של ההצעה חייב להופיע התנאי הכללי: הבה נדון על כך.

■ ■ ■

אני יודע שיטענו, כי דבר זה כבר נעשה פעמים אין־ספור. מה בצע?

אין בפי הצעה יותר שימושית, שאינה מהווה התגרות בעולם הערבי. ואין טעם בהצעות כמו זו של מר שימעון פרס בשעתה שלגביה חשו הערבים כי מעולם לא היתה רציונית, ושמכל מקום לא נעשה דבר להגשמתה.

התגובה בקרב הערבים?

יהיו שיאמרו "עוד לא! זה קורה תמיד. אבל בפוליטיקה לא קיים "עוד לא!"

מה פזיזה היתה ההחלטה לדחות את ההכרה באש"ף! כיום כבר מכירות בו יותר ממאה מדינות. כלום יאמין מישהו שגם שאר המדינות, פרט למתי־מספר, לא יילכו בעיקבותיהן? זוהי כיום מציאות בפוליטיקה העולמית. ואם אש"ף ייעלם, יקום במקומו אירגון אחר.

אם תבוא הצעה כזאת מישראל, תבואנה גם תגובות אחרות, אולי לא־כל־כך גלויות־לעין, ודווקא אלה יהיו המעניינות ביותר. דהיינו, יבואו ערבים ויגידו: חייבים לנסח הצעה נגדית. אז יימצא איפעם ואישם שולחן, שאליו ניתן יהיה להסב, כדי להמשיך לדבר.

אבנרי: מי, לדעתך, צריך לפרסם הצעה ישראלית כזאת?

קרייסקי: לא נציגי המדינה, אלא כמה אישים, גברים ונשים, ששמותיהם הולכים לפניהם, כגון פוליטיקאים ואנשי־צבא. אם הם יהיו חברי מיפלגה סוציאליסטית, הרואים זאת מחובתם להעריך את המצב מחדש ולהתמנות בשמותיהם, זה יעניק למיסמך משקל מייוחד.

אבנרי: אתה מתכוון לאנשים הקרובים לממשלה?

קרייסקי: לאישים מוכרים, שהשקפותיהם השונות ידועות, אולם שהגיעו להצעה זו אחרי לבטים ניכרים, ומוכנים לשאת באחריות לה. מובן שאלה חייבים להיות אישים בעלי־השפעה, כדי שהצד השני יאמין שיש לכך ערך ממשי.

אבנרי: הצרת היא שהאישים הישראליים חדוגלים בגישה זו בגלוי אינם קרובים כל־כך לממשלה, ואחרים יחששו לחתום.

קרייסקי: סליחה שאני מפסיק אותך. האם אתה יודע, מה אמרו לי על כך בארצות־ערב? אמרו לי: בוודאי, יש בישראל בודדים הרוצים ברצינות בשלום, אבל אלה אין להם שום השפעה בממשלה.

צריכים לחתום על ההצעה אישים שלדיבריהם נודע משקל. ולאר־דווקא אנשים הנמצאים בשילטון עכשיו, שהרי יש בישראל אישים שעשו להם שם כבר בעבר.

אבנרי: ואתה סבור שהצעה כזו תביא לידי שינוי מהותי בעולם הערבי?

קרייסקי: לא מייד. אין ספק שתחילה יקומו מחדש החזיתות הישנות. כיום זה כבר לא פשוט כל־כך.

אם ייאמר שם שאין חושבים כלל להחזיר את השטחים תכבושים, כי אז תחית כל תחצעה

חסרת־ערך. ואולם, אם ייכתב שם שהשטחים שנכבשו במיל חמת 67' יוחזרו, אך שחייבים להתנחד דיונים על בעיות טריטוריאליות וביטחוניות מסויימות — למשל על מירווח־הזמן, על ביטחון חגבולות...

■ ■ ■

מובן שהצד הערבי לא יוכל לוותר על כך שהחלטה 242, המקובלת כאן על דעת הכל, תשמש כבסיס, בלי הרבה ויכוחים.

אני חוזר ואומר: אם אומרים מלכתחילה כי ההחלטה 242 תקפה, אך תוקפה אינו חל על זה או על זה — הרי שזוהי דרך בלתי־נכונה. ההחלטה, שבקבלתה השתתפנו, תקפה עקרונית, אולם חייבים לעבד לוח־מיבצעים. כיצד יבוא הדבר, מה יוחזר מייד, מה יוחזר יותר מאוחר, ומה יוחזר בסוף. עניינים רבים צריכים דיון, אבל ראשית לכל יש ליצור את התנאים המוקדמים שיאפשרו משא־ומתן.

ואולם, יצירת התנאי המוקדם למשא־ומתן חשובה, במצב הקיים, לפחות כמו המשא־ומתן עצמו.

כשרק יתחיל המשא־ומתן, לא הכל יידון לייד השולחן. הרוב יתרחש במיסדרונות, בבתי־הקפה של ז'נבה, אצל מארחים ניטראליים.

אינני מדבר בעלמא. אני עצמי הייתי עד לחלקו הגדול — על כל פנים, לחלקו המוצלח — של המשא־והמתן על הסכם־המדינה*, ובשלב האחרון גם השתתפתי בו בפועל.

אגב, מה שנוגע להסכם־המדינה: נוהגים לדבר בפולי־טיקה שוב ושוב על "הזדמנויות שהוחמצו", על אי־ניצול שעת־הכושר למשא־ומתן.

חיי הפוליטיים הארוכים־יחסית לימדו אותי דבר אחד: אין מחמיצים את שעת־הכושר רק אם נושאים ונותנים ת מ י ד, אם מדברים בסב־לנות, אם מתקרבים איש לרעהו באיטיות, לפעמים בצעדי צב, ולוקחים בחשבון גם כישלונות. אבל צריכים להישאר ליד שולחן המשא־והמתן.

ההסתלקות מהשולחן אין לה טעם, שכן יודעים כי באחד הימים יהיה צורך לחזור לשולחן, אם רוצים למנוע את הגרוע מכל.

■ ■ ■

מדוע, למשל, מסרבת ישראל להכיר במדינה פלסטי־נית? מפני שתיא תהיה קטנה מדי, ולא תוכל להת־קיים? רבים ראו גם בישראל מדינה ללא זכות־קיום ויכולת־חיים, מפני שהיא נראתה קטנה כל־כך. אף־על־פי־כן הוכיחה ישראל את כושר־קיומה ויכולת־חייה במיל־חמה, ועוד יותר בשלום.

כעצם, מה זה עניינה של ישראל, אם מדי־נת־פלסטין זו יש לה כושר־קיום? למדינה זו יהיה שפע של יידידים ערביים עשירים ללא־גבול, וזו תהיה דאגתם. ואם הפלסטינים רו־צים, למען זחותם, לחיות בעלי מדינה קטנה לפחות, צריך לאפשר להם זאת ולחניח להם להסתדר בה כפי שירצו. ישראל אינה צריכה לעסוק בזה.

רבים סברו גם לגבי אוסטריה, בשנים שבין 1918 ו־1938, שאין לה יכולת־קיום, וכיום אנו אחת הקהיליות המשגשגות ביותר.

אבנרי: איך מתייחסים המנהיגים הערביים, שדיברת עימם, לגישתה של ממשלת־ישראל?

קרייסקי: שוב ושוב ניתנות דוגמות לשחצנותם של מנהיגים ישראליים.

בארצות־ערב חוש־הכבוד מפותח ביותר.

לא פעם נסגעו שם, בעבר, מחתנחגות ישר־אל יותר מאשר מחמחזומות חצבאיות שחונחתו עייחם. שכן הערבים משוכנעים שבמרוצת חש־נים חם יוכלו להתגבר עיי חמפות חצבאיות. אבל חפגיעה בכבודם, חחשפלה שחם חשים כה, היא אחת חבעיות חחמורות ביותר, ויש לה — באורח מוזר — מישקל כבד ביותר.

אבנרי: חתוכל לתת דוגמה לכך?

קרייסקי: הנה, לפני זמן לא־רב דיבר (אבא) אבן בווינה על חידוש או החייאת המורשת התרבותית הער־בית הגדולה. דבר זה מילא את ליבות האינטלקטואלים בארצות־ערב בגאווה גדולה, ועורר תשומת־לב.

בפוליטיקה, חשפה אינה רק אמצעי־ביטוי, אלא גם אמצעי להכנה חדדית. חשפה חיא לעיתים קרובות אמצעי של הפוליטיקה.

■ ■ ■

אבנרי: חאם אתה נתקלת בעצמך בדוגמות של השפלה ופגיעה בכבוד חערבים?

קרייסקי: בדרך כלל ניתן להרגיש היטב שרבים ממנהיגי־ערב נעלבו עד לעומק נישמתם ונפגעו קשות. לא אביא כאן ציטוטים בודדים, שכן תמיד עלול מישהו לבוא ולומר, שלא אמר כך, או לא חשב כך. זהו ויכוח חסר־טעם.

תכופות שמעתי במו אוזני, כיצד אומרים (ישראלים) שאיומי־הטרור הערביים אינם רציניים, שהרי הערבים אינם מוכנים למות. שעל־כן אין להאמין באיומי־הטרור האלה. אך בינתיים ניספו מאות בפעולות כאלו, שבהן הקריבו ערבים את עצמם, מבלי לחשוב על חייהם.

בעצם טענה זו היה משום זילזול תחומי, שמקורו בטענה כי הערבים אינם מוכנים להקי־ריב את חייהם, כיוון שהם פחדנים. והפחדנות היא משהו, שאנשים פשוטים רואים בו את חולשת־האופי החמורה ביותר. אדם מוכן להיות כל דבר, רק לא פחדן.

אבנרי: אני מבין שביחס לטרור היה הבדל בינך ובין המנהיגים הישראליים.

קרייסקי: הטרור אינו רק עניין מוסרי. ההיס־טוריה הוכיחה זאת מזמן. הכל יודעים כיצד קמה מדינת־

מי שמדבר על מדיניות מוסרית, אסור שימותו אצלו ילדים בהפגנות

ישראל, שגם שם היה שימוש בטרור כבאמצעי. גם בקרב היישוב היהודי בארץ־ישראל היו מיקרים של רצח פוליטי.

למרבה הצער, אין לך עם שהוא חופשי מפעילות־טרור. אין אף עם אחד שנאבק לחרותו נגד חזקים, שוויתר על פעולות־טרור.

באוסטריה רצח נוצרי־סוציאלי את שומאייר, וסוציאל־דמוקרט, ד"ר פרידריך אדלר, רצח את ראש־הממשלה, הרוזן שטירק.

ההיסטוריה הוכיחה דבר אחד: כל אימת שתנועות יצאו מן המחתרת אל אור החוקיות, וזכו בהכרת הציבור, נתאפשר להן לוותר על אמצעים בלתי־חוקיים.

ואין כל ספק בכך שלאחר שאש"ף הוכר על־ידי האו"ם, ועל־ידי יותר ממאה מדינות, כגורם המייצג את הפלסטינים, הוא לא ביצע כל פעולות טרור. לעומת זאת, תנועות (פלסטיניות) המסרבות לאמץ לעצמן את מדיניות אש"ף מוסיפות להפעיל טירור. זה ברור.

העובדה שמנהיגי אש"ף אומרים כי „עכשיו אין אנו צריכים עוד למשוך אלינו תשומת־לב באמצעי טירור," אינה צריכה להתקבל בחיוב מבחינה מוסרית. אולם זוהי עובדה, בין אם בישראל שומעים זאת ברצון ובין אם לאו. האנשים מביאים זאת בחשבון ושמחים על כך. הרי הם רוצים לחיות בשלום.

זחו מה שאמרתי פעם ליגברת גולדה מאיר, וכמו הרבה דברים אחרים שאמרתי לה, היא לא הבינה זאת באופן מוחלט. אמרתי לה: גם מבחינה זו אנו באים משני עולמות. היא באה מעולם של מילחמה, שבו קיים חוק אחר, מאשר בעולם השלום.

■ ■ ■

אני יכול רק לומר, שאין אדם יכול לבחור לעצמו מתי למדוד את הפוליטיקה באמות־מידה מוסריות.

כאשר עושים פוליטיקה מוסרית, אסור גם שיהיו ילדים מתים אחרי הפגנות.

אני דווקא מודד את הפוליטיקה באמות־מידה מוסריות.

בעיני, הפגנות שנערכו לא מכבר בישי־ראל הן נוראות.

זה חל גם על מדינות אחרות. מצד אחד רוצים להשיג תמיד את אהדת חעולם, ומצד שני, כאשר נמתחת בי־קורת בעולם, פשוט מתעלמים ממנה.

(בהמשך הריאיון, שיפורסם בגי־ליון הבא, מדבר קרייסקי על היחדות, הציונות ומנהיגי־ערב.)

* ההסכם שהביא ליציאת הסובייטים מאוסטריה אחרי מילחמת־העולם השנייה, ולכינון אוסטריה החדשה.

במדינה

העם

בת 28

חלומות־הנעורים של המדינה נמוגו — אך חקרב על דמותה עדיין לא הוכרע

יום־הולדתו של האדם הוא ציון־דרך, אבן שלידה הוא נעצר לרגע, משקיף ל־אחור וקדימה, ועושה את חשבונו.

יום הולדתה של מדינה — על אחת כמה וכמה.

חשבון מכאיב. יום־ההולדת ה־28 של אדם עלול לשמש הזדמנות לחשבון מכאיב למדי.

גיל־הנעורים חלף לבלי־שוב. יחד עימו נמוגו חלומות שנות העשרה וה־20 הרא־שונות, כאשר העולם נראה גדול ופתוח, ולא נראה גבול לשאיפות.

אדם בן 28 יודע כי המציאות סגרה עליו. הוא נאלץ להתאים את החלומות לאפשרויות. עיקר דרכו עדיין לפניו — אך הוא כבר יודע מה אינו אפשרי.

אם הוא אדם חכם, הוא לומד גם ל־השלים עם עצמו. הוא יודע שאין הוא האיש שעליו חלם בחלומותיו־בהקיץ, שאין הוא אביר עשוי ללא־חת וללא דופי, וגם לא טלית שכולה תכלת. אבל הוא יודע גם שמצויות בו אפשרויות גנוזות, שאינו חייב להיות נבל או סמרטוט, שהוא יכול להתעלות לרמה גבוהה יותר אם אך יגייס את כוחות־הרצון שלו.

מותו של סופר־מן. למדינת ישראל מלאו השבוע 28 שנים, והיא נמצאת במצב דומה.

המדינה של 76' רחוקה מאד מן ה־חלומות הוורודים של המייסדים. אין בה חברה אידיאלית, שבה הכל שווים ומאו־שרים, כמו תושבי אלט־נוילנד של בנימין זאב הרצל. לייב טולסטוי וא"ד גורדון היו מתהפכים בקיבריהם, אילו ראו אותה. דת־העמל מתה, והעבודה היא כל חייהם של פועלים ערביים מן השטחים הכבו־שים, הבאים מדי יום לישראל כדי לבנות ולהיבנות בה.

האגדה של הצבר הסופר־מן, תכול־ה־עיניים ובעל הבלורית הבלונדית המתנו־פפת, שבקה חיים לכל חי. לא־פעם בא תחתיה דימוי מוגזם של הישראלי המכורע, הברדאק־ניק הפרוע, המטנף את סביבתו, הנראה כבן מפגר לאביו היהודי בעל השכל המבריק.

נעלם גם החלום של ישראל המתקדמת, שהיא אור לגויים, המביאה ברכה לכל שכניה וגם לגר המתגורר בקירבה. במקו־מה התקבל בעולם כולו הדימוי של ישר־אל הקולוניאלית, הרוצחת מפגינים בשט־חים שכבשה בכוח, שאזרחיה הערבים נה־רגים שעה שהם מתקוממים נגדה, שצבאה דומה, בתצלומים, לכל צבא קולוניאלי אחר.

לא מלאכים ושדים. האמת של ישר־אל 76' רחוקה משני הקצוות.

אין זה גן־עדן של מלאכים צחורים, ואין זה גיהנום של שדים אפלים.

חלומות־הנעורים נגוזו, וגם הנוסטאל־גיה החמיצה במידה רבה. רבים מטובי ה־דור הצעיר מתייאשים ויורדים מן הארץ. אך זוהי עדיין מדינה המושכת רבים ו־טובים מחו"ל, ויורדים לא־מעטים מגלים כי החיים בנכר אינם ערוגות של פרחים.

ישראל הקולוניאלית קיימת כמגמה, וב־מידה מסויימת גם כמציאות. אולם המאבק על דמותה של ישראל טרם הוכרע. הת־גברות הלאומנות הקנאית והמיסטיקה ה־דתית נראית חמורה מכפי שהיא באמת, מפני שהמחנה הנגדי הגדול חלוש, מפולג ובעל מוראל ירוד. ממשלה עלובה ופחדנית מוסיפה להרגשת התיסכול.

מעיבה על יום־העצמאות ה־28 הידיעה כי צפויים למדינה מאבקים מכריעים, ומעל לכל המאבק הפנימי, הבלתי־נמנע, בין ישראל שפוייה ומציאותית לבין ישראל פאראנואידית, המבקשת לרוץ ריצת־אמוק אל מצדה חדשה. הפחד מפני עימות זה מצטרף לפחדים הכמוסים, הנובעים מן העימות הישראלי־ערבי, הנראה לרבים חסר־מוצא.

הפחד מפני הפחד. אולם בניגוד לפסימיות שאחזה ברבים מבניה, ובכללם דווקא כמה מן הלאומנים הקיצוניים ביותר,

(המשך בעמוד 22)

לשכת הפרסום הממשלתית

מארה"ב מאירופה מהמזרח הרחוק

כשאתה צעיר העולם לפניך...

הרשות לחינוך והכשרה ימיים מודיעה על פתיחת

* **קורס לקציני חשמל**
* **קורס לחובלים**
* **קורס לקציני מכונה**

מתקבלים מועמדים לאחר שירות צבאי, בעלי תעודת בגרות או בוגרי 12 שנות לימוד (בבי"ס עיוני או מקצועי) ובעלי בריאות תקינה.

לפרטים נוספים פנה למשרדנו: בחיפה — רח' נתן (קייזרמן) 11 ליד כיכר פריס, בימים א'—ו' בשעות 8.00—14.00; **בתל־אביב** — מגדל שלום רחוב אחד העם, קומה 28, בימי ב' בשעות 9.00—14.00. לנוחותך תוכל גם להירשם לפי התלוש:

לכבוד הרשות לחינוך והכשרה ימיים
ת.ד. 1909 חיפה 31000

הנני מעוניין בפרטים נוספים בקשר לקורס .....
שמי ..... כתיבתי .....
השכלתי ..... גיל .....
תאריך ..... חתימה ..... ה.ע. מאי

קצין בים מקיף עולם ונהנה מתנאי שכר מעולים

היה קצין בצי הסוחר

המועצה הישראלית למען שלום ישראלי-פלסטיני קוראת להקמת ועד ציבורי

למען החזרת ד"ר חמזה נתשה וד"ר עבד אל־עזיז אל־חג' שגורשו ללבנון.

בתאריך 27.3.76, יומיים לפני פתיחת הרשימות לבחירות בגדה המערבית, גורשו שני הרופאים מן הארץ באופן בהול, דקות ספורות לפני שנתן להם לממש את זכותם להסתייע ברשות המשפטית. שניהם התכוונו להגיש את מועמדותם לבחירות מוני־ציפליות בחברון ובאל־בירה.

מעשה שרירותי זה המנוגד לחוק הישראלי, הינו יותר מעוות דין. זו היא טעות מדינית, סגיעה בתדמיתה של ישראל ושלילת אופיה המתקדם של הציונות האמיתית.

מצבנו הבין־לאומי מתדרדר בגלל חוסר קו מדיני ברור של האחראים להנהגת המדינה. גירוש אנשים אשר הכריזו על נכונותם להכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל תמורת הכרתנו בזכויותיו של העם הפלסטיני, אינו יכול אלא להחמיר מצב זה.

מדיניות זו תפגע בנו יותר מאשר בערבים. היא שבונה את הקיצוניים שביניהם. גירוש בניי־שיח פוטנציאליים הנו שירות דוב לחברה הישראלית, חיזוק „חזית הסירוב" הערבית והכנסת ישראל למבוי סתום של „גוש אמונים".

אנחנו קוראים לכל אדם המודע לסכנות האורבות לישראל ולציו־נות, להרים את קולו למען ביטול צווי גירוש אלה, ושיטת הגירוש כולה.

אם ד"ר חמזה נתשה וד"ר אל־עזיז אל חג' אשמים — יועמדו לדין בארץ ולא — יוחזרו לחיק משפחותיהם.

רשימה ראשונה של מצטרפים:

א. אביזך, י"ם; ח. אבריאל, עיתונאי, י"ם; א. אוליבר־פכלר, י"ם, מ. אמודאי, גבעתיים; ש. אנגלמייר, ק. בית קמה; ס. בוגוד, אדר', י"ם; י. בן נפתלי, ק. מצר; א. ביתן, מורה, י"ם; מ. ברודה, מורה, י"ם; ר. ברודה, מתרגם, י"ם; ז. ברטשניידר, יפו; מ. גאוד, י"ם; ע. גרבל, עין כרם; צ. גרשטיין, אדר', י"ם; ש. גרדי, אדר', רמת־גן; ד. ווילדאו, י"ם; א. וורנר, ק. כרמיה; ר. חישין, רופא, י"ם; א. חלוכ, י"ם; ר. חכמון, י"ם; מ. כהן, י"ם; א. לינה, בת ים; ש. לוי, רמת־גן; ס. לנדאו, י"ם; פ. מזרחי, בת־ים; א. סיבין, י"ם; א. פלציק, י"ם; א. פונגר, אדר', י"ם; א. קם, אחות, יפו; ס. טמקין, סטודנטית, י"ם; מ. קינדרסברג, חיפה; מ. קם, מוסיקאי, יפו; ר. קולר, י"ם; מ. קרנצדורף, י"ם; ש. רז, מורה, י"ם; ד. רסטנר, י"ם; מ. ריפלין, י"ם; א. רביב, ק. געתון; ש. רייך, סופר, י"ם; א. חזנקוביץ, מחקר, י"ם; ק. רוזנקוביץ, אדר', י"ם; ג. שיזינגר, חוקר, י"ם; א. שילוני, סטודנט, י"ם; ש. שם טוב, בת־ים.

מען למשלוח חתימות ותרומות למימון הפעולה: רוזנקוביץ', רח' הרב ברלין 41 — ירושלים, טל' 66365-02, עבור המועצה הישראלית למען שלום ישראלי פלסטיני.

בשנה הבאה זה עלול לקרות אצלנו

צ'יף הנרי

מה עושה הנרי קיסינג'ר באפריקה?

זה לא מעניין את הישראלי הממוצע. אפריקה רחוקה. אפריקה השחורה ניתקה את יחסיה עם ישראל. אז למי איכפת מה עושה שם בעל־הגרוייה?

אלא שזילזול זה אינו במקומו. מה שעושה הנרי הגדול בייבשת השחורה, יש לו חשיבות ממדרגה ראשונה.

כי זוהי אזהרה לישראל — אזהרה הכתובה על הקיר באותיות של אש.

כדאי מאד למדינאי ישראל ללמוד מה, כיצד ומדוע פועל עתה קיסינג'ר באפריקה, כי —

זה עלול לקרות גם כאן.

■ ■ ■

לפני כמה שנים כתב פרופסור אמריקאי מכובד מאמר קטלני על הנרי קיסינג'ר, בכתביעת אמריקאי. הוא בחר דווקא באפריקה, כבדוגמה לשיטתו הפסולה של שר־החוץ הכל־יכול.

אפריקה, הוא כתב, היא חייבשת המוזנחת של אמריקה. מדוע? מפני שהיא משעממת את קיסינג'ר.

כדי לפעול, זקוק קיסינג'ר להילה של דרמתיות. צריך שיהיה משבר, שגורל העולם כולו יהיה מונח על כפות־המאזניים, שחרב ההשמדה הגרעינית תרחף באוויר.

אז בא הנרי הגדול, הקוסם מחולל־הפלאים. הוא עורך מסע דרמתי, העולם כולו עוצר את נשימתו. כמו סופר־מן בסדרות המצויירות, או כמו חיל־הפרשים של ארצות־הברית במערבונים, מגיע קיסינג'ר ברגע האחרון ומציל.

כך עשה במילחמת יום־הכיפורים.

ואילו באפריקה, כתב הפרופסור, אין דרמה. שום דבר מרעיש אינו קורה שם. אולם באפריקה יש תהליך. ארצות־הברית מאבדת בשקט עמדה אחרי עמדה. יריביה כובשים אט־אט אחדה, השפעה, קשרים. להם יש מדיניות מחושבת ושיטתית. לארצות־הברית אין, מפני ששר־החוץ שלה אינו יכול להתפנות לייבשת משעממת כזאת.

ייתכן מאד שאותו פרופסור ניבא, ולא ידע מה הוא ניבא. בחודשים האחרונים התגשמה נבואה זו בדיוק מפליא.

בשעה שהפרופסור כתב את דבריו, נערך במישרד־החוץ האמריקאי דיון כיצד לנהוג כלפי תנועות־השיחרור האפריקאיות, שלחמו אז נגד השליטים הפורטוגליים ב־אנגולה ובמוזאמביק. בטימטום האופייני ל„מומחים" בכל העולם, הם החליטו כי אין לאפריקאים שמץ של סיכוי לנצח את פורטוגל. פורטוגל תישאר במושבותיה. המסקנה: על ארצות־הברית לתמוך בפורטוגל, להימנע מתמיכה בתנועות־השיחרור.

באותה עת עצמה כבר פעלו הסובייטים כי מרץ — בכיוון ההפוך. הם השליכו את יהבם על תנועת־השיחרור השמאלית באנגולה, סיפקו לה נשק וכסף, קשרו עימה קשרים אמיצים.

■ ■ ■

התוצאה הפכה כבר נחלת ההיסטוריה: היתה מהפכה בפורטוגל. פורטוגל ויתרה על מושבותיה. בין התנועות השונות באנגולה התלקחה מילחמת־אחים. התנועה שנתמכה על־ידי ברית־המועצות היתה מוכנה לכך, והשתלטה על המדינה. ברגע האחרון ניסו האמריקאים לתמוך בשתי תנועות יריבות, אך בעיני ה־אפריקאים היתה אמריקה מוכתמת כבעלת־בריתו של השילטון הקולוניאלי השנוא.

ג'ראלד פורד וקיסינג'ר רצו להתערב באנגולה בכוח. הדבר נמנע על־ידי אנשים חכמים בוושינגטון, שחששו — בצדק — כי הנה נרקמת ויאט־נאם חדשה.

כאשר קראו האמריקאים לעזרתם את המצורעת ה־בינלאומית, דרום־אפריקה, סתם הדבר את הגולל על סיכוייה באנגולה. לא הועילה גם העזרה של זאיר וישראל.

תנועת־השיחרור השמאלית נחלה באנגולה ניצחון מוחץ. חיל־מישלוח גדול מקובה וסיוע סובייטי, עזרו לה בכך. אנגולה החדשה הפכה בסיס איתן להשפעה סובייטית־קובנית בלב הייבשת השחורה.

מבחינת ארצות־הברית, היתה זו תבוסה בינלאומית חמורה ביותר.

■ ■ ■

אך תבוסה זו הביאה עימה תוצאה בלתי־צפוייה. **אפריקה הפכה לפתע מוקד של משבר דרמתי, ובתור שכזו זכתה בתשומת־ליבו ה־אישית של הנרי קיסינג'ר.**

המוח הקיסינג'רי המפורסם, שפסח עד כה על יבשת המידבריות והג'ונגלים, היפנה אליה את כל זרקוריו.

ואז החלו מתרחשים דברים בקצב מהיר, ו־כיוונים מפתיעים.

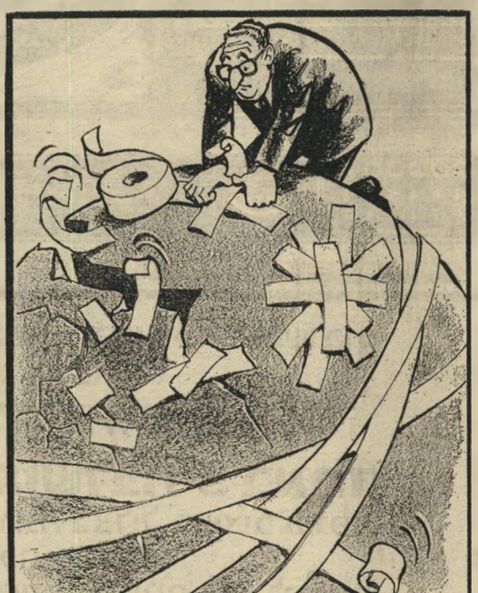
ההיגיון הקיסינג'רי אינו מכיר ברגשות. סיסמתו היא: „בלי סנטימנטים". הוא החליט:

מדוע זכו הסובייטים בהצלחה כה מדהימה באנגולה? מפני שהם הבינו בעוד מועד כי הכוח הקובע בייבשת הוא הלאומנות השחורה. מסקנה: גם על ארצות־הברית לתמוך בכוח זה.

האם יש סיכוי למיעוט הלבן בדרום הייבשת להחזיק מעמד? אין. אם כן, אל נתקשר עימו. להיפך, נתמוך בכוחות הנגדיים.

האם יש סיכוי לארצות־הברית לרכוש בחזרה את העמדות שאיבדה? יש, בתנאי שתהיה מוכנה לשלם את המחיר.

אם כן, הבה נציע לאנגולה, ולכל הכוחות הלאומניים השחורים, תמיכה אמריקאית מאסיבית, בתנאי שינתקו את קשריהם עם ברית־המועצות ויסלקו את הכוחות ה־

עולמו של הנרי (קאריקטורה של מולדין)

קובאיים. נגיד להם שאין עוד צורך בכוחות אלה, מכיוון שאמריקה תדאג בעצמה למסירת השילטון ברודזיה ו־בדרום־אפריקה לרוב השחור.

כך, בשקט, בתאי מוחו של קיסינג'ר וב־חדרי־חדרים במישרד־החוץ האמריקאי, הוכנה מהפכה מדינית.

בעיני הגזען הלבן, מהפכה זו היא בגידה בלבנים, ש־אמריקה מתכוונת להפקירם לחסדי עבדיהם השחורים.

בעיני מדינאי עדין־נפש, זוהי לפחות החלטה ציניות וברוטאלית. מאחר שבוודאי אין מקורה באהבה כלשהי למאוויי־השיחרור של ההמונים השחורים.

אולם לגבי קיסינג'ר, כל זה אינו רלוונטי. מבחינתו, זוהי מסקנה הגיונית, הנובעת מי־הערכה מפוכחת של האינטרס האמריקאי. אין מקום לרחמים.

■ ■ ■

ביצוע הוכן על־פי כל הסממנים האופייניים של מיבצע קיסינג'רי.

הוכן מסע גדול של הנרי קיסינג'ר בארצות אפריקה. כל כלי־התיקשורת גוייסו כדי להעניק למסע זה מימד דרמתי ככל האפשר.

קיסינג'ר בא לייבשת השחורה, התנשק עם מדינאים שחורים, חיבק נשיאים וראשי־ממשלות, שהיו אך אתמול טרוריסטים מבוקשים. הוא זכה בתואר „צ'יף" ולבש מדים של ראש־שבט.

כשיא המסע, ברגע דרמתי שנבחר בקפדנות, נשא שר־החוץ האמריקאי השבוע נאום, שהדהים את שומעיו ואת העולם כולו.

הנאום כלל תוכנית של עשר נקודות, שפירושן ה־מעשי: גזר־דין מוות על השילטון הלבן בדרום הייבשת, עם השלכות דמוגראפיות מרחיקות־לכת.

קיסינג'ר הבטיח תמיכה בלתי־מסוייגת לכינון שילטון הרוב השחור בכל ארצות דרום־הייבשת. כלומר: ברודזיה ובדרום־אפריקה. הוא הבטיח סיוע לתנועות־השיחרור ה־שחורות, ולמעשה פרש את המיטריה האמריקאית על מערכות הגרילה והטרור של המתקוממים השחורים.

זהו ניסיון בלתי־מוסווה למשוך לצד אמריקה את תנועות־השיחרור, מתוך תיקווה שחן יעדיפו את אמריקה העשירה על בריית־המועצות הקומוניסטית.

■ ■ ■

אין זה מיקרה שמחווה היסטורית זו באה דווקא ברגע שבו מתהדקים יחסי ישראל—דרום־אפריקה, ו־אחרי שראש ממשלת דרום־אפריקה ערך ביקור־ראווה הפגנתי בישראל.

בהפגנות אלה קיבלה ממשלת ישראל את התיזה כי קיים דימיון בין מעמדה של ישראל במרחב הערבי, לבין מעמדה של דרום־אפריקה הלבנה באפריקה השחורה.

ישראל מהמרת על הסוס המפסיד — ולא בפעם הרא־שונה בתולדותיה.

לאור התפנית הקיסינג'רית — שבאה, כנראה, כהפתעה גמורה למדינאים הירושלמיים — כדאי להם מאד לבחון מחדש, באופן דחוף, את מדיניותם האפריקאית.

זהו הלקח הראשון.

■ ■ ■

אך מעבר ללקח הזה, מזדקר בפרשה זו לקח שני, הרבה יותר חמור:

באפריקה הוכיח קיסינג'ר כי ארצות־הברית מסוגלת לבצע לפתע, בפיתאומיות מדהימה, תפנית היסטורית המורפת את כל הקלפים, כאי־שר נראה לה שהאינטרסים שלה מחייבים שידוד־מערכות.

שידוד־מערכות כזה כבר קרה שלוש פעמים בדור האחרון: כאשר נוצר הדטאנט האמריקאי־סובייטי, בעת כינון הקשרים החדשים עם סין הקומוניסטית, ובשעה שאנואר אל־סאדאת העביר את מצריים מן הגוש הקומו־ניסטי אל הגוש האמריקאי.

ההתקרבות האמריקאית־סינית הביאה לבידוד השיל־טון בטייוואן („סין הלאומנית"), שהיתה עד אז עמוד־התווך של המערך האמריקאי באסיה המיזרחית. ביגלל טייוואן כימעט שיצאה ארצות־הברית למילחמת־עוף נגד סין. אך הנה נטשה ארצות־הברית את טייוואן בלי היסוס. לאחרונה מדובר בגלוי על ביטול המחוייבות האמריקאית להגן על טייוואן — דבר שיפנה את הדרך לכיבוש האי בידי סין.

יש ברוגמות אלה כדי להחריד את הלבבות בירושלים.

אומנם, נטישת טייוואן ונטישת רודזיה ודרום־אפריקה אינן דומות לנטישת ישראל, שיש לה ציבור־תומכים גדול בארצות־הברית עצמה. אך כדאי לזכור שפעם שלט ב־ארצות־הברית „הלובי הסיני", שהיתה לו השפעה עצומה. ועיד לפני שלוש שנים תמכה ארצות־הברית בכל מאודה בפורטוגל.

הלקח כלפי ישראל הוא: שום מחוייבות של ימים־עברו, שום סנטימנטים, אינם יכולים לעמוד לאורך ימים לפני אינטרסים לאומיים ברורים.

כפי שהנחל מגיע בסופו של דבר אל הים, ותהא דרכו עקלקלה ככל שתהיה, כן מגיע המעשה הפוליטי של כל מעצמה, בסופו של דבר, אל המדיניות התואמת את האינטרס הי־אמיתי שלה.

■ ■ ■

עידן של קיסינג'ר, זה נעשה בקפיצות דרמתיות. אם יבוא במקומו, בשנה הבאה, שר־חוץ חדש ייעשה הדבר, מן הסתם, בשיטות שקטות יותר.

אך התוצאה תהיה שווה.

כיום אין תחליף לסיוע האמריקאי לישראל. אין לישר־אל בעל־ברית אחר.

אם יהיה על ארצות־הברית לבחור בין יש־ראל לבין העולם הערבי, במצב של או־או מוחלט, יהיה עתידה של ישראל נתון בסכנה.

„הערכה מחדש" האמיתית של ארצות־הברית במרחב שלנו, עדיין לא התחילה. היא תתחיל בסוף השנה, כאשר הנשיא הנבחר יכונן על ממשלתו ומדיניותו.

אין זה מותיר בידי ישראל זמן רב. אם לא תשנה את מדיניותה תוך חודשים מעטים, אם לא תאמץ לעצמה גישה ריאליסטית חדשה לבעייה הפלסטינית ולהסדר־שלום כולל, אם לא תעלה בעוד מועד על דרך שתאפשר לארצות־הברית לתמוך בה מבלי שזה יפריע להתקרבותה לעולם הערבי — עלולה ממשלת ישראל למצוא את עצמה, בשנה הבאה, במצב שבה נמצאת ממשלת רודזיה עכשיו.

ימיה של רודזיה הלבנה ספורים. ירודזיה יהודית אין אף שמץ של סיכוי להחזיק מעמד.

במדינה

(המשך מעמוד 20)

ישראל של 76', אינה מדינה חלשה וחס־רת־סיכוי.

היא איבדה את אשליותיה, אך זהו תהליך טיבעי, ואולי אף מבריא. זוהי מדינה דינאמית, בעלת רמה טכנולוגית גבוהה, בעיותיה הפנימיות חמורות, אך אינן בלתי־ניתנות לפיתרון. הסיכסוך שלה עם העולם הערבי מר ומסובך, אך ניתן למצוא לו הסדר, שיבטיח את עתיד ה־מדינה. הבידוד הבינלאומי של המדינה אינו גזירה משמיים, אלא תוצאה של מדי־ניות שאפשר לשנותה.

כאימרתו המפורסמת של פראנקלין רוז־וולט: „אין לנו מפני מה לפחד, אלא מפני הפחד עצמו." לאזרח המדינה בת ה־28 אין ממה להתייאש, אלא מן הייאוש עצמו, שהפך אחת הסכנות החמורות ביותר המאיימות על המדינה — גם כשהוא לובש אדרת לאומנית מבהיקה ומפזר סבי־בו את המליצות של דת פאגאנית, כאילו־יהודית.

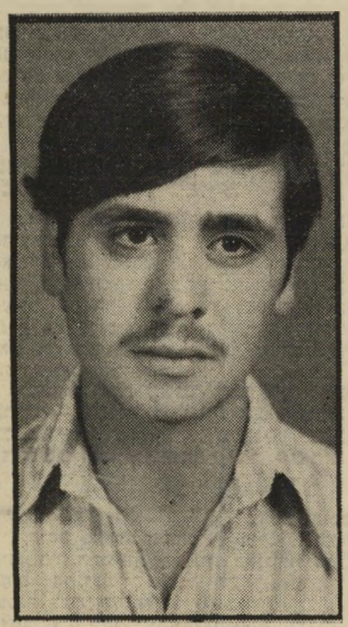
השטחים המוחזקים

זהירות, כאן גמו!

כוחות־הביטחון הפכו את הקאסבה של שכם לגמו, אך תרמו בכך רק להחרפת התסיסה

כיתת החיילים נעצרה ליד שער־הברזל הענק, לא הרחק מן הכיכר המרכזית של העיר שכם. מיד בקע קולו של המפקד: „אש!" כדורי־המוות פילחו את גופו של הצעיר בן ה־19 סמיר סמחאן ב־14 מקומות. הוא מת במקום. לדברי דובר־צה"ל, נפגע רק בשני מקומות.

הדבר היה בשעות־הבוקר של יום השבת

הרוג סמחאן
14 פגיעות מירי־אזהרה

האחרון, ה־1 במאי. מייד אחרי מותו של סמיר סמחאן הועברה ידיעה לעיתונות על־ידי דובר־צה"ל: „סיור של צה"ל, שהוקף על־ידי המון משולהב באחת מ־סימטות הקאסבה, נאלץ לירות יריות־אזהרה. מיריות אלה נפגע סמיר סמחאן, בן 19, משכם, ומת לאחר־מכן בבית־החולים."

14 או 2 הכדורים שפגעו בגופו של הצעיר משכם כאשר עבר ברחוב, אינם מותירים ספק לגבי הלך־הרוחות השורר בין שומרי־הסדר בערי הגדה.

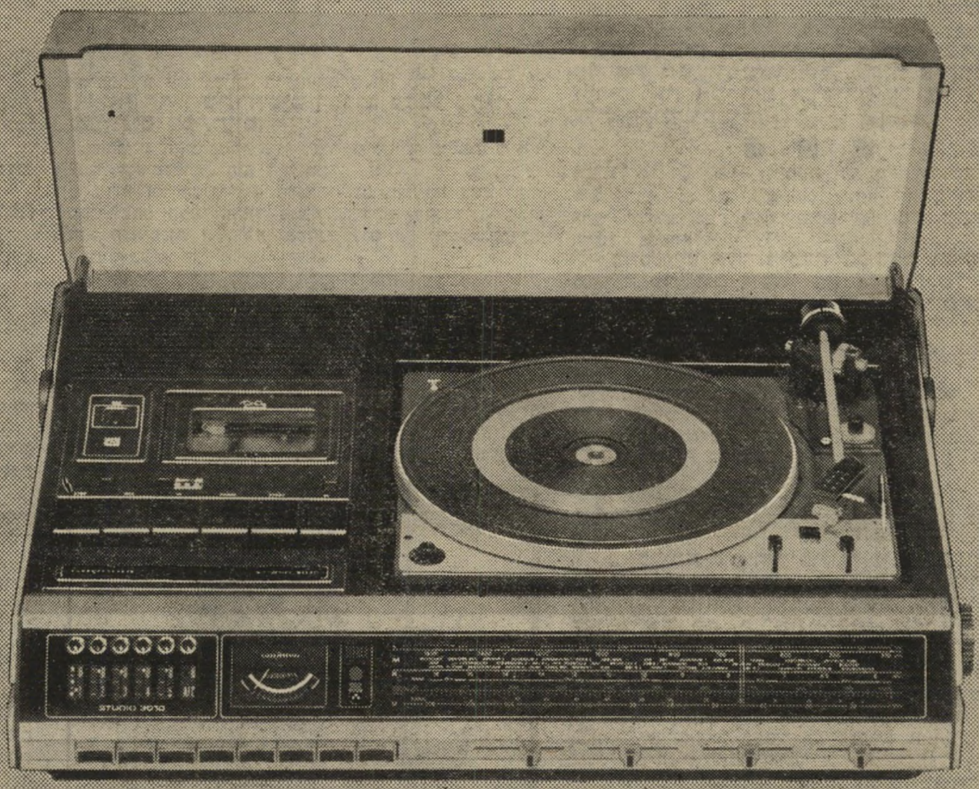
מספרת אמו, סומחיה, ששיכלה שני בנים תוך שנתיים (אחד מהם טבע בים): „סמיר הלך לקנות דברים בעיר. כשראה התקהלות של תלמידים, הלך לראות, ואז נהרג."

החיילים התעצבנו. מה שעיצבן, בשבת בבוקר, את החיילים שירו בסמיר

חדש מקונצרן גרונדיג:

3 באחד

מערכת הסטריאו המשולבת

מעכשיו תוכלו להנות מהמערכת המשולבת החדשה ביותר של קונצרן
גרונדיג הגדול ביותר באירופה.

המערכת המשלבת 3 באחד
הינה המילה האחרונה בצליל, בעיצוב ובגמר המושלם. המערכת כוללת:
* טיונר עם רדיו 4 גלים - 6 תחנות FM, לחצנים אוטומטיים - פטיפון עם ראש מגנטי DUAL 1225
* טייפ קסטות Cr 02 * רמקולים 35 Watt כ"א.
בקשו הדגמה בחנויות המובחרות.

GRUNDIG

סוכנות גרונדיג: ת"א, רח' נחלת בנימין 70, טל. 54666

מלכת המים לשנת 1976
תטוס לאירופה וחזרה
במטוסי חברת OLYMPIC

אחד משערי גטו שכם
מקימים ביום, פורצים בלילה

סמאן, כמו במטרה נייחת, היה שערי־הברזל של העיר העתיקה של שכם.

שלושה מתוך תשעה שערי־הברזל, שהוקמו על־ידי הממשל הצבאי סביב העיר העתיקה, נעקרו או נפרצו. שער אחד נגרר על־ידי התושבים אל מחוץ לקאסבה. כוחות־הביטחון עשו מאמצים רבים כדי לסגור את העיר העתיקה בחגורה של שערים כאלה. המטרה היתה להפוך את הקאסבה לדבר־מה דמוי גטו, ולמנוע בכך מעבר חופשי של הצעירים המשולהבים לעיר התחתית.

ברגעים של מתיחות, נועלים כוחות הביטחון את 35 אלף תושבי הקאסבה בגטו שלהם, ומטילים עליהם עוצר. ברגעים אלה דומה הקאסבה לכל גטו אחר, על כל המשתמע מכך.

קירות־האבן של הבתים, ושערי־הברזל של כוחות־הביטחון, מונעים כל יציאה או כניסה לעיר העתיקה. בדרך זו מקווים כוחות־הבטחון להסריד בין שני חלקי העיר שכם, ולנתק מגע אפשרי בין תושביה.

אם־החרוג סומחיה
שני בנים בשנתיים

הצעירים והילדים, הסגורים בתוך בתיהם בקאסבה, עולים לפעמים על גגות בתיהם, ומשם הם מנופפים בידיהם אל אחיהם בני־המזל שמאחרי השערים.

גם הנאצים לא הצליחו. מעבר לשערי־הברזל של הגטו, בעיר התחתית, מתאספים תושבי שכם ועוקבים אחר המתרחש בין אחיהם בקאסבה. סיפר אחד מבעלי־החנויות שליד הכיכר המרכזית בשכם: „זה יומיים אינני יכול להגיע אל ההורים שלי, הנמצאים מאחרי שערי־הברזל בעיר העתיקה. ההורים שלי קשישים, ואין מי שיתן להם לאכול. איך זה ייגמר, הדבר חנורא הזה?"

במוצאי־שבת עלתה הקאסבה באש. התושבים טוענים שהחיילים הציתו מאה ארגזי־עץ שהיו במקום, ושהכבאים עבדו עד הבוקר כדי לכבות את השריפות. לפי השערה אחת, שרפו החיילים את הארגזים כדי שהדבר לא ייעשה על־ידי התושבים, בשעת הפגנה.

מאורעות הימים האחרונים מצדיקים את התחזיות של תושבי שכם. רק מצליחים כוחות־הביטחון לתקן ולחזק את השערים, שנפרצו יום קודם־לכן, והנה כבר עוקרים אנשי הקאסבה שער חדש. והמישחק הזה עומד כעת רק בתחילתו. תושבי שכם גילו, נוסף להתנגדות זו כלפי הכיבוש, כי אפשר לנהל קרב־רחוב נגד כוחות־הביטחון כאשר הנשק היחידי שבידיהם הוא האבנים.

התסיסה תגבר. יריות החיילים ו־אנשי מישמר הגבול כבר אינן מרתיעות אותם. התושבים תופסים עמדות בסימטות הקאסבה ומשם מאיימים על שליטתם המוחלטת של כוחות־הביטחון בעיר. כך נולד הפיתרון האומלל של הפיכת הקאסבה של שכם לגטו. אך זוהי רק נסיגה נוספת, ובריחה מפני המציאות. הקאסבה והעיר התחתית של שכם יוסיפו להילחם, כפי שעשו גם בסוף השבוע האחרון. כוחות־הביטחון, ושערי־הברזל של הגטו, לא הצליחו למנוע מתלמידים, ומצעירים אחרים, לערוך את ההפגנה לרגל האחד־במאי, להקים מחסומי־אבנים ולהבעיר צמיגים.

היתה זו ההפגנה החריפה ביותר שנערכה באחד־במאי השנה ברחבי המדינה. בהשוואה אליה, ההפגנות בתל־אביב היו פיקניק. היא הוכיחה כי הפיכת הקאסבה לגטו לא תדכא את שכם. הדבר רק יגביר את התסיסה.

קול המפרסם

2. יובל משחק

כאילו והפרשה אינה נוגעת לו בכלל, עמדה על הרגליים בגללו, משתעשע יובל בשולחן עורך־הדין של אמו.

3. בדרן

יוצאים ממשרד

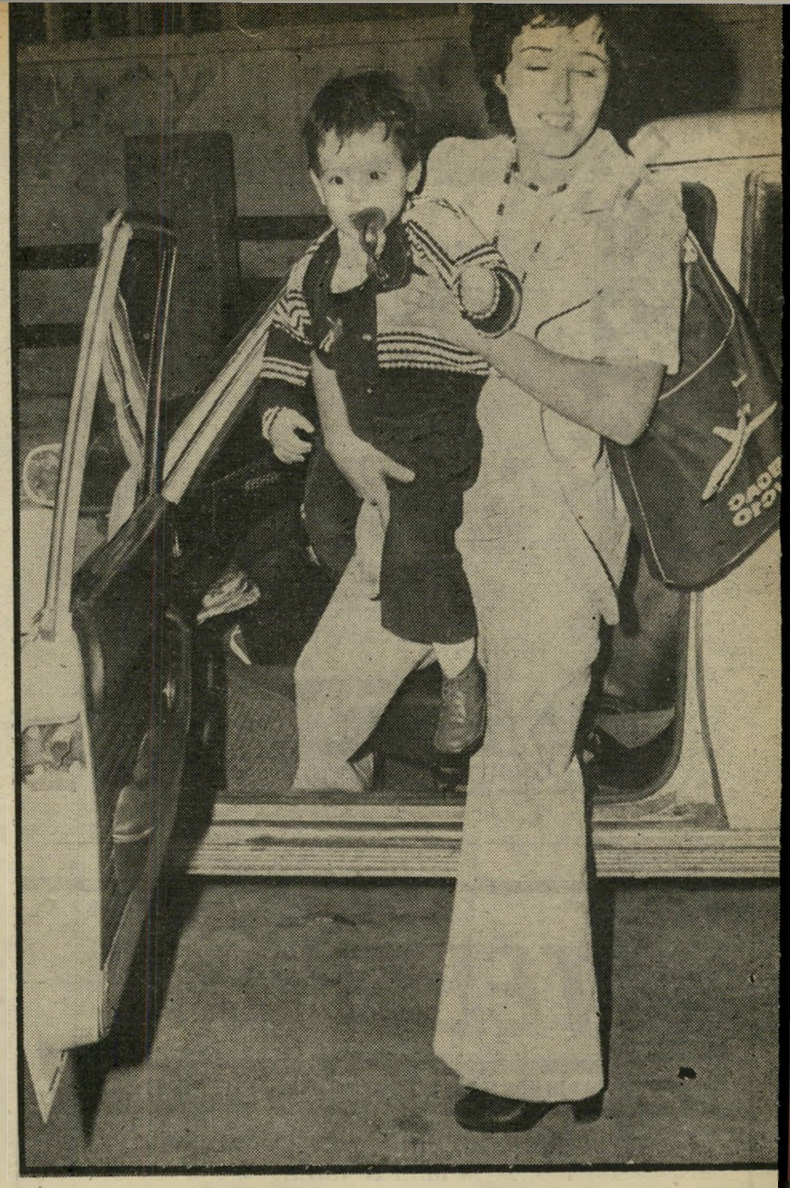
יובל ה

אבי הילד החטוף

טוען עתה שאנשי

המישטרה עזרו לאשתו

להסתיר את הילד

1. האשה מגיעה

אחרי שבועות מספר של חיפושים, כאשר אווה גינזברג הוכרזה כעבריינית נימלטת, הסכימה אווה להסגיר את עצמה ואת בנה יובל לידי המישטרה. כצעד ראשון היא הגיעה למשרדו של עורך־דינה משה גוטסמן ברחוב פיירברג בתל־אביב ומשם נסעה לתחנת המישטרה.

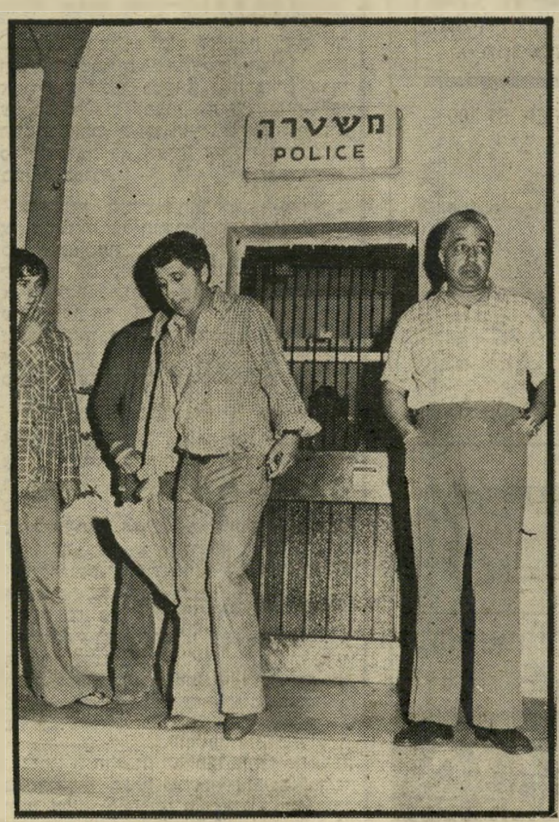

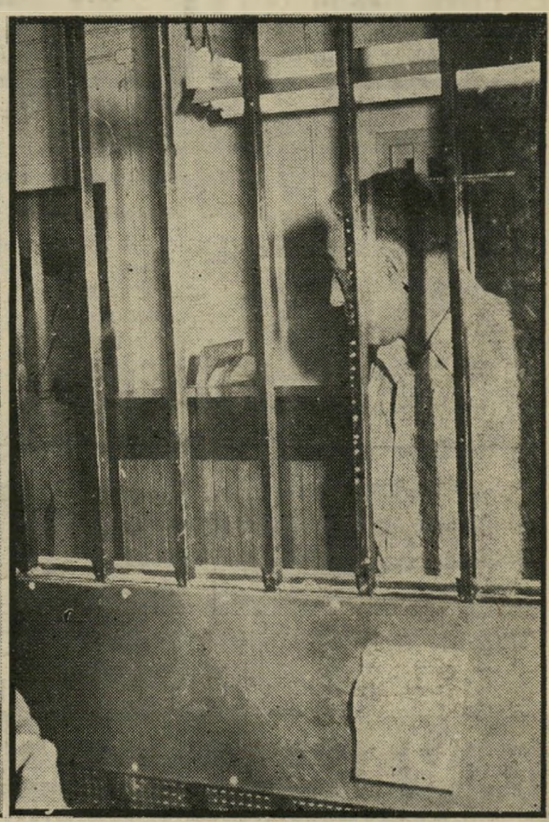
8. בדרך הביתה

אווה גינז
ניידת מיע
צהלון לביתה. למרות שהיא הוכרזה כעבריינ

כ**אשר ביום החמישי** האחרון, בשעה 1.30 אחרי חצות, קיבל אהרון גינסבורג את בנו יובל לידיו, נדמה היה כי הפרשה שהסעירה את המדינה כולה בחודשים האחרונים — הגיעה לסיומה.

משך חודשיים הסתתרה האם, אווה, במקומות־מחבוא שונים ברחבי הארץ, כאשר האב, יחד עם המישטרה, מחפשים אחריה, ובית־המישפט מוציא נגד האם צווי־מעצר ומכריז עליה כעל עבריינית נמלטת. דומה היה כי פרשת יוסלה שוחט מכר המפורסמת חוזרת על עצמה, שלא

6. המעצר

להפתעת כל הנוכחים החליט סגן־ניצב ברודו לעצור דווקא את האב בתחנת המישטרה אם כי טען אחר־כך שהוא לא עצר את אהרון גינזבורג.

7. המריבה

לאחר התערבות קצינים בכירים ועורך־דינו של האב שיחרר ברודו את גינזברג והבריח מהדלת האחורית את אווה ויובל אל בית החולים.

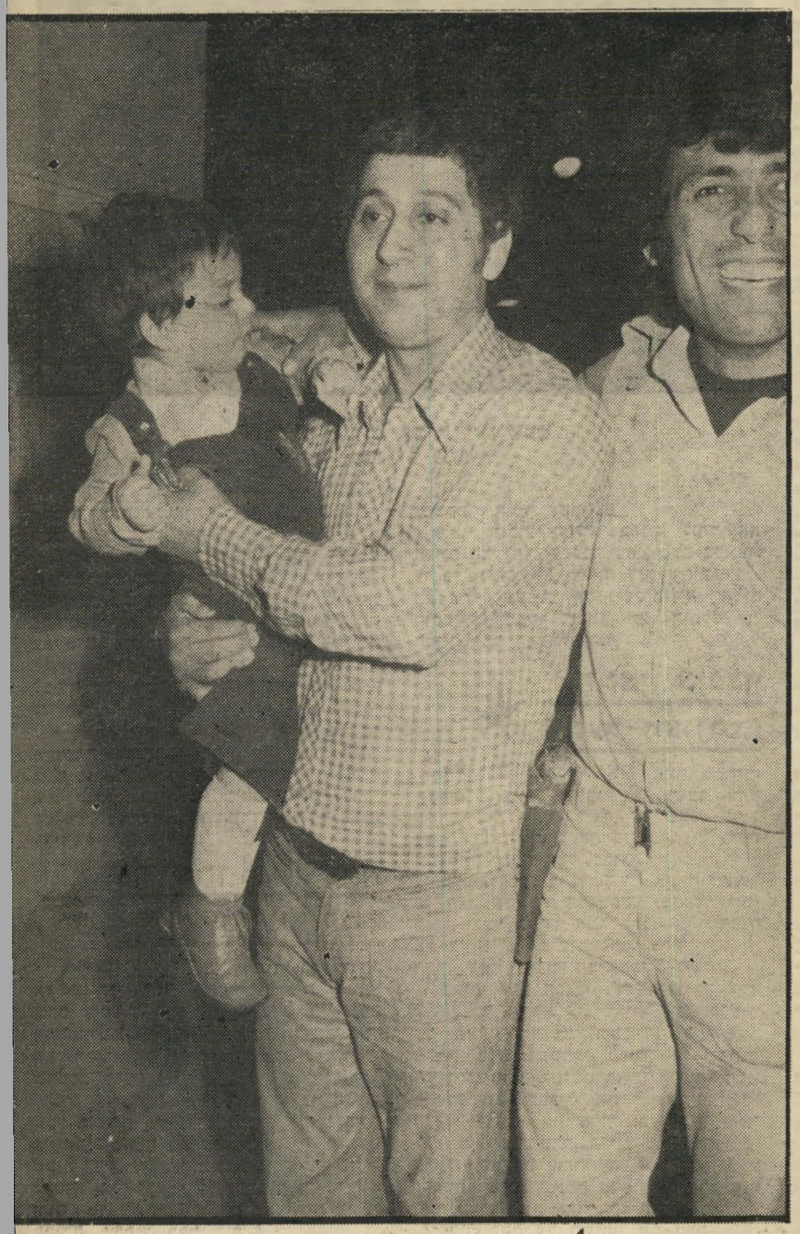
ל'משטרה האם, יחד עם יובל ועורך־דינה (מתכופף) ־הדין למטה המישטרה לבצע את ההסגרה.

4. ההסגרה ליד שולחן היומנאי במישטרת יפו, ליד השטון, מסגירה אווה גינזברג את עצמה ואת יובל כשלידה עומד עורך־דינה. היומנאי מיהר להתקשר למפקדו.

5. ההזעקה האב אהרן גינזברג, לאחר שסגן־ניצב ברודו סירב **לתת** לו את הבן, מזעיק בטלפון **את עורך־דינו.**

...וזר הביתה

...מוסעת על ידי ...תית מבית החולים ...נמלטת והואשמה

בחטיפה, לא נעצרה אווה גינזברג על ידי המישטרה והמישטרה אף לא דרשה מבית המישפט לעצור אותה. לפי טענת האב היא גם לא נחקרה על ידי המישטרה לגבי מקום מיסתורה והאנשים שעזרו לה.

...על פרשת ילדי יונדף.

...לם גם עתה, אחרי שהילד כבר נמצא ברשותו, ...אהרון גינסבורג שקט. „אני בטוח שהיו ...מישטרה שעזרו לאישתי משך כל הזמן שהיא ...במחבוא, והודיעו לה על כל צעד שלי ושל ...רים. בכל מקום שאליו הגענו, על־פי אינפורמ־ ...שקיבלנו בדבר הימצאותה של אווה במקום, ...לנו כי נודע לה שאנחנו צריכים להגיע, ושהיא ...ה להסתלק," סיפר.

...לם לא רק ההדלפות מתוך המישטרה, או ההנחה ...קציני־מישטרה שדאגו לעזור לאישתו בבריחתה, ...ים את אהרון גינסבורג, האומר: „כל החברים שלה רואים שלא עשו לה כלום אחרי שזו הסגירה את עצמה, אז עכשיו יש להם אר־ מץ. מהרגע שקיבלתי את הילד לרשותי, אני מקבל איומים טלפוניים על חיי ועל חייו של יובל. הגנגסטרים שעזרו לאישתי ממשיכים לעזור לה גם עכשיו, וכל זה בגלל ההתנהגות התמוהה של המישטרה."

מסע החיפושים אחר אווה גינסבורג, והתנהגותה של המישטרה אחרי שהיא הסגירה עצמה, אכן מעוררים תמיהות אחדות לגבי האובייקטיביות של מיספר

(המשך בעמוד 26)

9. האפי אנד האב אהרון גינזברג מקבל את בנו יובל לידייו אחרי שלא ראה אותו חודשיים תמימים. האב המאושר, שהשקיע עשרות אלפי לירות בחיפושים אחרי בנו נידהם כאשר המישטרה סירבה לתת לו את יובל.

(המשך מעמוד 25)

קציני־משטרה. העובדה שקצין־משטרה בכיר, סגן־ניצב (מקביל לסגן־אלוף ב־צה"ל) חיים ברודו, סרב למסור את יובל לידי אביו, למרות צו מפורש של בית־המישפט; והעובדה שהאב נעצר ב־אורח בלתי־חוקי על־ידי אותו קצין־מישטרה, לאחר שנדחף והוכה בתוך תחנת המישטרה — מעוררות מיספר תמיהות לגבי יושרם או כשירותם של קציני ה־מישטרה שטיפלו בפרשה.

טענותיו הראשונות של אהרון גינסבורג על טיפולה המשונה של המישטרה בפרשת חטיפת בנו, נשמעו כבר בבית־החולים צהלון ביפו.

„עוד בחודש ינואר שנה זו," טען גינס־בורג, „התלוננה אווה לפני סגן־ניצב חיים ברודו, סגן־מפקד מרחב יפו, על שכלאתי אותה בדירתנו המשותפת בבת־ים. ברודו, מבלי לבדוק, הורה לעצור אותי ל־12 שעות במישטרת יפו. רק לאחר שנעתר לדרישתי לחקור את השכנים, ונוכח שלא כלאתי אותה, חואיל לשחרר אותי.

„היחסים המיוחדים בין סגן־ניצב ברודו לבין אווה נתגלו לי במהירות," ממשיך אהרון. „באותו חודש, אחרי שנחתם ה־הסכם בין אווה וביני בבית־הדין הרבני, היא דרשה ממני כסף. אני, מצידי, נתתי לה אותם סכומים שקבענו בהסכם. היא דרשה יותר. כשלא נעניתי לה, היא רצה אל ברודו. היא האשימה אותי באיומים עליה, ושוב נעצרתי על־ידי ברודו ל־שבע שעות. למעשה רצה לעצור אותי עד שיביאו אותי בפני שופט אולם קציני־מישטרה, שנמצאו אותה שעה בתחנה ביפו, הסכימו לשחרר אותי.

„למחרת היום התייצבתי לפני שופט השלום יוסף מגוריי־כהן. ברודו ביקש ש־אשוחרר בערבות צד שלישי של שלושת אלפים לירות ואחתום שלא אשתמש יותר באיומים נגד אשתי. סיפרתי לשופט מה שקרה, והוא נזף במישטרה על המעצר. לבסוף שוחררתי בערבות עצמית של 1500 לירות."

לבד מטענות אלה נגד טיפולה של ה־מישטרה בסיכסוך שבין שני בני הזוג, ונגד סגן־ניצב ברודו על התנכלויותיו כל־פיו, קובל אהרון גינסבורג גם על דרכי הטיפול בפרשה, שהסגירה את המדינה בחודשיים האחרונים.

„מישהו במישטרה הדליף לה"

„מאז שאווה ברחה עם יובל, גילתה המישטרה מחדלים רבים. ייתכן שהם נובעים מקשרים אישיים בין כמה מהמעורבים בפרשה, שנמצאו משני צידי המיתרס, וייתכן שזו דרך טיפול לקוייה, שהפכה שיטה במישטרה.

„רק 17 ימים אחרי שאווה ברחה עם יובל, הסכים סגן־ניצב ברודו להקים צוות מיוחד שיחקור בפרשה. היה בידי ההסכם מבית־הדין הרבני, שלפיו הילד צריך להיות אצלי. באתי לברודו עם הצו, והוא אמר: ,זה לא מספיק. אני לא אקים צוות־חקירה בשביל דבר כזה'."

ברודו מכחיש את טענותיו של אהרון, וטוען כי מעולם לא עצר אותו, ולא היה יחס מיוחד נגד אהרון או בעד אווה. „זהו סיכסוך מישפחתי, ונהגנו בהתאם." הגיב סגן־ניצב ברודו.

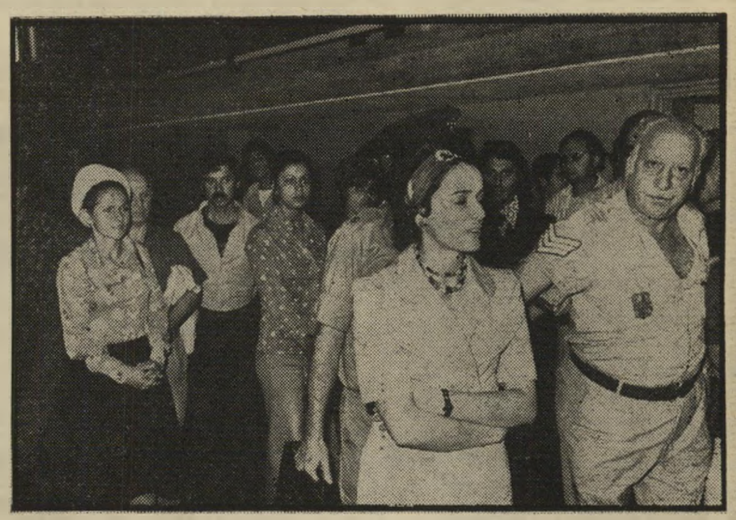
גם את טענותיו של אהרון, כאילו ניסה ברודו לחבל בהקמת הצוות המיוחד, מכ־חיש זה האחרון.

הצוות המיוחד, בפיקודו של מפקח אהרון גבע ממישטרת יפו, כלל, נוסף על גבע, סמל רשטר נוספים. האמצעים ש־הועמדו לרשותו היו: ניידת־מישטרה אחת ומכשיר־אלחוט. „קרה לא פעם, שיצאתי עם צוות־החקירה במכוניתי הפרטית, כש־הדלק על חשבוני. ביליתי איתם לילות שלמים בחיפושי־סרק אחרי אווה ויובל," סיפר השבוע אהרון בשמץ מרירות. „צוות־החקירה, יחד איתי, הסתובב בכל הארץ. היינו ברמת־הגולן, בטבריה, בבני־ברק ועוד. לפחות משני מקומות, שאליהם הגע־נו בעקבות מידע, התברר לנו שאווה ו־יובל היו שם, והסתלקו שעות אחדות — ופעם אחת דקות אחדות — לפני שהגענו."

אווה עצמה מודה: „עברנו, יובל ואני, במקומות־מחבוא רבים. עזרו לי הרבה אנ־שים, בהרבה מקומות." אהרון העלה ה־שבוע את החשד כי „מישהו במישטרה הדליף לה, או לאנשים שעזרו לה, והיא ידעה לברוח ברגעים המתאימים."

סגן־ניצב חיים ברודו, סגן־מפקד מרחב יפו, מכחיש זאת מכל־וכל. „שמעתי ש־ברודו ופרקליטה של אווה, עורך־הדין משה גוטסמן, מקיימים יחסים חברתיים טובים. ייתכן שמכאן נובע הקשר, וניסיו־נותיו של סגן־ניצב ברודו לחפות על אווה, לעזור לה ולהתנכל לי ולצווי בית־מישפט," אומר אהרון.

„לפני שבוע החליט ברודו לסגר את הצוות המיוחד, בטענה שאין טעם בקיומו, כי בלאו־הכי לא יצליחו למצוא את יובל. רק אחרי שפניתי אל ניצב־משנה רחמים קומפורט, מפקד מרחב יפו, הוחלט ש־הצוות ימשיך בחקירה."

אווה גינסבורג בבית־חמישפט
„לא עשו לה כלום!"

„הקצין ציפצף על הצווים"

„ביום שבו יצאה אווה ממקום־מחבואה, טילפנו אלי בשעה אחת־עשרה בלילה, והודיעו לי שאני צריך לבוא לתחנת־המישטרה ביפו. הגעתי מייד, ונכנסתי לחדרו של ברודו.

„דרשתי מברודו לתת לי את הילד על פי הצו של בית־המישפט," מספר גינס־בורג, אבל ברודו אמר לי: ‚אני מצפצף על צווים של בית־מישפט, עליך ועל ה־חבר שלך, היועץ־המישפטי־לממשלה.'

„באותו רגע הבנתי מדוע הסגירה אווה את עצמה דווקא אז. באותו יום נפגשתי עם היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, ושטחתי לפניו את טענותי וחשדותי כנגד המישטרה. כן דרשתי ממנו כי המדינה תפעיל את שירות־הביטחון הכללי למצוא את הילד, בעיקבות כישׁ־לונה של המישטרה, בדיוק כמו שעשו ב־פרשת יוסל'ה. אחרי הפגישה עם ברק נפגשתי עם עוד כמה אנשים, ביניהם רב־פקד יצחק דגן, אחד הקצינים של ברודו, וסיפרתי להם על השיחה עם ברק.

„ברור לי לחלוטין שדגן סיפר על כך לברודו, וברודו הרגיש שהאדמה מתחילה לבעור תחת רגליו. הוא טילפן, כפי ה־נראה, לעורך־הדין של אווה, וזה הורה לה לצאת ממחבואה ולהסגיר את עצמה.

„אחרי שברודו סירב לתת לי את הילד, ביקשתי ממנו רשות לטלפן. הוא סירב להרשות לי לטלפן על חשבון המישטרה.

„יצאתי מהמטה, וטילפנתי לעורך־הדין שלי, דוב ישראלי, ואל ניצב־מישנה קומ־פורט. קומפורט טילפן לברודו, והורה לו למסור לי את הילד. אולם גם אחרי שקיבל את ההוראה מהמפקד שלו, סירב ברודו לתת לי את הילד. הוא דרש שקודם יקחו אותו לבית־החולים צהלון, לבדיקות, ואמר ‚אחר־כך נראה.' הוא גם דרש ממני לחתום על התחייבות שאביא את הילד למחרת בבוקר לבית־המישפט, כדי ששופט יחליט אצל מי יהיה הילד. סירבתי. שופט כבר החליט באופן ברור בהחלט שהילד צריך להיות אצלי.

„אז החל ברודו להשתולל ממש. הוא דחף אותי, והיכה אותי. ידעתי שהוא מחכה לזה שאני אתגונן, כדי שיוכל ל־האשים אותי בתקיפת שוטר ולעצור אותי, אז ברחתי ממנו. ברודו תפס אותי למטה, ויחד עם היומנאי אסר עלי לעזוב את התחנה. שאלתי אותו: „האם אני עצור?" והוא השיב לי: ‚אתה לא עצור, אבל אסור לך לזוז מכאן.'

„הכוונה שלו היתה ברורה: למנוע ממני לספר לעיתונאים, שחיכו בחוץ, איך הוא מתעלל בי ומפר צווים של בית־המישפט. והיתה לו עוד כוונה אחת: להבריח את יובל ואווה מתחנת־המישטרה מבלי שאדע."

„אווה לא נעצרה כחוק"

ראומנם, בעת שברודו היה עסוק עם גינסבורג, הבריחו שוטרים אחרים את אווה ויובל מהדלת האחורית של תחנת־המישטרה, אל בית־החולים צהלון.

ברודו הכחיש בפני העולם הזה את האשמותיו של גינסבורג, אחת לאחת. „אני לא אמרתי מעולם שאני מצפצף על בית־המישפט או על הצווים, או על היועץ ה־מישפטי. לא עצרתי את אהרון גינסבורג. אני בכלל לא הכרתי את אווה גינסבורג עד שהיא הסגירה את עצמה. לא נגעתי באהרון גינסבורג באצבע הכי קטנה, ויש לי לכך עדים. כל מה שעשיתי היה למלא את בקשתה של אווה, שבנה ייבדק בבית־החולים לפני שהוא יימסר לידי אביו, כדי שהאב לא יוכל לטעון אחר־כך שהילד הובא אליו כשהוא חולה. בקשה כזו של אם, כל אחד היה ממלא."

כשנודע לאהרון גינסבורג כי אשתו ובנו הובלו לצהלון, הוא מיהר לשם יחד עם העיתונאים שהיו בתחנת יפו. שוטר שהוצב בפתח אסר עליו להיכנס. רק אחרי מאמצי־שיכנוע מרובים הצליח ל־היכנס לחדר שבו נבדק בנו.

בשעה 1.30 קיבל סוף־סוף אהרון את בנו יובל, וזקקו איתו לביתו. עדיין לא ידוע לאן הובלה אווה גינסבורג. ברור רק שהיא לא הובלה לבית־המעצר באבו־כביר, כפי שהתחייב מהחלטת השופט, שהכריזה עליה כעל עברייינית נמלטת.

למחרת בבוקר הוגדשה שאת ההסתעות של אהרון גינסבורג. הוא נדרש על־ידי המישטרה להופיע בבית־המישפט. „אם לא תבוא אלינו, אנחנו נשלח ניידת ל־עצור אותך," אמר לו ברודו, לטענתו.

גינסבורג אכן הופיע, יחד עם פרקליטו דוב ישראלי, והופתע לשמוע כי המישט־רה מגישה שתי בקשות־מעצר. האחת נג־דו, על תלונתה של אשתו מלפני חודשים רבים, על שתקף אותה ואיים עליה — והשנייה נגד אווה, על תלונות דומות שהגיש הוא נגדה.

אולם, לא רק גינסבורג ופרקליטו נד־המו באותה ישיבה. כמותם נדהמו גם כל האורחים הקבועים של בית־המישפט, והעיתונאים. ההאשמה החמורה של חטי־פה, על־פי סעיף 230, שבה הואשמה אווה, והכרזתה כעברייניות נמלטת, לא הוזכרו כלל על־ידי בית־המישפט.

לשופט לא נותר אלא להחתים את שני הצדדים על הבטחה שלא יעברו עבירות נוספות, ויקיימו את פסק־הדין הרבני כלשונו.

„עוד לא קרה מיקרה כזה, ששמה מואש־מת בחטיפה ומוכרזת כעברייניות נמלטת ולא עושים לה כלום. את אווה אפילו לא חקרו מי היו השותפים שלה לפשע, ומי עזר לה להסתתר מעיני החוק משך תקופה כל־כך ארוכה," טוען בעלה, אהרון, במידה רבה של צדק.

היא עדיין נורא מבולבלת, ובכלל לא תופסת מה רוצים ממנה. כל ה־עסק הזה נפל עליה פיתאום, מהשמיים, והיא לא יודעת איך אוכלים את זה. ובכלל, נורא מפחיד שכולם רוצים פיתאום ל־ראיין אותה ולכתוב עליה בעיתונים. נמאס לה להתראיין! לכל העיתונים יש אותן שאלות, לה יש אותן תשובות, נדמה לה שהיא רשם־קול מקולקל, החוזר על עצמו.

וחוץ מזה, מה כבר יכולה בחורה בת עשרים־ואחת לספר על עצמה? מה כבר יכול לקרות בעשרים־ואחת שנות חיים? אז ככה: היא נולדה לפני עשרים־ואחת שנים, בקיבוץ מנרה. למן היום שהיא זוכרת את עצמה קוראים לה מיקי ורק כשהיא מביטה בתעודת־הזהות שלה היא שמה לב לעובדה ש־שמה הוא, בעצם, מיכל. את שם ה־מישפחה קם קיבלה מאביה, שהוא מסגר במיקצועו ואיננו זוכר אם אי־פעם נקרא בשם־מישפחה אחר.

שלא־באשמתה החליטו אביה, שהוא מ־מוצא פולני, ואמה שהיא ממוצא עיראקי, לנטוש את הקיבוץ לטובת העיר, ובחרו בהרצליה. היא גדלה כילדה נורמלית ולא בולטת במיוחד עד גיל ארבע־עשרה. בגיל זה שמה לב פיתאום לעובדה שהיא גבוהה

הענקת

מיקי קם, המתנשאת לגובה של 1.74 מטר, מודדת בבוטיק ליידי גודייבה את בגד־הטופעה שלה. לידה, הבמאי צדי צרפתי, שהתנדב לעבוד איתה, המגיע עד לכתפיה.

הצגת־בכורה של הנערה שתהי׳ה הכוכבת של יום־העצמאות

אף אחד לא קם

בראש מכל הבנים בכיתה, שלא לדבר על הבנות. אבל לא־כל־כך בגלל זה, כמו בגלל שפשוט התחשק לה לגור קצת מחוץ לבית, היא ביקשה רשות מאבא ואמא ללמוד בכפר הירוק וכאן, במסיבות לילי־השבת, גילתה שהיא בעצם המצחיקנית של החבר׳ה.

מהכפר הירוק היתה הדרך סלולה אל הלהקה הצבאית. היא ניגשה לבחינות, עברה אותן בהצלחה והתקבלה ללהקת־הנח״ל. ומני אז ועד היום הזה היא אינה חדלה לעורר התפעלות מצד כל מי שמבין משהו בנושא הקרוי גילוי־כישרונות.

אחת בשביל השנייה

מייד כשהשתחררה מהלהקה עטו עליה האמרגנים למיניהם. אברהם („פשנל״) דשא, הידוע כקוטף פירחי־כיש־רון מיקצועי, זיגק עליה כמוצא שלל רב.

הציע לה חוזה בן חמש שנים, מבלי ש־יראה אותה על הבמה אפילו פעם אחת.

שלמה צח הציע לה להופיע במשותף עם צמד חומה ומגדל; מיקי פלד הציע לה קאריירה משגעת בנוסח של מגי פאר ושות׳. אבל היא, בקול שקט ומ־נומס, אמרה „לא!״ לכולם, ובחרה דווקא בהצעה הפחות־מלהיבה. היא החליטה להיות אחת מתוך ארבעת בנות מועדון התיאטרון, ולצאת איתן בתוכנית הנקראת עוד לא נגעו בי.

היא טוענת: „הייתי בטוחה שהתוכ־נית תהיה מפוצצת. יעופו פיצוצים על ימין ועל שמאל, יחד עם הבנות.״ אך לדבריה, התבדתה. „והיחסים ביני לבין הבנות האחרות הם יוצאים־מהכלל טובים. אנחנו אחת בשביל השנייה.״ תופעה נדי־רה, לכל הדיעות.

יש בה, במיקי קם, מין נאיביות בלתי־רגילה. היא מאמינה באנשים, מאמינה בעתיד, מאמינה בכל דבר כימעט. כש־צילצלה אליה ורדה איתי, אחת ממארג־נות חגיגת־הזמר של יום־העצמאות, והר־דיעה לה כי בחרה בה כמנחת המופע, נפלה דומייה בצידה של מיקי. כעבור שניות, כשהתאוששה, אמרה: „מה? אתם רוצים שאני אכנס לנעליים של רבקה מיכאלי?״ ורדה ענתה לה בנימוס שזה בדיוק מה שהם רוצים, ומיקי הפסיקה לישון בלילות.

סדר־יומה עמוס לעייפה. אילו היו שו־אלים אותה, היא היתה מעדיפה לקום בצהריים, להיכנס למיטבח שהוא, לדבריה, הטרי־טוריה הפרטית האהובה שלה, לבשל, לאכול ולחזור לישון. אבל כיוון שאיש אינו שואל אותה, היא משכימה בימים טרופים אלה בשעה תשע בבוקר, רצה לרשות השידור לחזרות על תוכנית־טלי־וויזיה המוקדשת לשיריו של יאיר רוזנ־בלום, משם רצה לחזרות על חגיגת־הזמר, רצה למדידות של בגדים, ובערב רצה למועדון התיאטרון, להופיע בהצגה.

היא תגיע רחוק

היא צנומה מאד, גבוהה מאד ויפה מאד. יש לה עיניים חומות ענקיות מלאות־הבעה, יש לה שיער ארוך שלא קוצר מעולם, ויש בה המון חן, תמימות וחוסר־אמצעיות. כימעט ברור לה שיום אחרי יום־העצמאות תהפוך מסתם־אלמו־נית לבחורה מפורסמת, והיא עדיין לא יודעת איך להתייחס לזה.

היא חסרת־בושה כימעט לחלוטין, מת־עלמת ממבטי העוברים־והשבים הנגעצים בה בתדהמה, ועושה ככל העולה על רוחה. כשהיא משוחחת, זה רק היא והפארטנר שלה; כשהיא מצטלמת, זה רק היא והמ־צלמה; כשהיא על הבימה, זה רק היא והבמה.

היא מתרגשת מאד לפני כל הצגה, אך כשהיא כבר עומדת על הבמה נמוגה כל ההתרגשות. העובדה שהיא מנחה זמ־רים ידועים ומפורסמים אינה מרגשת אותה. רק העובדה שהיא אינה רוצה לאכזב את עצמה ואת האחרים, היא המ־דירה שינה מעיניה.

היא מודעת לעובדה שכולם מתפעלים מכישרונה, ואומרת בענווה: „הם לא מג־לים לי את אמריקה, אבל זה תמיד נעים לשמוע. אני יודעת בדיוק מה הכישורים שלי, ואני רוצה לפתח אותם. אני עדיין ירוקה ויש לי המון מה ללמוד. למרות שיש לי חדמית של בדרנית, נדמה לי שאני מתאימה יותר לתיאטרון הרפרטוארי ה־רציני.

„חלום־חיי הוא להשתתף במחזמר שבו אוכל להפגין את כל הכישורים שלי: שי־רה, מישחק, מחול. אבל במחשבה שנייה, נדמה לי שאני רוצה חיי־מישפחה שקטים עם בעל, בית וילדים. פעם, כשהייתי יותר צעירה, חשבתי שאם אני רוצה להיות שחקנית אני צריכה להתגרש מחבעל, ושאם אני רוצה להיות אשה לבעלי אני צריכה להתגרש מהבמה.

„היום נדמה לי שאפשר ליישם את שני הדברים יחד. המגמה שלי כרגע היא ללמוד ולהתפתח. אני לא עושה תוכניות. יש לי הרגשה, לפעמים, כאילו אני מתנפלת על הקהל עם כל הראיונות האלה, ועם ה־דבר הגדול הזה של הנחיית חגיגת־הזמר. יכולתי בעצם לבנות את עתידי לאט, לעשות הכל בחמש שנים, בשקט ובנחת. אבל מצד שני היה לי קשה לסרב להצעה כל־כך מפתה.

„אז החלטתי להסתכן. ביקשו ממני לח־תום על חוזים, ביקשו ממני להתחייב — מובן שחמורת חמורה הולמת. אבל איך אני יכולה להתחייב, כשאני לא יודעת מה אעשה בעוד חצי שעה? כזאת אני, סומכת על העתיד.״

ואשר לעתיד, נראה שהוא צופן בחובו הפתעות גדולות למיקי. צדי צרפתי, ש־התגדב לעבוד איתה באופן אישי על הופעתה בחגיגת־הזמר, אומר: „היא כיש־רון ענק. כבר שנים שלא היה כישרון כזה בשטח. היא נראית יוצא־מן־הכלל, גבוהה, יפה, מעניינת. היא עושה הכל באופן מושלם.

„כשהיא שרה, זמרת מצויינת; כשהיא משחקת, היא שחקנית מצטיינת; כשהיא מצחיקה, היא בדרנית יוצאת־מהכלל. יש לה כישרון לעשות אלף פרצופים בדקה, ואין לי צל של ספק שהבחורה הזאת עוד תגיע רחוק.״ כמה רחוק, יראו אחרי יום־העצמאות.

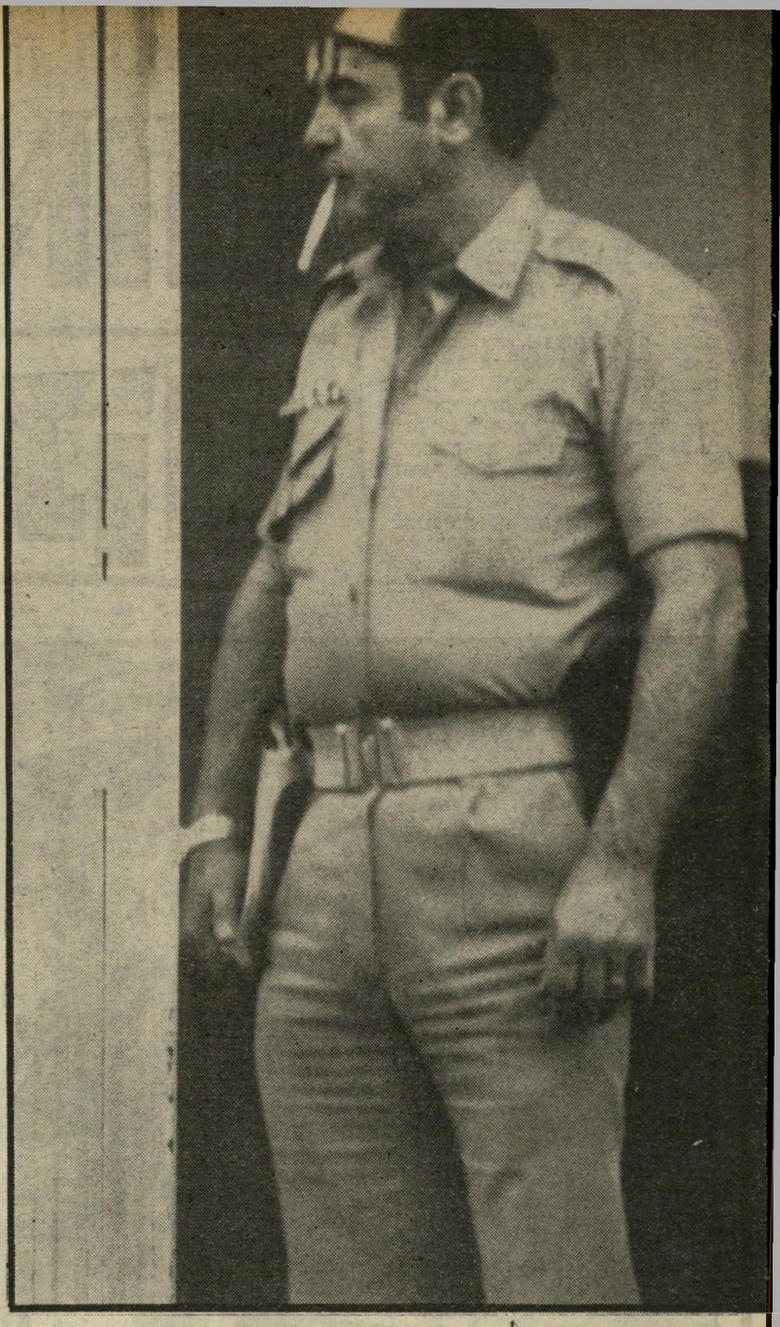

מפקד המישטרה והצנחנית

מירדף דרמתי של בעל קנאי אחרי

מפקד מישטרת רחובות, רב־פקד גרייבר

מכונית ה„פורד אסקורט" המישטרתית, הצבועה בציבעי כחול־לבן, דהרה במהירות עצומה ברחובה הראשי של העיירה בארי־יעקב. תוך הפעלת צופר צורמני ובחריקת־צמיגים, היא פנתה בסיבובים חדים בין הרחובות הצדדיים הצרים של העיירה השלווה. המטיילים הבודדים ששוטטו להנאתם ברחובות בארי־יעקב, בצהרי יום השבת החם, ה־17 ב־אפריל, נרתעו בבהלה מפני דהירת ניידת־המישטרה, ומיהרו לעלות על המידרכות. הם הביטו בתמיהה אחרי המכונית, שהעלתה מאחריה ענני־אבק.

תוך דקות ספורות פשטה השמועה בין תושבי העיירה: „המישטרה עורכת מירדף."

אך המציאות היתה שונה לחלוטין. ברחובות העיירה אומנם התנהל מירדף מכוניות בנוסח סירטי־הבלשים הטלוויזיוניים. אלא שלא מכונית־המישטרה היא שרדפה אחרי מכונית של שודדים או עבריינים נמלטים. מכונית־המישטרה, היא שהיתה הנרדפת.

בעיקבות מכונית־המישטרה דהרה מכונית פז"ו לבנה, שנהגה לא נפל בביצועי־הנהיגה שלו, ובמהירות נסיעתו, מנהגה של מכונית־המישטרה הבורחת. המראה המוזר, של מכונית־מישטרה נמלטת ב־מירדף עם מכונית אזרחית, עורר פליאה בקרב אלה שעקבו אחריו. „זה ניראה לי בגיגוד לטבע," סיפר עד־ראייה מבארי־יעקב. „ראינו כבר שהמישטרה רודפת אחרי פושעים. פיתאום ראינו תראקה ו־שמענו צפירות. התפלאנו לראות אזרח רודף אחרי קצין־מישטרה."

ואומנם, חלק מעדי־הראייה זיהו את נהגה של מכונית־המישטרה הנרדפת. היה זה רב־פקד אליעזר גרייבר, מפקד מישטרת רחובות בכבודו־ובעצמו.

במכונית הפז"ו שדלקה אחריו ישב שלמה („הכושי") כהן (38), הכושי, המכונה כך בשל עורו השחום, הנמנה אף הוא עם הדמויות המוכרות ברחובות. הכושי התימני הוא מוסכ'ניק ידוע.

נראה שהיתה לשלמה בהן סיבה טובה לרדוף אחר קצין־המישטרה. כי בניידת־המישטרה לא ישב מפקד מישטרת רחובות לבדו. ליד הקצין כסוף־השיער, לבוש־המדים, ישבה רס"רית־צנחנים של צה"ל, חפציבה כהן.

חפציבה בת ה־35, שנתפרסמה לפני כשבע שנים בהיותה „האמא הראשונה שצנחה בצה"ל," היא אשתו של הרודף, שלמה כהן.

ואותו מירדף סוער שהתנהל ברחובות בארי־יעקב, שבו רדף הבעל אחרי ה־מכונית בה ישבה אשתו בחברת מפקד תחנת־המישטרה של עירו, הוליד את אחת הפרשות הפיקאנטיות שרחובות, מכל ערי ישראל, היא אולי העיר הראויה ביותר לשמש זירה להתרחשותה.

פייטון־פלייס ברחובות

את תוארה כ„פייטון־פלייס של ישראל" כבשה רחובות כבר לפני שנים, ומאז היא מחזיקה בו ללא מתחרים. קשה לדעת מה גורם לכך. האם זה ריח הפרדסים שבהם טובלת העיר הדרומית, או שמא רוח־הקידמה הנושבת אליה מ־מוסדות־המדע שבה? מכל מקום, את שע־רוריות־המין העסיסיות ביותר של ישראל, סיפקה לה מאז־ומתמיד דווקא רחובות.

כמה מפרשיות אלה העסיקו בשעתן את המדינה כולה. זכורה עדיין פרשת הרומן בין המורה הנשואה לתלמיד כיתת ה־גימנסיה שלה, כשהשניים ברחו מבתיהם וממישפחותיהם וביקשו להינשא. זכורה גם פרשת נהג המונית והלוליטה, או השמועה שהתבדתה לאחר־מכן, על צמד התאומים הכושיים שנולדו לבת אחת ה־מישפחות הניכבדות בעיר. פרשיות אלה, ועוד תריסר פרשיות דומות שיכלו להת־חרות בשקט עם סיפורי פייטון־פלייס ה־נודעים, הביאו בשעתן את דן אלמגור, בן רחובות בעצמו, לחבר את הפיזמון אז מה אם אנחנו מרחובות?

פרשת מפקד־המישטרה של רחובות ו־רס"רית־הצנחנים, שהסעירה את העיר ב־שבועיים האחרונים, לא ביישה אף אחד מסיפורי רחובות־פלייס הקודמים.

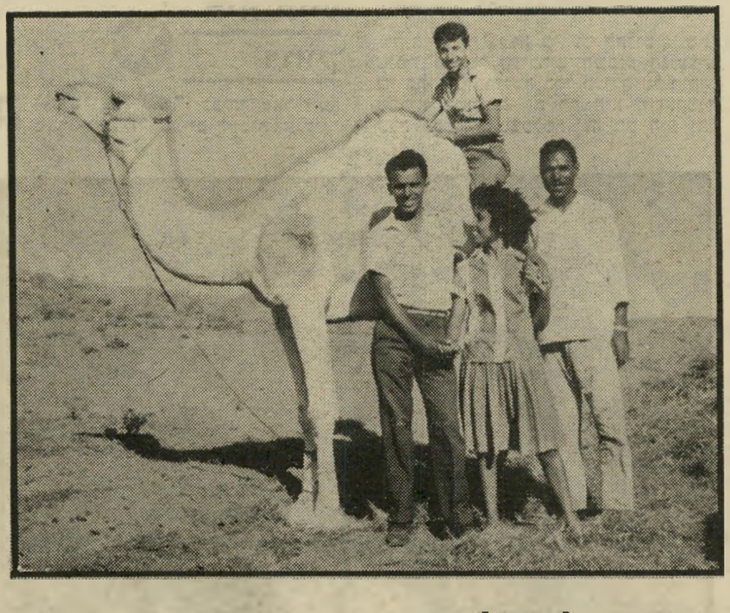
על מה שקדם לאותו מירדף מוזר, שפתח שרשרת אירועים מוזרים לא־פחות, סיפר שלמה („הכושי") כהן, ימים אחדים אחרי המירדף:

„באותו יום שבת, בשעות־הצהריים, באה אלי אשתי, חפציבה, בלוויית שוטר, כ־מנהגה, כדי לראות את ילדינו. אנחנו חיים בנפרד. נפרדתי מחפציבה אחרי שגיליתי כי היא משמשת כמאהבת של רב־פקד גרייבר, מפקד מישטרת רחובות. זרקתי אותה אז מהבית, והיא עברה להת־גורר עם הוריה בשכונת שעריים. שלושת ילדינו נמצאים אתי.

„בית־המישפט הרבני פסק כי מותר לה לראות את הילדים אצלי פעם בשבוע, אבל היא התלוננה במישטרה שאני מאיים עליה ולא מרשה לה לראות את הילדים. בעיקבות תלונתה החרים אצלי רב־פקד גרייבר את האקדח שלי, הנמצא אצלי ברישיון. אחר־כך הצמידו לה שוטר בכל פעם שהיתה באה לבקר אצלי.

„באותו יום שבת," ממשיך הכושי ו־מספר, „החלטתי לתפוס אותה על חם. היתה לי הרגשה שהיא תיפגש עם ה־מאהב שלה, כמו בכל שבת. אחרי שהיא סיימה את הביקור אצל ילדינו, לקחתי את מכוניתו של בן־אחי ויצאתי אל תחנת־המישטרה ברחובות. החלטתי לחכות ל־גרייבר ולעקוב אחריו. חיכיתי קצת. אח־רי כמה זמן יצא גרייבר עם שוטרת, ונכנס למכונית הפורד אסקורט שלו. נסעתי אחריו. הוא הוריד את השוטרת באחד מרחובות העיר, והמשיך לנסוע. זה היה בדיוק כמו שחשבתי. בפינת אחת הרחובות חיכתה לו אשתי, חפציבה. היא נכנסה במהירות למכונית שלו, והם פנו לכיוון היציאה מרחובות לתל־אביב."

על מה שאירע אחר־כך, חלוקות ה־דיעות. השמועות העוברות מפה לאוזן ב־רחובות, ומעלות חיוכים על פני תושבי העיר, סיפרו כאילו יצאו מפקד המישטרה ורס"רית לבדוק את האביב באחד מ־

דבשת לבעל

שלמה („הכושי") כהן וגעייתו חפציבה בנעוריהם, באחד הטיולים בנגב, קודם שנישאו. שני הצעירים התימניים מרחובות, היו, בשעתם, זוג מפורסם בעיר, בעיקר בזכותה של חפציבה, שהתפרסמה כצנחנית בצבא־הקבע, אשר צנחה אחרי שכבר היתה לאם לשני בנים.

מכונית־המישטרה מסעיר את רחובות

פרדסי העיר, כאשר הופתעו על־ידי הבעל. אלא שגם בפי הבעל וגם בפי מפקד־המישטרה, גירסות המפריכות את סיפורי־הזדון הללו.

שפע של גירסות

מ ספר שלמה כהן: „ליד היציאה מרחובות ראיתי פיתאום רק את גרייבר יושב במכונית. חשבתי שעבדו עלי. כאשר עצר את מכוניתו ליד הרמזור, נעצרתי גם אני. היה אור אדום. רצתי אל המכונית של גרייבר, וראיתי את אשתי שוכבת עליו. היא היתה במושב הקדמי, שרועה עליו, כדי שלא יראו אותם. הם לא ראו אותי.

„המשכתי לעקוב אחריהם. הם הגיעו לפרדס ליד בית־החולים שמואל הרופא בבארי־יעקב. חיכיתי עשר דקות, ונכנסתי אחריהם אל הפרדס. חשבתי לתפוס אותם ‚על חם'. אבל אז ראה אותי רב־פקד גרייבר, והתחיל לברוח ממני במכוניתו. רדפתי אחריהם דרך רחובות בארי־יעקב, עד לתחנת־המישטרה ברחובות."

רב־פקד אליעזר גרייבר, מפקד מישטרת רחובות, מסרב למסור את גירסתו על מה שאירע. גרייבר בן ה־60 הוא מוותיקי השוטרים בעיר. הוא אב לשתי בנות נשואות, ובעוד תקופה לא־ארוכה הוא עומד לסיים את שירותו במישטרה ולצאת לגימלאות. את השואלים על אותה פרשה המסעירה את עירו, ושהוא עומד במרכזה, הוא מפנה אל סגן־ניצב מנשה גולן, סגן מפקד נפת־המרכז, שמונה לחקור את הפרשה.

הגירסה שמביא סגן־ניצב גולן, בשמו של רב־פקד גרייבר, שונה לחלוטין מזו של „הכושי" הרחובותי. „חפצי־בה חזרה מביקור אצל ילדיה," מספר גולן, „היא לא היתה מעולם המאהבת של גרייבר. הוא בסך־הכל משמש לה כמו אבא, והיא היתה בת־בית בתחנת־המישטרה ברחובות ותוך כדי כך התידדה מאוד עם שוטרי התחנה, ו־ביניהם עם גרייבר.

„באותו יום שבת," מספר גולן, „חזרה רס"ר חפצי־בה כהן מביקור אצל ילדיה, ובמקרה פגשה בגרייבר ברחוב. היא ביקשה ממנו טרמפ לבית הוריה בשעריים. רב־פקד גרייבר אמר לה שהוא חייב לנסוע קודם לבית־החולים שמואל הרופא בבארי־יעקב. אם היא תבוא איתו לשם, אמר לה, הוא יקח אותה אחר־כך לבית הוריה."

נכון שלנסוע ממרכז רחובות לשעריים, הנמצאת בדרומה של העיר, דרך בארי־יעקב הנמצאת במיזרחה של רחובות ובמרחק קילומטרים רבים ממנה, זוהי דרך ארוכה במיקצת. אבל חפצי־בה היתה זקוקה כנראה לטרמפ.

„לא הייתי לבד עם גרייבר במכונית," מספרת חפצי־בה בעצמה. „כאשר יצאנו לכיוון בארי־יעקב, היינו שלושה במכונית. אני ישבתי ליד גרייבר, ומאחור ישבה עוד בחורה. נסענו לבית־החולים שמואל הרופא, והשארנו שם את הבחורה. משם נסענו לשעריים, לבית הורי."

גם רב־פקד גרייבר וגם חפצי־בה כהן מכחישים, כאילו התנהל מירדף כלשהו של הבעל אחריהם. „הכושי נסע אחרי," סיפר גרייבר, „ראיתי אותו עוד לפני שיצאתי מרחובות. לא היה שום מירדף."

אבל בפי כמה מיושבי קפה פינתי, ב־מרכזה של רחובות, יש סיפורים על חלקו השני של מה שהיה — או לא היה — מירדף.

פגיעה בכבוד של הכושי

„ז ה היה ממש כמו בסרט," סיפר עד־ראייה שישב בבית־הקפה וניתח עם חבריו את מישחק־הכדורגל של קבוצת הפועל מרמורק, אשר הסתיים שעות אחדות קודם־לכן. „פיתאום ראיתי את מפקד המישטרה, גרייבר, נכנס בפול־ספיד לעיר, לכיוון שעריים. אחרי מכונית־המישטרה, שבה ישבו גרייבר וחפצי־בה, נסע הכושי, בעלה של חפצי־בה."

לא היה איש ממכריו של הכושי ב־רחובות, שלא ידע במה מדובר. „הכושי גירש את אשתו מהבית ביגלל ידידותה עם גרייבר," סיפרו. „בשביל הכושי, זאת היתה פגיעה בכבוד שלו."

נראה שבאותה שבת ביקש הכושי להחזיר את כבודו האבוד. הוא דלק אחרי קצין־המישטרה עד לשכונת שעריים. שם, לדברי הסיפור, התנגש במתכוון במכוניתו של מפקד־המישטרה, וגם הסתער עליו במהלומות.

„חפצי־בה ברחה מהמכונית אל בית הוריה," טוען הכושי. „גרייבר רצה להסתלק מהמקום. נכנסתי במכוניתו עם הפד'ו שלי. המכונית שלו כבתה. יצאתי מהמכונית והפלאתי בו את מכותי, עד שהצליח להסתלק."

השכנים ראו את התקרית, שמעו את חריקות־הבלמים ואת צעקותיו של הכושי, שהזעיק למקום את חבריו הרבים, תושבי השכונה. אבל סגן־ניצב גולן, המביא את גירסתו של גרייבר למה שאירע, מכחיש מכל־וכל גם חלק זה של הסיפור:

„אחרי הביקור בבית־החולים נסעו גרייבר וחפצי־בה אל בית הוריה בשעריים. משם המשיך רב־פקד גרייבר אל תחנת־המישטרה ברחובות, להמשך עיסוקיו. הכושי לא פגע בשום מכונית מישטרה."

גם חפצי־בה תומכת בגירסה זו. הצנחנית, שבהיותה כבר אם לשניים עברה קורס־צניחה בהצטיינות, ואחר־כך ילדה את בנה השלישי, סיפרה: „גרייבר השאיר בבית־החולים את הבחורה השנייה. אחר־כך נסענו לבית הורי, לא היה שום מירדף. זה הכל המצאות של שלמה, כדי להוכיח את בגידותי, כביכול. גרייבר יכול להיות האבא שלי. ככה הוא גם מתנהג אלי. כל הקשר שלי איתו התחיל בגלל איומיו של בעלי עלי. הוא איים עלי ברצח, ובמישטרה מונחות תלונות שלי על כך. מי שכן בגד בין שנינו, היה הוא."

אבל הדרמה לא הסתיימה ליד בית הוריה של חפצי־בה בשעריים. חלקה השלישי התחולל באותה שבת עצמה בתחנת־המישטרה של רחובות, בכניסה למפקד־המישטרה.

חפצי־בה נשארה בבית הוריה הזקנים. בעלה המשיך ברדיפה אחרי קצין־המישטרה שהסיע אותה. אבל הוא כבר לא היה לבדו. כאשר הגיע אל תחנת־המישטרה כבר היו עימו כמה עשרות צעירים מחבריו, תושבי שעריים.

חברה שמאמינה באיומים

ל דיברי עדי־ראייה, היה זה מחזה נדיר.

הבעל הקנאי פרץ אל תחנת־המישטרה. לעיני היומנאי וכמה מפקודיו של גרייבר, הוא ערך בתוך התחנה סצינת־קינאה דרמתית. בעוד שבפתח תחנת המישטרה התקהלו עשרות צעירים, הצליח הכושי לתפוס את גרייבר, לפת את צווארו, ירק בפניו וצעק: „תפסתי אותך על חם עם אשתי! הם היו יחד בפרדס. האיש שצריך לשמור על החוק והמוסר לקח לי את אשתי!"

הקהל שנאסף בפתח תחנת־המישטרה פרץ בשאגות. הם תבעו שגרייבר יצא החוצה, ויסביר להם מה עשה בחברת אשתו של חברם, הכושי. „לזרוק את גרייבר מרחובות!" צעקו חמומי־המוח. כמה מהם הציעו להסתער על תחנת־המישטרה, לעשות ליינץ' במפקדה שחילל, לדעתם, את כבוד חברם. אבל חבריהם הרגיעו אותם.

טוען סגן־ניצב גולן: „הכושי אסף את כל החברים שלו, והם הקימו מהומה על־לא־מאומה. רב־פקד גרייבר נשאר כל הזמן קר־רוח, ושלט בעניינים. הוא ניסה, ללא הצלחה יתירה, להרגיע את הכושי הזועם."

גירסתו של הכושי שונה. לדבריו, הוא סירב לעזוב את תחנת־המישטרה „עד שיגיע מישהו מהנפה לראות מי זה גרייבר, העומד בראש המישטרה ברחובות." „לדיברי אחד מעדי־הראייה, זימן גרייבר לתחנה את אחת הדמויות המוכרות ברחובות, שאלתיאל קרי, הידוע גם כידידו של הכושי, כדי שירגיע את המתפרעים ויביא לפיזור ההפגנה הספונטאנית שהתארגנה נגד מפקד־המישטרה.

אומר הכושי: „זרקתי את שאלתיאל לכל הרוחות. לבסוף לא היתה לגרייבר ברירה, והוא הזעיק את סגן מפקד הנפה, סגן־ניצב גולן. גולן הבטיח לי שהוא יבדוק ויברר את כל הפרשה." בינתיים עדיין לא הוסקו כל מסקנות רשמיות שהן.

הרס"ר־ית הצונחת חפצי־בה כהן ובעלה

לא בפעם הראשונה

א בל כמה שברור הוא, כי גרייבר לא יוכל להמשיך לכהן זמן רב כמפקד המישטרה ברחובות. סמכותו בעיני פיקודיו התערערה לחלוטין. אחרי שהועלב והוכה לעיניהם על־ידי בעל קנאי, הוא הפך למשל ולשנינה. מה עוד שלא היתה זו הפעם הראשונה, שבה עמד גרייבר במרכזה של שערוריה ממין זה.

„לפני כמה חודשים," מספר הכושי, „כבר תפסתי את אשתי עם מפקד־המישטרה. הוא הביא אותה הביתה בשעה אחת־עשרה בלילה, במכוניתו. התחלתי לצעוק ברחוב. בסוף הוא עלה אלי לדירה, והתחנן שלא אספר לאיש על המיקרה. הוא הראה לי אז אישורים שהוא סובל ממחלה. הסכמתי לשתוק, ואז הוא גזל את כבודי ואת אשתי."

לסגן־ניצב גולן נקודת־השקפה אחרת: „הכושי טפל על גרייבר עלילת־שווא. הוא חי בחברה מסויימת, שמאמינה כי באיומים אפשר להשיג הכל. גרייבר דאג שהחוק יקויים, ודאג להגן על חפצי־בה מפני איומיו של בעלה. השקט והסדר ברחובות עמדו בראש מעייניו של גרייבר, הידוע כקצין־מישטרה מעולה שחוכיח את עצמו לא־פעם."

ביניתיים גרמה השערוריה שהסעירה את רחובות לכך ששלמה וחפצי־בה כהן הגיעו למסקנה כי עליהם להיפרד סופית. בפני עורך־הדין דרור מקרין הם חתמו על הסכם־גירושין. בין השאר נקבע בהסכם זה, כי שני הצדדים יבטלו את התלונות ויחדלו לאיים זה על זה.

מי שנותר קרח מכאן ומכאן היה מפקד־המישטרה, שאין עוד בית ברחובות בו אין משיחים אודותיו.

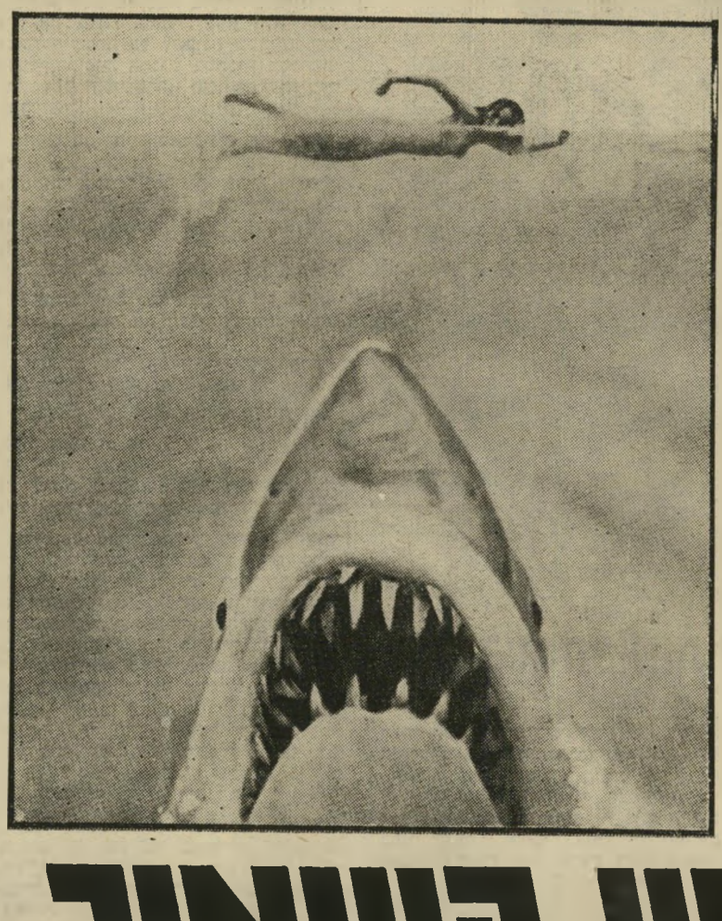

ירידה במפקד

מפקד מישטרת רחובות, רב־פקד גרייבר, בחברת שוטרת, שאין לה כל קשר לסיפור המתפרסם בעמודים אלה. בעיקבות תלונתו של בעל, שהאשים את גרייבר בכך שהיה מאהבה של אשתו וניצל את מעמדו כקצין־מישטרה נגדו, הוקמה ועדת־חקירה פנימית לבדיקת ההאשמות.

סיפורה האישי של התיירת היהודיה שנאבקה במשך חצי שעה עם כריש בים אילת - והתובעת עתה פיצויים בסך מיליון ל"י

תחילה חשבה האשה שרגלה נלכדה בסלע או בקורת־עץ ש־צפה במים. היא לא חשה כאב, אלא רק משיכה אחת עזה ב־רגלה הימנית. היא ניסתה ל־געת בכף רגלה, כשהיא בועטת במים ברגלה השמאלית, ב־מאמץ לשמור את ראשה על פני המים, ומישהשה באפלה ב־ידה השמאלית. היא לא הצ־ליחה למצוא את כף רגלה. ידה תרה אחרי החלק העליון של הרגל ואז הציף אותה גל של בחילה וסחרחורת. אצבעותיה המגששות מצאו זיז עצם ובשר משוסע והיא ידעה כי חנזל ה־חם והפועם, שקלח בין אצבעו־תיה בתוך המים הקרים, היה דמה שלה. כאב ואימה הלמו בה יחדיו. הוא בלע את רגל האשה בלי ללעוס אותה. בשר ועצמות נעלמו בתוך הלוע ה־אדיר בעווית אחת ויחידה.

ב מילים אלה תיאר סיטר בנצ'לי, בספרו מלתעות (הכריש), את סצינת האימה בה תוקף כריש אשה בחוף פלו־רידה ומשסע אותה לגזרים. תוך זמן קצר תוקרן סצינה מקפיאת־דם זו על מסכי הקולנוע בארץ, כאשר יוחל בהצגתה של הגירסה הקולנועית של מלתעות. ובאותה תקופה ממש תיחשף בפני בית־המישפט המחוזי בבאר־שבע דראמה מחרידה לא פחות מזו המתוארת ביצירת הספרותית, שתיראה כאילו יצאה אל אולם בית־המיש־פט ישר מדפי הספר.

על דוכן־העדים, בפני השופט־המחוזי אפרייים לרון, תעמוד צעירה דקת־גו ות־מירה ותגולל סיפור מזעזע שרק אנשים

חיים מעטים זכו לספרו, יהיה זה סיפור אימה וגבורה בו תתאר הצעירה היהודיה בת ה־22 ממינכן, כיצד נאבקה במשך חצי שעה כדי לחמוק ממלתעותיו של כריש טורף בחוף אילת, ויכלה לו.

סימני אותו מאבק לחיים ולמוות, שהת־נהל בחודש ספטמבר 1974, עדיין ניכרים בבירור על גופה של ביאטריס. כף ידה השמאלית היא תותבת המחליפה את מקום הכף שנקטעה. זרועה הימנית, כמו שאר חלקי גופה, גדושה בצלקות ללא ספור — העקבות שהותירו בגופה שיני הכריש. אצבעות ידה הימנית מתפקדות בקושי, בעיניה עדיין טבועה האימה.

ביאטריס נחשבת לנס רפואי, באותה מידה שהיא נחשבת כפלא אנושי. שכן, כמעט לא ידוע על מקרים של בני־אדם שהותקפו על ידי כרישים, נפגעו בצורה כה חמורה ונותרו בחיים. הסטאטיסטיקה מצביעה על כך שכשמונים אחוז מנתקפי הכרישים מתים, עוד בטרם הגיעו אל בית־החולים. אם מאובדן דם ואם מעוצ־מת ההלם. אם הצליחה ביאטריס להינצל הרי זה רק בשל אומץ־ליבה, בהחלטה הנחושה להיאבק בכריש, שהסתער עליה שוב ושוב.

כאשר הגיעה ביאטריס לישראל, בקיץ 1974, היא היתה בת 20, סטו־דנטית לרפואה שנה ראשונה, ושחיינית מצטיינת. במינכן, עיר הולדתה ומגוריה, היא נימנתה עם נבחרת־השחייה הבווא־רית, הצטיינה במישחי־גב וחתירה. לארץ היא הגיעה לבלות את חופשתה בחברת ידיד לספסל הלימודים באוניברסיטה.

„הרגשתי משהו סוחב אותי..."

השבוע, בפעם הראשונה מאז ניצלה ט־מלתעות הכריש, הסכימה ביאטריס לספר את סיפור הקרב הימי הנואש שלה שהת־נהל במיפרץ אילת ומחווה את הרקע לתביעת פיצויים בסך של מיליון ל"י אותה הגישה נגד עיריית־אילת ונגד מ־שלת־ישראל.

בדירת ידידים בתל־אביב, שם היא שוהה עד להופעתה בפני בית־המישפט בבאר־שבע, שיחזרה ביאטריס, בלעדית עבור העולם הזה, את הפרשה.

„לפני שירדנו לאילת, ביליתי מיספר ימים בתל־אביב. הלכתי לשחות בחופי תל־אביב והרצליה והתרשמתי מהחופים המסודרים ומסידרי־הפיקוח וההצלה שהיו שם.

„אותו יום באילת, היה יום חם מאוד. ירדתי עם ידידי אל חוף־הרחצה הרשמי שמול שורת המלונות על חוף אילת. יום לפני כן, כשהיינו בים, נעלמו לי שם הכובע והשעון שלי, בעת ששחיתי במים. חיפשתי את המציל כדי לשאול אותו אולי נמצאו אצלו. מצאתי אותו עומד ליד סוכה על החוף ושותה משהו. אבל חסציי לא נמצאו.

„השעה היתה בערך ארבע וחצי כש־נכנסו לים. הספקתי עוד לשוחח עם תיי־רת, שבילתה קודם בקיבוץ, וביקשתי ממ־נה לשמור על בגדי, אותם השארתי על החוף. כשנכנסנו למים הם היו נחמדים וצלולים. הכל נראה בסדר. המון מתרח־צים היו על החוף ואיש לא העלה בדעתו שיש איזו סכנה במים או משהו מסוג זה.

„מול החוף, במקביל לו, ענגה אוניית משא גדולה. פיליפין היה שמה. אם זכ־רוני אינו מטעני. היא עמדה במרחק לא רב מהחוף והחלטנו לשחות לעבר ה־אוניה. הסתובבנו והתחלנו לשחות בחזרה, התקרבנו לחוף.

„לפתע הרגשתי משהו שסוחב אותי בידי אל תוך המים. תחילה חשבתי שזה איזה צוללן שחומד לו לצון ומושך אותי מתחת למים. לא העליתי אפילו בדעתי שזה מסוגל להיות משהו אחר. ביכלל לא חשבתי על כרישים. מעולם לא שמעתי שיש כרישים באזור הזה. איש גם לא הזהיר אותי מפניהם לפני שנכנסתי למים. אבל כעבור שניה הבנתי שזה לא צוללן שמושך אותי. המשיכה בידי הפכה לנשי־כה, שהתהדקה סביב בשר ידי השמאלית. יחד עם הנשיכה הרגשתי גם משיכה בכוח עצום כלפי מטה, אל תוך המים. כש־הפניתי את ראשי ראיתי את ראשו של הכריש ששיניו לפתו את ידי. צעקתי מאימה יותר מאשר מכאב. ניסיתי למשוך את ידי מתוך שיניו ולא הצלחתי. נדמה לי שיותר משהוא ניסה לנגוס בידי, הוא רצה להטביע אותי ולמשוך אותי כלפי מטה. כאשר לא הצליח בכך הוא התרומם מעל פני המים והצליף בהם.

„בידי חשניה, הפנויה, תפסתי בפיו של הכריש, מעל השיניים, ומשכתי אותו למעלה כדי להפריד בין הלסתות שלו, שהתהדקו סביב ידי. הצלחתי לחלץ את ידי השמאלית מתוך שיניו. תוך שניות כבר היו כל המים מסביבי אדומים מדם. דמי שלי. הייתי מבוהלת עד מוות מאימה. צעקתי לעזרה. התחלתי לשחות ולהתרחק מהמקום בו תקף אותי הכריש. המחשבה היחידה שפיעמה בראשי היתה להגיע במהירות אל החוף."

„המצילים ברחו ממנו..."

„ה ספקתי לשחות אולי 50 מטר כאשר הכריש תקף אותי שנית. הפעם הוא נעץ את שיניו הלבנות הג־דולות בידי הימנית. ידעתי כבר מה לע־שות. בידי השמאלית, הפצועה והשותתת־דם תפסתי בפיו והפרדתי בין לסתותיו כדי לחלץ את ידי שוב. עשיתי זאת בכל כוחי ושוב הצלחתי להוציא את ידי מ־שיניו. נאבקתי עמו על פני המים ומ־תחת למים. ואז הוא התרחק שוב.

„ידידי, ששחה במרחק של כמה מט־רים ממני, וראה כיצד הכריש תוקף אותי, מיהר להושיע עזרה. אחרי התקיפה הש־נייה של הכריש ראיתי סירה מתקרבת אלי. זו לא היתה סירת־משוטים רגילה. זו היתה סירת־טיול, המורכבת משני מצו־פים המחוברים בספסל מוגבה שמעליו חותרים במשוטים. משהו הדומה לאופני־מים. על הסירה היו שלושה אנשים. שני גברים ואשה, שמנה מאוד. הסירה הת־קרבה אלי והייתי בטוחה שניצלתי. הרמתי את שתי זרועותי לעברם כמי שקורא ל־עזרה. ואז, למראה זרועותי הנשוכות ושותתות הדם, ולמראה הדם מסביבי, נת־קפה האשה שעל הסירה בהיסטריה ופרצה בזעקות אימים.

„האנשים שעל הסירה דיברו אלי ב־עברית משהו שלא הבנתי. כשהם ראו שאיני מבינה הם אמרו לי לשחות בעק־בותיהם, אחרי הסירה. לא הבנתי מדוע הם לא מרימים אותי כדי להציל אותי משיני הכריש. הייתי במרחק חצי מטר בסך הכל מהסירה. אבל הם אמרו לי לש־חות בעקבות הסירה ואחר־כך הם ימשו אותי מהמים. עשיתי כמו שאמרו. שחיתי אחרי הסירה, שהתרחקה לא לכיוון החוף אלא אל לב הים. אחרי 25 מטר, הסירה הגבירה את מהירות חתירתה והתרחקה ממני. לא הבנתי מדוע הם בורחים ממני.

„באותו זמן לא חשבתי על הכריש והיכן הוא נמצא. חשבתי רק על האנשים האלה שרואים אותי פצועה וקוראת ל־עזרה ובורחים ממני. הייתי המומה מול תופעה זו של הטבע האנושי. מעולם לא הייתי מעלה בדעתי שייתכן מצב כזה.

„הספקתי לרדוף אחרי הסירה המת־

„הכריש השאיר בגופי 600 טביעות שיניים!"

• העולם הזה מכבד את בקשתה של ביאטריס, שביקשה לא לפרסם את שם מישפחתה עד הופעתה במישפט, כדי להי־מנע מהטרדות.

זהו הכריש שחקך

תיירת היהודיה מגרמניה הותקפה על ידי כריש בקירבת מקום, הצליחה להיחלץ ממלתעותיו אחרי שנאבקה עמו כחצי שעה. איכטיולוג (חוקר דגה) מהוואי ששה באילת כריש ממשפחת המקו, שנתפס מצפון לחוף־הרחצה של אילת ימים מיספר אחרי שה־תיירת התאוששה מפצעיה, הישווה את שיניו עם סימני הנשיכות בגופה של הנתקפת. הוא הגיע למסקנה כי זהו ככל הנראה הכריש שתקף את ביאטריס. הכריש נתפס אחרי שהסתבך ברשתות דייגים שהיו פרושות במים ממזרח למלון מלכת־שבא. אורכו הגיע לשני מטרים והוא נלקח לבדיקה זיאולוגית באוניברסיטה העברית בירושלים.

חמקת והסתובבתי כדי לחתור בידי הפ־צועות לחוף. רציתי להתקרב לחוף מה שיותר מהר. ידעתי שאיני יכולה לסמוך על איש. רק על עצמי. ואז הבחנתי ש־הכריש תוקף אותי שוב. הוא הסתער עלי ללא הפסק, כשהוא נוגע בכל פעם את מלתעותיו באבר אחר בגופי. הוא בא אלי מכל הכיוונים. פעם הוא הסתער מ־אחור ופעם מהצד. פעם הוא נאבק איתי רק למשך שניות חטופות ופעם השתהה כדי לנעוץ בי את שיניו למשך דקות שלי־מות, עד שהייתי מצליחה להשתחרר ממנו. אבל אף לא פעם אחת, אחרי שהצליח לתקוע בי את שיניו, הוא לא הירפה מר־צונו. תמיד הייתי צריכה לחלץ את עצמי משיניו תוך מאבק.

„ידי היו כבר שסועות כולן. אז הס־תער הכריש ונגס בכתפי. מכיוון ששי־ניו מרוחקות מקצה חוטמו, הרי בשעה שכתפי היתה בתוך פיו נגע קצה גופו בשיני. אני זוכרת שהרגשתי את בשרו בשיניים שלי. האפשרות היחידה להש־תחרר ממנו היתה להיאבק איתו ולפעור בכל פעם את לסתותיו, כדי שירפה ממני.

„הוא תקף אותי שוב ושוב במה שנראה לי כנצח והיה בעצם חצי שעה. הרגשתי שאני מאבדת את התחושה בשתי ידי. אז התחלתי להיאבק בכריש ברגלי. שי־ניתי כל הזמן את מצב השחיה שלי. פעם שחיתי על הגב ופעם שחיית־חזה. שחיתי על הצד כדי להיות מוכנה לתקיפה חדשה שלו. כאשר שחיתי על הגב הוא הס־תער עלי בצורה שהרגשתי שהמים מצי־פים אותי. הוא נשך אז את רגלי מיספר פעמים. בכל פעם הייתי צריכה לחלץ את רגלי מפיו בעזרת ידי. מובן שנחלשתי ו־איבדתי כוחות. אבל גם הכריש נחלש. הר־גשתי שהוא מאבד כוח. הנשיכות שלו נעשו חלשות יותר מפעם לפעם והיה לי יותר קל להפריד את מלתעותיו.״

„נותרה לי דקה לנשימה...״

„אני זוכרת שבאחת הפעמים, כאשר הצלחתי להדוף את הכריש מעלי, הרגשתי את מי־הים מכסים עלי. במוחי עברה אז המחשבה: הנה אני נועלת את סיפור חיי. הניסיון המעט שהיה לי ב־רפואה לימד אותי שנותרו לי עוד דקה או שתיים לנשימה. ואז לפתע ראיתי מול עיני את הסירה שקודם התחמקה ממני. עכשיו היו עליה רק שני הגברים, ללא האשה. לא האמנתי למראה עיני. לא קיווי־תי שהפעם הם ימשו אותי מהמים, אבל אחד מהם אמר לי לעלות אל הסירה.

„אמרתי להם שלא נשאר בי כוח להת־רומם בכוחות עצמי. הנפתי את זרועותי השסועות ואז הם תפסו בהן, גררו אותי והרימו אותי אל הסירה. הכריש לא הירפה. הוא המשיך לשוט מסביב לסירה ושני הגברים חבטו בו במשוטים כדי ל־הרחיקו. אחר־כך, התייאש הכריש כנראה והם החלו לחתור במהירות אל החוף. הייתי כל הזמן בהכרה למרות שכל גופי היה מלא נשיכות. אחר־כך סיפרו לי ש־ספרו יותר מ־600 סימנים וקרעים שנגרמו בבשרי משיני הכריש.

„הובילו אותי אל החוף. אנשים הרימו אותי ונשאו אותי על כפיים לתוך טנדר. אחרי 300 מטר של נסיעה עצר הטנדר ואז העבירו אותי אל אמבולנס שהוזעק למקום. נלקחתי לבית־החולים באילת. הכניסו אותי לחדר העורה הראשונה ו־כיסו אותי בשמיכות. הייתי קפואה מקור, אחרי שאיבדתי כל כך הרבה דם. תוך זמן קצר האדימו השמיכות מדם. אבל איש לא טיפל בי. אנשים התקבצו סביבי והת־בוננו בי.

„אמרתי להם למהר. כסטודנטית לרפו־אה ידעתי שעליהם לפעול מיד. נתתי להם הוראות מה לעשות. ידעתי שכל רגע ש־עובר מסכן את כלי־הדם שלי שנפגעו ואת העצבים שנקרעו. אבל הם לא עשו דבר. הם אמרו שהרופא כבר בדרך. אני זוכרת שהיה שם שעון. הסתכלתי ביראש אל ה־מחוגים שלו שהתקדמו מבלי שאיש יעשה משהו. האנשים רק עמדו שם ועישנו בלי סוף ואני חשבתי שעכשיו, עם כל הפצ־עים הפתוחים, אני בטח אמות מזיהום.

„אחר־כך במקום לטפל בי התחילו לשאול אותי כל מיני פרטים ולמלא טפ־סים. חקרו אותי על אודות הורי ומקום מגורי. אמרתי להם שאני מרגישה רע ו־שאני זקוקה באופן דחוף לעזרה. אבל הם הרגיעו אותי שהרופא יגיע מיד. הרופא הגיע שעה אחרי שהביאו אותי אל בית־החולים. לקחו אותי קודם כל לחדר צילו־מי־הרנטגן. הייתי צריכה לפשוט שם את איברי הפנועים. אז איבדתי את ההכרה. אני לא יודעת אם זה היה מאיבוד־דם או מזריקה שהזריקו לי.״

קשה היה להאמין שביאטריס, במצבה אחרי הקרב עם הכריש, אומנם תחיה. היא היתה שסועה לגזרים. הכריש ריטש את רקמות גפיה, קרע גידים ועצבים, ביתר את כלי־הדם. היא איבדה כמות כה גדולה של דם, שתחילה נראה היה לרופ־אים שאין עוד כל תיקווה לחייה.

אבל אחרי הניתוח הראשוני באילת, ש־נמשך כשבע שעות, הוטסה ביאטריס לתל־השומר. כאן קטעו את כף ידה השמאלית. אחרי 15 יום היא הוטסה חזרה למינכן, להמשך הטיפול הרפואי.

הפקרה לסכנות הצפויות בים

לייה של ביאטריס ניצלו, אבל היא שוב אינה אותו אדם שהיתה לפני המיפגש עם הכריש בחוף אילת.

היא מוגבלת בתנועותיה. היא נאלצת להסתייע בעזרה כדי להתלבש וכדי ל־אכול. גופה מכוסה כולו בצלקות וסכנה נשקפת גם לזרועה הימנית, אותה למדה לתפעל, אחרי שקודם לפציעתה היתה שמאלית. בבדיקות שנערכו בגרמניה נקב־עו לה 70 אחוזי נכות.

למרות זאת, בכוח־רצון בלתי רגיל, ממשיכה ביאטריס בלימודי־הרפואה שלה, משלימה עתה את שנת־הלימודים השלי־שית שלה. לשחות טרם חזרה. גם את הסרט מלתעות טרם ראתה. היא גם לא תראה אותו. „לא קראתי את הספר,״ היא אומרת. „אבל קראתי מאמרים על הספר והסרט. אינני חושבת שאהיה מסוגלת לעמוד בשוק הזה שוב. הסיוטים אינם מפסיקים לרדוף אחרי. אני מתעוררת בלילות בצעקות כשאני מכוסה זיעה קרה.״

באמצעות עורך־הדין רם כספי, הגישה ביאטריס תביעת־נזיקין נגד עיריית־אילת ונגד ממשלת־ישראל, בהן היא רואה את האחראים לנכותה. העיריה אחראית, ל־דברי התביעה, על שלא נקטה באמצעים כדי להזהיר את המתרחצים בחוף אילת מסכנת הכרישים ולא דאגה לציוד־חגנה מתאים שימנע חדירת כרישים לחוף־הרחצה. הממשלה מופיעה גם היא כצד נתבע, מאחר שמשרד־הפנים הוא הממונה על חוק הסדרת מקומות־הרחצה. מהעי־ריה והממשלה גם יחד תבעה ביאטריס פיצויים בסך של 800 אלף ל״י, צמודים לערך המארק הגרמני, סכום המגיע כיום למיליון ל״י.

אולם בדומה לפרנסי העיירה אמיטי ב־סלורידה, בה מתרחשת העלילה הספרותית של מלתעות, כך גם פרנסי העיר אילת אינם מעוניינים להוציא לעירם שם כמקום מועד לכרישים. בכתב־ההגנה שהגישה עיריית אילת בבית־המישפט בבאר־שבע, מוכחש כל פרט וסעיף בתביעתה של ביאטריס. העיריה מכחישה כי היא הותק־פה על ידי כריש בחוף אילת, מוכחשים הנזקים שנגרמו לה ולחילופין טענה העי־ריה כי ביאטריס „קיבלה על עצמה סיכון בהפקירה את עצמה לסכנות הצפויות ב־ים,״ כמו כל מתרחץ אחר בחוף אילת.

הבירור המישפטי שיתנהל סביב תביע־תה של ביאטריס בבית־המישפט בבאר־שבע, עשוי להתפתח לפרשה מרתקת לא פחות מזו המוצגת בסרט מלתעות. שכן, בנוסף לוויכוח המישפטי על מידת אחריו־תה של העיריה למתרחצים בחופה, עשוי אולם בית־המישפט לשמש במה לסימפוזיון בנושא הכרישים. פרקליטיה של ביאטריס השקיעו כל מאמץ כדי לדלות כל מידע מצוי על כרישים. ירון אלחנני, מתמחה במשרדו של רם כספי שעשה את עבודת המחקר בנושא, התכתב לצורך זה עם אגודות מיוחדות למילחמה בכרישים ה־פועלות בדרום־אפריקה ובאוסטרליה. ביא־טריס זפרקליטיה ינסו להוכיח כי חוף אילת מועד לחדירת כרישים המצויים ב־שפע באיזור ים־סוף. עיריית אילת ו־הממשלה ינסו לטעון כי סבירות ההיתק־לות בכרישים בחוף אילת אינה גופלת מזה שבחוף שרתון בתל־אביב או חוף אכדיה בהרצליה.

איך הצליחה ביאטריס בכל זאת להיחלץ ממלתעות הכריש?

התשובה לכך נמצאה ימים מיספר אחרי שהותקפה. כריש מסוג מקו, שהיא מישפ־חת כרישים טורפים אכזרית, נלכד באחת מרשתות־הדייג במיזרח אילת. בדיקת שי־ניו והשוואתן לסימני הנשיכות בגופה של ביאטריס העלו כי סביר להניח שזהו ה־כריש שתקף אותה. הוא היה כריש בגודל בינוני, באורך של שני מטרים, קטן ב־הרבה מהכריש באורך שבעה המטרים, ממישפחת הכרישים הלבנים, הממלא את התפקיד הראשי בסרט מלתעות.

התמודדות עם כריש מסוג זה ובגודל כזה ודאי שאינה מסוג החוויות הנעימות. אבל מימדיו של כריש זה יש בהם כדי להסביר כיצד, באומץ־לב נדיר ובתושיה בלתי רגילה, הצליחה ביאטריס לחלץ את עצמה, בשן ועין, ממלתעותיו.

הפגנות

אינטרוציונל, אביב וגלידה

ה־1 במאי נחוג בתל־אביב כחג־אביב ולמישטרה לא היתה תעסוקה

שני מחזות הוצעו לתושבי תל־אביב בשעות־הצהריים של השבת האחרונה, ה־1 במאי. הרקע היה אותו אחד־במאי הניצחי,

עוזי של הגג

האחד־במאי בכיכר־דיזנגוף בתל־אביב, חג הפועלים בצל העוזים. על גגות הבניינים המקיפים את הכיכר, הוצבו שוטרי מישמר־הגבול כשהם חמושים בתת־מיקלעים. מדי כמה דקות קיבלו ידיעות אודות התקרבות התהלוכה, אך לא נמצאה להם תעסוקה. לא התפתח קרב בין הדרוזים של המישמר והפועלים הערביים.

אוי לעיניים

המפגינים שבתחמונה חטפו מנוחה ליד הכיכר אחרי התהלוכה. הם כיסו את פניהם לא מפני השמש, אלא מפני שחשבו כי הם מצולמים על־ידי השי"ב.

על הדגלים האדומים, הסיסמות והקריאות. רק הצורה שבה ארזו שני המארגנים ה־שונים את מוצריהם היתה שונה.

המהדורה של רק"ח וחבריה־לתהלוכה לא הפריעה כלל למאות הבורגנים, יושבי בתי־הקפה, שלגמו משקאות וזללו עוגות על המידרכות. הבורגנים ישבו, צחקו ואכלו גלידה, והמפגינים זעקו סיסמות ו־נופפו בדיגליהם.

מטרת המפגינים היתה רק לכבוש את כיכר־דיזנגוף, והמישטרה עשתה ככל יכולתה על־מנת לעזור להם לבצע את התרגיל. מאות אנשי־מישטרה השגיחו, בצידי הרחוב, שאיש לא יפריע לתהלוכה שופעת הדגלים להגיע לכיכר במהירות האפשרית. שם, על גגות הבתים המקיפים את הכיכר, ניצבו אנשי מישמר־הגבול החמושים.

מפקד־המישטרה פתח. הסביר אחד הנוכחים: „מישמר הגבול שומר על המפגינים שלא יקרה להם שום דבר. אם במיקרה יתפרצו אנשי גוש־אמונים, יפתחו באש על המשוגעים האלה."

מפקד מישטרת מחוז תל־אביב של ה־מישטרה הכין הפתעה עבור תושבי העיר שבאו להפגין באחד במאי. ניצב דויד עופר פתח את התהלוכה של רק"ח, כשישב בכבודו ובעצמו בתוך ניידת גדולה (זינואנה — המשמשת להעברת עצורים) במקום שבו יושב ליד הנהג, בדרך־כלל, שוטר בדרגת סמל. אחרי הזינואנה של עופר צעדו אנשי רק"ח וחבריהם והם עודדו את יושבי בתי־הקפה להצטרף אליהם. ה־אווירה היתה אביבית־אידילית.

לפני המפגינים, באמצע רחוב דיזנגוף — המשמש בשבת כמידרחוב — טיילו אימהות עם ילדים בעגלות, ונשים הובילו את כליהן קשורים ברצועות. ניצב עופר שטף את הרחוב, ופתח את הדרך בפני אנשי רק"ח. הקצין הבכיר נשבע, כי אצלו בעיר לא יישנו הטירוף והפוגרום שפגעו בתושבים הערביים בכפרי הגליל ביום־האדמה. השוטרים לא התקרבו אל המפגינים. הם ניסו להתחמק ללא הרף.

קבוצה של מפגינים צעירים החליטה לפתע לסרב להצטלם. האנשים כיסו את פניהם, והזהירו את הצלם: „אנו נשרוף לכם יום אחד את המחסנים, ונשמיד את התמונות האלה! אנחנו יודעים שאתם מהשין־בית. אל תספרו לנו מעשיות! אנו יודעים מי אתם!" רק אחרי שהצלם שלף את תעודת־העיתונאי שלו, התנצלו בפניו. „השין־בית היה סה וצילם אותנו," הסבירו.

מוקד הסתגרו בקודנוע. את התצוגה השנייה ערכו אנשי מוקד, לרגל האחד במאי, באותה שעה, אך במרחק של כמה מאות מטרים מן הכיכר: רק"ח מול מוקד. אותה תהלוכה, אך בצורה אחרת. בכיכר דיזנגוף נמצאו אנשי השכונות, והפועלים הערביים שקמים בשלוש לפנות־בוקר ב־כפריהם כדי להגיע לעבודה אצל הקבלנים היהודיים בתל־אביב וסביבותיה.

באולם מוגרבי היה הקהל נבחר יותר, ו־580 אוהדי מוקד היו ברובם אינטלקטואלים ובני־קיבוצים.

כאשר נשאלו הפנתרים השחורים — כ־עשרים במיספר — מדוע הצטרפו להפגנת רק"ח, ולא לבעלי־בריתם במוקד, הסבירו בפשטות: „אנשי מוקד כולם לבנים. אנשי רק"ח כולם שחורים. אילו הלכנו עם מוקד, היו רואים שאנחנו קומץ קטן. כאן לא יודעים כמה אנחנו."

המפקד בראש

ניצב דויד עופר, מפקד מישטרת מחוז תל־אביב, פתח את התהלוכה של רק"ח בניידת להעברת עצורים. הוא דאג לשמירת השקט.

צעירות באמצע

בין אלפי המפגינים שכבשו את כיכר־דיזנגוף, היו כאלה שלא הפגינו למטרות פוליטיות, אלא הדגישו שהם מסתפקים בדירות זולות לזוגות צעירים. אחת מהם היא צעירה זו.

קשישות לוחמות

ספק אם המפגינות זו, ידעו מה פירוש הסיסמה בערבית, שנישאה מעליהן. אך הדבר לא הפחית מהתלהבותן הרבה.

במדינה

ישראלים בחו"ל

מיליונר מחיפה

ערבי יהיר חיפה פועל בעזים לטובת הדימוי הערבי

שותפו החדש של המפיק והשדרן הפולארי דייוויד פרוסט, בעיסקי הקולנוע והטלוויזיה המסועפים שלו ברחבי העולם, הוא ישראלי: נעים עטאללה, מהנדס לפי מיקצועו ומיליונר על־פי חשבונות־הבנק שלו.

עטאללה נולד בחיפה בתקופת המנדט הבריטי, יצא ללונדון ללמוד הנדסה. אחרי הכרזת־העצמאות של ישראל השלים את חוק לימודיו, אך פנה לעיסקי בורסה ובנקאות. בתוך שנים מעטות צבר הון עתק, והוא מקדיש עתה חלק ניכר מהונו לעיסקי־שעשועים ולחיזוק הדימוי החיובי של האומה הערבית, בעת־ובעונה־אחת.

עטאללה הוא אחד מממגני „פסטיבל האיסלאם" הנערך עתה בלונדון, אשר פתיחתו החגיגית כובדה בנוכחותה של מלכת אנגליה. הוא מימן והפיק סידרת־טלוויזיה מצליחה, הניסיון הערבי, שחלק ממנה צולם בישראל והיא משודרת עתה בטלוויזיה של יורקשייר, וכבר נמכרה לארצות רבות בכל העולם.

הפקות אחרות של עטאללה: פנטאסיה ערבית, מחזה מוסיקאי שיוצג באלברט הול המפורסם של לונדון. תקליט מהצגה זו בהוצאת יונייטד ארטיסטס, וסרט שיופק בקרוב על־פי אותו חומר סיפורתי־מוסיקאי.

לעטאללה גם הוצאת־ספרים משלו, סיפרי נאמארה, והוא מוציא בה לאור בימים אלה שני ספרים: הניסיון הערבי על־פי סידרת הטלוויזיה באותו שם, והפינה האחרונה של ערב.

היסטוריה

מראה מחדר־השינה

הפועלים שעמקו בחפירת יסודות לבניין חדש במרכז רחובות, גילו אחר היסטורי רחובות ראשון

מפעיל הטרקטור הכבד הבין: „משהו כאן לא בסדר." „צריך להוריד את הגיבעה הזו ולהפור עמוק," הורה לו הקבלן, בהצביעו על הגיבעה, היא חירבת דוארן שבמרכז רחובות. אך משהחלו קילשוני הטרקטור נגעצים באדמה הקשה, החלו מתעופפים סביב שיברי חרסים, ושיברי אבנים שלא ניראו למפעיל הטרקטור כאדמה רגילה כל עיקר.

הרמת כוסית. הוא הזעיק את הקבלן וזה הזעיק את שותפו, וכך התאספו ובאו אל הגיבעה הרמה גדולים וחשובים מאנשי רחובות, שקבעו פה־אחד: „גם ברחובות יש עתיקות." הם מיהרו והציבו שלט גדול: „אתר היסטורי," והרימו כוסית לכבוד גילוי האתר ההיסטורי הראשון ברחובות.

הדבר שנתגלה במרכז רחובות, כ־50 מטרים מרחוב הרצל, רחובה הראשי של העיר, הוא מיתקן תעשייתי. ששימש במאה השביעית לספירה הנוצרית לצביעת אריגים. כאשר נתגלה בית־החרושת הביזנטי, נזכרו חכמי וזיקני העיר: „בעצם, למה לא חיפשנו עד עכשיו עתיקות? הרי ידענו שהיה כאן יישוב בתקופה הביזנטית."

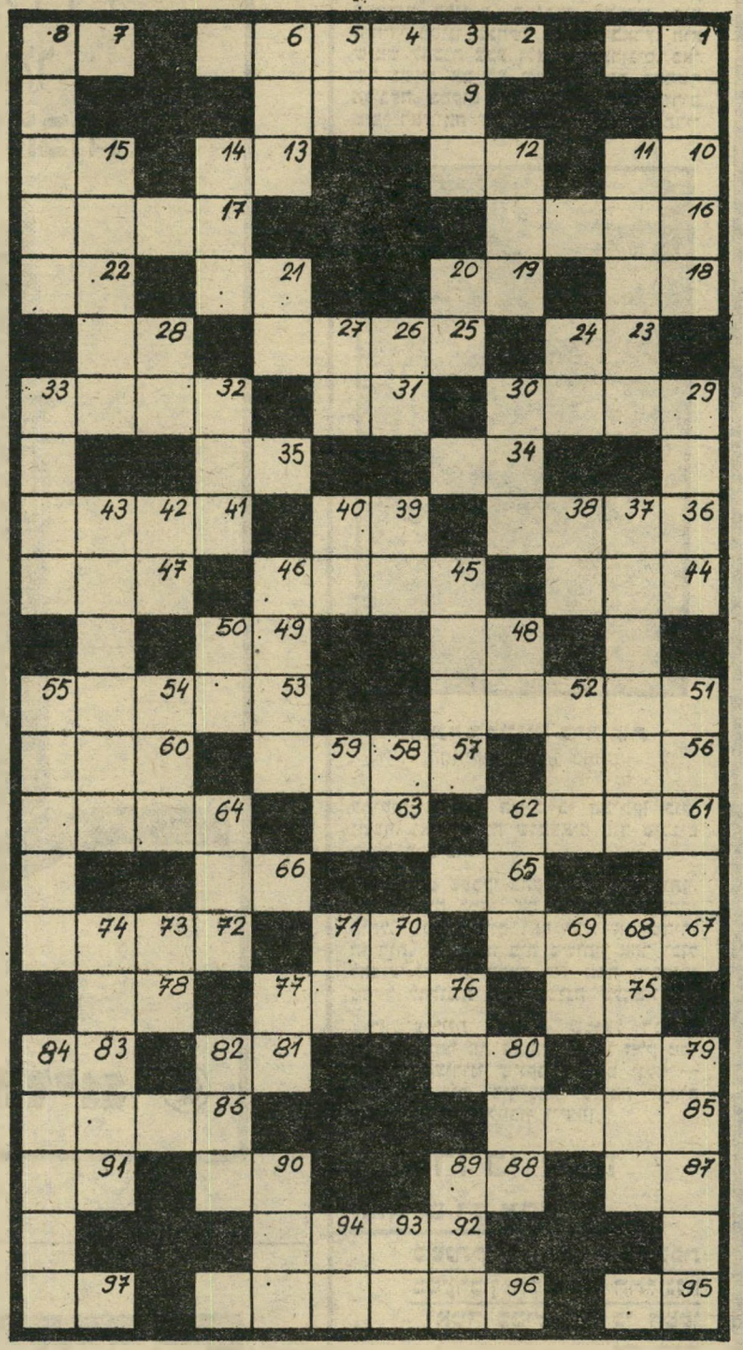
על המיגרש הקטן, שבו נתגלו העתיקות, ניראו בשבועות האחרונים שתי קבוצות עובדים, החופרות במרץ רב באדמה. קבוצה אחת היתה פועלי־הבניין, שעמלו על הקמת הבית המשותף סמוך לאתר ההיסטורי. הם עסקו בהרמת הפיגומים. בעוד הקבוצה השנייה, בקצהו האחר של המיגרש, כללה חופרים וארכיאולוגים וסתם אנשים טובים, שהגיעו מאגף העתיקות והמוזיאונים במישרד־החינוך, מן החוג לארכיאולוגיה קלאסית באוניברסיטת תל־אביב ומן החברה־להגנת־הטבע ברחובות. הם חשפו במיבנה העתיק כלי־חרס, מטבעות וכלי־זכוכית לרוב.

בניית הבית המשותף לא הופסקה. להיפך, היא אפילו הוגברה. הקבלנים החליטו: „אין עתיקות נוספות באתר הבנייה של הבית."

היסטוריה בבית משותף. הפרו־

(המשך בעמוד 34)

תשבץ העולם הזה 2018

מאוזן:

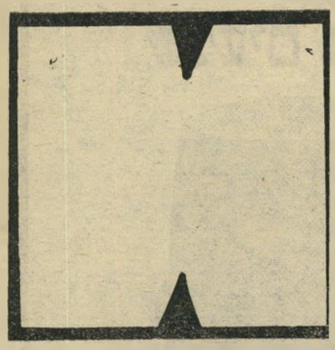
1. במקום הזה; 2. מידבר; 7. גבבה; 9. קיבוץ בשפלת־החוף; 10. בית הציפור; 12. הווייה; 13. רחמנא ליצלן (ר"ת); 15. מילת חיוב; 16. בית־מגורים מפואר; 17. גבר; 18. אם־הפנינה; 19. מילת־תחנונים; 21. מסולם הצלילים; 23. מסבע יפאני; 25. זבל; 28. גביאים כתובים (ר"ת); 29. צייה; 31. מסייד; 32. מכלי החקלאות; 34. מיקווה־מים ענק; 35. תבלין לקפה; 36. עיר חדשה בפיתחת־רפיח; 39. תבואה; 41. הר לחוף הכינרת; 44. רב־שוטר (ר"ת); 45. סואן; 47. תרדמה קלה; 48. שייך ל־; 49. מיסכן; 51. דג זעיר; 53. פרח ריחני; 56. דור רביעי; 57. שיכן למשך הלילה; 60. צינה; 61. מפורר לפתיתים; 63. מילת־שלילה; 64. התחרה; 65. מספיק!; 66. ממציא הטלפון; 67. הולם, מתאים; 70. נרו יאיר (ר"ת); 72. מלמד; 75. מזמר; 76. מכלי־המיטבח; 78. תו־דואר; 79. פתי; 80. מישש; 81. משיבטי ישראל; 83. נוזל חיוני לחיים; 85. משתלם; 86. מתכת נפוצה; 87. מסולם הצלילים; 88. פלא; 90. הכניס בבריתו של אברהם אבינו; 91. ריקבון; 92. משורר ישראלי (ש"מ); 95. אות; 96. בעל־חיים אוסטרלי; 97. ממהר.

מאונך:

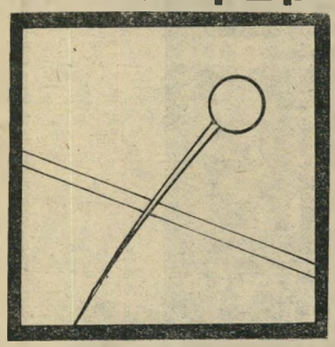
1. איזור צבאי עיקרי; 3. מחצב קשה; 4. בהמת־משא טיבטית; 5. מלכסיקון הבקר; 6. גומר בלי ראש; 8. בית השפן; 11. קיבוץ בדרום; 12. מעמסה; 14. אבן יקרה; 15. חצץ דק; 20. מן הגפיים; 21. פרי־בטן; 24. ישן; 26. מונח בתורת־החשמל; 27. לשד העצמות; 28. מילת־זירוז; 29. קיבוץ בגליל העליון; 30. מדינאי בריטי בן־זמננו (ש"מ); 32. ממולא כדי גיפחו; 33. המפורסם בהם מקורו בפראג; 37. משור קטן; 38. יתן שכם; 39. בתוכו; 40. גישא; 42. כמו 75 מאונן; 43. מוסד לימודי לחוף הכינרת; 45. מניעת שכר; 46. אבנט; 48. מתנה; 50. כיסא־כבוד; 51. אבר־התנועה של הדגים; 52. סגנו של מק־נאמרט; 54. מיפלגה קומוניסטית לשעבר בארץ; 55. עיר בשפלת־החוף; 58. בהשאלה: מרכז; 59. מנועל פטנטי; 62. עירית גרעיני תבואה; 64. מענית; 68. צי גדול; 69. קידומת בהולנד; 70. משמש למאור; 71. מחצית מישחק־ילדים אהוב; 73. חמישה־עשר (הפוך); 74. קיבוץ בדרום; 76. אפס כוחו; 77. זרבובית; 79. מטרה; 80. כופר; 82. מכלי־הפריטה בתיזמורת; 84. הגשם האחרון; 89. יורד־ים; 90. תישדורת; 93. כובעו של הבית; 94. מחציתו האחרת של 71 מאונך.

קשקשת 2018

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. ההגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 2016

● מח"ט יוצא לסיור בקווים.
נרדה אפרתי, קיבוץ תל־יוסף

● פופאי: „אוליב, תזיזי את הרגל, אני לא יכול להכניס לשלישי!"
דרי תבליין, רח' גזר 6, תל־אביב

● חתך־לרוחב של טיפול במחט סינית.
אורי כהן, רח' אחד־במאי 50, חולון

● סוף־סוף — שיאן אולימפי ישראלי בקפיצה במוט.
רוני קניגסברג, דרך הים 125, חיפה

● הפיהות האחרון — המשך יבוא.
גיעד קורן, רח' כצנלסון 33, גיבעתיים

השבוע בדרייב־אין
בשעה 7.15
„נמר של נייר"
בשעה 9.30
חדש בקולנוע —
תמונה כפולה!!!
„שתי פנים לסכנה"

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, ד"ר נחלת בנימין 4.
קומה ב', דרך החצר
פתוח ברציפות עד
שעה 6 בערב
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

גלק טבק
black-tabak
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
נשים אוהבות...

עץ הזית

במדינה

(המשך מעמוד 33)

פסור שמואל אביצור, ראש מכון אבשלום לידיעת הארץ באוניברסיטת תל־אביב, ביקר אף הוא באתר־החפירות וקבע את האבחנה הסופית. המיתקן, לדבריו, הוא היחידי מסוגו שנחשף עד כה בארץ. הוא שימש להכנת צבע ולצביעת אריגים. כאשר נשאל אם לא ייתכן כי גם בהמשך הגיבעה, במקום שבו נמצאים בתי־מגורים מימי ראשיתה של רחובות, מצויים אתרי־

האתר הכיזנטי ברחובות
הוותיקים הרימו כוסית

עתיקות נוספים, השיב כי המיתקן כולו נחשף, ואין לחניח שנמצאים עוד מבנים כאלה בסביבה.

הקבלנים שעסקו בהקמת הבית המשותף, היו מרוצים למדי. את הבניין, שבהקמתו הוחל, יוכלו לסיים ואף יעלו את מחירי הדירות. וכי איזה בית משותף אחר יכול להציע לדייריו מראה של אתר היסטורי מבעד לחלונות חדרי־השינה שלהם?

ראש־עיריית רחובות, שמואל רכטמן, מבקש לשמר את האתר ולהפכו לחלק מה־מוזיאון העירוני שיוקם — אם יוקם — פעם ברחובות. סוף־סוף יש מה לראות ברחובות, נוסף למכון וייצמן.

דרכי אדם

אמא יש רק אחת

כשנתקבלה הנערה כניצבת במערכון חמוסרט, התלוננה אמה כמישטרה כי חטפו את בתה

מכונית המיניבוס נכנסה אל שטח אתר־הצילומים בעיר־המערבונים שליד כפר־סבא, שם מצולם בימים אלה המערבון אקדח האלוהים. מתוך המיניבוס ירדה אשה כיבדת משקל, שנראתה כמו נלקחה היישר מתוך אחד מסרטיו של הבמאי האיטלקי פדריקו פליני.

כמעט מייד פרצה בצעקות: „איפה הבת שלי? חטפו לי את הבת שלי!" לפתע זיהתה את בתה, נערה יפהפייה, שהיתה לבושה בתילבושת הסרט. היא מיהרה אליה, לפתה את שערותיה והחלה מושכת בהן בכוח, כשהיא צועקת: „זונה! אני אלמד אותך מה זה ללכת מהבית בלי לבקש רשות! אני אראה לך! אני אכה אותך מכות־רצח!"

„חוטף־ילדים!". הנערה לא משה ממקומה, ולא ניסתה כלל להיחלץ מידיה של האם התוקפנית. היא רק עצמה את עיניה בחוזקה כאילו התבישה מפני אנשי הצוות שהקיפו את השתיים והתבוננו במחזה בסקרנות בלתי־מסותרת. היחידי שהתאושש וניגש לעזרתה של הילדה היה סיצ'ו בן־צור, עוזר־הבמאי השני והאחראי על הניצבים, שבתוקף תפקידו זה היה אחראי גם על הילדה, ששימשה כניצבת

(המשך בעמוד 36)

החומרים באים ממחסן

המישטרה אל אתר־הבנייה של הקצין

הבכיר - והמישטרה חקרה כיצד

משאיות ממיזרח ירושלים עשו דרכן מאתר־הבנייה של המטה־הארצי של המישטרה, בשייח' ג'ראח, אל עבר הגיבעה הצרפתית הסמוכה. הקבלנים ה־ירושלמיים, שהיו רעבים באותה תקופה — סוף שנות השישים, עת התחולל שיגשוג הבנייה הגדול בירושלים — לכל חומר־בנייה, לא יכלו שלא לקנא בבעליו של האוצר שנמצא במשאיות אלה: שלוש טונות של ברזל לבנייה.

אילו הבינו הקבלנים מה עושה אוצר זה במשאיות, אולי לא היו יודעים במי לקנא. הברזל היה שייך לממשלת ישראל, ליתר דיוק למישטרת ישראל, ונועד לבניית

התובע המלונאי ממיזרח ירו־שלים אליאס חנא סל־פיטי גילה, בתביעה שהגיש נגד קצין־המישטרה הבכיר תת־ניצב בנימין פרנק, שורה של מעשים בלתי־חוקיים שאותם עשה לדבריו פרנק, ובניהם ביזיון מישפט, משיכת המחאה שלא כובדה, העסקת שוטרים בעבודה פרטית ומעל לכל, שי־מוש בחומרי־בנייה השייכים למיש־טרה לבניית הווילה הפרטית שלו.

המטה־הארצי החדש. אולם הוא נלקח על־ידי אחד הקצינים הבכירים במטה־הארצי, תת־ניצב (מקביל לתת־אלוף ב־צה"ל) בנימין פרנק למיגרש בגיבעה ה־צרפתית, שם הקים לו פרנק באותה עת וילה מפוארת.

למרות שפרנק שימש כקצין בכיר ביותר במישטרה, היה מי שדאג להלשין על שלקח את שלוש טונות הברזל. למישטרה

מאת

מרסל זוהר

לא נותרה ברירה. מונתה ועדת־חקירה שתפקידה היה לחקור בפרשה. בראש ועדת־החקירה הועמד קצין בדרגת תת־ניצב, עזרא אידלוביץ.

למרות שהוועדה הגיעה למסקנה, כי פרנק לא גנב ולא מעל ברכוש הממשלתי, היו מסקנותיה חמורות ביותר לגבי גוזלים שונים לגבי שמירה על רכוש הציבור, דווקא בביתו של מי שאמור לשמור על המוסר: המישטרה.

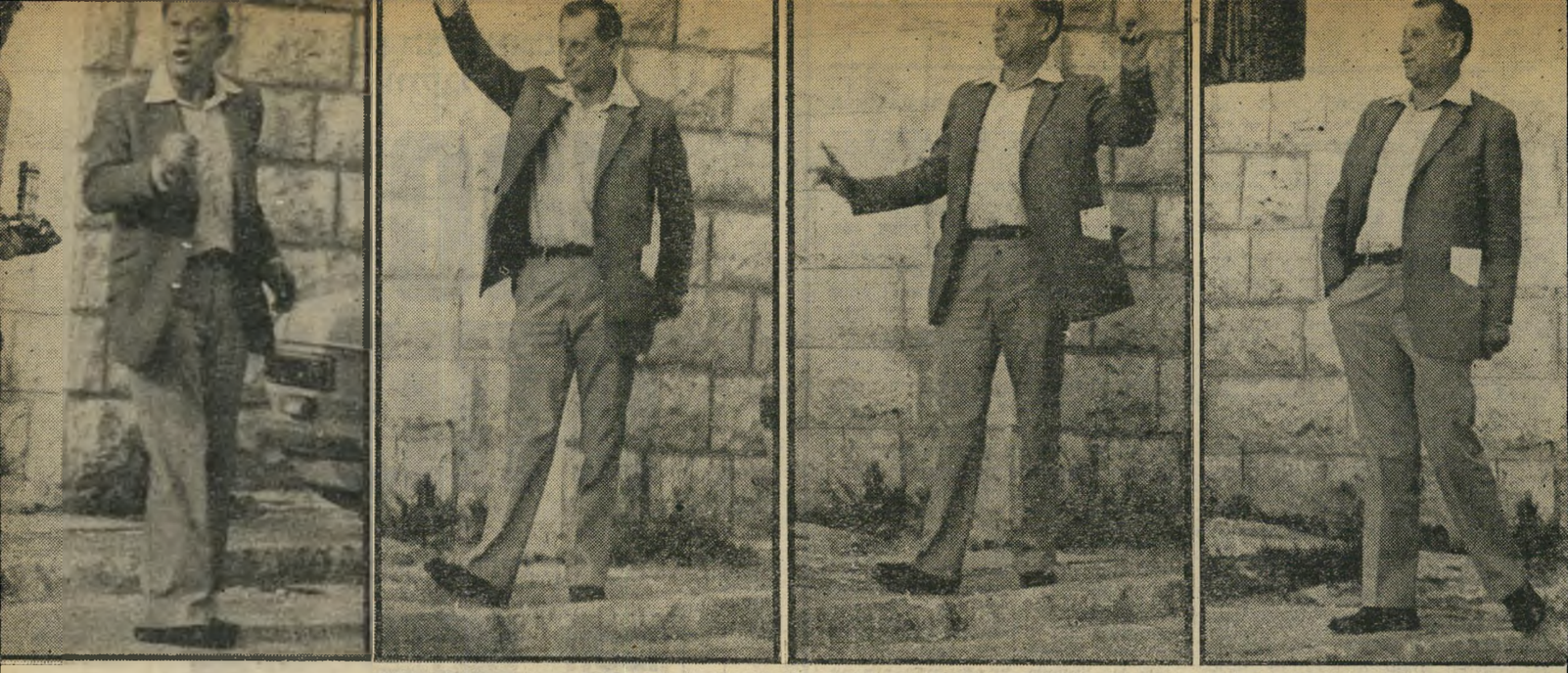
לוועדה התברר כי פרנק לקח שלוש טונות ברזל בהשאלה מהמישטרה, כדי לבנות את הווילה שלו, ואף דאג לקבל אישור מוקדם לכך ממי שעמד בראש מחלקת־בינוי־ונכסים של המישטרה.

השבוע בהגרלת כדור הזהב של מפעל הפיס

פרס ראשון 500,000 ל"י

פרס כדור הזהב 300.000 ל"י

תת־ניצב בנימין פרנק זועם – ומסרב להסביר כיצד זה קרה:

המישטרה הולידה וילה

ניצב (מקביל לאלוף בצה"ל) יקותיאל („קותי") קרן, שבינתיים פרש מהמישטרה. קרן וסגנו, ניצב־משנה (מקביל לאלוף־משנה בצה"ל) משה היימן, לא היססו כלל לתת לפרנק את האישור לקחת את הברזל ולהשתמש בו למטרותיו הפרטיות. כאשר התגלה העניין כעבור שלושה חודשים מיהר פרנק, על־פי הוראת של קרן, להחזיר שלוש טונות של ברזל למחסני־המישטרה.

אולם בחקירת הוועדה התברר גם, כי לא רק המישטרה עשתה טובה לפרנק, אלא גם הוא־עצמו עשה טובה למישטרת. בתקופה שבה שרר רעב גדול למלט, השאיל פרנק למישטרת ישראל 20 טון מלט. פרנק הצליח לרכוש מלט לבניית הווילה שלו, ולא היה לו היכן לאחסן אותו. הוא פנה אל קרן, וביקש ממנו אישור לאחסן את המלט שלו במחסני המישטרה.

„קרן אישר זאת בהיסוס," קבעה ועדת־החקירה. המישטרה השתמשה במלט של פרנק לצרכים שלה. כאשר דרש פרנק את המלט שלו, החזירה לו המישטרה 20 טון.

אין ספק כי בלשיו הזריזים של ניצב־מישנה בנימין זיגל, ראש המחלקה הכלכלית של המישטרה, היו ממהרים לעצור את כל המעורבים בפרשה, אילו היתה זו מתרחשת בכל מישרד ממשלתי אחר.

בינתיים יצא פרנק בדימוס, שנים אחדות קודם שהתכוון לכך, והוא משמש היום כמנהל חברת תכן (חברת־השיווק של מיפעלי התעשייה הקיבוצית) בירושלים. קרן והיימן אף הם עזבו את המישטרה.

נראה היה כי מסך־העשן, שאותו הטילה המישטרה על אי־הסדרים שבתוכה, מוכתר בהצלחה. חלפו מיספר שנים. הפרשה כלל לא נודעה לציבור, והפכה סוד־מדינה ממש במישרדי המטה־הארצי של המישטרה.

אולם נראה כי פרנק, בעת שבנה את הווילה שלו, לא ניצל רק את המישטרת. הוא ניצל גם מלונאי ערבי ממיזרח־ירושלים. אותו מלונאי הגיש נגד פרנק תביעה כספית גדולה, ובמהלך התביעה עלתה שוב הפרשה על סדר היום. כך היא מתגלה עתה לציבור.

בנייה במחיר מגוחך

כאשר הוחלט, בעיקבות מילחמת ששת־הימים, להעביר את המטה־הארצי של המישטרה מתל־אביב לירושלים, הוטל על תת־ניצב פרנק למצוא בית־מלון שבו יתגוררו קציני־מישטרה מתל־אביב, עד שיסתדרו בדירות משלהם בבירה. מתוך מניעים הידועים לו, בחר פרנק במלון פארקליין בשייח' ג'ראח, והתיידד עם בעליו של המלון, אליאס חנא סלפיטי.

בין ארוחה חגיגית לכוסית בבאר של המלון, הסכימו פרנק ובעל־המלון כי סלפיטי יבנה עבור פרנק את הווילה שלו בגיבעה הצרפתית. כיום טוען סלפיטי, כי אמר לפרנק שאין הוא קבלן, וכי יהיה עליו לקחת קבלני־מישנה. אולם פרנק טוען כי ידע זאת, שלמרות שסלפיטי הוא מלונאי וגם קונסול־כבוד של בריטניה בירושלים, הוא היה גם קבלן. המחיר שנקבע לביצוע העבודה היה מגוחך גם אז: 350 לירות למטר מרובע.

סלפיטי לא דרש מתת־ניצב פרנק מיקדמות על חשבון העבודה. כיום הוא מודה שנהג בטיפשות. „אבל זה גנרל גדול במישטרה," הוא אומר, „והיה חבר שלי, אז לא חשבתי שהוא ירמה אותי."

סלפיטי מודה, כי מדי פעם בפעם היה פרנק נותן לו סכומי כסף קטנים, אולם בשלב מסויים הוא הגיע למצב שלא יכול עוד להמשיך את העבודה מבלי שישולם לו חסכום אשר הוסכם ביניו לבין תת־ניצב פרנק. כמו־כן טען סלפיטי, כי מהנדסים ואדריכלים של פרנק ערכו במשך הבנייה שינויים שונים בתוכנית, ואלה ייקרו את הבנייה מעבר לסכום המקורי.

(המשך בעמוד 38)

וילה בגיבעה

הווילה המפוארת בגיבעה הצרפתית, אחד מאיזורי־תיקרח של ירושלים, אשר נבנתה על־ידי סלפיטי עבור קציני־המישטרה הבכיר. לטענת סלפיטי שילם לו פרנק עד היום עבור חבנייה סכום של פחות מ־25 אלף לירות, מתוך כ־10,000 לירות בחומרים, שאת חלקם קיבל מהמישטרה. ועדת־חקירה שמונתה בזמנו לחקור אם פרנק עבר עבירת, חתייחסה לתופעה בחומרה רבה, אך לא מצאה מקום להעמידו לדין. מפ"ל המישטרה, שאול רוזוליו, חוציא חוראות פנימיות חמורות ביותר בעיקבות הפרשה, אך פרנק לא חועמד לדין למרות שורה שלמה של עבירות שחודה שביצע.

בוא אל הבנק הבינלאומי הראשון
ותקבל

100%
הצמדה

בתכניות החסכון

קצר וצמוד
עוז דירה
חסכון 18000

הבנק הבינלאומי הראשון
45 סניפים לשרותך ברחבי הארץ

חברת „שיכון ופיתוח"

החלה בבניית

שכונה חדשה בצפת

במיסגרת תוכניות משרד־השיכון, לפיתוח העיר צפת, החלה חברת „שיכון ופיתוח" בבניית שכונה חדשה בצידה המערבי של צפת, על גבעה הנשקפת אל ואדי עמוד, ואל הר מירון.

בשל המבנה הטופוגרפי המיוחד של השטח מבוצעות ע"י חברת „שיכון ופיתוח" עבודות מורכבות ביותר של הכשרת הקרקע לבניה, פיתוח ותשתית ופריצת דרכים. מערכת כבישים המוקמת כבר בשכונה תחבר אותה ישירות אל מרכז העיר. עד עתה הושקעו בעבודות אלו כ־3 מיליון ל"י.

השבוע החלה חברת „שיכון ופיתוח" בבניית 270 הדירות הראשונות בשכונה, ובקרוב יוחל בבניית 450 דירות נוספות. כן תבנה החברה מרכז קהילתי שיכלול מרכזי ציבור ומסחר.

השכונה תשתרע על שטח של כ־450 דונם ומתוכננות בה כ־2,000 דירות. כן מתוכננים מרכזי ספורט, גנים ציבוריים, מועדוני נוער, בתי ספר, גני ילדים, מעונות ילדים, טיפת חלב, מרפאה, בתי כנסת ומיקווה ומוסדות ציבור אחרים. שירותים קהילתיים אלה יבנו בד בבד עם בניני המגורים כדי שיוכלו לשרת את תושבי השכונה עם הכנסם לדירותיהם. הדירות (3—4 חדרים) מיועדות לתושבי צפת הוותיקים, לזוגות צעירים, לעולים ואחרים. לכל דירה מקום חנייה ולכל מבנה מגורים אנטנת טלוויזיה מרכזית. קווי המים והחשמל, הטלפון והגאז הם תת קרקעיים.

בבניית השכונה יושמו עקרונות התכנון המודרני בבניה ובתכנון סביבתי תוך שמירה על היחודיות המסורתית של צפת, שמירה על הנוף המרהיב והתחשבות בקשיי המבנה הטופוגרפי של השטח. הבנייה תהא בשני מפלסים תוך שילוב בתים גבוהים עם בתים נמוכים, הבתים הגבוהים (10—7 קומות) הותאמו לשיפוע הקרקע, ויפוזרו לאורך הכביש בלא קו רקיע אחיד. הבתים הנמוכים (3—1 קומות) יתפרשו כשטיח על הגבעות, ובכך תימנע הסתרת הר מירון מרוב הדירות, ובחלק מהדירות תהא אף תצפית חופשית לכנרת.

כמחצית משטח השכונה מיועד לשטחי ציבור ושטחים ירוקים ושטחי גינון נר־חבים מתוכננים בה. הפרדה מוחלטת מתוכננת בשכונה בין תנועת כלי רכב ותנועת הולכי רגל. השכונה תתקשר אל קרית הציירים ומרכז תרבותי־אמנותי משותף לשתי השכונות יוקם על אחת הגבעות. תיתכן אף הקמת מוזיאון.

הקמת הפרוייקט כולו תעלה כ־400 מיליון ל"י.

במדינה

(המשך מעמוד 34)

על בימת־הצילומים יחד עם עוד כעשרה מחבריה.

האם הדפה אותו הצידה בגסות, ושאלה אותו: „מי אתה ביכלל?" כשאמר לה את שמו, צעקה: „יש נגדך פקודת־מעצר ש־הוצאתי! אתה חטפת את הבת שלי! אתה חוטף־ילדים ופושע! כל המישטרה מחפשת אחריך!" פיצ'ר הבית, נדהם, באשה וב־ילדה חליפות.

הסתבר, כי הילדה, נילי בן־יעקב בת החמש־עשרה, תלמידת־תיכון, משתייכת אל חבורת נערים ונערות הנקראת „הגול־שים מהים." חבורה זו, הכוללת בני־נוער תלמידי כיתה ח"ת וחמישית־תיכון מבתי־ספר בצפון תל־אביב, הוזמנה על־ידי פיצ'ר להשתתף, בתקופת חופשת־הפסח בצילומי המערבון תמורת סך של שמונים לירות ליום לילד.

„אמא מקנאת בי!". הוא לא העלה כלל בדעתו, כי בכך שלקח את נילי להשתתף בסרט כניצבת, יסתבך עם החוק. ואכן, בירור קצר העלה, כי האם מפריזה במיקצת. היא אומנם התלוננה במשטרה, כי בתה נחטפה, אך המישטרה, המכירה את חוק עבודת־הנוער, שבסעיף 2א' שלו כתוב כי מותר להעסיק ילדים מעל לגיל 14 בתקופת חופשת־הלימודים הרישמית שלהם, הסבתה את הגברת חנה בן־יעקב

אם חנה בן־יעקב
„היא תעשה מה שאני רוצה!"

אל חברת סירטי נוח, מפיקי הסרט, ששל־חו אותה עם נהג אל אתר הצילומים, למצוא שם את בתה.

בינתיים הרפתה האם מבתה, וזו סיפרה: „לפני שנה וחצי התחילו הבעיות עם אמא שלי. התחלתי לרקוד אצל ג'וקי ארקין, בלהקת בנות הג'ז שלו. אמא טענה שאני מיקצועית, ודרשה ממנו כסף. היא היתה מאיימת עליו, מצלצלת אליו כל היום והלילה.

„מאז היא התחילה להגיד עלי שאני זונה, והתחילה לקנא בי שאני מכירה אנשים שהיא אף פעם לא הכירה. כשעוזר־הבמאי של הסרט הציע לי לעבוד, דיברתי עם אמא שלי, והיא הסכימה. אבל למחרת היא קמה על צד שמאל, ואמרה שהיא לא מסכימה. היא ואבא שלי גרושים, והם מתגוררים ביחד בדירת שני חדרים בצפון תל־אביב. הוא גר בחדר אחד ואני גרה יחד איתה בחדר השני. כששתינו ישנות באותה מיטה.

שני מכשירי־טלפון. „אז בבוקר היא דפקה על הדלת שלו, והתחילה לצעוק עליו שלא יתן לי ללכת. אמרתי לה שאני יורדת, וביקשתי מאבא שלי שיבוא לדבר עם עוזר־הבמאי. למטה המתינה לי מכו־נית של ההסרטה. חיכינו לאבא שלי, וכשהוא לא בא נסענו.

„ברגע שראיתי אותה מגיעה לאתר־הצילומים, ידעתי שיהיו בעיות. אני מכירה אותה. אני יודעת שמזבוב היא עושה פיל. התבישתי כשהיא סחבה לי בשערות. אבל אני מתביישת רק מאנשים זרים, כי החבר'ה שלי מכירים אותה. כשהם מצלצלים לי ואני בבית, היא לא נותנת לי לדבר איתם, רק חוקרת אותם ושואלת שאלות.

„היא ביקשה מאבא שלי שירכיב בבית שני מכשירי־טלפון, כדי שהיא תוכל להא־זין לשיחות שלי. יום אחד צילצל אלי ילד אחד וביקש ממני לצאת איתו, אז היא צעקה לתוך השפופרת: ,בן־זונה! אם אני אראה אותך עם הבת שלי, אני אהרוג אותך!'

„חבר אחד שלי הוא בן לאמא נוצרייה. כשהיא שמעה את זה, היא צילצלה אליהם הביתה וצעקה על אמא שלו: ,תסתלקי מהארץ הזאת, אנחנו לא צריכים פה מחב־לים!' למזלי, החבר'ה שלי לא נבהלים. הם אומרים לי: ,תעזבי אותה, היא משו־געת.'

„היא אומרת שאני זונה!" „אני לומדת בתיכון י"ח, ובלימודים אני בסדר. רק שאין לי איפה להתרכז ואיפה להכין שיעורים. לפני שאני יוצאת מהבית אני ילדה רגילה. כשאני חוזרת, היא צורחת עלי. אני מוכרחה לספר לה כל דבר. אני מנסה להיות איתה טובה. היא, לעומת זאת, לא עושה שום דבר. אז אני משתדלת להיות כמה שפחות בבית, כמה שפחות להיות איתה. אני חוזרת הביתה הרוגה. רוצה לישון, והיא מתנפלת עלי בצעקות.

„כשהייתי קטנה, אהבתי אותה. אני לא יודעת מה קרה לה. חברים אומרים לה שאני יפה, והיא אומרת שאני מכוערת. כשאומרים לה שאני טובה, היא אומרת שאני זונה. ואני צריכה לסבול את השיג־עונות שלה. היא הולכת אחרי לכל מקום, רוצה שאני אהיה כל הזמן איתה.

„שאלתי אותה מה היא רוצה ממני, אז היא ענתה: ,שתהיי בבית, ושהחברים שלך יהיו החברים שלי.' מזל שיש לי עדיין חברים, ושהם לא בורחים ממני. בגלה הפסקתי לרקוד, שרק לא יהיו פאשלות. אני רוצה לעזוב את הבית, רוצה ללכת

בת ניני בן־יעקב
„היא מקנאת בי!"

לפנימיה או לקיבוץ, אבל אני לא יכולה לעשות שום דבר. בכל מקום שאני פונה אליו אומרים לי שצריכים הסכמה של ההורים, והיא לעולם לא תסכים."

„זה ביני לבינה!". גברת בן־יעקב עצמה סירבה לשוחח עם כתבת העולם הזה, וטענה: „זה ביני לבין הבת שלי, אין לה אבא, יש לה רק אמא, ואמא שלה מספיק חזקה כדי שהבת שלה תעשה מה שהיא רוצה. היא ילדה קטנה, והיא צריכה לשמוע בקול האמא שלה."

כשנאמר לאם כי בתה טוענת שיש לה אב, צעקה: „אל תבלבלי לי את המוח! העסק הזה הוא ביני לבין הבת שלי, וזה לא עניין של אף אחד!"

מיכתבים לציפי

אני לא יודעת אם זה באשמת הדואר או באשמתכם, אבל לפעמים מגיעים אלי כמה מיכתבים בחזרה ביגלל שיבושים בכתובות. וחבל. אם כבר אני מפרסמת מיכתב והוא גם מעורר אצל מישהו תשוב מת"לב וזוכה בתשובה, חבל היא תלך לאיבוד.

אז אנא, ציינו את כתובותיכם בבירור — גם על המיכתבים ולא רק על המעטפות. ול־(5/9) ו(6/16) הודעה אישית: חל שיבוש בכתובותיכם. שגרו אותן אלי שנית ותקבלו את הדואר הממתין לכם.

* * *

המאור השביעי

(1/18) מוכן להתערב שאני גבר. וכל כך למה? מפני שבאחד המיכתבים שהתפרסמו במדור זה הוא מצא אותי אומרת „אני לא יודע מה סיפרו לי...“ ועל סמך זה הוא קובע כבר: „בטוחני שאין זו טעותו של הבחור הזאצער, בלא הוראתך, לצורך הגיון לשלוח רמזים על זהותך הביולוגית. בכל אופן השיקול להופיע כציפי הוכיח את עצמו ובטוחני שזהו אחד המדורים הנקראים ביותר בעיתון. קל יותר להשתפך בפני ציפי מאשר בפני מוישה או רפי. אך קורה, שהגבר שבך מתעורר ודורש הפגנת נוכחות.“

שיהא כך. לעצם העניין הוא מתפלא עלי שאני מבקשת שיכתבו אלי מיכתבים לא משעממים, מלאי הבעה ורגש. „גם אני רוצה מיכתב־פרס,“ הוא כותב, „זה יעזור לי?“ — אתה רואה שלא.

על עצמו הוא לא מרבה בפרטים. לעומת זאת, הוא מספר, הוא מחפש את המאור השביעי. וכדי שלא נשאל אותו חלילה בסארקזם מה הם ששת מאורותיו האחרים, הוא מפרט אותם כסידרם:

1. אהבת ה' ותורתו (אינני דתי). 2. אהבת המולדת (אינני גוש־אמוניסניק). 3. אהבת האדם (אינני שמאלני). 4. אהבת הורים ואחים. 5. אהבת הקריאה. 6. אהבת הנח"ל.

מכאן צריך להבין מה הוא המאור השביעי החסר לו. ורק שהמאור הזה לא יהיה חלילה אוהב ריקודים סלוניים וחיי בר. הוא — רחוק מזה.

* * *

משוואה בשני נעלמים

„אני אומנם סטודנטית למתימטיקה אבל יכולה להציע לו הרבה יותר מאשר פיתרון משוואות בשני נעלמים...“ כותבת (2/18) בכתב שכל גרפולוג מתחיל היה מנחש שהוא שייך למישהי שהיא סמל הסדנטיות והסדר.

„הייתי רוצה שיהיה רציני, עם ראש על הכתפיים, המחפש תוכן ואינו מתרשם רק מדברים חיצוניים. שיהיה בשנות העשרים ולא עם רגל אחת בחוץ, כי אני רק עם אצבע בפנים. הוא יכול להיות ביישן, וסגור או חברה'מן — פשוט משום שעוד לא החלטתי מה עדיף ומשום שבי משמשות שתי התכונות בעירבוביה.“

עד כאן זה הלך לא רע, אבל בהמשך היא מתחילה להישמע כמו סטודנטית לספרות דווקא: „אומרים עלי שאני חמודה — למה הם מתכוונים? זאת אני משאירה למי שירצה לגלות לבד.“

חביבל'ה, זה לא מתאים לאחת מהמדעים המדוייקים. כן, כתבת לי שאת רגישה, אבל תודי שלפחות זה מגיע לך.

* * *

מתחום המושב

מסתבר שאני לא יחידה המתרגזת מסיגנונם של כמה מהמיכתבים המתפרסמים במדור זה. (3/18) שותף לצרתי וזו כבר חצי נחמה.

„נמאס לי מהתצטבעות ומהלשון החלקה בהם נוקטים בני מיני־הזכרים. מרגיז לראות ולקרוא מישפטים כמו „רצוני בבת שאהבת טבע ולעשות חיים.“ אולי יסבירו לי הנ"ל: אם ברצונם לעשות חיים אז מדוע הם לא מסתפקים בכך וחייבים להוסיף את אהבת הטבע. או אותו בחור מקווה, ש(4/18) וכל הדומות לה, ידעו שאני כן נוהגת.

„אני בת 45. התגרשתי לפני כארבע שנים והתחלתי, עם ילדי, לנסות לבנות לנו חיים חדשים. ואם זאת היתה תקופה לא קלה, היא לפחות החזירה אלי את שלוות נפשי שאבדה לי בשנות נישואי.

„אבל מה? הילדים גדלו והלכו לצבא. קודם הבן, ולפני כמה חודשים הבת. ופתאום יש לי הרבה יותר זמן פנוי למחשבות ולחשבון הנפש. אני אומנם עובדת, ומאוד אוהבת את העבודה שלי, אבל אני רואה עכשיו שאולי היתה זו שגיאה להסתגר כפי שפחות או יותר עשיתי בארבע השנים האחרונות בהן העדפתי לשבת בבית או לבלות בחברת ידידים מצומצמת מאוד.

„נכון, יש מספיק גברים המעוניינים בבילוי, ב'גיוון' קל מחיי הבית השיגרתיים שלהם. ממש מדהים כמה מבין ידידינו המשותפים והוותיקים (הבעלים, כמובן) מבקשים ל'עודד' אותי ודואגים לי, מבחינה בריאותית ופסיכולוגית'. אבל אני איני יכולה לשנות את עורי. אני לא אוהבת הרפתקאות מסוג זה. אגב, אני לא יפה במיוחד, אבל בעלת הופעה בהחלט מתקבלת על הדעת.

„אז מה אני רוצה, בעצם? נדמה לי שאני רוצה להכיר גבר, אדם בעל שיעור־קומה, אשר ירצה להיות ידיד, חבר אמיתי, מוכן לעזור, לייעץ, להבין. והחשוב מכל — לא ירצה להתחתן. אולי קיים באיזה שהוא מקום בארץ גבר כזה, אשר יתאים מבחינת הגיל, האופי, העמדה ואולי גם הוא מחפש חברה עמה 'יצא' שפה משותפת.“

„האם תסכימי לעזור לי למצוא איש כזה?“ היא שואלת.

ואם לא בשביל זה אני קיימת, אז בשביל מה?!

* * *

תפריט ושמו אהבה

בן 20 וחצי, 178 ס"מ, די רזה, ביישן ואוהב בדידות, זקוק עכשיו באופן דחוף למישהי שתיתן לו עידוד. (6/18) הוא בחור עם בעיות, כפי שהבנתי, שנוצרו אצלו בעת השירות־הצבאי. עכשיו, כשהשירות כבר מאחוריו, הוא מנסה להתמודד עם הבעיות שלו. נראה לו שהוא ייטיב להתגבר עליהן בעזרתה של מישהי „ש־תדע להכין לי את התפריט ששמו אהבה.“

לדעתו דרך ההכנה פשוטה ביותר: 100 גרם הסתכלות, 300 גרם הבנה, 250 גרם ידידות ו־700 גרם סבלנות. מעט קנאה לקישוט, מעט ויכוחים והרבה ויתורים. אבל אם זה היה באמת כל כך פשוט, הרי אפשר היה לקנות את זה מוכן.

הטבחית שהוא מחפש צריכה להשתייך לשנתונים שבין 19—17. הוא גר באשקלון, כך שאם היא תהיה מהסביבה, הדואר ביניהם ירוץ יותר מהר.

* * *

מן המיצר

משהו באמת מיוחד ויוצא־דופן הוא מיכתבה של (7/18). אני יושבת בשקט ולא מתערבת.

„אני בחורה נכה, כבת 25. נחמדה מאוד, חברותית ומעוניינת לבנות לי עתיד. אני רוצה לחיות את חיי באופן עצמאי. דרי־שותי לגבי גבר הן: שיהיה נכה קל, נחמד ואלגנטי. רצוי שיהיה בעל־רכב, אבל אם לא — אז לא.

„ציפי'לה, הייתי מעוניינת שתדעי את מצבי הנורא. אני בת למישפחה מרובת־ילדים. גדלתי בצורה איומה. אף פעם לא אהבו אותי בבית ותמיד התאכזרו אלי. אני פשוט לא מסוגלת יותר. משפחתי אינה יכולה להבין אותי. כל דבר שנעשה על ידי נחשב בעיניהם כלא־מוסרי. כשאני יוצאת עם חברות או חברים, ואפילו עם סתם גבר שאולי אוכל להצליח עמו, הם חושבים אותי למופקרת.

„עד עתה יצאתי עם בחורים בריאים בילבד. כעת אני מעוניינת להכיר בחור שיהיה נכה גם הוא על מנת שיהיה לי כבעל ואני לו אשה מסורה.

„למרות נכותי אני עצמאית. אני עובדת למחייתי ובעלת אינטליגנציה. והעיקר: אני רציניה ביותר. אני מקווה שסנייתי זו אלייך תשים קץ לסבלי.“

* * *

בסיגנון מיושן

סטודנט בן 23 בסכנין, תפס פתאום אומץ והחליט לכתוב אלי. אז הוא מקבל את המיספר (8/18). נאה, 170 ס"מ ו„אשכנזי“ — הוא מבקש להדגיש למי שזה משנה לה. הוא אוהב מה שכל הסטודנטים אוהבים: לבלות, לטייל ונערות. חיפשתי גם את הלימודים בין הדברים שהוא אוהב ולא מצאתי. מובן מאליו שהבחורה שהוא מחפש צריכה להיות רציניה, אבל לעומת זאת רצוי שתהיה „בעלת סיגנון קצת מיושן“. למי שלא יודעת למה הוא מתכוון, הוא הוסיף פירוש: נאה, עקרת־בית טובה, בעלת־השכלה ו„שאינה מתעצלת לנסוע באוטובוסים.“

הוא רוצה שתצרפי תמונה. אולי כדי להאמין שיש עוד אחת שמוכנה לנסוע באוטובוסים, ואולי זו ביכלל, עבודת־הגמר שלו.

* * *

מטרה רציניה

פינת החייל. (9/18) הוא חייל, „לא חתיך במיוחד, אבל גוזיי, מיחידה קרבית, המעוניין בידידות אינטימית עם נערה או אשה למטרה רציניה.“

ומישהו מוכרח יהיה פעם לגלות לי מה הם „המטרות הרציניות“ האלה שכל החיילים מבקשים אותן. למה אני תמיד חושדת שמאחורי הביטוי „מטרה רצינית“ מסתתר ניסיון לגייס מרגלות?!

* * *

מיכתבים לפירסום במדור זה יש לשלוח לפי הכתובת: **מיכתבים לציפי**, ת.ד. 136, תל־אביב. מיכתבים למכותבים במדור זה יש לשלוח במעטפה כפולה. על המעטפה החיצונית לרשום את הכתובת הנ"ל ועל המעטפה הפנימית — מבוילת בבול של 45 אגורות — יש לרשום את מיספרו הסידורי של המכותב בילבד.

מיכתב פרס

מעדן משובח לקשוח הרך

לפי נייר המיכתבים עליו כתבה את מיכתבה התפתיתי כבר לחשוב שהולכת להיות לנו איזו אצילה במישפחה. היה שם איזה סמל מישפחתי וכמה כוכבים, עד שהסתבר לי שזה בסך הכל נייר המיכתבים של „גראנד הוטל דה מלטה“ ברחוב רישלייה בפריס. לעשות רושם, יעאני. אבל זה היה מיותר. המיכתב של (5/18) מספיק מרשים.

„אחת! שתיים! שלוש! (לנשום אוויר) ו:

„שלום לכל הזאבים למינים (וצ'או גם לאריות שבחבורה). לא! שלא תטעו חלילה. איני כיפה־אדומה מצוייה. פשוט אחת עם אמביציה ומרץ לצאת מהשיגרה ולהיכנס לשפע של מעשי־שיגעון וטירוף, רחמנא ליצלן. וגם הדרך חזו — של מילות־תכלת (או כל עט אחר) על דפים עם פרח אדום בצד שמאל יפה, לא?

„שלא תחשבו שלפניכם עומדת משוררת לעתיד. זו בסך הכל חיילת שלא מסתדר לה שם, בעלת 19 שנות חיים אביביות, שגמרה לפני שבוע פרשת אהבה לוטה ושהיה ללב הצעיר שלה קצת מר ועצוב.

„אבל חוץ מהצבא, מכניסה הכל לארון, ופורצת־שועטת לעבר החיים היפים, והשקיעות, ותקליטים ברזילאיים או דרום־אמריקאיים (משהו משגע!) ושיחות ארוכות לתוך הלילה, וסתם התרגעות עם שמיכה על הדשא וגם ים, וכינרת, ושירי רחל ועוד המון דברים של רגע.

„ועם 165 הס"מ שלי, ועיניים חומות, שיער חום־שטני, לחיים סמוקות ואף סולד עם נמשים — מצליחה לשאת בכל.

„אם כן, מחכה למילות תשובה ממך, בהיר העיניים (חובה! שיגעון פרטי) והלא מזוקן, בן 24—21 ובעל גובה של 178 ס"מ והלאה (אבל יש לעשות הפסקה באיזה מקום) שיכול לתבל את עצמו במיסתוריות, קשיחות רכה (חשוב) במקוריות ובהמון חן של צבר. תזכה במעדן משובח.“

ותגידו רק שהיא לא עושה לכם תיאבון.

* * *

מיכתב־פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בשי: חבילת תמרוקים ומוצרי־יופי מתוצרת חברת **הדס** בשווי של 200 ל"י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

המספר על בדידותו. אם אתה כה בודד, מדוע אתה חושב שדווקא בחורה יפה תצילך מבדידותך?

„נראה לי שכל המילים האלה נועדו לחפות על רצונם בידידה שיוכלו לבלות איתה כראוי ולקיים עמה 'יחסי־מין. אז מה הבושה לומר זאת בלי הצטעצעותז אני אהיה כנה. אני מבקש בחורה נאה ובעלת גוף טוב, שתהיה גם אחת שניתן לדבר עמה, כלומר משכילה. שאוהבת לעשות חיים משוגעים ושנוכל גם לקיים 'יחסי־מין מהנים ושלמים. היא צריכה להיות בגילים שבין 18—ו־22.“

הוא עצמו מושבניק, המשרת בצבע־הקבע כקציו ועומד להשתחרר בקרוב. גובהו מטר ושמונים ועל מישקלו הוא מוכן רק להעיד: „סביר.“ ואני מקווה רק שהוא לא יכביד עלייך.

* * *

רחוק מ„המעודדים“

היא לא ידעה אם אני נוהגת לפרסם מיכתבים מסוג זה במיכתבים. עכשיו, אני

ציפורי הלילה נודדות צפונה

מי שתמה על ה„נפקדות" הכמעט קבועה של ה„אנשים היפים" ממועדוני הלילה והפיאנו בארים למיניהם של תל־אביב רבתי, אינו צריך להתפך לשרלוק הולמס בכדי לפתור את החידה. פשוט צריך להצפין 5 ק"מ מהכרך הגדול ולבצע נחיתה רכה במלון הקאונטרי־קלוב, כי כאן בפינת חמד לילית, מקננות להן לאחרונה „ציפורי הלילה" התל־אביביות שמסתבר כי מצאו להן סוף־סוף סיגנון בידור חדש באווירה שקטה ותרבותית או אם תרצו, בידור עם שקט נפש.

נראה לנו כי סוד ההצלחה של „אולמקה" פיאנו באר נעוץ לא במעט במנהלו חסימפטי דינמי של המקום מר יקי ברוש.

יקי הוא בסך הכל בן 30, אבל עם נסיון .....

הוא עושה כאן עבודת נמלים הראוייה בהחלט להערצה. הוא מוזג, מערבב, מארח, מגיש, מזיע, אבל מחייך בנועם ועם הרבה תקווה בעיניים. ברגע של אתנחתא אנו „סוחטים" ממנו כי ב„רקורד" העשיר שלו נרשמו חצלחות בניהול דיסקוטקים סוערים, מועדוני־לילה בעלי שם, ואירועי בידור — בקיצור איש שחיי הלילה בדמו, מקצוען המרגיש לאן נושבת הרוח. יקי הסיק (ובהצלחה) שהקהל דורש משהו שונה, והמשהו השונה הוא פשוט „חזרה אל הרומנטיקה" — זוגות מחפשים לחיות את שעות הלילה המוקדמות וגם הקטנות במקום בו אפשר לבלות בנעימים (פשוטו כמשמעו) בשקט וללא הפרעות ולכן מוצע כאן לשוחרי המקום מכלול של הנאות מצטברות המתרכזות בכמה נקודות: וקודם כל ישיבה נוחה בכסאות מרופדים, בחן נעים לשקוע. פינות רומנטיות מהן אפשר לראות ולא לחיראות. מיבחר משקאות מגוון להפליא. חטיפים פיקנטיים מהם קשה שלא לטעום...

אך מעל לכל המוסיקה וכדאי לבוא לכאן ולו רק בכדי לשמוע את יוסי דרום (אחד מהזמרים הטובים ביותר שלנו — לדעתי) המנעים כאן בקולו הרך ממיטב להיטיהם הקלאסיים של נט קינג קול, סינטרה רי צ'ארלס ועוד, כשהוא עובר בקלילות מסגנון לסגנון בליווי גיטרה עליה הוא פורט ביד אמונה.

עם קצת מזל אפשר להתחכך ולנשום גם אבק כוכבים ולפגוש כאן את „חמאורות הגדולים" של עולם הזמר והבידור שלנו הפוקדים את המקום לאחרונה ומוצאים כאן פינת סתר הרחק מן ההמון הסוער... ציפורי הלילה נודדות צפונה אל אולמקה פיאנו באר.

מה אתם/ן עדיין לא בדרך?

המישטרה הולידה וילה

(המשך מעמוד 35)

בכתב־התביעה שהגיש סלפיטי, הוא טען כי פרנק שילם על חשבון העבודה את התשלומים הבאים בלבד: 11,500 לירות במזומנים; חומרים, ובהם שלוש טונות הברזל שאותן לקח פרנק ממטה־המישטרה, בערך של 10,000 לירות.

בתביעה מתגלה עבירה נוספת שביצע תת־ניצב פרנק בתיותו עדיין לובש־מדים: הוא נתן לסלפיטי המחאה על־סך 2500 לירות, אשר לא כובדה על־ידי הבנק וחזרה. בכתב־ההגנה שלו מודה פרנק בעניין ההמחאה, אך טוען כי הוא שהורה לבנק שלא לכבד אותה. אין ספק כי פרנק, כמו כל אזרח ואיש־מישטרה אחר, יודע כי דינה של המחאה ש„נסגרה" הוא כדין המחאה חסרת־כיסוי, וכי זוהי עבירה פלילית שדינה עונש־מאסר. אולם המישטרה לא פעלה נגד פרנק גם בעניין זה.

כתב־התביעה האזרחי מגלה עבירה חמורה נוספת של פרנק על חוקי המדינה, בעת שעדיין שירת במישטרה. בית־המישפט הוציא צו־להפסקת־הבנייה באתר שבו נבנתה הוילה של פרנק. צו מיספר 3387/70 הורה לפרנק, או לכל מי שעובד שם מטעמו, להפסיק את הבנייה הבלתי־חוקית באתר. פרנק הורה לסלפיטי להמשיך בבנייה למרות פסק־הדין, וסלפיטי, מתוך שלא העלה בדעתו כי קצין־מישטרה בכיר פועל ביודעין בניגוד לצו חוקי, המשיך את הבנייה. הוא היה משוכנע כי פרנק כבר סידר את העניין החוקי הזה.

מפ"ק רוזוליו
מסקנות חמורות

אנשי־מישטרה מעל לחוק

עד שחיתות „קלה" לכאורה של פרנק התגלתה בכתב־התביעה שהגיש סלפיטי. התברר, לפי כתב־התביעה, כי פרנק הציב אנשי־מישטרה לפקח על העבודה בווילה הפרטית שלו, כשהוא מנצל לשם כך את דרגתו במישטרה.

ועדת־החקירה המישטרתית לא מצאה כל מקום להוצאת מסקנות אישיות כנגד פרנק. לדיברי דובר־המישטרה, סגן־ניצב שמואל צחי, הוועדה לא מונתה כדי להוציא מסקנות אישיות, אלא כדי לברר אם פרנק ניצל חומרים השייכים למישטרה לצורך בניית הווילה הפרטית שלו, או אם ניצל רכב מישטרתי לשם העברת חומרי־הבנייה ששאל או השאיל.

בתקופה שבה סיימה הוועדה את חקירתה נכנס לתפקידו מפכ"ל המישטרה רב־ניצב שאול רוזוליו. רוזוליו הוציא, בעיקבות המיקרה, הוראות מחמירות ביותר לגבי עניינים מסוג זה, על מנת שלא יישנו מיקרים של שאילת והשאלת חומרי־בנייה מן הגוף הציבורי לאנשים פרטיים.

אין ספק כי אילו היה כל אזרח אחר, ולא קצין־מישטרה בכיר, עובר עבירות אלה, הוא היה נעצר ומובא לבית־מישפט כשהמישטרה דואגת להעניק לכך פירסום רעשני ביותר לכך.

אבל המישטרה, כמו הגילדות בימי־הביניים, דואגת תמיד לחברים שלה־עצמה. אפילו אם אותם חברים מעמידים עצמם מעל לאותו חוק על אכיפתו הם מופקדים.

קולנוע

במאים
חלילו של ברגמן

אינגמר ברגמן אינו אוהב את צלילי הרשויות הממשלתיות. זוהי עובדה שאין עליה עוררין. שהוא אוהב מוסיקה, גם זו עובדה שאין ספק לגביה. לא רק משום שבאחת הפעמים הרבות שבהן ניישא, הוא בחר לעצמו פסנתרנית לאשה (קבי לארטי, המנגנת בפסקול הסרט זעקות ולחישות מאזורקה של שופן), אלא משום שרבים מסרטיו מכילים, בצורה זו או אחרת, יצירות הקרובות לליבו.

למשל: סקארלטי בעין השטן; לוויטה לצ'לו של באך במבעד לזכוכית האפלה; וארייאציות גולדברג של באך בשתיקה; בליל יצירות, חלקן דימיוניות, באודות כל הנשים שגיבורו מסיקאי; הצגת־בורבות של חליל הקסם בשעת הזאבים; שוב גיבורים שהם מוסיקאים, המדברים על באך בהבושה אם כי אינם יכולים להשמיע אותו, וכן הלאה.

ואם לקחת בחשבון שברגמן הוא גם במאי תיאטרון ואופרה המכריז מזה זמן רב כי מכל הסיפורות של המוסיקה הבימתית הוא מעדיף את ואגנר וחליל הקסם של מוצארט, הרי כל הרמזים הללו יכלו להוביל אך־ורק לכיוון אחד: שילוב מלא של ברגמן עם המוסיקה האהובה עליו, ועם הקולנוע שהוא שפת־הבימוי העיקרית שלו.

להישמע ולהיראות כראוי. ואם מוסיקה, אז חזרה לחליל הקסם שבו מצא, כאמור, הקבלה לדמויותיו בסרט קודם. כאן נכנסת לתמונה הטלוויזיה השוודית, שלה חייב עולם ומלואו תודה על שהעמידה לרשות ברגמן את צוות השחקנים זמרים שהוא ברר בקפידה (להבדיל מבימת האופרה, התעקש ברגמן הפעם על כך שזמריו צריכים גם להיראות כפי שדורשים תפקידיהם, ולא רק לשיר בתאם), היא לא פצתה פה במשך החזרות הארוכות שנערכו במהלך חודשים רבים, הקימה עבורו העתק מדוייק של אולם האופרה המפורסם בגרוטינגהולם, וכל זה כדי להכין לקהל השוודי מטעם מייוחד במינו לליל חג־המולד של שנת 1975.

המאמץ השתלם, מעל ומעבר לכל ספק. והוכחה לכך: שוודיה היתה, לפי־שעה, הארץ היחידה שראתה את חליל הקסם על מסך הקטן. מפיצי הסרטים בכל שאר ארצות העולם התנפלו על הסרט כמוצאי שלל רב, קנו אותו עבור בתי־קולנוע, וראה זה פלא, זכו אפילו בברכה במיפעלם. זאת, למרות שברגמן אינו עושה כל פשרות: האופרה כולה מצולמת כפי שהיא מועלית על הבמה, על כל המוסכמות וכל המיגבלות של בימת התיאטרון. על כתיבת האופרה עצמה מהלכות אגדות רבות ומשונות (מוצארט לא זכה כלל לראותה מועלית בחייו), וערכה הדרמאתי הוטל בספק רב מאז נכתבה ועד היום. הדיעה הכללית היא שהבדותה של התמלילן שיקאנדר מתאימה בקושי לסיפורי־ילדים, והדרך היחידה שנמצאה כדי להתייחס בכל־זאת בכבוד אל התוכן, היא לקבל את הסברה שכל העניין אינו אלא מיבצע־תעמולה למיסדר הבוגים־החופשיים ולרעיונות ההומניסטיים שלו.

הנכד האמיתי של הסיפור. הסיפור על הנסיך טאמינו, שנשלח על־ידי מלכת־הלילה להציל את בתה היפהפייה פאמינה מידי אביה הרשע סאראסטרו, שחטף אותה מחיק האם האוהבת, מתקף על ראשו במערכה השנייה, כאשר מסתבר שסאראסטרו הוא בעצם הכוהן הגדול של עולם נאור הדוגל באהבה, בטוהר־הנפש ובזכות המחשבה, ואילו מלכת־הלילה שואפת־הנקם וצמאת־הדם היא הנבל האמיתי של הסיפור. טאמינו ופאמינה יינשאו זה לזה, אחרי שיעברו את המבחנים שמעמיד לפניהם סאראסטרו, ומוכיחים את יכולתם לעמוד בפני כוחות הרשע. וכמותם גם פאפאגנו, איש־חצי־פורים שהתלווה לנסיך במסעותיו ופאפאגנה, בת־הזוג שהמציא לו סאראסטרו, הזוכים גם הם בארוך, לא בזכות התבונה או הכוח הפנימי הנתון להם, אלא מכוח תמימותם הטהורה.

אגדה נוספת „פו הדוב". בעיני ברגמן, חליל הקסם הוא מעין אגדה נוספת פו הדוב, משל לילדים, שבעצם פשטותו צריך לדבר אל לב כל שיכבות העם, כל הגזעים וכל הדתות, ושליחותו פשוטה להפליא: „האהבה האמיתית בין שני אנשים היא תחילת התבונה," אומר סאראסטרו, הכוהן הגדול, במישפט היחידי שהוסיף ברגמן לתמליל המקורי, כדי להבהיר את משמעותו עוד יותר.

מימד אגדת הילדים המובנת לכל, בולט בסרט למן הרגע הראשון. על רקע הפתיחה מצלם ברגמן את הקהל שעומד לצפות בהצגה, בתוך אולם־האופרה, וקהל זה הוא אוסף של פרצופים מכל העולם, מכל הגילים ומכל הסוגים האפשריים, קלסתרים המתחלפים זה בזה (האימרה שהפנים הם השתקפות הנפש מתאמתת בסירטי ברגמן באופן מייוחד), כאשר פני נערה בהירת־שיער, תמימה וזכה להפליא, חוזרים מדי פעם בפעם כגושא מוביל למה שמצפה באופרה עצמה.

מיפיצות וטאמינו ב„חליל הקסם"
רק האהבה תצילנו

לכל אורך ההצגה עוקב ברגמן אחר תגובות הנערה הצעירה, וכל מי שאוהב כל־כך לקרב את ברגמן אל סליניי, יכול אולי לומר שאין זו אלא הנערה שבסוף החיים המתוקים, זו שהחיים טרם השחיתו, אשר מתבוננת — כפי שברגמן היה רוצה שכולם יתבוננו — במעשה־ידיהם של שיקאנדר ומוצארט.

אגדת הילדים נמשכת עם הרמת המסך.

טאמינו ופאפאגנו, עם השליחות החייכניות

אהבה אמיתית היא תחילת התבונה

מיפלצות חביבות מרקדות סביב שאמינו הנפחד כאילו בעובי היער, ודראקון אחד נקטל על־ידי שליחות חייכניות של מל־כת־הלילה, באורח המבדר והפחות־מפחיד שאפשר להעלות בכלל על הדעת. וקודם שהן מפגישות את הנסיך עם מלכת־הלי־לה, זו שנחשבה לפני 180 שנה כסמל העריצות בעיני אלה שהתייחסו לאופרה זו כאל קונטרס מהפכני, אינן שוכחות השליחות גם לפלרטט מעט עם טאמינו הנאה.

הפנינה האמיתית של הפרט. אשר לפאפאגנו, איש־הציפורים התמים, המ־שקר קצת, המתגשא קצת אבל הכל מתוך שובבות ילדותית, הוא אולי הפנינה הא־מיתית של הסרט. הן משום שהאקאן האגארד הוא זמר ושחקן מעולה, הן משום שפאפאגנו הוא הדמות האנושית ביותר באופרה זו של סמלים והטפות־מוסר. פא־פאגנו מפחד, פאפאגנו חושק, פאפאגנו רוצה בת־זוג כמוהו, ואת כל תחושותיו הללו הוא מביע בדרך פשוטה וטיבעית ביותר.

אולי זה סימן של בגרות, ואולי זו תו־צאה של הגטייה אשר כונתה על־ידי ה־וולפגאנג אמאדאוס מוצארט. אבל מי שאוזנו ושיכלו פתוחים לקלוט חוויות חדשות, גם אם אינו מתמצא במוסיקה, יתקשה למצוא דרך טובה יותר להתוודע אליה (ברגמן השתוקק שהכל יבינו מה מתרחש, עד־כדי־כך שהעדיף כי זמרינו ישירו בשוודית, ולא בגרמנית המקובלת, מאחר שכאמור, זו צריכה היתה להיות, במקור, תוכנית מרכזית בטלוויזיה בחג־המולד אשתקד.

חגיגה לאוהבי־המוסיקה. בסך־הכל, מי שאינו אוהב אופרה יתקשה לש־בת משך שעתיים ועשרים דקות ולחזות בסרט, משום שברגמן יודע כי גיבורו הראשי של המיבצע כולו הוא בכל־זאת

כמאי אינגמר ברגמן

משוודיה באהבה

שבועון ניוזוויק, אחרי ראיון עם ברגמן כ„רצונו, עם חלוף השנים, להדגיש יותר את המימד הבידורי" (מישפט שברגמן טוען כי הובן שלא־כהלכה. כוונתו, לדב־ריו, היתה שעם חלוף השנים הוא מרגיש צורך גובר להשתמש בשפה הנחירה לכל, ולא לבדר את הכל). אבל עובדה היא שאותו פאפאגנו חמוד מחליק הקסם שי־מש בשעת הזאבים סמל מאקאברי ומ־איים. ואילו האופרה כולה היתה סימן מבשר־רעות, כאשר גיבורי הסרט דאז, כגיבורי מוצארט, נקרעו בין הטוב והרע, האור והחושך; אבל שלא כטאמינו ופא־מינה, הלכו לאיבוד בתוך המבוך הנפשי של עצמם.

אופרה לפשוטי־העם. בחליל הקסם נראה כאילו ברגמן התעלה מעל למבוך זה. או שמא אינו רוצה לשוב אל אותה אפלולית מטאפיזית שהפחידה רבים כל־כך מפני סרטיו. כאן הכל ברור, מודגש היטב ונהיר לכל. בכל פעם שהמסך מורד על הבמה, נוטלים השחקנים קר־טונים שעליהם כתוב הטכסט בהבלטה, למען יראו ויבינו הכל, ילדים ומבוגרים גם יחד, למה הכוונה.

„האופרה נכתבה עבור פשוטי העם, וכך צריך להגיש אותה," טוען ברגמן, אשר שיחזר את התיאטרון העתיק בסרט. מ־שום שלדבריו, יש בטכסט ובמוסיקה של שיקאנדר ומוצארט הוראות מדוייקות לג־בי גודל הבמה וצורת התיפאורה. „כל מי שמאזין היטב, יכול לספור את שיב־עת הצעדים שצועד טאמינו בדרך מצד אחד של הבמה לצידה השני, כדי להיכנס להיכל התבונה," ממשיך ברגמן.

בוז'ולד ובלמונדו: למטה, למטה

בלמונדו בבפית

השובב (בן־יהודה, צרפת) — הזוכרים את מלך ליום אחד של פיליפ דה־ברוקה, יגידו: איכה נפלת, פיליפ... הזוכרים את בלמונדו מהרפתקות בריו יאמ־רו: איכה חזדקנת, בלמונדו... האוהבים את ז'נבייב בוז'ולד מאן של אלף הימים, יצטערו על השחקנית הקנדית הזעירה והמקסימה המתבזבזת כאן בתפקיד של פסיכולוגית מפוק־פקת, המפתיעה רק בעשר הדקות האחרונות של הסרט.

הרעיון המרכזי לא היה רע כל־כך, כלל ועיקר. טיפוס המעמיד פנים באופן פרטי לפני כל אחד ממכריו, נואף עם כולן, מחליף כובעים, תירוצים, שפמים, חוטמים, או־תות־כבוד ואפילו עיוותי קולות, מחליט שכדי להיות מאו־שר אין־סופית צריך פשוט לשקר עד להודעה חדשה. עוב־דה. ידידו, הטרגיקון הניצחי, הוא טיפוס חולני וסובל, חיוור ותמיד זקוק לטיפות אנטי־אלרגיות.

ובכן, על בלמונדו השקרן המאושר מלבישים פסיכולו־גית קטנה, בעלת ניסיון גדול מדי, כך מסתבר, וחסוף מוסרי ביותר: הקונץ איננו אם צריך לרמות או לא; חקונץ הוא מי הרמאי הממולח ביותר. ממוסר־ההשכל הזה יוצא דה־ברוקה הפעם כבד־תנועה, ולמרות שניחן בחוש־עיתוי וברעיונות נחמדים (דוגמת המעבר ממסיבת־החשק של הצוענים הספרדיים לתמונת הפסיון של אל־גרקו), הוא צולע בצעדים כבדים וכושלים על מסילת עלילה שאינה בריאה במקורה.

ויטינג, רוני ובת־אדם: שדוף!

סיפור־אהבה נושענם

איש רחל (אורלי, תל־אביב, יש־ראל) — זאת אמורה להיות הגיר־סה החילונית לסיפור על יעקוב ובעיקר קורותיו באוהלי לבן. בעיקרון אין זה פסול, אם כי הוצאת המרכיב המיסטי מתוך הסיפור נוטלת ממנו את זכות־הקיום שלו.

מה שנותר הוא סיפור על בן שבט פראי שקונה במיר־מח את בכורת אחיו, נמלט מפני נקמתו, פוגש שבטים פראיים אחרים בדרך לבית דודו, וכאשר הוא מגיע שמה מרמים אותו ומעבידים אותו במשך 14 שנים, עד שהוא זוכה באשה שאהב. כל זה, תוך הדגשת פולחנים עתיקים, הזכרה חוזרת ונשנית של האלים הנפוצים אז (עשתורת עו־בדת כאן קשה במיוחד), התעלמות מוחלטת מן הערך חפסיכולוגי או המיסטי של המעשה, ואי־התחשבות מוח־לטת במימד הזמן והשינויים הפיסיים הכרוכים בו.

צרתו עם הסרט של משה מיזרחי היא שהוא כל־כך משעמם, שדוף וחסר־עניין, ודמויותיו כל־כך חד־מימדיות, עד שגישתו מרוקנת מכל תוכן. אם אומנם כזה היה הסיפור על יעקוב ורחל, אין להבין כיצד הצליח להשתמר במשך כל הדורות, וחדר לתודעתם של כל־כך הרבה מיליונים של אנשים. גם אילו צריך היה כל זה להיות גירסה מיזרח־תי־כונית של דאפניס וכלואה, הרי אין בה כל טעם.

המהפכה הסיפרותית שלא היתה

ילדי־התפנוקים של ארץ־ישראל־העובדת כגיבורים סיפרותיים ✶

„למות - אבל בעד מה?" ✶ מה כתב ניסים אלוני בסוף תש"ח ✶

מה אמר קורצווייל על ס. יזהר ואברהם שלונסקי על הכנענים?

א. הפוליטרוקים

קורא הסיפרות הישראלית תוהה ומנסה להבין את הריקנות, העוטפת את היבול הסיפרותי הדל של „סופרי דור הפלמ"ח" כמו חנוך ברטוב (של מי אתה, ילד ?, הבדאין), אהרון מגד (על עצים ואבנים, העטלף), חיים גורי (הספר המשוגע), נתן שחם (הלוך ושוב, עד המלך), משה שמיר (הטרילוגיה רחוק מפנינים). יבול דל זה מעלה את השאלה, כיצד דור שלם של סופרים, המצוי בגיל שיא־הבשלות, אין לו מה לומר, ונשאלת השאלה, כיצד קרה שדור־סופרים, למרות מאמציו הבלתי־נילאים לתאר את המציאויות המשתנות שבארץ, מפיק יצירות הנעדרות מגע למציאות שעליה עוגבים מחבריהן.

הפיתרון לשאלות אלה מצוי במהלכי מילחמת תש"ח, והסיחרור הסיפרותי אשר גאה בעיקבותיה, כאשר „סופרי דור הפלמ"ח" הציפו את השוק, הרעב ליצירה ישראלית חדשה ורעננה, ברומנים, בסיפורים ובמחזות שמגמתם האחת היתה לטפל באורח „חיובי" וחד־צדדי בפרופיל הבעיות החברתיות־פוליטיות שנבעו ממילחמת־תש"ח. דומה שעצם הצגת מאזנם של סופרים אלה, כיום, מעלה את שאלת אי־ערכיותה של יצירתם: ברטוב (החשבון והנפש, שש כנפיים לאחד), מגד (רוח ימים, ישראל חברים), מוסינזון (בערבות הנגב, הדרך לירימון), גורי (עד עלות השחר), שחם (תמיד אנחנו, קרא לי סיומקה), שמיר (במו־ידיו, הוא הלך בשדות, כי עירום אתה, קילומטר 56, תחת השמש).

הגורם לפירסום יצירות אלה נעוץ בכך, שמרבית „סופרי דור הפלמ"ח" שימשו במהלך מילחמת־השיחרור כפוליטרוקים (קרי: קומיסארים־לתרבות) ביחידה שכונתה „מחנ"ר" (מחלקת תרבות), והם בילו את המילחמה במאמץ־מילחמתי לרימום המוראל. מן הסתם, עיסוקם הקרבי הזה הוא שהביא אותם להציג את מילחמת בני־דורם בראייה חד־צדדית רצופה דמויות גטולות־נשמה, ובתיאורים המכילים תערובת צפופה של יצרים מופשטים, הנקטעים בהסברים אידיאולוגיים זולים.

כך ניבנה נידבך סיפרותי במלט של מלל „אידיאולוגי־חיובי", הנשמע מפיהן של דמויות חד־מימדיות, המשחקות את תפקידי הגיבורים בחוסר־כנות משווע. הם יצרו סיפרות אשר בה נעגים בנים לצו אבות, והולכים ליהרג בלא היסוס כלשהו, עם מטר של אבק־כוכבים אידיאולוגי הנפלט מפי ההולכים למוות.

סיפרות זו של „סופרי דור הפלמ"ח" היא בדותה, כזב ורמייה, ההופכת תיאור מעוות של דור, שסופריו מתאמצים ליישרו בהתאם לצו שהוכתב להם על־ידי מזכירי המיפלגה.

ב. הכזב הסיפרותי של תש"ח

מי שטורח כיום לקרוא את מטר יצירות־הסיפרות שפורסמו אחרי מילחמת תש"ח, יתקשה לעכל את העיוורית המאולצת של גיבוריה, את סיבכי האידיאולוגיה שלהם, ואת פתלתולי־המצפון הממלאים סיפרות זו. הקורא הלא־סנטימנטלי, שאינו נזקק לנוסטאלגיה באגורות שחוקות, יגיע במהרה למסקנה שסיפרות „סופרי דור הפלמ"ח" נכשלה כישלון חרוץ בתיאורה של חווייית תש"ח.

ספרים וסיפורים כמו: הוא הלך בשדות (שמיר), עד עלות השחר (גורי), שיבעה מוקשים (שחם) ואחרים, נראים כיצירות התלויות באירועים חיצוניים, ובצרכים פוליטיים־חברתיים מוגדרים של קו רעיוני, אשר מוגשים בסיגנון הריאליזם־הסוציאליסטי הסובייטי (אנשי פאנפילוב של בק, הסערה של ארנבורג ואחרים). בולט ביצירות אלה גם תהליך יפוייה המלאכותי של התמונה החברתית הקודרת, תוך התעלמות מכוונת מתחושות־האמת של לוחמי תש"ח ומיכלול הערכים של ארץ־ישראל־העובדת, שכבר אז היה נתון בתהליך מתקדם של הסתאבות.

המילחמה עצמה מתוארת ביצירות הללו באופן בלתי־אמין, ומוצגת כמו היתה קומזיץ ארוך, אשר ממנו היו הגיבורים־הסיפרותיים האלה יוצאים מדי פעם לקרב. כדי להמחיש לקורא בן־זמננו כיצד נעשה חייפוי של חוויות־מילחמה, ניתן לערוך תרגיל־השוואתי של שני קיטעי־פרוזה, שפורסמו ביום־העצמאות כ"ז בידיעות אחרונות.

הקטע הראשון הינו סיפור מאת אהרון מגד, בעל הכותרת במידבר, אשר דן במילחמת יום־הכיפורים במונחים סיפרותיים־חינוכיים של תש"ח, תוך מגמה בולטת לריכוך הלם־המחדל. הקטע השני הוא רפורטאז'ה מאת העיתונאי אילן כפיר, על קרבות החוות־הסיניות, והוא סיפרותי יותר, ומשכנע עשרת־מונים מכל כוונותיו ומגמותיו הסיפרותיות־חינוכיות של מגד.

מודל זה משמש דוגמה למכניזם המלאכותי של סיפרות מילחמת תש"ח, כפי שעיצ־בוהו „סופרי דור־הפלמ"ח". הסיטואציה מונחת על מישור אידיאולוגי, והלשון היא רבת ביטויי־עגה מאולצים (שהזמן שחק את ערכם), תוך הצגת חוזרת ונשנית של הפלמ"חניק המחפש את המחר, כאילו שהיה לו אתמול — או היום — משלו.

דמות הגיבור הזה מעוררת רחמים, היות שאת האתמול וההיום התאימו לפלמ"חניק, גזרו אותם עבורו ופיטמו אותו בהם. הוא היה ילד־התפנוקים של ארץ־ישראל־העובדת, ולא פלא הוא שסופריו מציגים אותו כטיפוס קשה־הבעה, המזדווג עם בנות ההכשרה שלו במתבנים ברגשות מוגבלים. אותו גיבור סיפרותי עמוס שביעות־רצון שמנונית מעצמו, ופורע את סבך בלוריתו לעברו של הקורא.

אב־הטיפס של לוחם תש"ח, כפי שהוא משתקף במרבית יצירות „סופרי דור־הפלמ"ח" (להוציא ס. יזהר), הוא דמות באנאלית, המתפעלת בהתמדה מחוויות תפלות, מתעלמת בהיתממות משאלות לאומיות הרות־גורל. זאת, שעה שהסופר, יוצרו של הגולם הזה, מנתח — בפיו של אותו לוחם סינתטי — את המאמרים האחרונים של מאיר יערי, שבנקין, שלונסקי או ז'דאנוב, ולקראת הסוף שואל תמיד אותו גולם את שאלת־התם שלו: מדוע פירקו את הפלמ"ח?

ג. הסזון כפצע לאומי

נהוג לבחון סיפרות גם מבחינת הנושאים שהיא אינה עוסקת בהם. אצל „סופרי דור־הפלמ"ח" המחתרת אינה קיימת כלל (מילבד יגאל מוסינזון, בסיפרו דרך גבר, שראה אור שנים אחדות אחרי המילחמה, וסיפרו עורר שערורייה בארץ־ישראל־העובדת). אם יש מחתרת ביצירות אלה, היא מסתכמת בליל־הגשרים, הראדאר ושרונה. מחתרת אחרת לא היתה.

הקורא הישראלי, החפץ לקרוא על מחתרת, נאלץ להיזקק לצחוק הגורל של ואיאן, לפנינים ואפר של יז'י אנדז'יבסקי ולשיחת־העיר של זיגפריד לנץ. אין לו לקורא בנמצא תיאורי־מחתרת בסיפרות הישראלית.

ייתכן שהסיבה המונעת את תיאור המחתרות בארץ נעוצה באות־הקיין של הסזון (הסגרת אנשי הלח"י והאצ"ל לידי הבריטים), בו הוקיע הפלמ"ח את עצמו. מה־גם שמדובר בכמה דמויות־מובילות בין „סופרי דור־הפלמ"ח", שידיהן אינן נקיות מכל רבב. סופרים שהפכו אחרי פרוץ־המדינה מצפון־מיקצועי של החברה הישראלית והעם היהודי. אין סיפרות־אמת של דור תש"ח בלי „סזון" ומחתרת, וסיפרות „סופרי דור־הפלמ"ח" אינה טהורה היא וחד־צדדית.

ד. הגיבור „החיובי" כפלאקט

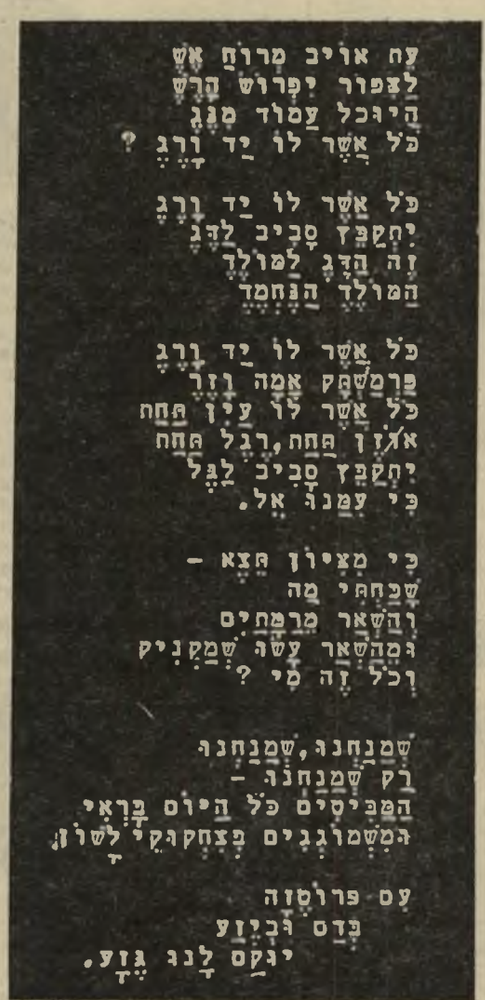
במרבית היצירות מוצגת דמות הצבר כשטוחה וסנטי־מנטלית, עמוסה מילמולי־הבל אודות פולחן־הגעורים ורימום הגבריות. כל אותו מיתוס צברי מושתת על הנחת־יסוד סיפרותית, של דמות קוצנית מבחוץ אך מתוקה בקירבה — דמות שסופרים כיגאל מוסינזון, נתן שחם, משה שמיר וחיים גורי פעלו רבות לרימומה.

מבקר בודד, שתקף פעמים רבות את אי־אמינותה־הסיפרותית של דמות קוצנית מתקתקה זו, היה הפרופסור ברוך קורצווייל, ומפליא היה לראות דווקא את ס. יזהר (אשר דמויות גיבוריו אינן שטוחות, קשות־הבעה, קוצניות ומתקתקות) יוצא במאמר־הגנה שפורסם בהארץ (1950), בזכות ה„צבר" של נתן שחם.

כתב יזהר: **„...יפי־הנפש, המבקשים להצפין את יפי־נפשם ומבכרים להתראות ככעלי קרניים מושחזות ולא ככעלי עיניים יפות..."** אלא שאין בכוח לשון הצטדקות זו להושיע את גיבורי יצירות אלה מהרדידות וחוסר־התוכן של עצמם, וגם לא להסוות את האירוניה בכך שגיבורי הוא הלך בשדות נראים, כעבור 30 שנה, כסאטירה נוקבת על דור — סאטירה שאין הדור ראוי לה, וודאי שלא זו היתה כוונתו הסיפרותית של משה שמיר.

סיפרות „סופרי דור־הפלמ"ח" היתה מחלקה במיבנה־על תעמולתי שעיצב השקפת־עולם של דור. משום כך, סופרים אלה מעודם לא ציינו ביצירה כלשהי משלהם את פעילותו של אורד („הידיד") וינגייט, כהגנת עורק־נפש חיוני של האימפריאליזם הבריטי, ולאו־דווקא כ„מושיע היהודים". כאמור, מטרתה של סיפרות זו היתה להציג, במתכונת סיפרותית, קו פוליטי.

לדוגמה ניתן ליטול את „לילי־שרונה", אשר בעיקבותיו היה צורך לזורות מעט שינאת־בריטים במחנות־הפלמ"ח, ולכן פירסם אז משה שמיר סיפור מגמתי בשם לילי־שרונה, שבו כתב: **„...ארורים האנגלים, ארורים, כלכים בני־זונות, ארורים, עד דם לפצח אתכם — זונות, מה עשיתם לנו, מה אתם עושים לנו תמיד — אני שונא שונא אתכם עד השד יודע מתי..."** (מעניין אם בשנים

עמוס קינן: „מרש על רגל אחד"

שבהן כיהן שמיר כשליח־עלייה של הסוכנות־היהודית בלונדון, נקט לשון סיפרותית דומה כלפי מארחיו הבריטיים).

כך צמח ענק סיפרותי בלתי־אפקטיבי בפרספקטיבת הזמן, כשהוא נטול מתח אנושי או אמינות מינימלית, על־פני מישורי המציאות והמוות של מילחמת תש"ח. ובעיקבות ענק זה, החל תהליך סוציולוגי אשר בו הפכו סופרים צעירים, בני 20 עד 25 — באמצעות שופרות־פירסום ממלכתיים למחצה והוצאות־הספרים הקיבוציות — בעלי פוזה לאומית, אשר הזקינה אותם ואת יצירתם בדור שלם, והביאה אותם כיום, בשנות החמישים לחייהם, לדרגה של התבטלות סיפרותית מוחלטת.

ה. „הגיע הזמן לאסוף את עצמות האמת"

מילחמה, ותהא הצודקת ביותר עלי־אדמות, מזעזעת נשמות ויוצרת סיפרות. גם מילחמת תש"ח גידלה כישרונות־סיפרותיים בשדות־הקרב שלה. אלא שכל עמדות הסיפרות והתרבות היו תפוסות ומאוכלסות באותם פוליטרוקים, אשר נהגו בסיפרות־המילחמה כמו היתה נחלתם הפרטית.

ב־1949 פירסם ניסים אלוני רשימה בשבועון אשמורת, והרשימה דנה באווירה התרבותית של אותם ימים: „...**ועל כך יש להודות לכל אותם כתבנים. כי הדפוס הריהו דבר נראה למדי. לכל היותר יכול אתה לקרוע את העיתון כחמת־זעם, ואולם המחבר נשאר חבוי בצד, ואינך יודע עליו דבר זולת שמו, ואף זה אינו תמיד אמיתי. ואולם יודע אתה אי־נבון, כי אותו אדם שהתיז דיו כזה על הנייר, לא היה מעולם בקרב... דגי־רקק אילה שטים באין־מפריע בגיגיות הדוחות, שהשבועונים והעיתונים מואילים להקציב...**"

במצב עגום זה, של הצפת העיתונים והשבועונים למיניהם ביצירות־מטעם, נותרה לפני אלה ששבו משדות־הקרב עם מועקה, כתובת אחת שהיתה פתוחה לפניהם. כתובת זו היתה שני משוררים אוטריים למדי, יונתן רטוש ואהרון אמיר, שניסו באמצע שנות הארבעים להקים תנועת־נפל פוליטית בשם „הוועד לגיבוש הנוער העיברי" (כנענים). שני משוררים אלה סיפקו ליוצרים צעירים, ששבו משדות־הקרב של תש"ח, במה שמעליה יוכלו לפרסם את יצירותיהם. היה זה כתב־העת אל"ף. ומטבע דחייתם של מרבית משתתפיו הצעירים את מיסגרותיה של המדינה החדשה, הם אימצו חלק ממיגזר הרעיונות הכנעניים, שלהם הטיפו רטוש ואמיר.

בחוברת הראשונה של אל"ף התפרסם מאמר פרוגרמאטי מאת יעקב אשמן, תחת הכותרת: למות, אבל — בעד מה? מאמר שבכל סיפרות או תרבות אחרת היה מפרנס חוקרי־סיפרות רבים ומהווה נקודת־זינוק למהפיכה־סיפרותית.

אשמן פתח את משאו כך: „**הגיע הזמן לאסוף את עצמות האמת... האלים עצבים. הם אומרים שעדיין מוקדם לראות את האמת. עוד הדם חם. עוד הזכוכים מוצצים את הקברים... הכישרונות הצעירים שלנו כותבים בשמה, הם מותחים קשתות, מטיילים בערבות, מפזמנים, משרשרים שיר־ים. אך אי דאגה. איש מהם אינו מעז להסתכל בחייל עצמו... הפחד הזה, האימה של היהתם־בדד. אותה ואת תוצאותיה לא תמצא בסיפרות ובאמנות. זה אסור. אימה זו — יאמר האומר — פרי האינסטינקט השפיר, האנובי, שיצר־קיום־הפרט היא, ואין לעשות ממנה אידיאולוגיה. אבל שעת האימה מתמשכת וחולפת. היא תמיא את כל רווחי־הזמן שבין המילחמה שעברה, והמילחמה הקרובה, זו שתבוא... שימו לב, היום, לא שנים... יש לנו סיפרות־מילחמה כביכול. מדי חודש בחודשו ספר מילחמתי. לתיאבון! מדי חודש בחודשו מחזה מילחמתי. לתי־אבון!... הילד הגדול והטיפש שגימגם סיאנג, עסוק באוננויות סיפרותי יגחם לבדו כדי ערבים...**"

הקטעים הנ"ל יצגניים לעושר המאניפסטי של יעקב אשמן, אשר חש את הזיוף שבסיפרי „דור הפלמ"ח". אשמן ייצג בחרונו את התפרצות הסיפרות האמיתית של דור תש"ח, שהיתה ספונטאנית, ולא אותה סיפרות־מטעם שנכפתה על הדור כולו. התפרצות־עגש זו לא באה לידי ייצוג הוגן או הולם בעיתונות הימים ההם. גם לא בצרורות־הספרים שנפלטו ממכונות־הדפוס של הוצאות־הספרים הקיבוציות הקיבוץ־המאוחד וסיפרית פועלים, אחרי תום מילחמת תש"ח. כך נוצר מצב לא־הוגן, שבו נקבר חזרם הסיפרותי המשמעותי יותר שלאחר המילחמה בגיליונות הישנים של כתב־העת אל"ף, ורובו אלמוני ובלתי־ידוע עד היום.

ו. הקרב על מיבצר ווילאמס

הניסיון הסיפרותי המאלף ביותר של התמודדות בנושא חוויית המילחמה של יליד־הארץ, נעשה על־ידי סופר אלמוני עד עצם היום הזה. איתן נותב (שם־עט של שרגא גפני) מציג בסיפורו הקרב על מיבצר ויליאמס את מילחמת תש"ח, כהמשכה של מיתולוגיית־ילדים על המערב־הפרוע. מצד אחד ניצבים להם האינדיאנים, ומולם חיל־הפרשים האמריקאי. טיבעי שבמיסגרת סיפורית שכזו, הפלמ"ח ולוחמיו הינם „הגיבורים־החיוביים", המגיעים תמיד ברגע האחרון ומצילים את המצב.

סיפורו זה של נותב/גפני מאלף מבחינת עומק חדירתו לעולם החוויות של לוחם תש"ח, ומבחינת בניית מירקם עולמו וריקעו התרבותי. דמותו של הגיבור (דניאל) כל־כך טיבעית, עד שהיא מתארת את חוויית דור־הלוחמים יותר מכל סיפרות־הפוליטרוקים כולה גם־יחד. בקרב על מיבצר ויליאמס קיים עירבוב־תחומים בין הווה לעבר ובין חיים למוות, בין ערכים לאומיים והתבטלות של פרט, כאשר הלוחם מוצג כפרט, המוטרד מזיכרונות־הילדות שלו ומן החוויה הלאומית שהוא עובר במילחמה:

„...**לאחר חודשי המילחמה הארוכים, ההתקפות והנסיגות, החפיגזות והצליפות, אין הוא יכול לזכור מצב מסוכן יותר מאשר היה אז, כאשר האינדיאנים אזרו עוז ותקפו את המיבצר מכל עבר. הקריאות התמוהות והוא מצא את עצמו פנים־אל־פנים מול צבי בן ששת. המניף עליו רומח דאלוורי, בעוד אקדחו ריק מכל פקק. הוא עמד אז על סף המוות, ובאותו רגע חש בכל יישותו את היאוש התחומי של אדם אשר נחרצה עליו כלייה.**

„**היכנע!**' **דרש ממנו צביקה.**

„**לא!**' **ענה בגאווה.**

„**הרומח ירד.**

„**ואם לחכה נשאר בחיים, והריהו ניצב כאן, מאחרי הסלע, הרי למעשה נפל אז בגבורה על משמרתו, ועוד קרקפתו תלוי עד עצם היום הזה ימזכרת על מוט ה,ויגוואם' של צביקה הקטן...**"

והסיפור מסתיים כך: „...**תותחים קרובים הרעימו בחופזה באפך השמאלי. פגזים שטו באוויר. התפוצצויות. הקשר שלידו אמר, ,העניין חתיכה, כשחם מריעים ומצווחים כערת קומנצ'ים פראית.**

„**מסורת ימי הקרבות של מיבצר ויליאמס נמשכת.**"

בסיפור אחר של נותב/גפני, ושמו השבח לאלוהים, ואשר גם הוא פורסם באחד מגיליונות אל"ף, הוא הצליח ליצור אנאטומיה מציאותית של מילחמה כתופעה אקלימית הקרבה בהדרגה, תוך הצגת מיגוון־התחלופות שלה. זהו סיפור הצטיידותה של המילחמה בעיני כפריים ערביים, כאשר רעמיה קרבים לכפרם. המחבר מתאר את תהליך התפוררותו של הכפר, התמוטטותו, כיבושו, בריחת תושביו, והכל בעוצמה סיפרותית אשר אף סופר פלסטיני אחד טרם עלה בידו לתארים כך, עד כה. נותב/גפני

שער „העולם הזה" בשבוע הקמת המדינה

הוא כישרון שעל הסיפרות העיברית להצטער על אובדנו, ולחוציא מתהום השיכחה את סיפוריו, בהם עלה בידו להציג את מילחמת תש"ח בלא כחל־ושרק.

ז. ריקנות בלב הנותרים בחיים

ברשימת המחברים האלמוניים שפירסמו מיצירותיהם בגיליונות אל"ף, כמו איתן נותב, יריב עיטם, יוסף ועדיה ואחרים, מצויים כמה שברבות השנים הצליחו ליצור לתם מעמד בסיפרות הישראלית: בנימין תמוז, יורם קניוק ועמוס קינן. סיפוריו הראשונים של קינן נתפרסמו באל"ף, והם מעין ביוגראפיה־קולקטיבית, המתארת מקרוב את אותם ששבו משדות־הקרב, ולמרות זאת איבדו את מגעם עם החיים.

תחושת אין־אונים זו, האופיינית לתקופה שלאחר־מילחמות, וגילוייה בסיפרות־העיברית זעום, בולטת בסיפורו של קינן אחיו הגדול: „...**כל החיות יצאו לפני במחוז־עיוועים. הושיטו זרועות עיוורות, מגששות, אין ישע. והחזה יעדה, יירד, וינוע ויתפתל בעווית. וקצף יז ודם זב ואין עיניים. והפנים יהיו כואבים. כאב אטום, ועצוב. והראש ייסוב על צירו, בפעורת אין תוחלת, אין פשר... ואני אלך לי עם משה, עם אחי הגדול ונלך ונלך, ולא נגיע אף פעם. אף פעם לא נגיע...**"

במקביל לסיפורים בז'אנר ריאליסטי נטול־איפור זה שפורסם באל"ף, יצאו לאור עוד כמה ספרים אמינים על מילחמת תש"ח, שזכו במיקלחת צוננת ובגינויים רבים מטעמו של המימסד־הסיפרותי ה,חיובי', ששלט בכיפה בימים ההם.

ח. התפרקות מנטל ההיסטוריה

מייד עם פירסום חוברת אל"ף הראשונה, כינס המשורר הממ"מי אברהם שלונסקי את תלמידיו, ואמר להם: „**על תגיבו על העיתון הזה, לא בעט ולא כפה. כל המתווכח עם חללו עושה להם מחלכים ופירסומת. ואדרבא, אם שתוק תשתקו, אז אולי ייכרת השרץ הזה חטמא כחרפ־עין.**"

עד היום לא ברור, אם מילחמת־חורמה זו של שלונסקי מקורה בקינאת־משוררים שקינא ביונתן רטוש ואהרון אמיר, או בסלידתו המארכסיסטית־סטאליניסטית מהרעיונות הכנעניים של יונתן רטוש ואהרון אמיר, או מתיאורי הריאליזם שבהם הוצגה מילחמת תש"ח על־ידי אותם סופרים צעירים שלא נימנו עם תלמידיו.

אלא שעצת שלונסקי הופרה, וכעבור זמן נפתח צידי־מכשפות פרוע בעיתונות הישראלית לסוגיה, וזה נעשה בסיגנון: „...**סכנתם של תהליכי התנוונות רוחנית חמורים, ביחוד בשעה שחנוער שלנו נתון במצב נפשי של ,התפרקות' לאחר המאמץ הגדול שעמד בו תקופה ארוכה, מאמץ שהגיע לשיאו במילחמת־השיחרור...**" (מתוך מאמר בכותרת ניצני פאשיזם גיזעני בישראל מאת ת.נן, עיתון הדור 8.2.1950). נראה כי חיידק האמת הסיפרותית של מילחמת תש"ח ניגע גם את מיקדשי הריאליזם־הסוציאליסטי של מפ"ם, וכך ערכה המיפלגה את „כינוס מעברות", ובו הילקה דוד כנעני (לנוגה עץ הרקב), הז'דאנוב המקומי של אותם ימים, על מגמות מסוכנות של סופרי ארץ־ישראל־העובדת הצעירים, והזהירם מפני סכנות הכנעניות.

בינות למעגלי הביקורת והארס בלט מאמרו הביקורתי, אך העניני, של פרופסור ברוך קורצווייל, אשר הבוז שרחש לנעשה בסיפרות הישראלית היה גלוי ומשמעותי. קורצווייל, במאמרו על העיברים הצעירים (בסיפרו סיפורתנו החדשה — המשך או מהפכה?) הציג את אנשי אל"ף ככישרוניים וכנים יותר מאשר היוצרים שהצמיחה מילחמת תש"ח. הוא גם ציין שהם מייצגים מגמה „אנטי־ייעודית" בסיפרות העיברית. קורצווייל הרחיק־לכת במאמרו וטען, באחת מהערותיו, כי גם כתיבתו של ס. יזהר היא כתיבה בעלת משמעויות כנעניות, ומשום כך שייך אותה ליצר ההתפרקות מן הנטל ההיסטורי הכבד של ההיסטוריה היהודית.

רחל מרחלת על כל העולם

פיזמון על סתם אשה

בתוכניתה החדשה של רביעיית בנות מועדון התיאטרון, משובץ שיר פרי־עטו של **חתולי**, המספר על בחורה בשם יעל מטלון, שעושה לבוסים שלה בעבודה טוב על הנשמה, שעובדת מיד אל יד ובקיצור, בחורה פעילה לעניין. הפיזמון מתובל בכל מיני רמזים גסים ושקופים, עד שכל מי שהשם יעל מטלון

שמואל בונים (עם שוזה חן)
בתום־לב

הזכיר לו מישהי מפורסמת מאד הנושאת אותו שם עצמו, ממש הסמיק.

כי **יעל מטלון** שאני מכירה, היא אשה מכובדת המשמשת בתפקיד מנהלת מכון־היצוא, נשואה ל**אליעזר מטלון**, מי שהיה הנספח המיסחרי של ישראל באוסטרליה, ובכלל אשה שהשיר הזה והיא אפילו לא מתקרבים זה לזה.

ככה רץ השיר הזה בכמה הצגות־הרצה, עד שהשבוע באו אנשים אל במאי התוכנית, **שמואל בונים**, ואל בעל המועדון **יצחק קרישזון** ושאלו אותם איך זה שהם משמיעים שיר כזה, על יעל מטלון?

כאשר שמעה יעל על העניין, היא צחקה, כי זה מצחיק (בהתחלה), אבל אחרי זה היא התרגזה, כי זה מרגיז (בהמשך), וחברותיה הטובות אפילו סיפרו לי שהיא מתכוונת להתייעץ עם עורך־דין.

בינתיים החליטו מפיקי התוכנית לתקדים תרופה למכה, וכבר מהשבוע האחרון הם מיהרו להחליף את שם גיבורת הפיזמון, מיעל מטלון לרחל זחלון.

„לא ידעתי בכלל, שיש אשה שקוראים לה בדיוק יעל מטלון!" אמר לי בונים.

„כששאלתי את חתולי, אם הוא התכוון למישהי מסויימת, הוא אמר לי שחיבר את הפיזמון בתום־לב, בלי כל ידיעה מוקדמת. סתם בחרנו שם. לא היתה שום כוונה לאשה מסויימת, וכל דימיון היה אך מיקרי בילבד." קידה. אבל לפעמים חבל שקורה.

אהבה סילונית

מה אפשר לעשות, שהשבוע אני מוצפת בפרשיות רומנטיות בקו אווירי. והסיפור הבא כל־כך משעשע, שאני משאירה אותו בעילום־שם. כי אם אגלה את השמות, אז בכלל לא תאמינו שעוד קיימים אנשים כאלה.

גיבורי הדראמה הנ"ל הם שוב המעופפים שבחבורה. גם אנשים יפים, וגם אנשים טסים, מה שעושה אותם עוד יותר יפים, אם זה בכלל אפשרי.

זה ש**מנהל** אחד של חברת־תעופה זרה בארץ, התאהב עד מעל לשערו, שורקה בו השיבה, ב**דיילת** חתיכה וצברית בת 25, דיינו. אבל לא זה הפרט המשעשע. את זה אני יכולה עוד להבין.

זה שהיתה לו וילה סופר־אכסקלוסיבית במעברת־יוקרה מחוץ לעיר, מילא, די דיינו.

שאני, וגם אתם, מבינים שבווילה האמורה היתה לו גם **אשה** מאד־מאד חוקית, וזאת בעצם נקודת־המוצא של העניין, אם לא נקודת־הסיום.

זה שהעניינים התפתחו שם לכדי רומן נוסח חוג־הסילון, שכלל ארוחות־סילון, טיסות־סילון משותפות, ופגישות־סילון, דיינו. וזה שהדיילת העליזה זכתה במכוניתּ־ספורט סילון במתנה, סטייל שנות הסילון, די דיינו ודיינו וגו'.

עד שהסתבר לבן־אדם שהוא הולך ליצור פה עימות לא נורמאלי בין האשה מיספר אחד לבין האשה מיספר שניים, וישמרנו האל מעימותים כאלה.

אז כדי שהכל יישאר ברוח טובה, הוא טרח להזמין את הדיילת לווילה המישפחתית שלו, בכל מהיריותם של ארבעת גלגליה, פר 200 קמ"ש, ולהכניסה בסוד תביסיליה של החוקית שלו. כדי שהיא תדע עוד משהו בחיים, חוץ מאשר לטוס ולנהוג.

בשלב זה הסתבר לו, שהוא איננו עדיין־הנפש היחידי במישפחה, ושגם אשתו מחוננת בנדיבות־לב, הבנה וסימפטיה, בדיוק כמוהו. כדי לא להכביד על העניינים, החליטה האשה להיות בסדר עד הסוף, השאירה לבעלה את הווילה שמחוץ־לעיר ונסעה לחו"ל.

אבל מה שמשך משגע פילים, זה שעדיין־נותּ־הנפש הגיעה לבסוף למימדים בלתי־צפויים. גם הבעל החליט שלא נעים לו, מאשתו ומהשכנים, באותו סדר. כל זמן שאשתו גרה איתם, מילא. אבל כשהיא הסתלקה, הוא ביקש להינתק מעל עברו, נפש גם הוא את הווילה האכסקלוסיבית לטובת דירה בעיר.

כך שבסופו של דבר, מי שנפגע כאן ביותר, היתה דווקא הווילה האומללה, שנותרה מיותמת. אין יושב בה. רחמנות, לא?

שיקוף רומן

יש לי סיפור, שההתחלה שלו היא מופת לקליטה עלייה, וסופו גם כן מופת, אבל די סטאנדארטי למה שקורה היום בין החבר'ה הצעירים בארץ, עולים חדשים או לא עולים חדשים.

ובכן, היתה זו התחלה באמת יפה ל־**גלינה** היפה, עולה חדשה מרוסיה, שנל־כדה ברישתו של גאנדי ג'וניור, הלא הוא **פלמ"ח זאבי**, בנו של האלוף (מיל.) המפורסם, שמהיום בו נפגשו ליבלבה שב אהבה לא־נורמלית ישר מהסרטים. במה־לכה של האהבה נכנסה גלינה הישר מן הסינה לשיפוט העולות החדשות אל לב־ליבה של אחת המישפחות המפורסמות בארץ.

מה אומר ומה אדבר, הזוג ניהל עד לפני זמן קצר רומן לוהט של פרידות לבקרים וחזרות לערבים, והשלפון השבור הזה נמשך כמה חודשים טובים, עד שגלי־גה הפכה שם ממש בת־בית ואורחת־קבע באירועים המישפחתיים לסוגיהם.

יתירה מואת, החברים של הזוג התנבאו שאו־טו־טו היא חותמת שם קבע בכלל, במטה־המישפחה הראשי, והיו להם סיבות טובות מאד לטעון זאת.

אולם הסתבר שהעניין לא הולך כל־כך חד וחלק כמו שניראה, ובוקר אחד החליטה גלינה לבצע תפנית דראסטית, ולשנות כמה מסלולים בחייה. זה התחיל בכך שהיא עזבה את עבודתה כטכנאית רנטגן בבית־החולים איכילוב, לטובת קורס־דיי־לות באל־על, כמיטב המסורת של קליקת החתיכות המצויות. ובאותו שוונג היא גם הודיעה על חיסול העניינים במישור הרו־מנטי.

מה שיש לפלמ"ח להגיד על העניין הזה אינני יודעת בדיוק, אבל תסכימו איתי שהוא, לפחות, השתדל להסביר פניו לעו־לה כמיטב יכולתו, ותרם בכך תרומה נוספת של המישפחה למדינה. ובבניין הארץ ננוחם.

השיטה הסינית פועלת

דעו לכם, שלעומת כל המיסעדות הסיניות שנפתחות אצלנו בוקר וערב, במין היסטריה מטורפת למזון סיני, הרי מן הצד השני, האופנה הסינית החדישה ביותר היא דווקא צידו של המטבע, יעני הרזייה נוסח סין.

למי שעדיין לא יודע, אז האופנה הדיאטטית החדשה אצל כל נשות ההיי־סוסייאטי, תהא זו אשר תהיה, היא הרזייה בעזרת טיפול במחטים. כן, כן, כל שומרות־המישקל הכרוניות, המחליפות ביניהן מתכוני־דיאטה בסוד ומפה־לאוזן, עוברות היום לשיגעון החדש, עם סיכון של חמישה אחוז שהטיפול לא יצליח. אבל תסכימו איתי שהסיכון לא גדול ביותר, לעומת הסיכוי שזה יעבוד.

מי שהעניין עבד עליה בצורה לא־נורמלית, היא דווקא העיתונאית **תמר אבידר**, המטיפה מאז־ומתמיד לנשיות שופעת על כל היבטיה ונגד אופנת הגיזרה השבריריות. אולם אחרי הכל, עדיין לא הזיק לאף אחד להוריד כמה גרמים מיותרים ובייחוד עכשיו, לפני תחילת עונת הרחצה.

אז בעזרת הטיפול הזה היא הצליחה להוריד שמונה קילו שלמים, תוך שיבעה שבועות בלבד. את הטיפול המייוחד הזה מבצע, אגב, רופא ישראלי צעיר מראשון־לציון, שלמד את השיטה בארצות־הברית. לפי אותה שיטה הוא תוקע מחטים זעירות ליד תנוך האוזן, בקצות מרכז־העצבים של תחושת־הרעב. המחטים האלה מדכאות את התיאבון, ובכל פעם שמרגישים צורך לאכול, פשוט משפשפים אותן קצת ומייד שוכחים מהרעב. מה צריך יותר מזה?

אבל אל תחשבו שהרופא הזה מוכן לעשות חסד עם כל אחת, בלי חשבון. כי הוא תוקע את המחטים שלו רק אם הוא משוכנע באמת, ומעל לכל ספק, שלפניו מיקרה מייוחד הראוי לטיפול.

המיקרה המייוחד של תמר הוא, שהיא כל הזמן מארחת ומתארחת ומבשלת וחיה במחתּ, אז מרוב עצבים היא גם זוללת, ובהתאם לכך היא גם מטפסת במישקל.

נו, טוב, בפני מיקרה כל־כך מייוחד וקשה, נשבר הדוקטור הצעיר והחליט שעליו לעזור לעיתונאית החברתית להוריד את הקילוגרמים שמהם היא כל־כך השתוקקה להיפטר. הוא ערך לה בדיקות כלליות, לחץ־דם ודופק־לב, וביצע בתנוכי־האוזניים שלה את ההשתלה למניעת ההשמנה. „אבל המחטים עצמן אינן גורמות להרזייה," ממהרת תמר להבהיר. „מה שחשוב זה הדיאטה. המחטים רק עוזרות לשמור על קור־רוח, כשהפיתוי הגסטרונומי גדול מדי." פשוט משפשפים אותן, והחשק לאכול נעלם כלא־היה.

עיתונאית נוספת, שהתנסתה אף היא בחווייה הסינית, היא **בלה אלמוג**. אלא שאצלה, בניגוד לתמר, זה לא עבד. היא הרימה ידיים, יממשיכה לסבול בעזרת כל מיני דיאטות קונוונציונאליות ולהתנחם בעובדה שעל מסך הטלוויזיה, בתוכנית זה הסוד שלי שבה היא משתתפת, היא נראית בסך־הכל לא־רע.

אבל רק כדי שלא תחשבו שעמיתתה, תמר, לא מתייסרת משמירת המזון, לידיעתכם, אחרי שהיא הורידה את שמונת הקילוגרמים ושלפו לה את המחטים, היא החליטה שזה הזמן המתאים ביותר לחגוג, ובסתר, בלי שאיש יראה, חיסלה צלחת ענקית של ספאגטי איטלקי רווי קאלוריות. על־מנת לפצות את עצמה על כל מה שנמנע ממנה בזמן הטיפול.

מה שהיא רק מקווה עכשיו זה שבעלה, **עמוס אטינגר**, יתרשם מהישגיה של רעייתו ויחליט גם הוא להסתובב שיבעה שבועות עם מחטים סיניות באוזניים ולהוריד את הכרס. אחרי הכל, צריך לשמור על איזון במישפחה, בעניין המישקל.

תמר אבידר
בתנוכי־האוזניים

אם את יפה ★ אם את צעירה ★ אם את אוהבת חוויות ★ אם את בעלת רוח ספורטיבית ★ אם את אוהבת לטייל בישראל★אם את רוצה לזכות בפרסים

את יכולה להשתתף בתחרות

מלכת המים 1976

בחסות „גולדסטאר"

ב־6 נשפים ענקיים שייערכו באילת, באר־שבע, חיפה, טבריה, אשקלון ותל־אביב וב־3 קרנבלים ייארח אותך „העולם הזה" בעזרתן האדיבה של החברות:

„עץ הזית" יצרני „אוליביה" • „אאוטדור גירל"

החברה הבריטית לקוסמטיקה • „גוטקס" - בגדי ים וחוף • „וולה"-יצרני תמרוקי שיער בישראל • חברת התעופה „ארקיע" • „תנובה" • אוטובוסי „טיולי הגליל"

• מלון „לרום" באילת • „החוף השקט" בטבריה

כרטיס־טיסה לאירופה וחזרה מתנה למלכה

הפקה: יצחק גיזרי

מועמדות המעוניינות להשתתף בתחרות מתבקשות להתקשר לקביעת ראיון למס. 221128 תל־אביב, כל יום בין השעות 10.00—14.00

אף קלוריה מיותרת!

מי אמר שמאלט משמין?
במאלט, המשקה הטבעי והמרווה, לא תמצאי אף קלוריה מיותרת
ולא תשלמי אף אגורה מיותרת.
מאלט הוא משקה דל קלוריות שמחירו נמוך מכל משקה קל אחר
והוא אף בריא מכל משקה קל אחר: אין בו צבע מאכל,
אין בו חומר משמר ואין בו כל תוספת מלאכותית.

שתו מאלט לרוויה:
המשקה היחיד היכול להתפאר במה שאין בו.

מאלט-משקה קל קלוריות

חשבץ בוהמי

עם כל הצרות, והפרוטקשן והמיסים והייחודיים, יש בעולמנו גם כמה אנשים שיש להם צרות טובות. כמו, למשל, **לאירנה רובינא.** הזמרת־שחקנית־דוגמנית, המשתמרת בחומרים טבעיים. לבעייה שלה היום אני קוראת צרה טובה.

הבחורה האלגנטית הזאת פשוט לא מצליחה להחליט ולארגן לה סדר־עדיפויות ועד היום היא מתלבטת בבעייה הניצחית: איש־בוהמה או איש־עסקים?

אילנה פוסחת על שתי הסעיפים כבר זמן רב. כבר בגיל צעיר מאד היא הספיקה להתחתן, באיטליה, עם בחור אמריקאי שלמד יחד איתה זימרה אופראית. כש־התגרשה ממנו, חזרה ארצה והכירה את **אורי זוהר,** הילד הרע של הבוהמה דאז וברוך השם גם היום. נישואין אלה הגיעו אל קיצם כעבור שנתיים. ואז בא תורו של איש־העסקים. אילנה ויתרה על האידיאלים ועל החיים הפרועים של התי־אטרון, ובעלה השלישי, **גוגו וייסמן** המנוח, היה איש־עסקים ישראלי, אותו הכירה בצרפת. היא נישאה לו ואף ילדה לו את בתם **מאיה,** שהיא כיום בת שש וממשיכה לשאת בגאווה את לפיד היופי המישפחתי המפורסם.

סופם של נישואין אלה היה טראגי. גוגו נפטר ממחלה ממארת. אבל אילנה, שהיא אשה חזקה ושאפתנית מאד, לא נשברה. כתום ימי האבל חזרה להופעותיה הרגילות, והודיעה לכולם ש„ההצגה חייבת להימשך", כמיטב מסורת הבוהמה.

כשנותרה לבדה, שוב צצה הבעייה ה־ניצחית. מה הפעם — איש־עסקים או איש־בוהמה? והפעם, זה היה לא־זה־ולא־זה, אלא **איש צבא־הקבע** בחיל־הים, גבר יפה־תואר וחתיך מבוקש, שאחריו התפתח רומן חדש עם איש־העסקים **אוברי קפלן,** מתווך מדרום־אפריקה.

אבל שלא תחשבו שהיא הגיעה אל ה־מנוחה והנחלה.

כעבור זמן קצר התבשרתי שאילנה נראית שוב בחברתו של בוהמיין בה„א־הידיעה, הרקדן **חיליק דור.** אחרי שהם הפגינו ברבים את אהבתם החדשה, למדתי לדעת, השבוע, שגם הרומן הזה לא החזיק זמן רב ואילנה עזבה את חיליק לטובת אהבתה הקודמת — איש־העסקים אוברי.

בינתיים חל שינוי נוסף בחייה. אילנה החליטה לעקור מדירתה שבתל־אביב, והיא עוברת להתגורר בווילה בפרבר כפר־שמריהו.

ואחרי התשבץ הזה, נסו להחליט בעצ־מכם לאן הנסייה שלה חזקה יותר.

רחל מדחלת על כל העולמים

הלביאה והשילוח

לביאה הן ויוסי שילוח
סיום עם אופציה

זוג מפורסם, מוכר וחביב בבוהמה, שמסתובב, חי, אוכל ונושם ביחד כבר חמש שנים רצופות, קם ושם קץ לרומן הארוך והיציב הזה בצורה יפה, ממש. תוך שמירה על יחסים טובים וכבוד הדדי, בלי רעש והאשמות הדדיות וכל הסיפורים הנדושים.

והם עשו את זה כל־כך בשקט, שאני בטוחה שאפילו החברים הכי קרובים של סוכנת־השחקנים הידועה **לביאה הן** ושל שחקן־הקולנוע הפופולארי **יוסי שילוח,** אינם יודעים שהרומן ביניהם הסתיים, כי כמו שאמרתי לכם מדובר פה באנשים מבוגרים שאכלו את השטויות של הסיומים הסנסציוניים עוד ב־48'.

שילוח ולביאה היו לאחרונה מעמודי־התווך של המסיבות החברתיות בעיר, ודאגו שיהיה תמיד שמח ובסטייל ובכלל. הם השלימו זה את זה גם בשטח הרומנטי, וגם בשטח המיקצועי. זה התחיל בהרמוניה מיקצועית ואישית לוחצת, מה עוד שיוסי רכש בית ערבי משגע ביפו העתיקה, ריהט אותו בסיגנון מזרחי והפכו מרכז הארועים החברתיים הכי־הכי בשנה האחרונה, וכל תל־אביבי הגון יכול להעיד על זה, כי לא היתה בעייה להכניס לבית הענק הזה את חצי תל־אביב.

יוסי, כרגיל, לא חדל להיות מוצף הצעות־עבודה, וסרט ישראלי בלי שילוח באמצע או בהתחלה או בסוף פשוט לא הולך. בקיצור, מרוב הצעות ירד שילוח לאילת, להסרטת המערבון ניקמת דם, ושם הגיע העניין להתחלת סופו.

רחוק מהעין, רחוק מהלב? אני באמת לא יודעת אם המישפט הזה תפס כאן. אבל לפחות בטיימינג זה יצא, ובימים אלה ממש הגיעה חגיגת חצי־העשור של הזוג ההרמוני לסיומה, כשיוסי שרוי בעיצומם של שיפוצים בביתו החדש שביפו והוא עומד להתגורר בו בגפו — בשלב זה, כמובן.

התחלה טובה לעונה

הנה לכם סיפור אהבה לא־נורמלי שמזכיר לי את הימים הטובים כשגברים ידעו לחזר כמו שצריך. והגבר שעשה זאת הפעם הוא **פיני אמיתי,** אחת מידיו הימניות של המיסעדן **רפי שאולי,** שירד לאילת לעבוד במיסעדה הסינית שלו, ושם — בין עבודה גסטרונומית לעבודה על חתיכות — נתקל אמיתי באגוזה קשה.

בתוך של רפי נלסון, הוא המקום שאליו מגיעות בראשיתו ובסופו של דבר כל החתיכות, נחתה לה פצצה בינלאומית בשם **בטי,** גרמנית משגעת, מצויידת בביקיני מסעיר שבכוחו לשגע כל דימיון גברי בריא, ובמשך שבוע שלם הטריפה שם את כל הזאבים, שיצאו מכליהם בניסיון לצודה בשיטות קונבנציונליות, אלא שזה פשוט לא הלך. פאקס. הבחורה היתה אדישה וקשוחה לחלוטין, מה שהעלה לכולם עוד יותר את הראש לדם, עד שכל זאבי־החוף החליטו שהם מתערבים על 10 אלפים לירות, וברי־מזל מביניהם, שיצליח לצוד את הפרח, יזכה בכסף.

אמיתי הנ"ל, הרגיל בכיבושים מהירים אצל בנות המין היפה, גמר בליבו שלא היתה ולא תהיה אחת כזו שהוא לא ישבור את ליבה. השאלה רק, איך יעשים את זה? ותראו איזה רעיון הוא הגה, ישר מהסרטים. שוב, אחרי הכל, אמיתי היה רס"ן בצנחנים והוא מכיר כמה שיטות לכיבוש־יעד. הבחור פשוט חיכה עד שה־ליידי תיכנס לחדרה בשעת־לילה מאוחרת. ואז, כשהוא היה כבר משוכנע מעבר לכל צל של ספק שהיא במיטתה, עלה אל חדרה ודפק בדלת. אתם ודאי מנחשים שהיא נשברה ופתחה. ובכן, צר לי לאכזב אתכם. היא פשוט אמרה לו, בשפה שאינה משת־מעת לשתי פנים, שמציידה הוא יכול להתחפף. זכעת אתם ודאי מנחשים שה־בחור התחפף. שוב, צר לי לאכזב אתכם. הרי אינכם מצפים מרס"ן מיל. שייטוש את המערכה כשהוא אר־טו־טו כבר כובש.

ואז הוא אמר לה, בשפה עוד יותר פשוטה, שאם היא לא פותחת לו את הדלת הוא ייאלץ לפרוץ אותה בכוח־הזרוע, פשוטו כמשמעו, למרות שהם מתאכסנים במלון מכובד כמו לרוס.

ולפני שהיא הספיקה להגיד חוליליו לומברטה, היא מצאה עצמה טול דלת פרוצה ומול אמיתי שלובי־הזרועות, שאמר לה באריסיות מופגנת משהו כמו: „מציד־י את יכולה להזמין מישטרה."

בהתחלה היא פחדה. נו, טוב, אפשר להבין אותה. אבל אחרי מיספר דקות

פיני אמיתי
חוצפה עד הסוף

נרגעה הנערה, ובמקום להזמין את המיש־טרה היא הזמינה קפה. מאותו לילה ואילך השניים לא נפרדו אפילו לרגע. ויותר מכך: הם נעלמו מהשטח.

כולם היו משוכנעים שאמיתי **ברח מ־**הארץ עם 20,000 הלירות שהיו ברשותו, שאיתן הסתובב בכיס, וזה בעצם לא היה רחוק מהמציאות. כי כדי לפצות אותה על חוצפתו הצברית, החליט אמיתי שהוא מראה לה את הארץ. אמר, ועשה לה סיור מודרך משארם א־שייך ועד רמת־הגולן, עד שהיא נאלצה לבסוף לחזור לגרמניה. כעבור שבוע בלבד אמיתי כבר היה אצלה, ליומיים בלבד, וחזר ארצה עם האות B גדולה מזהב שקיבל מבטי למזכרת. עמוס חוויות ומבסוט עד הגג הוא חזר אל החברים שלו באילת, וגולל בפניהם כל מה שעבר עליו בשבועיים ה־משגעים עם בטי, ואמר: נו, וכעת תנו לי את 10,000 הלירות שבהן זכיתי."

„נו, באמת," אמר לו אחד החבר'ה, „אל תהיה ילד. אחרי שבועיים כאלה מגיע לך 10,000 לירות? נפלנו על הראש?"

ביגאמיסט להלכה או למעשה

למי שעדיין לא יודע, אז השגריר האמיתי של ישראל בדרום־אפריקה הוא **פתחיה צ'צ'ינסקי,** המכונה פתחיה „גוד־טיים", שהוא אחד הבחורים הכי לארג'ים שאני מכירה בכלל. כל ישראלי המגיע לדרום־אפריקה דואג מראש להכין לו חדר בביתו של פתחיה, המכונה בית־המלון פתחיה, ושם תעמוד לרשותו הדירה הענקית, ובה שלוש משרתות ושני נהגים צמודים, העיקר שיקבל גוד־טיים און־דה־האוז. בין הזוכים בטיפולו בעיקר אנשי צוות־האוויר של אל־על — טייסים, דיילים ודיילות — שאוהבים להגיע

וונדי זפתחיה צ'צ'ינסקי
גירושין בלי סוף

אל הישראלי שהתעשר מעיסקי תאורה ושילוט, ולתפוס אצלו קצת אריסטוקרטיה.

וכך התחלפו אצלו המישמרות בזה אחר זה, עד שאחת הדיילות שנחתה שם, ישראלית העונה לשם **עופרה תמיר,** החליטה שכל־כך טוב לה שם, עד שהיא מתלבשת על פתחיה חזק חזק. והיא הצליחה אפילו לעשות את הלא־ייאומן, להביא את הרווק המבוקש שהיה עד אז נער־שעשועים פאר־אכסלאנס, אל מתחת לחופה.

לקח לפתחיה בדיוק חצי־שנה להחליט שעופרה היא אולי בחורה נחמדה אבל בהחלט לא בשבילו, והם נפרדו. אחרי שהיא קיבלה פיצוי הולם כמידת לארג'יותו של הבעל־לשעבר. השניים התגרשו לפי דת ישראל, אולם בהתאם לחוקי דרום־אפריקה הם חייבים להתגרש גם בגירושין אזרחיים, ואת זה עופרה לא מיהרה ביותר לסדר, לדבריו.

הקיצור, בכל פעם שהוא בא לארץ, הוא יצא עם כל החתיכות שהשתגעו להתארח בסוויטה שלו שבמלון פאל, והיו משוכנעות שהן לוכדות סוף־סוף את הרווק העשיר ברישתן. מה שהן לא ידעו היה, שפתחיה היה מאוהב כל אותה עת בבחורה מקסימה בשם **וונדי,** שגם היא לא ענייה, עד שבשבוע שעבר הוא שם לכולם את ההפתעה.

היות שעופרה לא רצתה לשחרר אותו בגירושין האזרחיים, הוא נחת פיתאום בארץ עם וונדי שלו, והתחתן איתה בנישואין דתיים כשרים. הרב **ישראל לאו** ערך לו את הקידושין, והרב־המתנדב **יאנוש** ערך לו במועדונו את המסיבה עם כל המי והמה שזכו אי־פעם בטיפולו המסור של פתחיה.

האוכל והוויסקי זרמו כשמפניה, והחתיכות זרמו בקילואים. היו שם מנהלי אל־על, טייסים ודיילות ויפים למהדרין.

עכשיו נותרה לפתחיה רק בעייה קטנה אחת.

כל מי שמכיר אותו יודע, שהוא בכלל לא היה מתנגד להיות ביגמיסט הלכה־למעשה. אלא הבעייה היא, שבמיקרה זה הוא ביגמיסט־להלכה בעל־כורחו, ואם זה לא מתסכל, אז מה כן?

כך הוא נראה אז

כאשר צילמה אותו המישטרה הגרמנית

כך הוא נראה היום

אם נכון החצלום שהגיע ארצה באמצעות איש־קשר

המראה החדש של יוסף עמיאל

כ אשר יוסף („ג'ו הגדול") עמיאל, מי שעמד בראש כנופיית מפיצי ההרואין בגרמניה, ברח מבית־הכלא הגרמני, היה בישראל לפחות אדם אחד שנשם לרווחה. היה זה הצעיר, שנודע בכינויו „אודי הישראלי".

אחרי מאסרם של כל חברי הרשת, ביניהם שימעון („כושי") רימון ויהושע פיינזילבר, שנידונו החודש למאסר 9 וחצי שנים כל אחד, נודע לאודי כי המישטרה הגרמנית הקליטה, משך קרוב לחודשיים לפני ביצוע המאסרים, את כל שיחותיהם של אנשי הכנופיה.

לאודי היה ברור, כי בהיפתח המישפט תשמיע התביעה לפני בית־המישפט שיחות מפלילות בנושאי סמים, העלולות לסבך גם אותו.

אולם כאשר עמיאל ברח לפני היפתח המישפט, ולא הועמד לדין, לא הביאה התביעה הגרמנית לבית־המישפט את הקלטות שיחותיו. מכיוון שאודי אינו נאשם, וההקלטות הובאו רק כדי להרשיע את הנאשמים, לא היה טעם בהשמעת הקלטות אלה.

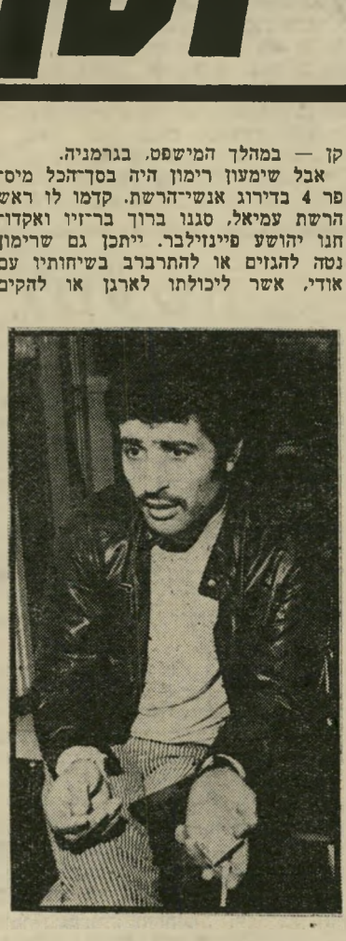
השבוע קיבל העולם הזה, מגרמניה, מידע מלא ומהימן על תוכן אחת משיחותיו של עמיאל, כפי שהוקלטה על־ידי המישטרה הגרמנית.

שיחה זו התקיימה בין עמיאל בפראגקפורט לבין „אודי הישראלי" בנהלל.

אודי הסכים להצטרף

ה יה זה העולם הזה (2008) שגילה לראשונה את הפרשה שעוררה תדהמה כללית בישראל: שבידי המישטרה הגרמנית הקלטות של שיחות בין שימעון רימון לבין אודי מנהלל. והקלטות אלה, שלוש במיספר, תושמענה — כולן או חלקן — במהלך המישפט, בגרמניה.

אבל שימעון רימון היה בסך־הכל מיספר 4 בדירוג אנשי־הרשת. קדמו לו ראש הרשת עמיאל, סגנו ברוך בר־זיו ואקדחנו יהושע פיינזילבר. ייתכן גם שרימון נטה להגזים או להתרברב בשיחותיו עם אודי, אשר ליכולתו לארגן או להקים

החמים תצלומו של עמיאל ביום שבו עזב את הארץ והמריא לגרמניה. אז טען עמיאל, כי אין לו כל קשר לעולם הפשע.

רשת־סמים עצמאית, דבר שאינו מפחית מחומרת הדברים שנאמרו בהקלטה.

אבל כאשר מתקיימת שיחה עיסקית בין ראש־הרשת עצמו, האדם הכלי־יכול בה, עמיאל, לבין אודי בנהלל, המצב שונה לחלוטין.

כאן אין איש היכול לטעון שהדברים שנאמרו לא היו רציניים, או שנאמרו לצורכי התרברבות בלבד.

העולם הזה מפרסם כאן לראשונה את השיחה שהתקיימה ב־11 במארס 1975 בין עמיאל לבין אודי, כפי שהוקלטה על־ידי המישטרה הגרמנית:

„אודי," (קולו של כושי,) „קח, דבר עם החבר שלנו, זה שדיברתי איתך עליו, הבוס."

„הלו."

„מה נשמע אצלך?"

„חאמדוללה, מאה אחוז."

„תשמע, כושי דיבר איתי עליך. אף אחד אחר לא יודע. אין לך מה לחשוש. אני מציע לך לבוא לספרד. יהיו לך שם חיים טובים. אני נותן לך וילה. אתה תהיה שם הבוס וכל הבעיות שלך עם הבית ייפתרו תוך חודשיים. תחיה חיים משוגעים. אין כל מקום לדאגה."

„זה רציני?"

„אני לא עושה צחוק מאנשים. זה רציני. אתה יכול להתחיל מתי שאתה רוצה."

„בסדר."

„תבוא לפה, נסכם את העניינים ותיסע לספרד."

„בסדר גמור. תן לי שבוע ימים. אני תוסר חליפה ובא."

מה תיכננו כושי ואודי?

א חד משני קווי הברחת ההרואין לי־גרמניה, אל כנופייתו של עמיאל, עבר דרך ספרד. את הקו הספרדי ניהל ברוך בר־זיו, שהיה יד־ימינו של עמיאל, ושהיה קשור עימו עוד מתקופת פרשת הסחיטה מן המיליונר היהודי־אנגלי בוריס קישץ (העולם הזה 2005).

עמיאל, שלא ידע כי המישטרה הגרמנית כבר עלתה על עיקבותיו ומקליטה את כל שיחותיהם של אנשי־הרשת, התכוון להרחיב את רשת הפצת ההירואין מפראנקפורט לערים נוספות בגרמניה. לשם כך תיכנן להזעיק אליו את סגניו ועוזרו המסור, ברוך בר־זיו, שישב בספרד. במקומו של בר־זיו, כראש הרשת בספרד, התכוון למנות את אודי הישראלי ואודי, בשיחת־הטלפון עם עמיאל, נענה להצעה בחיוב.

לא ברור אם אודי אכן התכוון לעבוד בשירותו של עמיאל, או שרצה להוליכו שולל ולפתוח עסק עצמאי יחד עם כושי. אולי תיכננו השניים „לשים יד" על מישלוח גדול של הרואין שיעבור דרך ספרד, ולפתוח עסק עצמאי שתחילתו בסם זה.

ב־20 במארס, תישעה ימים אחרי השיחה המוקלטת עם עמיאל, הופיע אודי דיין בגרמניה. הוא לא ידע כי יומיים קודם־לכן כבר נעצרו כל אנשי הרשת, וכי המישטרה הגרמנית שמרה את דבר מעצרם בסוד, כדי שתוכל לשים ידה גם על ברוך בר־זיו. מתוך שיחות־הטלפון המוקלטות ידעה המישטרה כי בר־זיו מתכוון להגיע לגרמניה, לשיחה עם עמיאל בקשר לעיסקה החדש שעמד לקבל. ואכן, כאשר הגיע בר־זיו לגרמניה, הוא נעצר מייד על־ידי המישטרה.

מאת

זאב יפת

כאשר אודי דיין הגיע לגרמניה, ונודע לו כי חברי הרשת נעצרו, התקשר מייד עם עורך־הדין הגרמני סטילר, כדי שזה יקבל על עצמו את ההגנה המישפטית על חברו, מישי.

מישטרת ישראל ידעה

לפי המידע שהגיע לידי העולם הזה, הרי נוסף על שיחת הטלפון עמיאל־אודי מצוייה בידי המישטרה הגרמנית שרה שלמה של הקלטות נוספות משיחות של עמיאל עם אזרחים ישראליים שהעבירו לו, באמצעות שליחים, סמים מסוכנים מישראל.

זמן קצר אחרי שהעולם הזה פוצץ את הפרשה לראשונה, וגילה את דבר קיום השיחות בעיסקי סמים בין כושי בגרמניה לבין אודי בישראל, הכחישה מישטרת ישראל כי מצוי בידיה מידע כלשהו בנושא זה. זאת, למרות שהתובע במישפט אנשי הרשת אמר לכתב העולם הזה במפורש, כי עותקים מסלילי ההקלטות הועברו ל־ידיעת האינטרפול, המחלקה האמריקאית ללוחמה בסמים, ולמישטרת ישראל.

רק לאחרונה, בשיחה נוספת עם כתב העולם הזה, אישר דובר המישטרה בצורה כוללנית, כי „במיסגרת חילופי־מידע בענייני לוחמה־בסמים בין מישטרת ישראל לבין מישטרת גרמניה, יש להניח שהועבר מלוא המידע בנושא כנופיית עמיאל, על כל הסתעפויותיה."

השבוע השיג העולם הזה מידע פנימי ממישטרת ישראל, שממנו נסתבר כי ה־הצהרה הראשונה של המישטרה לא היתה נכונה.

עוד כאשר הכחישה המישטרה כי מצוי בידיה מידע כלשהו בנושא כנופיית עמיאל, כבר היו בידיה עותקי כל השיחות המוקלטות. לגבי חלק מהאנשים שניהלו שיחות־חוץ עם עמיאל, פתחה המישטרה בחקירה נמרצת. שניים מאותם אנשים — ביניהם יצחק, אחיו של עמיאל — נעצרו על־ידי המישטרה כחשודים בסחר־בסמים.

השאלה היחידה שנותרה פתוחה: מדוע חקרה המישטרה רק חלק מהאנשים ששיחותיהם הוקלטו על־ידי המישטרה הגרמנית, ומה היו השיקולים שהינחו החלטה תמוהה זו.

לפני כחודש ימים, ב־15 במארס, נפטר מנחם עמיאל, אביו של יוסף, ראש הרשת. גופתו של האב, שמת מהתקף־לב חוזר, נמצאה בדירתו שברחוב שימשון בתל־אביב, יומיים לאחר הפסיקה. מנחם עמיאל הגרוש, התגורר בדירתו לבדו. ילדיו לא גרו עימו. את הגופה גילו השכנים.

בהתקף־הלב הראשון לקה מנחם עמיאל אחרי שחזה, באמצע חודש ינואר בשידור־הטלוויזיה של רון בן־ישי מגרמניה, בו דובר על רשת־הסמים שבראשה עמד בנו. חמשת בניו ובתו נמנעו מלשוחח עימו בנושא זה עד אז, ואילו עמיאל, פנסיונר מרשות־הנמלים, מיעט לקרוא עיתונים ולא ידע על כך דבר.

כאשר אושפז בבית־החולים איכילוב בתל־אביב, שמע לא פעם את הרופאים והאחיות מתלחשים על כך שהוא אביו של מנהיג כנופיית־הסמים. מנחם עמיאל ברח מבית־החולים, ומצב בריאותו הורע והלך.

האב היה דמות נערצת על יוסף עמיאל. כשנודע לו דבר פסירת אביו, כתב מיכתב נרגש לאמו. במיכתב, הנושא חותמת־דואר ברזילית, מתנחם עמיאל בציפייה לימים טובים יותר. בין השאר סיפר עמיאל, במיכתבו, כי עבר ניתוח פלסטי, ששינה את מראה פניו לבלי־הכר.

על־פי תצלומים מוסמכים שהגיעו לידי העולם הזה, הורכב הקלסתרן המופיע ב־ראש עמוד זה. אולם הגיעו ארצה גם תצלומים אחרים, המתיימרים להיות תמונותיו של עמיאל בגילגולו החדש, ועל־פיהם הרכיב העולם הזה את הקלסתרנים שבתחתית העמוד.

אף שהקלסתרן העליון מוסמך ואמין בהרבה מן הקלסתרנים התחתונים, אין זה מן הנמנע כי כל התצלומים כולם פוברקו על־ידי עמיאל בכוונה־תחילה, כדי לטשטש את העיקבות. גם אין זה מן הנמנע שהמיכתבים שהגיעו ממנו, שנשאו בולים ברזיליים, נועדו להטעות את מקבליהם לגבי מקום־הימצאו האמיתי.

בריחה עם הפילגש

אחרי הבריחה הנועזת מבית־הכלא הגרמני, הגיע עמיאל לאמסטרדם. הוא שהה 48 שעות במירפאה פרטית, הקשורה לאנשי העולם התחתון המתמחית בביצוע ניתוחים פלסטיים.

תמורת 1500 דולר נערכו שינויים מרחיקי־לכת בפניו. איש־קשר ישראלי, שראהו לאחר שורת הניתוחים, סיפר כי שפתיו הבשרניות הפכו דקות, צרות ומתוחות כלפי מטה. אפו העבה קוצר, ולחייו התפוחות ניראו שקועות עד כי שינו כליל את מיבנה פניו. עמיאל החל מרכיב מישקפיים, למרות שאינו קצר־ראי. שערו המתולתל הוחלק.

באמסטרדם כבר המתין לעמיאל דרכון מזוייף, לא־ישראלי, שבעזרתו קיבל אשרת־כניסה לברזיל, אליה טס כעבור אותן 48 שעות.

עמיאל חמק מאשתו שהמתינה לו באמסטרדם, וטס לברזיל יחד עם פילגשו. אשתו נאלצה לעבור להתגורר, עם שני בניה, אצל דודתה בספרד.

היתה זו דווקא אשתו שאירגנה, למעשה, את בריחתו של עמיאל מהכלא הגרמני. לפי הוראות בעלת היא התקשרה עם כנופיית „מחלצים" מאמסטרדם, הערסקת בחילוץ פושעים מבתי־כלא. בין ראשי הכנופייה מצוי גם ישראלי.

מחיר החילוץ נקבע ל־10 אלפים דולר, שישולמו לאחר החילוץ. כהרבה אנשים אחרים, האמינו גם אנשי הכנופייה כי עמיאל יעמוד בהסכם שנערך עימם. הם לא העלו בדעתם כי עמיאל מתכוון להוליכם שולל.

עמיאל הבריח מבית־הכלא ייפוי־כוח לאשתו, דרך עורך־דין ישראלי, ששם־מישפחתו מתחיל באות ק., נאמן על שני הצדדים, שאישר בחתימתו כי חתימת עמיאל נכונה. בייפוי־הכוח הורה עמיאל לאשתו למשוך את הסכום שנועד לחילוצו מחשבונו הסודי בבנק שווייצי. אלא שאותו עורך־דין לא ידע שעמיאל הורה לאשתו, בחשאי, לפעול כאילו היא מתכוונת להוציא את הכסף, אך בפועל אסר עליה להוציאו.

כאשר הובהר עמיאל מבית־הכלא, הוא הוכנס למכונית־ספורט שכורה בעלת ריש־יונות כשרים. לפי התוכנית היו עמיאל ומחלציו חייבים לעבור באמצע הדרך למכונית שנייה, ואילו על נהג המכונית הראשונה הוטל להטביעה, כדי לטשטש כל עיקבות.

עמיאל ומלוויו אומנם עברו למכונית השנייה, אך נהג המכונית הראשונה נבהל כאשר נשאר לבדו, ולא הטביע את המכונית אלא השאירה בצד הדרך. המישטרה הגרמנית מצאה את המכונית, שתי־אורה היה בידה. את התיאור קיבלה מ־שומרי הכלא, שהספיקו להבחין במכונית שהסתלקה מהמקום. המישטרה גילתה את המכונית, ולפי מקום־הימצאה הסיקה כי מגמת פניו של עמיאל היא לעבר הגבול ההולנדי. למזלו של עמיאל הוא הספיק לחצות את הגבול, ללא קושי, שעתיים לפני שהגבול ננעל.

עמיאל כחיה נרדפת

כשם שעמיאל רימה את חבריו ואת אשתו, כך הוליך שולל אף את מחלציו ואת עורך־הדין שהיה נאמן על שני הצדדים, לו היה חייב 5000 דולר דמי הטיפול בעניינו. עמיאל המריא לברזיל בלא לשלם להם אפילו דולר אחד.

פעולתו האחרונה באמסטרדם היתה להעביר, טלפונית, הוראה לבנק השווייצי, שמנעה כל אפשרות מאשתו ליטול לעצמה לפחות אותו סכום שהתחייב לתת למחלציו, ואשר בידי אשתו היה ייפוי־כוח למושכו. כך נותרה אשתו ללא־פרוטה.

לכאורה מצבו של עמיאל טוב. הוא שיגה את צורת פניו וגבלע בברזיל. אך עמיאל שרף את קשריו עם מרבית חבריו, אנשי העולם התחתון, בארץ, ברגע שבגד בחבריו לכלא ולא טרח לחלצם או לפחות לדאוג להם להגנה מישפטית. בגידה זו בחבריו עלולה לעלות לו יום אחד בחייו.

קלסתרנים אלטרנטיביים

אלה הוכנו לפי שני תצלומים הנמצאים בידיו של אדם שטען כי קיבלם מעמיאל. בניגוד לקלסתרן העליון, שהגיע להעולם הזה מאישקר שאין לפקפק באמינותו, ואשר קשריו עם עמיאל מסועפים, שני הקלסתרנים האלטרנטיביים באו ממקור פחות בטוח. ייתכן שעמיאל שלח את שני התצלומים הלו — או את שלושתם — כדי „לבלבל את האוייב," ולטשטש עיקבות.

ברוכים הבאים!

ראש הממשלה

מר מנחם בגין

נשיא ארצות הברית

מר ג'ימי קרטר

שנה 40 ד' אייר תשל"ו, 4.5.76 המחיר: 6.00 ל"י מספר 2018

העולם הזה

בעל קנאי הקים שערוריה:

„מעגל המיניסטרה"

סחר